

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA**

**NACIONALINIO TARPTINKLINIO RYŠIO (ROAMINGO) LIETUVOJE
GALIMYBIŲ STUDIJOS ATASKAITA**

2018 m. kovo 15 d. Nr. LD-755
Vilnius

Turinys

1 ĮVADAS	3
1.1 NACIONALINIO ROAMINGO SAMPRATA	4
1.2 JUDRIOJO RYŠIO PASLAUGŲ TEIKĖJŲ NUOMONIŲ DĖL NACIONALINIO ROAMINGO PASLAUGŲ REGULIAVIMO APŽVALGA	5
2 TARPTAUTINĖS NACIONALINIO ROAMINGO PRAKTIKOS ĮVERTINIMAS	7
2.1 NACIONALINIS ROAMINGAS AUSTRIJOJE	8
2.2 NACIONALINIS ROAMINGAS NORVEGIJOJE	9
2.3 NACIONALINIS ROAMINGAS PRANCŪZIJOJE	11
3 NACIONALINIO ROAMINGO POREIKIO LIETUVOJE VERTINIMAS	13
3.1 MAŽMENINĖS JUDRIOJO RYŠIO PASLAUGŲ RINKOS KONKURENCIJOS VEIKSMINGUMO ANALIZĖ	14
3.1.1 Judriojo ryšio paslaugų rinkos struktūra	14
3.1.2 Įėjimo į rinką barjerai.....	28
3.1.3 Vertikaliai susijusios paslaugos	30
3.1.4 Pirkėjo derybinė galia	30
3.1.5 Potenciali konkurencija.....	31
3.1.6 Judriojo ryšio paslaugų kainų, kainų lygio ir paslaugų prieinamumo tyrimas	32
3.1.6.1 Judriojo ryšio paslaugų kainų prieinamumo vertinimas.....	33
3.1.6.1.1 Judriojo ryšio paslaugų kainų palyginimas	33
3.1.6.1.1.1 Viešai skelbtų užmokesčių dydžių ir paslaugų sąlygų palyginimas	33
3.1.6.1.1.2 Vidutinių išlaidų judriojo ryšio paslaugoms palyginimas	46
3.1.6.1.2 Judriojo ryšio paslaugų įvairovės vertinimas	50
3.1.6.1.3 Judriojo ryšio paslaugų įperkamumo tyrimas	51
3.1.6.1.4 Judriojo ryšio paslaugų kainų Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse palyginimas	53
3.1.6.2 Vertinimas, ar judriojo ryšio paslaugų kainos gali būti mažesnės.....	60
3.2 MAŽMENINIŲ JUDRIOJO RYŠIO PASLAUGŲ KOKYBĖS VERTINIMAS	64
3.2.1 Interneto prieigos paslaugų kokybė.....	64
3.2.1.1 Lietuvoje veikiančių operatorių interneto prieigos paslaugų kokybės vertinimas	64
3.2.1.2 Interneto prieigos paslaugų kokybės palyginimas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje	65
3.2.1.3 Interneto prieigos paslaugų gavimo spartos palyginimai tarp valstybių atlikti trečiųjų šalių	66
3.2.2 Judriojo telefono ryšio paslaugų kokybė.....	67
3.3 JUDRIOJO RYŠIO TINKLŲ GEOGRAFINIO PADENGIMO VERTINIMAS	69
3.3.1 GSM tinklų geografinio padengiamumo vertinimas	69
3.3.2 UMTS tinklų geografinio padengiamumo vertinimas	72
3.3.3 LTE tinklų geografinio padengiamumo vertinimas.....	75
3.4 LIETUVOJE ESANČIŲ ASMENŲ GALIMYBĖS KREIPTIS Į PAGALBOS TARNYBAS UŽTIKRINIMO VERTINIMAS	80
3.5 JUDRIOJO RYŠIO PASLAUGŲ TEIKĖJO KEITIMAS NEKEIČIANT SIM KORTELĖS	81
4 NACIONALINIO ROAMINGO ĮVEDIMO GALIMYBIŲ VERTINIMAS	82
4.1 RINKOS TYRIMAS	82
4.2 SĄLYGŲ NAUDOTI RADIJO DAŽNIUS (KANALUS) KEITIMAS	84
4.3 BENDRASIS PRIEIGOS REGULIAVIMAS	85
5 ATASKAITOS SANTRAUKA IR IŠVADOS	87
INFORMACIJOS ŠALTINIŲ SĄRAŠAS	89
1 PRIEDAS	91
2 PRIEDAS	127
3 PRIEDAS	134
4 PRIEDAS	146
5 PRIEDAS	148
6 PRIEDAS	158

2017 m. sausio 10 d. raštu Nr. 4A-6/2.5-01 AB Lietuvos radijo ir televizijos centras (toliau – Telecentras) kreipėsi į Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybą (toliau – Tarnyba) siūlydamas „numatyti nacionalinio mobiliojo ryšio roamingo įvedimą Lietuvoje“. 2017 m. rugpjūčio 3 d. įvyko Tarnybos inicijuotas susitikimas su judriojo ryšio operatoriais, kuriame operatoriai išsakė savo nuomones dėl nacionalinio tarptinklinio ryšio (toliau – šioje ataskaitoje taip pat nacionalinis roamingas) paslaugų ir poreikio šias paslaugas reguliuoti. Kadangi operatorių nuomonės šiuo klausimu išsiskyrė, buvo priimtas sprendimas, kad Tarnyba parengtų nacionalinio roamingo galimybių studiją, kurioje būtų apžvelgta kitų šalių patirtis, išanalizuota situacija Lietuvos judriojo ryšio paslaugų rinkoje, įvertintos operatorių galimybės naudotis nacionalinio roamingo paslaugomis Lietuvoje.

Šios ataskaitos tikslas yra išsiaiškinti ir pateikti nuomonę, ar Lietuvoje yra reikalingas privalomas įpareigojimas judriojo ryšio paslaugų teikėjams teikti nacionalinio tarptinklinio ryšio paslaugas.

Nacionalinio tarptinklinio ryšio (roamingo) Lietuvoje galimybių studijos ataskaitą (toliau – Ataskaita) sudaro penkios dalys:

1. Įvadas;
2. Tarptautinės nacionalinio roamingo praktikos įvertinimas;
3. Nacionalinio roamingo paslaugų poreikio Lietuvoje įvertinimas;
4. Nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimo galimybių įvertinimas;
5. Santrauka ir išvados

Pirmoji Ataskaitos dalis – Įvadas, kuriame apibrėžiama nacionalinio roamingo sąvoka ir apžvelgiamos Lietuvoje veikiančių operatorių išsakytos nuomonės dėl nacionalinio roamingo poreikio Lietuvoje.

Antroji Ataskaitos dalis – tarptautinės nacionalinio roamingo praktikos įvertinimas, skirtas nustatyti pagrindines priežastis, dėl kurių atskirose šalyse nacionalinis roamingas yra arba nėra (nebėra) reguliuojamas. Šioje Ataskaitos dalyje nagrinėjami nacionalinio roamingo pavyzdžiai kitose šalyse, siekiama išsiaiškinti, kokiose šalyse veikia nacionalinis roamingas bei kaip jis realizuojamas – komerciniais susitarimais ar dėl reguliuotojo intervencijos. Vertinama situacija šalių mažmeninėse judriojo ryšio paslaugų rinkose ir jų specifika bei sąsaja su nacionalinio roamingo egzistavimu šalyje, atsižvelgiama tiek į istorinę perspektyvą, tiek į dabartinę situaciją. Šioje dalyje aptariama bendra situacija Europos šalyse, o 3 šalių – Austrijos, Prancūzijos ir Norvegijos – patirtis išnagrinėjama detalai.

Trečioji Ataskaitos dalis – nacionalinio roamingo poreikio Lietuvoje vertinimas – yra orientuota į konkurencinės situacijos mažmeninėje judriojo ryšio paslaugų rinkoje tyrimą, paslaugų kainų ir kokybės analizę, judriojo ryšio tinklų geografinio padengiamumo bei gyventojų galimybės susisiekti su pagalbos tarnybomis vertinimą. Šioje dalyje atliekama mažmeninės judriojo ryšio rinkos analizė, kuria siekiama ištirti konkurencijos efektyvumą mažmeninėje judriojo ryšio rinkoje ir galutinių paslaugų gavėjų poreikių patenkinimą užtikrinimą esamos konkurencinės situacijos kontekste. Taip pat vertinama mažmeninių judriojo ryšio paslaugų kokybę, įskaitant duomenų perdavimo ir balso paslaugų kokybę, bei atliekamas palyginimas su savo specifika panašiomis Europos Sąjungos šalimis narėmis – Latvija ir Estija. Šioje Ataskaitos dalyje taip pat atliekamas ir judriojo ryšio tinklų geografinio padengiamumo vertinimas. Pateikiamas visų judriojo ryšio operatorių tinklų (2G, 3G ir 4G) padengiamumas, remiantis kuriuo yra vertinamas mažmeninių judriojo ryšio paslaugų prieinamumas visoje Lietuvos teritorijoje. Be to, aptariamas tolimesnis judriojo ryšio tinklų vystymas. Galiausiai, šioje Ataskaitos dalyje vertinamos Lietuvoje esančių asmenų galimybės susisiekti su pagalbos tarnybomis, siekiant išsiaiškinti, ar šiuo metu veikiančios judriojo ryšio tinklai užtikrina geografiškai plačią galimybę susisiekti su pagalbos tarnybomis.

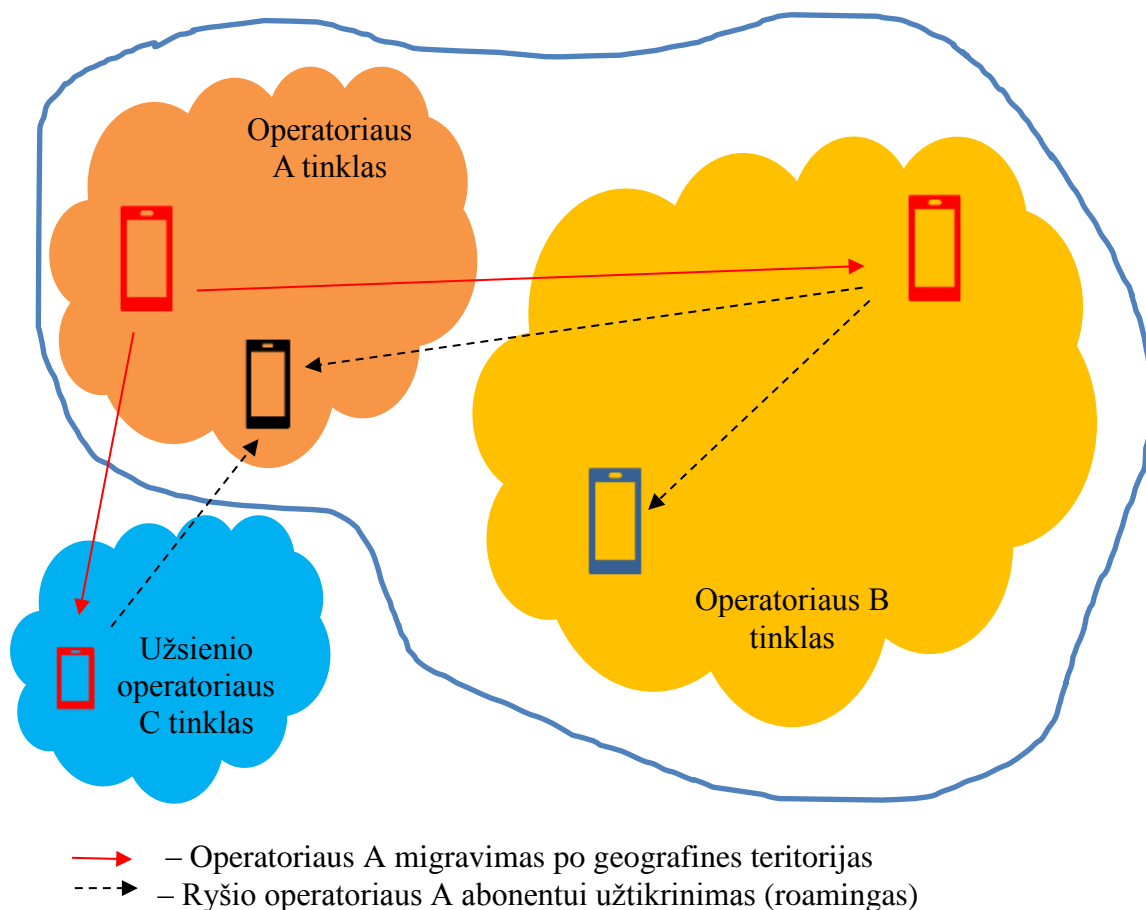
Ketvirtoji nacionalinio roamingo galimybių studijos dalis – nacionalinio roamingo galimybių įvertinimas – apima Tarnybos galimų taikyti intervencijos priemonių vertinimą nacionalinio roamingo kontekste. Vertinama, kokias priemones Tarnyba naudoja reguliuodama atitinkamas rinkas ir siekdama užtikrinti veiksmingą konkurenciją bei maksimalią naudą galutiniams paslaugų gavėjams, ir kokiomis priemonėmis Tarnyba galėtų reguliuoti nacionalinio roamingo paslaugas

šalyje. Vertinami trys pagrindiniai nacionalinio roamingo reguliavimo įvedimo scenarijai – atitinkamų rinkų tyrimai, radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygų nustatymas ir keitimas, bendrasis prieigos reguliavimas.

Penktojoje Ataskaitos dalyje pateikiama studijos santrauka ir išvados dėl privalomo įpareigojimas judriojo ryšio paslaugų teikėjams teikti nacionalinio tarptinklinio ryšio paslaugas poreikio Lietuvoje.

1.1 Nacionalinio roamingo samprata

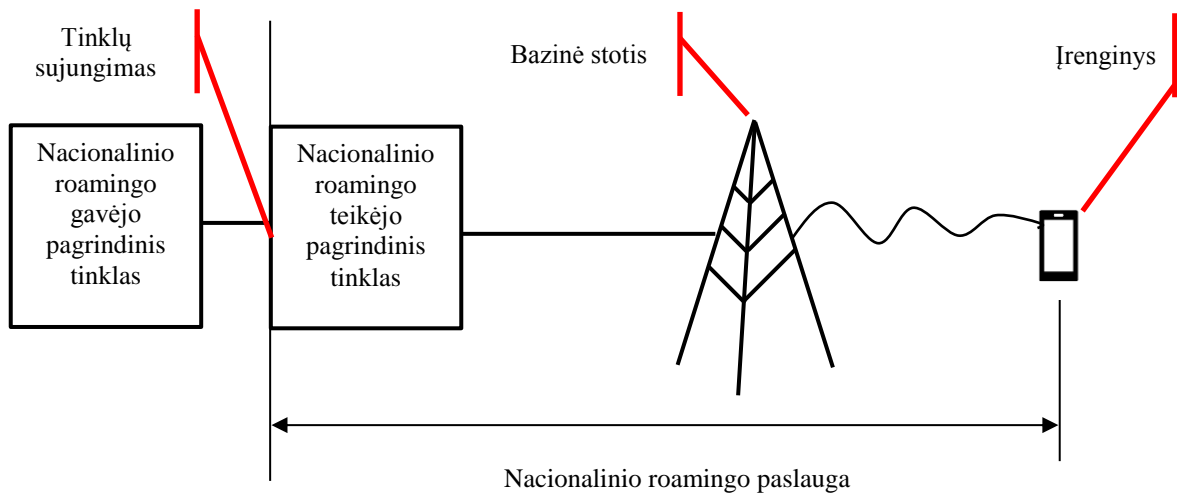
Nacionalinis roamingas yra elektroninių ryšių paslauga ir paprastai suprantamas kaip vieno operatoriaus sudarytos galimybės kitam operatoriui naudotis savo tinklo ištekliais. Nacionalinio roamingo paslauga yra didmeninė elektroninių ryšių paslauga, kuri šios paslaugos gavėjui sudaro galimybę savo abonentui užtikrinti elektroninių ryšių paslaugas platesnėje teritorijoje nei savo tinklo padengimas (pvz., turint regioninį tinklą, siekiama užtikrinti paslaugų suteikimą visoje šalies teritorijoje). Kitaip tariant, nacionalinis roamingas užtikrina, kad konkretaus operatoriaus abonentas, nesantis savo paslaugų teikėjo judriojo ryšio tinklo geografinėje teritorijoje, vis tiek galės naudotis judriojo ryšio paslaugomis. Principinė nacionalinio roamingo schema pateikta 1 pav.

1 pav. Principinė nacionalinio roamingo schema

Šaltinis: Tarnyba

Kalbant apie nacionalinio roamingo paslaugas technologiniu požiūriu, nacionalinio roamingo paslaugos paprastai apima signalų perdavimą nuo nacionalinio roamingo paslaugų teikėjo judriojo ryšio tinklo elemento, kuriame gali įvykti tinklų sujungimas, iki prie to tinklo prijungto galinio įrenginio (žr. 2 paveikslą).

2 pav. Nacionalinio roamingo technologinė schema
Šaltinis: Tarnyba

Tarnybos atlikta nacionalinio roamingo taikymo praktikos¹ analizė rodo, kad pagrindinės nacionalinio roamingo naudojimo priežastys yra:

- Didinti judriojo ryšio tinklų geografinę aprėptį. Nacionalinio roamingo pagalba galima pagerinti judriojo ryšio tinklo operatorių galimybes plėsti tinklo ir paslaugų aprėptį per visą šalį, įskaitant kaimo bei retai apgyvendintas teritorijas.
- Sudaryti sąlygas atsirasti naujiems rinkos dalyviams. Nacionalinio roamingo pagalba galima paspartinti naujo judriojo ryšio operatoriaus atsiradimą rinkoje. Šiuo atveju nacionalinis roamingas taikomas, kaip laikina skatinamoji priemonė, kuri suteikia galimybę naujam operatoriui laikinai naudotis rinkoje jau veikiančių judriojo ryšio operatorių išplėtotą infrastruktūrą, kuria jis teiks paslaugas savo klientams, kol tuo pačiu vystys nuosavą tinklą. Kita vertus, siekiant, kad ši priemonė nestabdytų investicijų į tinklą, paprastai iš anksto nustatomas šios priemonės galiojimo laikotarpis, kad būtų užtikrintas skaidrumas ir teisėti lūkesčiai.
- Skatinti konkurenciją. Nacionalinio roamingo pagalba galima nustatyti įpareigojimus judriojo ryšio rinkoje veikiantiems operatoriams siūlyti nacionalinio roamingo paslaugas kitiems operatoriams, kurių tinklo apimtis palyginti su konkurentais yra santykinai maža ar tiems, kurie turi mažesnę radijo dažnių (kanalų) spektro apimtį.

1.2 Judriojo ryšio paslaugų teikėjų nuomonių dėl nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimo apžvalga

Siekdama įvertinti visų potencialių šios paslaugos teikėjų bei naudotojų nuomonę, Tarnyba 2017 m. rugpjūčio 7 d. raštu Nr. (62.6) 1B-2141 kreipėsi į visus judriojo ryšio paslaugų teikėjus ir pakvietė raštu išsakyti savo nuomonę dėl poreikio reguliuoti nacionalinio roamingo paslaugų teikimą. Šiame Ataskaitos skyriuje pateikiamas atsakymus į šį Tarnybos raštą atsiuntusių asmenų išsakytų pozicijų apibendrinimas (Ataskaitos 6 priede pateikta šių atsakymų suvestinė).

Į anksčiau minėtą Tarnybos raštą buvo gauti 7 atsakymai, iš kurių 2 iš judriojo ryšio operatorių, kurie valdo nuosavus tinklus – Telia Lietuva, AB (toliau – Telia Lietuva) ir UAB „Tele2“ (toliau – Tele2). Pastarieji du operatoriai kaip ir UAB „Mediafon“ pasisakė prieš nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimo įvedimą Lietuvoje. Šie operatoriai neįžvelgia problemų judriojo ryšio rinkoje ir mano, kad konkurencija šioje rinkoje yra viena veiksmingiausių visoje Europoje. Tele2 nuomone, egzistuojant nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimui neliktų paskatos investuoti į nuosavus tinklus, t. y. operatoriui nebūtų paskatos vystyti savo tinklą ir siekti

¹ Europos Sąjungos tinklų ir informacijos saugumo agentūros (angl. *European Union Agency for Network and Information Security, ENISA*) ataskaita „National Roaming for Resilience“; Analysis Mason ataskaita „International examples of national roaming and their relevance to the ACCC’s inquiry in Australia“.

aukščiausios kokybės savo klientams, nes dėl nacionalinio roamingo visų operatorių klientai „peršoktų“ pas geriausiai tinklą išvysčiusių operatorių, o tai apkrautų to operatoriaus tinklą ir galimai sukeltų problemų. Visa tai neigiamai atsilieptų galutiniams paslaugų gavėjams. Dėl galimų saugumo problemų, Tele2 atkreipė dėmesį, kad per 20 m. nebuvo nei vieno incidento, kuris reikalautų nacionalinio roamingo paslaugų, kad judriojo ryšio paslaugų gavėjams būtų užtikrintas ryšys. Taip pat, Tele2 pastebėjo, kad nacionalinis roamingas nepadės judriojo ryšio tinklu padengti „baltųjų zonų“. Tele2 manymu, šiuo metu yra aktualiau diskutuoti apie 5G tinklų plėtrą, o ne nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimą. UAB „Mediafon“ atkreipė dėmesį, kad šiuo metu yra galimybė sudaryti susitarimus dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo tarp operatorių, kurie būtų pagrįsti komerciniais pagrindais.

Kiti 4 asmenys pateikę atsakymus į Tarnybos raštą – UAB „CSC Telecom“ (toliau – CSC), Telecentras ir UAB „Teledema“ (toliau – Teledema), AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – ESO) – teigia priešingai. Jų nuomone, nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas Lietuvoje yra reikalingas, nors įvardinamos šį poreikį lemiančios priežastys – skirtingos.

CSC teigimu, nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas leistų į rinką patekti naujiems dalyviams, užtikrintų kokybiškesnį kaimiškujų ar kitų mažiau gyvenamų vietovių padengimą, užtikrintų paslaugų prieinamumą esant sutrikimams viename ryšio tinkle, ženkliai prisidėtų prie didesnio nacionalinio saugumo užtikrinimo. CSC turima informacija, šiuo metu judriojo ryšio operatoriai nesiūlo ir neketina siūlyti nacionalinį roamingą atitinkančių paslaugų. CSC manymu, nacionalinis roamingas ne tik užtikrintų absoliutų šalies padengimą judriuojų ryšiu, bet ir leistų judriojo ryšio paslaugų gavėjams laisvai rinktis paslaugų teikėją pagal tai, kurio iš jų paslaugų kokybė atitinkamoje vietoje yra geriausia. Anot CSC, virtualūs operatoriai turėtų galimybę konkuruoti su judriojo ryšio operatoriais, o ne tik perparduoti konkretaus operatoriaus paslaugas. Be to, virtualūs operatoriai turėtų galimybę paprastai rinktis priimtina tinklą, o tai sudarytų paskatas judriojo ryšio operatoriams konkuruoti dėl prieigos prie savo tinklo pardavimo. CSC manymu, užsienio judriojo ryšio operatorių klientai gauna geresnį ryšį Lietuvoje nei Lietuvos virtualių operatorių klientai. CSC turima informacija, daugelyje Europos Sąjungos valstybių, įskaitant Estiją, jau kuris laikas yra nacionalinis roamingas. CSC savo rašte teigia, kad nacionalinis roamingas užkirstų kelią judriojo ryšio operatoriams piktnaudžiauti savo galia, nes šiuo metu judriojo ryšio operatoriai taiko kainų spaudimą virtualiems operatoriams. Be to, nacionalinio roamingo reguliavimas leistų fiksuotojo ryšio paslaugų teikėjams migruoti į judrųjį ryšį.

Telecentras teigia, kad nacionalinis roamingas yra efektyvi priemonė mažinti tinklų sutrikimų įtaką galutiniams paslaugų gavėjams, kas yra svarbu augant junglumui ir elektroninių ryšių įtakai socialinėje ir ekonominėje sferose. Pasak Telecentro, ENISA rekomenduoja nacionalinį roamingą dėl nacionalinio saugumo. Telecentro manymu, Lietuvos vartotojams yra ribojamos paslaugos, nes nei vienas judriojo ryšio operatorius nedengia 100 proc. teritorijos. Taip pat, Lietuvos vartotojai yra diskriminuojami užsienio operatorių klientų atžvilgiu, nes pastarieji gali rinktis tinklą atvykę į Lietuvą. Telecentro nuomone, nacionalinio roamingo nebuvimas stabdo išmaniųjų technologijų vystymąsi. Telecentras teigia, kad nacionalinis roamingas užtikrintų, kad nebūtų dubliuojamos investicijos ir jos būtų paskirstomos tikslingai. Be to, nacionalinis roamingas sumažintų įėjimo į judriojo ryšio rinką barjerus. Telecentro manymu, nacionalinis roamingas sukurtų pagrindą Europos Sąjungos skaitmeninės dienotvarkės įgyvendinimui ir 5G plėtrai. Anot Telecentro, efektyvus bendras infrastruktūros panaudojimas įgalina kainų galutiniams paslaugų gavėjams mažėjimą.

Teledema savo rašte išdėstė poziciją, kad šiuo metu Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (toliau – ERĮ) 22 straipsnio 1 punkte įtvirtinta nuostata dėl prieigos suteikimo yra deklaratyvi, formali ir neefektyvi. Teledemos manymu, Europos Komisijos vertinimu, visose Europos Sąjungos valstybėse narėse, kuriose virtualiems judriojo ryšio operatoriams (angl. *mobile virtual network operator*, toliau – MVNO) buvo suteikta prieiga prie judriojo ryšio operatorių tinklų, konkurencija judriojo ryšio rinkoje suintensyvėjo, o faktinė konkurencija judriojo ryšio rinkoje yra labai „jautri“, nes tik vienas operatorius iš 3 įsileidžia MVNO į savo tinklą.

ESO informavo Tarnybą, kad nacionalinis roamingas padėtų pakeisti elektroninių ryšių paslaugų teikėją nekeičiant SIM kortelės (padėtų sutaupyti kaštus telemetrijos atveju, nes nereikėtų fiziškai keisti SIM kortelių įrenginiuose) ir užtikrintų rezervinio judriojo ryšio palaikymą.

2 TARPTAUTINĖS NACIONALINIO ROAMINGO PRAKTIKOS ĮVERTINIMAS

Pagal Tarnybos iš įvairių šaltinių (pvz., „Cullen international“, Nepriklausomų reguliuotojų grupės (IRG) platformoje IRGnet patalpinto ES valstybių e. ryšių reguliuotojams skirto klausimyno, tiesioginio susirašinėjimo su nacionalinių reguliuotojų atstovais) surinktus duomenis, 2017 m. III ketv. pab. iš 28 Europos Sąjungos valstybių narių, nacionalinio roamingo paslaugų teikimas yra reguliuojamas 6 šalyse: Airijoje, Belgijoje, Graikijoje, Italijoje, Kipre ir Rumunijoje. Europos Sąjungos šalyse iš viso yra sudaryta 17 įvairaus pobūdžio susitarimų tarp judriojo ryšio operatorių dėl nacionalinio roamingo: 11 iš jų sudaryti remiantis komerciniais pagrindais, 3 iš jų yra reguliuojamojo pobūdžio, 1 susitarimas – Švedijoje – sudarytas tarp visų nacionalinių operatorių, naudojant avarinę nacionalinio roamingo schemą, 2 susitarimų pagrindai nėra žinomi.

Daugumai šiuo metu egzistuojančių susitarimų, kurie sudaryti remiantis komerciniais pagrindais, pagrindą sudarė seniau, t.y. laikino nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimo periodu (siekiant palengvinti įėjimą į rinką naujam radijo dažnius (kanalus) gavusiam žaidėjui), sudaryti reguliuojamojo pobūdžio susitarimai. Tokia situacija susiklostė todėl, kad dauguma judriojo ryšio operatorių pradėjo savo veiklą XX amžiaus dešimtą dešimtmetį ir tuo metu buvo juntamas didelis papildomos pagalbos poreikis norint, kad judriojo ryšio rinka toliau vystytųsi ir egzistuotų konkurencingos sąlygos. Kai kuriose šalyse buvo susidariusi situacija, kad rinkoje egzistavo mažas skaičius ūkio subjektų, turinčių didelę įtaką rinkoje ir rezultate judriojo ryšio rinka veikė nekonkurencingomis sąlygomis, taip pat sudarydama dirbtinius barjerus esamiems ar naujai į judriojo ryšio rinką ateinantiems operatoriams. Todėl reguliuojamo pobūdžio nacionalinio roamingo susitarimai buvo naudojami, norint pašalinti rinkoje susidariusius trikdžius ir paskatinti judriojo ryšio operatorius plėsti savo veiklą bei sudaryti palankias sąlygas naujų operatorių atėjimui, suteikiant jiems atitinkamas išlygas. Pavyzdžiui, Austrijos nacionalinis reguliuotojas RTR, prieš skelbiant 2000 m. radijo dažnių (kanalų) spektro aukcioną, bandydamas pritraukti naujų operatorių į judriojo ryšio rinką, į radijo dažnių (kanalų) licencijų gavimo sąlygas įtraukė įpareigojimą jau rinkoje esamiems operatoriams, kuriuo numatė, jog pastarieji privalės siūlyti ir, esant pagrįstiems prašymams, suteikti nacionalinio roamingo paslaugas operatoriams, kurie tais metais laimės atitinkamus radijo dažnius (kanalus) aukciono metu. Tačiau, potencialiems naujiems judriojo ryšio rinkos operatoriams taip pat buvo nustatyti tam tikri reikalavimai, kuriuos jie turėjo įgyvendinti norėdami gauti nacionalinio roamingo paslaugas iš kitų operatorių, pvz. būti išvysčius nuosavą 3G tinklą, kuris dengtų 20 proc. šalies populiacijos. Išpildžius pastarąją sąlygą operatoriui galėtų būti pradedamos teikti nacionalinio roamingo paslaugos ir per numatytą laikotarpį, kurį trunka nacionalinio roamingo įpareigojimas, šis turėtų išvystyti šalies populiacijos padengiamumą iki tam tikro procento. Pasibaigus nacionalinio reguliuotojo numatytam įpareigojančiam laikotarpiui, kai kurie operatoriai toliau tęsė bendradarbiavimą, sudarydami jau komercinio pobūdžio susitarimus.

Norvegijoje bei Italijoje šiuo metu yra sudaryti reguliuojamojo pobūdžio susitarimai. Šių šalių nacionaliniai reguliuotojai turi galimybę pritaikyti nacionalinio roamingo įpareigojimą, kaip dviejų operatorių susijungimo (angl. *Merger and Acquisition*) patvirtinimo sąlygą. Tuomet šie operatoriai būna įpareigojami trečiajam operatoriui suteikti prieigą prie savo tinklų. Trečiasis reguliuojamojo pobūdžio susitarimas yra sudarytas Rumunijoje, tačiau šio susitarimo sąlygos bei pagrindas nėra žinomi.

Švedija 2008 m. pritaikė avarinę nacionalinio roamingo schemą. Europos Sąjungoje tai vienintelis toks nacionalinio roamingo naudojimo atvejis. Schema grįsta savanoriškais tarpusavio susitarimais tarp operatorių – Telenor, Tele2, TeliaSonera ir Three, dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo nelaimės/skubios pagalbos atveju. Ši schema yra labai riboto masto (apima tik 4000 SIM kortelių, kompensuojamų iš valstybės biudžeto, kuriomis būtų naudojamos nelaimės atveju) ir operatorių nereikalauja laikyti perteklinius tinklo pajėgumus, kad aptarnauti „roaminguojančius“ klientus. Šios kortelės naudojamos, kad būtų užtikrintos gyvybiškai svarbios viešosios paslaugos/funkcijos, kurias nustato nacionalinis reguliuotojas.

Daugiau informacijos apie tai, kokią nacionalinio roamingo praktiką taiko Europos Sąjungos šalys narės, pateikiama Ataskaitos 5 priede.

Toliau Ataskaitoje yra pateikiama detali informacija apie tris skirtingus nacionalinio roamingo reguliavimo atvejus.

2.1 Nacionalinis roamingas Austrijoje

Austrijos nacionalinis reguliuotojas RTR šiuo metu nebereguliuoja nacionalinio roamingo, tačiau judriojo ryšio operatoriai turi galimybę sudaryti tarpusavyje komerciniais pagrindais grįstus susitarimus dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo. Toks susitarimas šiuo metu yra sudarytas tarp T-Mobile Austria ir Three.

1996 m. Austrijos judriojo ryšio rinkoje veikė du pagrindiniai operatoriai, kuriems tuo metu jau buvo suteiktos 2G licencijos: A1 Telekom Austria ir T-Mobile Austria. Ilgainiui buvo stebima operatorių skaičiaus augimo tendencija: 1997 m. rinką papildė Connect Austria; 1999 m. – Tele.ring.

1999 m. RTR surengė viešą konsultaciją dėl 3G licencijų aukciono ir priėmė sprendimą, kad išdalinus 3G licencijas ir naujam operatoriui įeinant į judriojo ryšio paslaugų rinką, šis operatorius turės teisę gauti nacionalinio roamingo paslaugas. Atsižvelgiant į tai, 1999 m. Austrijos parlamentas inicijavo Telekomunikacijų akto 1997² korekciją (angl. *Telecommunications Act 1997*), kurios metu papildė Dažnių spektro skyriaus turinį, kad šis atitiktų naujus elektroninių ryšių sektoriaus poreikius. Pirminiame šio įstatymo variante buvo numatyta, kad radijo dažnių (kanalų) spektrai, skirti judriojo ryšio paslaugoms teikti, privalo būti išdalinami aukciono metu, o RTR gali koreguoti konkurso sąlygas bei įpareigojimus, kuriuos įrašo į tuometinio konkurso pasiūlymo projektą bei aukciono metu parduodamas licencijas. Naujoje įstatymo redakcijoje ši nuostata buvo pakeista bei suformuotas naujo pobūdžio paslaugų „paketas“ – nacionalinio roamingo paslaugos – kurių naudojimo sąlygos tiesiogiai įtrauktos į konkurso pasiūlymo projektus bei aukciono metu dalinamas licencijas. Koreguojant Telekomunikacijų aktą 1997, RTR dar papildomai apibrėžė, kokios gali būti teikiamos nacionalinio roamingo paslaugos: tai 2G tinklo savininko analogiškos naudojamos/teikiamos paslaugos (įskaitant GPRS), GSM telekomunikacijų paslaugos ir GSM papildomos paslaugos, jei įpareigotas licencijos turėtojas teikia tas paslaugas savo klientams. Nacionalinio roamingo paslaugų gavėjui privalo būti užtikrintas analogiškas teikiamų paslaugų kokybės standartas, kokį naudoja 2G tinklo savininkas, teikdamas paslaugas savo klientams. Kartu su pakoreguotu Telekomunikacijų aktu 1997, 2000 m. papildomai priimtas dar vienas naujas dokumentas – *Licencijų ir Dažnių Paskirstymo Dokumentas* – kuris tapo vienu iš svarbiausių teisės aktų, grindžiant tolimesnę elektroninių ryšio sektoriaus veiklą.

Vadovaujantis atliktais įstatymų pakeitimais ir apibrėžus bei įvedus naują nacionalinio roamingo sąvoką, buvo numatyta: jog licencijuoti esamieji 2G tinklo operatoriai, kurie įsigis 3G licencijas aukciono metu, privalės teikti nacionalinio roamingo paslaugas naujiems 3G licencijų turėtojams, kurie tuo metu neturės 2G tinklo licencijų ir nebus išvystę nuosavo 2G tinklo (tačiau dėl nacionalinio roamingo paslaugų naudojimo 3G tinkluose, buvo numatyta, jog toks susitarimas gali būti sudaromas remiantis vien tik komerciniais pagrindais ir nereguliuojamas RTR). Papildomai numatyta, jog įpareigojimas teikti nacionalinio roamingo paslaugas pradeda galioti tik tada, kai naujas operatorius būna padengęs 20 proc. Austrijos gyventojų nuosavu 3G tinklu. Įpareigojimo trukmė – 4 metai. Pagal šį įpareigojimą operatoriai savarankiškai galėtų nustatyti tokio pobūdžio susitarimų kainas, tačiau jos turėjo būti paremtos nediskriminaciniais pagrindais. Tokio tipo nacionalinio roamingo reguliavimas vadinamas – „Švelnus ir laike apribotas“ (angl. „*Light – touch and time – bound*“) nacionalinio roamingo reguliavimo režimas. Remiantis nauju įstatymu, RTR papildomai buvo įpareigota nuspręsti, ar apskritai nacionalinio roamingo įpareigojimas turėtų būti pritaikytas ar ne, susidarius tam tikroms aplinkybėms, ir įrašytas į aukciono pasiūlymo sąlygas bei licencijas.

2000 m. RTR paskelbė radijo dažnių (kanalų) aukcioną. Kadangi buvo tikimasi, kad tais metais į rinką ateis nauji operatoriai, anksčiau aprašytas nacionalinio roamingo įpareigojimas buvo įrašytas į aukciono pasiūlymo sąlygas bei licencijas. Sugrupuotas 2x60 MHz radijo dažnių (kanalų) spektras buvo padalintas į 12 mažesnių 2x5 MHz radijo dažnių (kanalų) spektro bloką. Kiekvienas

² Įpareigojimai teikti nacionalinio roamingo paslaugas buvo įteisinti dviejuose pagrindiniuose dokumentuose: Licencijų ir Dažnių Paskirstymo Dokumentu (angl. *Licence and Frequency Allocation Document*) bei Telekomunikacijų akte 1997 (vok. *Telekommunikationsgesetz*, TKG 1997).

aukciono dalyvis galėjo laimėti 2 ar 3 sugrupuotus radijo dažnių (kanalų) spektrus blokus (arba pasirinktinai – negrupuotus). Šį aukcioną laimėjo šeši operatoriai – A1 Telekom Austria, T-Mobile Austria, Connect Austria (vėliau šis operatorius pakeitė pavadinimą į *Orange*), Tele.ring, Three ir Mobile, kuri buvo Telefónica dukterinė įmonė – vėliau ji pasitraukė iš Austrijos rinkos. Atsižvelgiant į licencijų sąlygas, esami operatoriai buvo įpareigoti teikti nacionalinio roamingo paslaugas naujiems judriojo ryšio rinkos dalyviams Three ir Mobile. Three, siekdamas išvystyti nuosavą judriojo ryšio tinklą, pasinaudojo RTR nustatytu nacionalinio roamingo įpareigojimu ir sudarė susitarimą su operatoriumi A1 Telekom Austria dėl naudojimosi šio operatoriaus 2G tinklu.

2005 m. besibaigiant 4 metų privalomajam Three susitarimo su A1 Telekom Austria laikotarpiui, šie operatoriai pratęsė bendradarbiavimą sudarydami tarpusavyje komerciniais pagrindais grįstą susitarimą dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo tęstinumo 3G/2G tinkluose. Būtent šis susitarimas padėjo Three išplėsti gyventojų padengiamumą savo nuosavu tinklu per visą šalį (tačiau padengiamumas nesiekė 100 proc.). Pastarasis susitarimas tęsėsi iki 2012 m., tačiau pasibaigus jam, Three tais pačiais metais sudarė komerciniais pagrindais grįstą susitarimą su T-Mobile Austria dėl tarpusavio nacionalinio roamingo paslaugų teikimo 3G/2G tinkluose. Pagal šį vis dar galiojantį susitarimą Three naudoja T-Mobile Austria 2G tinklu, kur Three dar nėra išvystęs savo tinklo, o T-Mobile Austria naudoja nacionalinio roamingo paslaugomis Three 3G tinkle, kur T-Mobile Austria nėra išvystęs nuosavo tinklo.

2012 m. pabaigoje judriojo ryšio operatorių skaičius Austrijoje sumažėjo iki trijų pagrindinių: A1 Telekom Austria, T-Mobile Austria ir Three. Tai įvyko daugiausiai dėl to, kad mažesni operatoriai tapo nepajėgūs išsilaikyti rinkoje ir tiesiog bankrutavo arba jungėsi su konkurentais. Pavyzdžiui, 1999 m. gyvavęs operatorius Tele.ring, 2006 m. susijungė su T-Mobile Austria. 2012 m. Three įsigijo Orange operatorių. Šis operatorių susijungimas buvo patvirtintas su tam tikromis išlygomis bei tikintis, jog rezultate tai sudarys sąlygas bent vienam naujam virtualaus judriojo ryšio operatoriui ateiti į rinką, tačiau taip pat buvo tikimasi sulaukti naujo judriojo ryšio tinklo operatoriaus, kuris ateitų radijo dažnių (kanalų) aukciono metu.

2013–2014 m. įvyko 800 MHz radijo dažnių (kanalų) aukcionas. Siekiant paskatinti konkurenciją judriojo ryšio paslaugų rinkoje ir pritraukti naujų rinkos dalyvių, nacionalinis reguliuotojas 2x10 MHz radijo dažnius (kanalus) iš 800 MHz radijo dažnių (kanalų) pirmiausiai turėjo siūlyti tik naujiems operatoriams ir tik jiems neatsiradus – šie radijo dažniai (kanalai) būtų pasiūlyti esamiems operatoriams. Taip pat RTR įtraukė nacionalinio roamingo įpareigojimą į konkurso sąlygas, kuris numatė, jog operatoriai su turimomis 900 MHz, 1800 MHz ar 2 GHz radijo dažnių (kanalų) juostomis, būtų įpareigoti 6 metus teikti nacionalinio roamingo paslaugas naujam operatoriui. Tačiau RTR pabrėžė, kad aukšto padengiamumo rodikliai (daugiau nei 90 proc., 95 proc. bei 98 proc. gyventojų padengiamumas priklausomai nuo dažnių spektro juostos) šiame aukcione laimėtoms dažnių juostoms turės būti pasiekti naudojantis tik savo nuosavu išvystytu tinklu/ infrastruktūra, o ne naudojantis nacionalinio roamingo paslaugų teikimo susitarimais. Nacionalinio reguliuotojo teigimu, nacionalinio roamingo paslaugos turėtų būti naudojamos retai apgyvendintose, atokiose šalies vietovėse arba kaip laikinas geografinės tinklų plėtros sprendimo būdas.

Radijo dažnių (kanalų) aukcioną laimėjo ir 800 MHz radijo dažnius (kanalus) gavo trys jau rinkoje veikę operatoriai: A1 Telekom Austria, T-Mobile Austria ir Three. Kadangi neatsirado nei vieno naujo rinkos dalyvio, radijo dažnių (kanalų) aukciono metu nustatyti nacionalinio roamingo suteikimo naujam rinkos dalyviui įpareigojimai nebuvo panaudoti, t. y. nebuvo sudaryta reguliuojamų nacionalinio roamingo susitarimų.

Šiuo metu Austrijos judriojo ryšio tinklo rinkoje, remiantis RTR 2016 m. pabaigos duomenimis, veikia trys pagrindiniai operatoriai (rinkos dalys apskaičiuotos pagal turimų abonentų skaičių): Telekom Austria, kuriam priklauso 38,4 proc. rinkos; T-Mobile Austria – 29,5 proc. rinkos; Hutchison/Three priklauso 26,8 proc. rinkos.

2.2 Nacionalinis roamingas Norvegijoje

Norvegijoje nacionalinio roamingo reguliavimas įvestas 1998 m. ir ganėtinai skiriasi nuo kitų valstybių, kadangi šiuo metu šioje šalyje nacionalinio roamingo reguliavimas yra dvejopo pobūdžio:

nacionalinio roamingo paslaugas yra įpareigotas teikti didelę įtaką judriojo ryšio rinkoje turintis operatorius, bei nacionalinio roamingo paslaugų teikimas yra įtvirtintas, kaip sąlyga leidusi dviejų judriojo ryšio operatorių susijungimą. Judriojo ryšio operatoriai Norvegijoje taip pat turi galimybę sudaryti tarpusavyje laisvanoriškus komercinius susitarimus dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo, kurių nacionalinis reguliuotojas Nkom nereguliuoja.

Pirmasis nacionalinio roamingo reguliavimo įvedimo etapas buvo 1998 m., kuomet judriojo ryšio operatorius Telenor buvo įpareigotas suteikti prieigą prie savo judriojo ryšio tinklo. Tuo metu tai buvo labai apibendrinto pobūdžio, švelnus reguliavimas, kurio pagrindu tapo komerciniai susitarimai tarp operatorių ir juos sudarant kainos bei sąlygos nebuvo reguliuojamos, o Nkom šiuo atveju galėjo įsikišti tik tada, jei būtų išvis nepavykę savarankiškai sudaryti tokio susitarimo. 2000 m. Teletopia pasinaudojo šia galimybe ir sudarė nacionalinio roamingo paslaugų teikimo komercinį susitarimą su Telenor. Tačiau Teletopia judriojo ryšio rinkos dalis siekė tik 1 proc. ir jam nepavykus išsilaikyti rinkoje šis operatorius bankrutavo.

2006 m. nacionalinio roamingo paslaugų teikimo/naudojimo sąlygos buvo sugriežtintos, kadangi 1998 m. numatytos nacionalinio roamingo reguliavimo nuostatos nepasiteisino ir nacionalinio roamingo paslaugas privalėjęs teikti operatorius Telenor nepagrįstai atmesdavo konkurentų prašymus suteikti prieigą. 2006 m. Norvegijos judriojo ryšio rinkoje veikė du pagrindiniai operatoriai – Telia, kurios didmeninės rinkos dalis sudarė 30 proc., ir Telenor, kurios didmeninės rinkos dalis sudarė 70 proc., o mažmeninės rinkos dalys atitinkamai buvo 27 proc. (Telia) ir 56 proc. (Telenor). Likę 17 proc. rinkos priklausė daugeliui mažų judriojo ryšio operatorių bei virtualių judriojo ryšio operatorių (angl. *Mobile Virtual Network Operator*). 2006 m. Nkom atliko Prieigos ir skambučių inicijavimo viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose rinkos tyrimą. Remiantis tyrimo rezultatais, Telenor pripažintas ūkiu subjektu turinčiu didelę įtaką šioje rinkoje. Kadangi Norvegijos judriojo ryšio rinka paremta dualistine struktūra, Nkom manė, jog norint pasiekti efektyvią infrastruktūrą paremta konkurencija, minėtoje rinkoje turėtų veikti bent trys dideli operatoriai, kadangi trečiasis operatorius pagerintų konkurencinę aplinką rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Telenor, kaip didelę įtaką Prieigos ir skambučių inicijavimo viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose rinkoje turintis operatorius, buvo įpareigotas priimti ir patenkinti visus pagrįstus operatorių prašymus veikti Telenor judriojo ryšio tinkle, taip pat buvo pritaikytas nacionalinio roamingo paslaugų teikimo kainų reguliavimas, kad Telenor nesudarytų dirbtinių barjerų naujų operatorių atėjimui į rinką, siūlydamas per aukštas kainas. Papildomai, kad būtų išvengta nesąžiningo elgesio iš Telenor pusės, Nkom įpareigojo Telenor nevēluoti tenkinant ar atmetant konkurentų prašymus bei pateikti Nkom kiekvieno nacionalinio roamingo paslaugų teikimo atmestą prašymą.

2006 m. Tele2 ir Network Norway, nusprendus kartu vystyti trečiąjį judriojo ryšio tinklą, Norvegijoje šios bendrovės sudarė komercinį nacionalinio roamingo paslaugų teikimo susitarimą su Telia. 2008 m. Tele2 ir Network Norway atšaukė pastarąjį susitarimą ir susitarė dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo su Telenor.

2010 m. buvo antrą kartą atliktas Prieigos ir skambučių inicijavimo viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose rinkos tyrimas ir Telenor vėl pripažintas kaip ūkio subjektas, turintis didelę įtaką šioje rinkoje. Nacionalinis reguliuotojas paliko galioti nacionalinio roamingo reguliavimą Telenor, bei papildomai įpareigojo šį operatorių skelbti standartinį nacionalinio roamingo paslaugų teikimo pasiūlymą su nurodytomis nacionalinio roamingo paslaugų teikimo sąlygomis bei patenkinti visus pagrįstus prašymus dėl šių paslaugų gavimo, kad tokiu būdu padėtų naujiems operatoriams įeiti į rinką. Tačiau buvo panaikintas Telenor kainų reguliavimo įpareigojimas ir paliktas galioti tik reikalavimas kainas nustatyti vadovautis nediskriminaciniais pagrindais.

2011 m. Tele2 įsigijo Network Norway kompaniją, ir Mobile Norway tapo visiškai valdoma Tele2. Palaipsniui, iki 2013 m. Tele2 pavyko pasiekti 75 proc. Norvegijos populiacijos padengiamumą 2G/3G tinklais. Tačiau tais pačiais 2013 m. Tele2 nepavyko laimėti reikalingų 800/900/1800 MHz radijo dažnių (kanalų) aukciono metu (radijo dažnius (kanalus) laimėjo Telenor, Telia ir Ice.net), todėl ši bendrovė neturėjo galimybės toliau tęsti savo veiklos bei tuo pačiu ir sudaryti nacionalinio roamingo susitarimai neteko galios. Tele2 nelaimėjęs radijo dažnių (kanalų) aukcione ir nepavykus įsitvirtinti Norvegijos judriojo ryšio rinkoje, 2014 m. Telia įsigijo Tele2

kompaniją. Šių kompanijų susijungimą Norvegijos konkurencijos taryba patvirtino tik su sąlyga, kad Telia suteiks nacionalinio roamingo paslaugas 2013 m. dažnių aukcione radijo dažnius (kanalus) laimėjusiam Ice.net. Vadovaujantis šia sąlyga 2014 Ice.net sudarė nacionalinio roamingo paslaugų susitarimą su Telia, pagal kurį Ice.net gavo teisę naudoti Telia 2G/3G tinklus duomenų perdavimui ir balso paslaugų teikimui už savo vystomo 2G/3G tinklo ribų.

2016 m. atlikus trečiąjį Prieigos ir skambučių inicijavimo viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose rinkos tyrimą bei Telenor pripažinus kaip ūkio subjektą, turintį didelę įtaką šioje rinkoje, Telenor buvo palikti galioti įpareigojimai, susiję su nacionalinio roamingo paslaugų teikimu, ir papildomai vėl įvestas nacionalinio roamingo paslaugų teikimo kainų reguliavimas, kadangi judriojo ryšio rinka susidurdavo su nuolatinėmis konkurencijos problemomis ir Nkom sulaukdavo daug skundų dėl Telenor taikomų diskriminacinių nacionalinio roamingo paslaugų teikimo kainų. Nacionalinio roamingo paslaugų teikimo kainos buvo nustatytos pagal skirtingus metodus miesto ir kaimiškose vietovėse. Miestuose nacionalinio roamingo paslaugų teikimo kainos reguliuojamos naudojant „Kainų spaudimo“ (angl. „Margin – squeeze“) testą. Naudojant šį būdą nacionalinio roamingo paslaugų kaina nustatoma taip, kad šias paslaugas perkantis operatorius galėtų pelningai bei neblogesnėmis sąlygomis, nei siūlo nacionalinio roamingo paslaugas parduodantis operatorius, teikti mažmenines judriojo ryšio paslaugas. Tuo tarpu kaimiškose vietovėse nacionalinio roamingo paslaugų teikimo kainos apskaičiuojamos pagal „Kainų grindimą sąnaudomis“ (angl. „Cost orientation“) principą, kuomet kainos nustatomos vadovaujantis išlaidų, reikalingų suteikti judriojo ryšio paslaugas, dydžiu. Šiuo atveju, nacionalinio roamingo paslaugų kainos turi būti apskaičiuotos atsižvelgiant į tai, kiek papildomų investicijų reikalauja judriojo ryšio tinklo infrastruktūros tolimesnis vystymas specifinėse Norvegijos teritorijose. Nkom vertinimu, tokio pobūdžio išlaidos yra didesnės nei vystant judriojo ryšio tinklo infrastruktūrą miesto teritorijose, kur ji yra jau pakankamai išvystyta ir nereikalauja didelių papildomų išlaidų, o geografiškai suvidurkintos kainos, taikomos miesto ir kaimo vietovėse, atgrasytų operatorius investuoti į tolimesnį tinklų vystymą, o Nkom kaip tik siekia, kad būtų plėtojami judriojo ryšio tinklai kaimiškose bei atokiose Norvegijos teritorijose³.

Remiantis Nkom duomenimis, 2016 m. judriojo ryšio rinkos didžiąją dalį dalinasi du operatoriai, Telenor ir Telia, kurie bendrai užima 85,9 proc. (atitinkamai 50,4 proc. ir 35,5 proc.) visos rinkos, skaičiuojant pagal turimų abonentų skaičių. Ice.net, nors ir turi maždaug 40 proc. nuosavo LTE tinklo padengiamumą bei nacionalinio roamingo paslaugų teikimo susitarimo pagrindu naudoja Telia 2G/3G tinklus duomenų perdavimui ir balso paslaugų teikimui už savo tinklo ribų, užima tik 4,1 proc. rinkos. Likusius 10,1 proc. rinkos dalijasi daug kitų mažų operatorių.

Nkom teigia, jog lyginant judriojo ryšio rinkos struktūrą 2016 m. su 2006 m., kuomet buvo praktiškai pirmą kartą įvestas nacionalinio roamingo reguliavimas – struktūra išliko mažai tepakitusi. Rinkoje vyrauja du pagrindiniai operatoriai, kurie užimą didžiąją dalį judriojo ryšio rinkos. Taigi, atsižvelgus į visa tai, kas buvo išdėstyta anksčiau, Nkom daro išvadą, jog įpareigojimas esamiems operatoriams teikti nacionalinio roamingo paslaugas naujiems operatoriams, norintiems ateiti į rinką, nebuvo toks sėkmingas. Nors ir atsirado trečiasis operatorius, tačiau su palyginti labai maža rinkos dalimi ir rinkoje nebuvo pastebėta žymių pokyčių konkurencijos atžvilgiu.

2.3 Nacionalinis roamingas Prancūzijoje

Prancūzijos nacionalinis reguliuotojas ARCEP nuo 2015 m. nebereguliuoja nacionalinio roamingo paslaugų teikimo. Šiuo metu vyksta tarp operatorių sudarytų reguliuojamų ir/ar nereguliuojamų susitarimų dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo nutraukimo procesas.

2011–2012 m. Prancūzijoje įvyko radijo dažnių (kanalų) aukcionas, kurio metu buvo išdalintos licencijos 4G tinklams vystyti 800 MHz ir 2,6 GHz radijo dažnių (kanalų) juostose.

³ Svarbu pabrėžti, jog tokie kainų apskaičiavimo metodai, kurie buvo aprašyti pirmiau, praktikoje dar nėra išbandyti, kadangi šiuo metu Telenor neturi nacionalinio roamingo paslaugų pirkėjų.

Aukcione radijo dažnius (kanalus) laimėjo keturi operatoriai, iš kurių trys: Bouygues Telecom, Orange France ir SFR jau veikė judriojo ryšio rinkoje ir vienas – Free Mobile tapo nauju šios rinkos dalyviu. Į Free Mobile radijo dažnių (kanalų) naudojimo licenciją buvo įrašyta teisė gauti nacionalinio roamingo paslaugas 2G tinkle iš kitų rinkos dalyvių. Tačiau, prieš pasinaudodamas šia teise, Free Mobile privalėjo būti išvystęs savo nuosavą judriojo ryšio tinklą, kuris dengtų 25 proc. gyventojų, be to, susitarimai dėl nacionalinio roamingo paslaugų suteikimo galėjo būti sudaryti ribotam laikotarpiui – 6 metams. Susitarimų sąlygos, įskaitant kainas, 6 metų laikotarpiui buvo tik iš dalies reguliuojamos ARCEP, kadangi operatoriai patys galėjo nustatyti nacionalinio roamingo paslaugų teikimo sąlygas, tačiau jos turėjo būti paremtos nediskriminaciniais pagrindais. Toks Prancūzijoje 2012 m. įvestas nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas vadinamas „Švelnus ir laike apribotas“ (angl. „*Light – touch and Time – bound*“) reguliavimo režimas. Pabrėžtina, kad šalia reguliuojamų nacionalinio roamingo paslaugų teikimo operatoriai galėjo savarankiškai tarpusavyje derėtis ir sudaryti laisvanoriškus komercinius susitarimus dėl nacionalinio roamingo be ARCEP įsikišimo.

Free Mobile pasinaudojo licencijoje suteikta teise sudaryti reguliuojamo pobūdžio susitarimą dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo ir 2012 m. sudarė tokį susitarimą su Orange France dėl naudojimosi Orange France 2G tinklu, kuriuo Free Mobile galėjo teikti balso, SMS bei duomenų perdavimo paslaugas. Lygiagrečiai šiam susitarimui tais pačiais metais Free Mobile ir Orange France susitarė dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo Orange 3G tinkle. Pabrėžtina, kad pastarasis susitarimas buvo sudarytas remiantis tik komerciniais pagrindais ir nebuvo reguliuojamas ARCEP. 2014 m. Bouygues ir SFR sudarė komerciniais pagrindais paremtą susitarimą dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo, kuris šiems operatoriams suteikė galimybes veikti vienas kito 4G tinkluose. Visi trys minėti susitarimai (2 laisvanoriški, 1 reguliuojamas) šiuo metu dar galioja.

2015 m. Prancūzijoje buvo priimtas naujas įstatymas („Loi Macron“), kuriuo buvo siekiama pritraukti investicijas į viešąjį, o ypač elektroninių ryšių sektorių, bet tuo pačiu ir nutraukti tarp operatorių sudarytus susitarimus. Buvo nuspręsta, kad judriojo ryšio operatorių tarpusavyje sudaryti reguliuojami ar laisvanoriški komerciniai susitarimai nemotyvuoja operatorių investuoti į nuosavų tinklų infrastruktūros vystymą nepatraukliose šalies teritorijose ir tai lemia didelį baltųjų zonų skaičių, t. y. Prancūzijos judriojo ryšio rinka nesiplečia. Taip pat, kadangi po 2012 m. Free Mobile atėjimo į rinką, nebeatsirado naujų operatorių, norinčių pradėti savo veiklą šioje srityje, nacionalinio roamingo reguliavimas realiai tapo nebereikalingas. Taigi vadovaujantis šiuo įstatymu, pirmiau minėti susitarimai tarp operatorių palaipsniui turėjo būti nutraukti. Papildomai šio tikslo pasiekimui ARCEP buvo suteikta daugiau galių, kad reguliuotojas galėtų įsikišti ir užtikrinti sklandų susitarimų nutraukimo procesą.

ARCEP 2016 m. vykdė viešą konsultaciją, kurios metu buvo suderintas susitarimų dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo nutraukimo grafikas. Pagal šį grafiką Free Mobile ir Orange France susitarimas dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo 3G tinkle turi būti nutrauktas 2018–2020 m., dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo 3G tinkle – 2020–2022 m. Bouygues Telecom ir SFR susitarimas dėl 4G tinklų pasidalijimo turėtų būti nutrauktas iki 2018 m. pabaigos, kai operatoriai jau bus išvystę savo tinklų padengiamumą iki 98 proc.–99 proc.

2016 m. ARCEP išleido gaires⁴, kuriose buvo aptartos nacionalinio roamingo naudojimo perspektyvos. Gairėse pabrėžiama, kad nacionalinio roamingo paslaugų teikimo teigiamas poveikis yra ribotas laike ir apimtyje. Nurodoma, kad nacionalinio roamingo susitarimai ilguoju laikotarpiu gali daryti neigiamą įtaką investicijoms ir galimai stabdytų inovacijų plėtrą, kiek tai liečia naujas novatoriškas paslaugas, pvz., ypač spartaus interneto prieigos paslaugų, teikiamų judriojo ryšio tinklais, vystymą. Teigiama, jog nacionalinio roamingo paslaugos smarkiai apriboja šių paslaugų pirkėjo galimybes diferencijuoti savo teikiamas paslaugas nuo paslaugų pardavėjo, kadangi paslaugų kokybės ir tinklo padengiamumo atžvilgiu nacionalinio roamingo paslaugų pirkėjas yra visiškai priklausomas nuo pardavėjo. Tokia situacija oponuoja nuomonei, kuri teigia, jog kiekvienas

⁴ https://www.arcep.fr/uploads/tx_gspublication/2016-05-25-partage-reseaux-mobiles-lignes-directrices.pdf

judriojo ryšio operatorius aukciono metu įsigyja dažnių spektrus su išskirtinėmis sąlygomis. Tuo atveju, kai tinklo teikėjas suteikia prieigą prie savo tinklo, pirkėjo srautas pereina į pastarąjį tinklą ir jo apkrova padidėja, o judriojo ryšio paslaugų kokybė bei greitis atitinkamai mažėja. Ilgainiui tai gali sukelti per didelę tinklo apkrovą, dėl kurios judriojo ryšio paslaugos nebūtų teikiamos abiejų pusių klientams. Esant tokiai situacijai, nacionalinio roamingo paslaugų pardavėjo klientai negali naudotis geresnės kokybės paslaugomis, kurios buvo gautos įsigyjant naują licenciją. Taigi, turimų dažnių spektro efektyvumas nėra išnaudojamas pagal visas galimybes. Papildomai ARCEP priduria, kad neigiamas efektas būtų dar labiau jaučiamas, jei į nacionalinio roamingo paslaugas būtų įtrauktas spartaus duomenų perdavimo judriojo ryšio tinklais paslaugų teikimas, kadangi tai mažintų investicijas ir inovacijų vystymąsi. Dėl šių priežasčių, ARCEP manymu, nacionalinio roamingo naudojimas galėtų bei turėtų būti taikomas nebent išskirtiniais atvejais, kai reikia judriojo ryšio tinklu padengti atokias vietas ir pan.

Šiuo metu Prancūzijos judriojo ryšio tinklo rinkoje veikia keturi pagrindiniai operatoriai (rinkos dalys apskaičiuotos pagal turimų abonentų skaičių): Orange France, priklauso 35 proc. rinkos; SFR priklauso 29 proc. rinkos; Bouygues Telecom priklauso 19 proc. rinkos; Free Mobile priklauso 17 proc. rinkos.

ATASKAITOS 2 SKYRIAUS APIBENDRINIMAS.

Atsižvelgiant į Europoje taikomą praktiką, galima konstatuoti, kad nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas buvo / yra taikomas tik nedidelėje dalyje Europos valstybių, ir jis dažniausiai taikomas tais atvejais, kai siekiama padėti naujam operatoriui, kuris radijo dažnių (kanalų) aukciono metu įgijo teisę plėtoti judriojo ryšio tinklus, įeiti į judriojo ryšio rinką. Pabrėžtina, kad pagal Europos šalių praktiką, norėdamas gauti reguliuojamas nacionalinio roamingo paslaugas, operatorius iš pradžių turi bent dalinai (iki 20–25 proc. šalies populiacijos padengiamumo) išvystyti savo judriojo ryšio tinklą. Taip pat svarbu pažymėti, kad nacionalinio roamingo paslaugų teikimas yra reguliuojamas tik ribotą laiką: 4–6 metus, t. y. paslaugos teikimas reguliuojamas tik tam laikotarpiui, per kurį nacionalinio roamingo paslaugų gavėjas turėtų spėti išvysti nuosavą, visą šalies teritoriją padengiantį, judriojo ryšio tinklą ir šiuo savo tinklu galėtų galutiniams paslaugų gavėjams teikti judriojo ryšio paslaugas. Dažniausiai įpareigojimas suteikti / teisė gauti reguliuojamas nacionalinio roamingo paslaugas yra įrašoma į aukciono metu siūlomų radijo dažnių (kanalų) naudojimo licencijas, taip iš anksto (prieš aukcioną) suformuojami pagrįsti lūkesčiai dėl šių paslaugų teikimo / gavimo reguliavimo.

Atkreiptinas dėmesys, kad daugelyje Europos šalių operatoriai gali sudaryti komercinius nereguliuojamus susitarimus dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo. Išimtimi galima laikyti Prancūziją, kurioje net ir komerciniais pagrindais sudaryti susitarimai dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo nuo 2016 m. yra draudžiami. Argumentacija tokiems draudimas: nacionalinio roamingo paslaugos stabdo investicijas į judriojo ryšio tinklų plėtrą ir inovatyvių paslaugų, ypač spartaus interneto prieigos paslaugų, teikiamų judriojo ryšio tinklais, vystymą.

ATASKAITOS 2 SKYRIAUS IŠVADA:

Nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas Europos šalyse buvo / yra taikomas tik nedidelėje dalyje šalių, ir įprastai pritaikomas kaip laikina priemonė ir tik tais atvejais, kai siekiama padėti naujam operatoriui, kuris dažnių aukciono metu įgijo teisę naudoti radijo dažnius (kanalus), įeiti į judriojo ryšio paslaugų rinką.

3 NACIONALINIO ROAMINGO POREIKIO LIETUVOJE VERTINIMAS

Ataskaitos 2 skyriuje aprašyta kitų šalių praktika rodo, kad nacionalinis roamingas tam tikrais atvejais gali būti naudojamas kaip priemonė, skirta sudaryti sąlygas veiksmingai konkurencijai judriojo ryšio paslaugų rinkoje vystytis. Konkurencijos teisės teorijoje veiksminga konkurencija apibrėžiama kaip padėtis rinkoje, kai nei vienas asmuo ar susijusių asmenų grupė neužima tokios ekonominės galios padėties, kuri leidžia jam (jai) elgtis nepriklausomai nuo klientų, konkurentų, vartotojų, t. y. padėtis rinkoje, kai nei vienas asmuo neturi didelės įtakos rinkoje. Todėl šiame Ataskaitos skyriuje yra atliekama Lietuvos judriojo ryšio paslaugų rinkos konkurencijos

veiksmingumo analizė ir vertinama, ar nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas yra reikalingas siekiant užtikrinti veiksmingą konkurenciją mažmeninėje judriojo ryšio paslaugų rinkoje.

Kaip nurodė dalis nuomonę dėl nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimo pateikusių judriojo ryšio paslaugų teikėjų, nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas užtikrintų kokybiškesnę kaimiškųjų ar kitų mažiau gyvenamų vietovių padengimą. Atsižvelgiant į tai, šiame Ataskaitos skyriuje yra analizuojama, ar nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas yra reikalingas tiek siekiant padidinti judriojo ryšio paslaugų kokybę, tiek ir siekiant išplėsti judriojo ryšio tinklų padengiamumą.

2017 m. rugpjūčio 3 d. vykusio susitikimo metu buvo iškeltas klausimas dėl nacionalinio roamingo sąryšio su galimybėmis paskambinti į bendrą pagalbos centrą, todėl šiame Ataskaitos skyriuje taip pat analizuojama, ar nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas padėtų pagerinti galutinių paslaugų gavėjų galimybes susisiekti su pagalbos tarnybomis.

Savo raštu Tarnybai ESO išsakė nuomonę, kad nacionalinis roamingas padėtų išvengti arba sumažinti išmaniųjų skaitiklių priežiūros sąnaudas ir padėtų užtikrinti rezervinį ryšį, todėl šiame Ataskaitos skyriuje taip pat yra vertinamos judriojo ryšio paslaugų teikėjo keitimo nekeičiant SIM kortelės galimybės.

Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytą, nacionalinio roamingo poreikio tyrimas atliekamas vertinant:

- 1) Mažmeninės judriojo ryšio paslaugų rinkos konkurencijos veiksmingumą;
- 2) Mažmeninių judriojo ryšio paslaugų kokybę;
- 3) Judriojo ryšio tinklų geografinį padengiamumą;
- 4) Lietuvoje esančių asmenų galimybės kreiptis į pagalbos tarnybas užtikrinimą;
- 5) Judriojo ryšio paslaugų teikėjo keitimo nekeičiant SIM kortelės galimybes.

3.1 Mažmeninės judriojo ryšio paslaugų rinkos konkurencijos veiksmingumo analizė

Šiame Ataskaitos skyriuje atliekama mažmeninės judriojo ryšio paslaugų rinkos, kuri apima skirtingas paslaugų grupes, tokias kaip balso paslaugos, trumpųjų tekstinių žinučių (angl. *Short Message Service*, toliau – SMS) ir vaizdo žinučių (angl. *Multimedia Messaging Service*, toliau – MMS) siuntimo paslaugos, interneto prieigos paslaugos konkurencijos veiksmingumo analizė. Analizės tikslas – įvertinti, ar konkurencija šioje rinkoje yra veiksminga ir, ar nėra didelę įtaką rinkoje turinčių ūkio subjektų. Pažymėtina, kad konkurencijos veiksmingumo analizė nelaikytina ERĮ 16 straipsnyje apibrėžtu rinkos tyrimu, o tik dalimi jo, todėl šioje Ataskaitoje nėra atliekamas paslaugų pakeičiamumo paklausos ir pasiūlos atžvilgiu tyrimas.

Tarnyba, atsižvelgdama į 2002 m. Komisijos gaires dėl rinkos tyrimo nustatant didelę įtaką rinkoje pagal Bendrijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemą (toliau – Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairės) 70 punkte išvardytus kriterijus, kuriais vadovaujantis gali būti nustatyta, ar atitinkamoje rinkoje yra dominuojantis ūkio subjektas, išskiria šiuos kriterijus, į kuriuos bus orientuojamasi tiriant konkurencijos veiksmingumą judriojo ryšio paslaugų rinkoje:

1. rinkos struktūra;
2. įėjimo į rinką barjerai;
3. vertikalčiai susijusios paslaugos;
4. pirkėjo derybinė galia;
5. potenciali konkurencija;
6. paslaugų kainos.

3.1.1 Judriojo ryšio paslaugų rinkos struktūra

Tiriant judriojo ryšio paslaugų rinkos struktūrą ir siekiant gauti kuo objektyvesnius duomenis, konkurencinė padėtis judriojo ryšio paslaugų rinkoje yra tirama įvairiais pjūviais, t. y. nagrinėjamos rinkos struktūrą vertinant pagal:

1. aktyvių SIM kortelių, naudojamų judriojo ryšio paslaugoms teikti (toliau – aktyvi SIM kortelė), skaičių;

2. aktyvių SIM kortelių, naudojamų judriojo ryšio paslaugoms teikti, kai už šias paslaugas vartotojai ir galutiniai paslaugų gavėjai, išskyrus vartotojus, mokėjo pagal sąskaitas (toliau – aktyvi post-paid SIM kortelė), skaičių;
3. aktyvių SIM kortelių, naudojamų judriojo ryšio paslaugoms teikti, kai už šias paslaugas vartotojai mokėjo pagal sąskaitas (toliau – aktyvi post-paid vartotojų SIM kortelė), skaičių;
4. aktyvių SIM kortelių, naudojamų judriojo ryšio paslaugoms teikti, kai už šias paslaugas galutiniai paslaugų gavėjai, išskyrus vartotojus, mokėjo pagal sąskaitas (toliau – aktyvi post-paid paslaugų gavėjų SIM kortelė), skaičių;
5. aktyvių SIM kortelių, naudojamų judriojo ryšio paslaugoms teikti, kai už šias paslaugas atsiskaitoma iš anksto (toliau – aktyvi pre-paid SIM kortelė), skaičių;
6. judriojo ryšio paslaugų gavėjų inicijuotų balso skambučių (toliau – skambutis) trukmę;
7. vidutinę vieno judriojo ryšio paslaugų gavėjo per mėnesį inicijuotų skambučių trukmę (toliau – vidutinė skambučių trukmė);
8. pajamas, gautas už judriojo ryšio balso paslaugas (toliau – balso paslaugas);
9. vidutines pajamas, gautas iš vieno paslaugų gavėjo (angl. *Average Revenues per User*, toliau – ARPU⁵) už balso paslaugas;
10. išsiųstų SMS skaičių;
11. pajamas, gautas už išsiųstas SMS;
12. išsiųstų MMS skaičių;
13. pajamas, gautas už išsiųstas MMS;
14. aktyvių SIM kortelių, naudojamų interneto prieigos paslaugoms, teikiamoms judriojo ryšio tinklais (toliau – interneto prieigos paslaugas) teikti (toliau – aktyvi interneto SIM kortelė), skaičių;
15. aktyvių SIM kortelių, naudojamų interneto prieigos paslaugoms teikti, naudojant LTE (angl. *Long Term Evolution*) ir spartesnį duomenų perdavimą užtikrinančias technologijas (toliau – aktyvi LTE SIM kortelė), skaičių;
16. aktyvių SIM kortelių, naudojamų interneto prieigos paslaugoms teikti, kai taikomas judriojo telefono ryšio paslaugų planas (toliau – aktyvi interneto SIM kortelė telefone), skaičių;
17. aktyvių SIM kortelių, naudojamų interneto prieigos paslaugoms teikti, kai taikomas ne judriojo telefono ryšio paslaugų, o interneto prieigos paslaugų planas (toliau – aktyvi interneto SIM kortelė kompiuteryje), skaičių;
18. pajamas, gautas už interneto prieigos paslaugas;
19. pajamas, gautas už interneto prieigos paslaugas telefone;
20. pajamas, gautas už interneto prieigos paslaugas kompiuteryje;
21. judriojo ryšio tinklais perduotų duomenų kiekį.

Tiriamasis laikotarpis: 2012–2017⁶ m. Vadovaujantis Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašu⁷, tais atvejais, kai paslaugų teikėjo rinkos dalis siekia mažiau nei 2 proc., ši dalis nėra rodoma atskirai, o įtraukiama į bendrą dalį pavadinimu „kiti teikėjai“. Atsižvelgiant į tai, žemiau pateiktose lentelėse, tuose nagrinėjamos rinkos segmentuose, kuriuose vieno konkretaus paslaugų teikėjo užimama rinkos dalis siekia daugiau nei 2 proc., šis teikėjas išskiriamas atskirai, o tuose segmentuose, kur rinkos dalis mažesnė nei 2 proc., minimo teikėjo rinkos dalis įtraukiama prie „kitų teikėjų“ užimamos rinkos dalies. Taip pat pažymėtina, kad 2017 m. vasario 1 d. Teo LT, AB, UAB „Omnitel“ ir UAB „Baltic Data Center“ tapo viena įmone Telia Lietuva, todėl 2012–2016 m. laikotarpiu veikusios UAB „Omnitel“ duomenys yra laikytini Telia Lietuva duomenimis.

⁵ ARPU apskaičiuojamas pajamų už judriojo ryšio paslaugas per tam tikrą laikotarpį ir vidutinio abonentų skaičiaus santykiu, padalintas iš 12 arba 3 mėn. (pvz. pajamos / vidutinis abonentų skaičius / analizuojamo laikotarpio trukmė mėnesiais)

⁶ Apžvalgoje nagrinėjami 2017 m. I pusmečio duomenys.

⁷ Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo, patvirtinto Tarybos direktoriaus 2005 m. balandžio 8 d. Nr. 1V-340 įsakymu „Dėl Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašas patvirtinimo“, 43 punktas.

Tiriamuoju laikotarpiu rinkoje veikė trys judriojo ryšio operatoriai: Telia Lietuva, UAB „Bitė Lietuva“ (toliau – Bitė Lietuva) ir Tele2. Šiame ataskaitos skyriuje kitais judriojo ryšio paslaugų teikėjais yra vadinami visi judriojo ryšio paslaugų teikėjai, išskyrus Telia Lietuva, Bitė Lietuva ir Tele2 (toliau šioje apžvalgoje – kiti teikėjai).

Aktyvios SIM kortelės

Tiriamuoju laikotarpiu, bendras aktyvių SIM kortelių skaičius sumažėjo 15,6 proc. ir 2017 m. siekė 4217,1 tūkst. vnt. (žr. 1 lentelę). Svarbu paminėti, kad didžiausi šio skaičiaus pokyčiai (mažėjimas) užfiksuoti 2012–2015 m. laikotarpiu, o nuo 2015 m. situacija stabilizavosi ir šių kortelių skaičius nors ir nežymiai, bet pradėjo vėl augti. Atitinkamai didžiausi pokyčiai judriojo ryšio paslaugų rinkoje vertinant pagal aktyvių SIM kortelių skaičių užfiksuoti tuo pačiu 2012–2015 m. laikotarpiu, kuomet Telia Lietuva rinkos dalis sumažėjo nuo 39,0 proc. 2012 m. iki 30,6 proc. 2015 m., Bitė Lietuva rinkos dalis išaugo nuo 20,7 proc. 2012 m. iki 24,9 proc. 2015 m. ir Tele2 rinkos dalis išaugo nuo 38,4 proc. 2012 m. iki 42,6 proc. 2015 m. 2016 m ir 2017 m. didesnių pokyčių rinkoje neįvyko ir operatorių užimamos rinkos dalys svyravo 1,0 procentinio punkto ribose. Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairių 75 punkte nurodoma, kad itin didelės rinkos dalys, t. y. viršijančios 50 proc., gali būti tiesioginis dominuojančios padėties rinkoje įrodymas. Surinkti duomenys apie operatorių užimamas rinkos dalis rodo, kad nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad šis operatorius turi didelę įtaką teikiant judriojo ryšio paslaugas.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie judriojo ryšio operatorių užimamas rinkos dalis ir šių dalių pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal aktyvių SIM kortelių skaičių nei vienas iš operatorių neturėjo didelės įtakos teikiant judriojo ryšio paslaugas.

1 lentelė. Aktyvių SIM kortelių skaičius, tūkst., vnt. ir jo struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
SIM kortelių skaičius, tūkst. vnt.	4997,3	4494,1	4264,6	4184,1	4204,7	4217,1
Iš jų: Bitė Lietuva	20,7 proc.	22,8 proc.	23,6 proc.	24,9 proc.	25,1 proc.	25,1 proc.
Tele2	38,4 proc.	41,6 proc.	43,2 proc.	42,6 proc.	42,9 proc.	42,8 proc.
Telia Lietuva	39,0 proc.	33,7 proc.	31,3 proc.	30,6 proc.	29,9 proc.	30,1 proc.
Kiti teikėjai	1,9 proc.	1,9 proc.	1,9 proc.	1,9 proc.	2,1 proc.	2,0 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Aktyvios post-paid SIM kortelės

Aktyvias SIM korteles galima suskirstyti pagal mokėjimo už judriojo ryšio paslaugas tipą: kai už paslaugas mokama pagal pateiktas sąskaitas, t. y. aktyvias post-paid SIM korteles ir kai už paslaugas mokama iš anksto, t. y. aktyvias pre-paid SIM korteles.

Tiriamuoju laikotarpiu 20,3 proc. išaugo (nuo 2286,2 tūkst. 2012 m. iki 2750,8 tūkst. 2017 m.) bendras aktyvių post-paid SIM kortelių skaičius (žr. 2 lentelę). Šiame judriojo ryšio paslaugų rinkos segmente analizuojamu laikotarpiu didelių pokyčių neįvyko ir trijų pagrindinių operatorių dalys svyravo ne daugiau nei 3,3 procentinio punkto. Taip pat, atkreiptinas dėmesys, kad 2017 m. palyginus su 2012 m. skirtumai tarp operatorių rinkos dalių sumažėjo. Pvz., 2012 m. didžiausią rinkos dalį – 38,9 proc. užėmusios Telia Lietuva rinkos dalis 2017 m. sumažėjo 3,3 procentinio punkto, o 2012 m. mažiausią rinkos dalį – 24,8 proc. turėjusios Bitė Lietuva užimama rinkos dalis padidėjo 1,4 procentinio punkto. Tai rodo, kad operatoriai aktyviai bei sėkmingai konkuruoja tarpusavyje aktyvių post-paid SIM kortelių segmente ir nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad šis operatorius turi didelę įtaką teikiant judriojo ryšio paslaugas.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie judriojo ryšio operatorių užimamas rinkos dalis ir šių dalių pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal aktyvių post-paid SIM kortelių skaičių nei vienas iš operatorių neturėjo didelės įtakos teikiant judriojo ryšio paslaugas.

2 lentelė. Aktyvių post-paid SIM kortelių skaičius, tūkst. vnt. ir jo struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
SIM kortelių skaičius, tūkst. vnt.	2286,2	2397,5	2460,7	2547,8	2675,2	2750,8
Iš jų: Bitė Lietuva	24,8 proc.	25,1 proc.	24,7 proc.	25,7 proc.	26,1 proc.	26,2 proc.
Tele2	32,8 proc.	35,2 proc.	35,7 proc.	34,8 proc.	35,1 proc.	35,1 proc.
Telia Lietuva	38,9 proc.	36,7 proc.	36,4 proc.	36,4 proc.	35,5 proc.	35,6 proc.
Kiti teikėjai	3,5 proc.	3,0 proc.	3,2 proc.	3,1 proc.	3,3 proc.	3,1 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Aktyvios post-paid vartotojų SIM kortelės

Anksčiau ataskaitoje minėtas post-paid SIM korteles galima suskirstyti pagal mokėtoją už judriojo ryšio paslaugas: kai sąskaitas apmoka vartotojas (fizinis asmuo) – aktyvios post-paid vartotojų SIM kortelės ir kai sąskaitas apmoka galutinis paslaugų gavėjas, išskyrus vartotoją (juridinis asmuo⁸) – aktyvios post-paid paslaugų gavėjų SIM kortelės.

Kiekvienais tiriamojo laikotarpio metais augo bendras aktyvių post-paid vartotojų SIM kortelių skaičius. Nuo 2012 m. šių kortelių skaičius išaugo 15 proc. ir 2017 m. siekė 1783,6 tūkst. vnt. Pagrindinių operatorių rinkos dalys šiame segmente beveik nesikeitė ir svyravo vos 2,5 procentinio punkto per tiriamąjį laikotarpį. 2017 m. Telia Lietuva, Bitė Lietuva ir Tele2 užimamos rinkos dalys atitinkamai sudarė 32,7 proc., 21,5 proc. ir 42,9 proc. (žr. 3 lentelę). Tai rodo, kad operatoriai aktyviai bei sėkmingai konkuravo tarpusavyje aktyvių post-paid vartotojų SIM kortelių segmente ir nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad šis operatorius turi didelę įtaką teikiant judriojo ryšio paslaugas.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie augantį aktyvių post-paid vartotojų SIM kortelių skaičių, judriojo ryšio operatorių užimamas rinkos dalis ir šių dalių pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal aktyvių post-paid vartotojų SIM kortelių skaičių nei vienas iš operatorių neturėjo didelės įtakos teikiant judriojo ryšio paslaugas.

3 lentelė. Aktyvių post-paid vartotojų SIM kortelių skaičius, tūkst. vnt. ir jo struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
SIM kortelių skaičius, tūkst. vnt.	1551,0	1610,5	1625,8	1664,8	1744,2	1783,6
Iš jų: Bitė Lietuva	20,5 proc.	21,2 proc.	20,5 proc.	21,4 proc.	21,5 proc.	21,5 proc.
Tele2	40,7 proc.	42,5 proc.	43,2 proc.	42,1 proc.	42,7 proc.	42,9 proc.
Telia Lietuva	35,2 proc.	33,1 proc.	33,1 proc.	33,3 proc.	32,6 proc.	32,7 proc.
Kiti teikėjai	3,6 proc.	3,2 proc.	3,2 proc.	3,2 proc.	3,2 proc.	2,9 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Aktyvios post-paid paslaugų gavėjų SIM kortelės

Tiriamuoju laikotarpiu stebimas nuolat augantis ir bendras aktyvių post-paid paslaugų gavėjų SIM kortelių skaičius. Šių kortelių skaičius per analizuojamą 2012–2017 m. laikotarpį padidėjo 31,5 proc., nuo 735,2 tūkst. vnt. 2012 m. iki 967,1 tūkst. vnt. 2017 m. (žr. 4 lentelę). Judriojo ryšio paslaugų rinką vertinant pagal aktyvių post-paid paslaugų gavėjų SIM kortelių skaičiaus pasiskirstymą tarp operatorių, 2017 m. palyginus su 2012 m., skirtumai tarp užimamų rinkos dalių sumažėjo. 2012 m. didžiausią rinkos dalį – 46,7 proc. užėmusios Telia Lietuva rinkos dalis

⁸ Dažniausiai tai yra juridinis asmuo, bet gali būti ir fizinis asmuo, kuris viešosiomis elektroninių ryšių paslaugomis daugiausia naudojasi su jo amatu, verslu ar profesija susijusiems tikslams, tai yra ne asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams tenkinti.

sumažėjo 5,6 procentinio punkto ir 2017 m. siekė 41,1 proc., tuo tarpu 2012 m. mažiausią rinkos dalį – 16,2 proc. turėjusios Tele2 užimama rinkos dalis padidėjo 4,6 procentinio punkto ir 2017 m. siekė – 20,8 proc. Šios tendencijos rodo, kad operatoriai aktyviai bei sėkmingai konkuruoja tarpusavyje aktyvių post-paid paslaugų gavėjų SIM kortelių segmente ir nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad šis operatorius turi didelę įtaką teikiant judriojo ryšio paslaugas.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie augantį aktyvių post-paid paslaugų gavėjų SIM kortelių skaičių, judriojo ryšio operatorių užimamas rinkos dalis ir šių dalių pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal aktyvių post-paid paslaugų gavėjų SIM kortelių skaičių nei vienas iš operatorių neturėjo didelės įtakos teikiant judriojo ryšio paslaugas.

4 lentelė. Aktyvių post-paid paslaugų gavėjų SIM kortelių skaičius, tūkst. vnt. ir jo struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
SIM kortelių skaičius, tūkst. vnt.	735,2	786,9	834,8	883,0	931,0	967,1
Iš jų: Bitė Lietuva	33,9 proc.	33,0 proc.	32,8 proc.	33,8 proc.	34,7 proc.	34,9 proc.
Tele2	16,2 proc.	20,3 proc.	21,3 proc.	21,0 proc.	20,8 proc.	20,8 proc.
Telia Lietuva	46,7 proc.	44,0 proc.	42,8 proc.	42,2 proc.	41,0 proc.	41,1 proc.
Kiti teikėjai	3,2 proc.	2,7 proc.	3,1 proc.	3,0 proc.	3,5 proc.	3,2 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Aktyvios pre-paid SIM kortelės

Tiriamuoju laikotarpiu stebimas ženklus aktyvių pre-paid SIM kortelių skaičiaus mažėjimas. 2017 m. palyginti su 2012 m., šių kortelių skaičius sumažėjo 46 proc., t. y. bendras šių SIM kortelių skaičius sumažėjo beveik dvigubai ir 2017 m. siekė 1466,3 tūkst. vnt. (žr. 5 lentelę). Tokius judriojo ryšio paslaugų rinkos pokyčius galima sieti su pasikeitusiais galutinių paslaugų gavėjų įpročiais, vis daugiau judriojo ryšio paslaugų gavėjų už šias paslaugas yra linkę atsiskaityti pagal sąskaitas, o ne iš anksto. Taip pat, tikėtina, kad ir patys operatoriai siūlydami patrauklesnius (pvz., mažesnėmis kainomis) judriojo ryšio paslaugų planus skatina galutinius paslaugų gavėjus pasirašyti paslaugų teikimo sutartis vietoj mokėjimo už paslaugas iš anksto. Šiame, tiriamuoju laikotarpiu besitraukusiame, judriojo ryšio paslaugų rinkos segmente kiekvieno operatoriaus aktyvių pre-paid SIM kortelių skaičius sumažėjo. Telia Lietuva priklausančių aktyvių pre-paid SIM kortelių skaičius 2017 m. palyginti su 2012 m. sumažėjo labiausiai – 72,9 proc., tuo tarpu Tele2 ir Bitė Lietuva atitinkamu laikotarpiu „prarado“ apie 28 proc. šių kortelių. Tokios tendencijos nulėmė ir pokyčius judriojo ryšio paslaugų rinkos struktūroje vertinant pagal bendrą aktyvių pre-paid SIM kortelių skaičių. Telia Lietuva rinkos dalis nuo 39,1 proc. 2012 m. sumažėjo 19,5 procentinio punkto ir 2017 m. sudarė 19,6 proc., Tele2 rinkos dalis išaugo 14,3 procentinio punkto: nuo 43 proc. 2012 m. iki 57,3 proc., bei Bitė Lietuva užimama rinkos dalis išaugo 5,8 procentinio ir 2017 m. siekė 23,0 proc. (2012 m. buvo 17,2 proc.).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad nors ir Tele2 tiriamuoju laikotarpiu sustiprino savo pozicijas judriojo ryšio paslaugų rinkoje analizuojant pagal aktyvių pre-paid SIM kortelių skaičiaus pasiskirstymą, tačiau, Tarnybos nuomone, įvertinus, kad šis paslaugų segmentas kasmet darosi vis mažiau reikšmingas, tai nedaro neigiamo poveikio konkurencijai judriojo ryšio paslaugų rinkoje.

5 lentelė. Aktyvių pre-paid SIM kortelių skaičius, tūkst. vnt. ir jo struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
SIM kortelių skaičius, tūkst. vnt.	2711,1	2096,6	1803,9	1636,3	1529,5	1466,3

Iš jų: Bitė Lietuva	17,2 proc.	20,2 proc.	22,2 proc.	23,6 proc.	23,4 proc.	23,0 proc.
Tele2	43,0 proc.	49,0 proc.	53,4 proc.	54,8 proc.	56,5 proc.	57,3 proc.
Telia Lietuva	39,1 proc.	30,2 proc.	24,3 proc.	21,5 proc.	20,0 proc.	19,6 proc.
Kiti teikėjai	0,7 proc.	0,6 proc.	0,1 proc.	0,1 proc.	0,1 proc.	0,1 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Skambučių trukmė

Bendra skambučių trukmė 2012–2016 m. laikotarpiu išaugo 15 proc.: nuo 7534,7 mln. min. 2012 m. iki 8653,6 mln. min. 2016 m. (žr. 6 lentelę). Vertinant judriojo ryšio paslaugų rinką pagal skambučių trukmę, 2017 m. Tele2 užėmė 48,5 proc. šios rinkos, t.y. 3,5 procentinio punkto daugiau nei 2012 m., Bitė Lietuva užimama rinkos dalis praktiškai nepasikeitė ir 2017 m. siekė 22,4 proc., tuo tarpu Telia Lietuva rinkos dalis sumažėjo 2,5 procentinio punkto: nuo 29,2 proc. 2012 m. iki 26,7 proc. 2017 m. Tarnybos vertinimu, nors ir Tele2 tiriamuoju laikotarpiu sustiprino savo pozicijas judriojo ryšio paslaugų rinkoje analizuojant pagal skambučių trukmę, tačiau skirtumai tarp operatorių rinkos dalių nėra labai dideli, kad būtų galima konstatuoti, jog šis operatorius turi didelę įtaką teikiant balso paslaugas. Taip pat pažymėtina, kad skambučių trukmė tiesiogiai proporcinga operatoriaus turimų abonentių skaičiui, t.y. operatorius turintis daugiau abonentių sugeneruos didesnę kiekį skambučių minučių.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie judriojo ryšio operatorių užimamas rinkos dalis ir šių dalių pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal skambučių trukmę nei vienas iš operatorių neturėjo didelės įtakos teikiant balso paslaugas.

6 lentelė. Skambučių trukmė, mln. min. ir jos struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Skambučių trukmė, mln. min.	7534,7	7699,9	8181,5	8458,7	8653,6	4289,5
Iš jų: Bitė Lietuva	22,8 proc.	22,9 proc.	23,6 proc.	23,0 proc.	22,8 proc.	22,4 proc.
UAB „Tele2“	45,0 proc.	46,4 proc.	47,4 proc.	47,8 proc.	47,7 proc.	48,5 proc.
Telia Lietuva	29,2 proc.	27,9 proc.	26,4 proc.	26,5 proc.	26,8 proc.	26,7 proc.
Kiti teikėjai	3,0 proc.	2,8 proc.	2,6 proc.	2,7 proc.	2,7 proc.	2,4 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Vidutinė skambučių trukmė

Per tiriamąjį laikotarpį augo vidutinė skambučių trukmė (žr. 7 lentelę). 2012 m. vienas judriojo telefono ryšio paslaugų gavėjas vidutiniškai inicijavo 125,6 min. trukmės skambučių, tuo tarpu 2017 m. – 169,5 min. trukmės skambučių, t.y. 35,0 proc. daugiau nei 2012 m. Visą tiriamąjį laikotarpį didžiausių inicijuotų skambučių trukmės vidurkį fiksavo Tele2 paslaugų gavėjai. Šis vidurkis 2012 m. buvo 147,5 min., o iki 2017 m. išaugo dar 44,5 minutėmis (30,2 proc.) ir 2017 m. siekė 192,0 min. Tuo tarpu, Telia Lietuva paslaugų gavėjų inicijuotų skambučių trukmės vidurkis 2017 m. siekė 150,3 min., o tai buvo 56,1 min. arba 59,6 proc. daugiau nei 2012 m. 2017 m. Bitė Lietuva paslaugų gavėjų inicijuotų skambučių trukmės vidurkis buvo labai panašus į Telia Lietuva paslaugų gavėjų rezultatą ir siekė 151,4 min. (12,6 min. arba 9,1 proc. daugiau nei 2012 m.).

Atsižvelgiant į tai, kad visų trijų didžiųjų operatorių klientų inicijuotų skambučių trukmės vidurkis tiriamuoju laikotarpiu augo, taip pat, kad skirtumai tarp skirtingų operatorių paslaugų gavėjų inicijuotų skambučių trukmės vidurkio vis mažėjo, darytina išvada, kad skirtingų operatorių skambučių paslaugų sąlygos iš esmės nesiskiria.

7 lentelė. Bendra vidutinė skambučių trukmė ir vidutinė skambučių trukmė pagal paslaugų teikėjus, min., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Vidutinė skambučių trukmė, min. per mėn.	125,6	142,8	159,9	167,4	169,8	169,5

Iš jų: Bitė Lietuva	138,8	143,5	159,7	154,6	153,8	151,4
Tele2	147,5	159	175,3	188,5	189,9	192,0
Telia Lietuva	94,2	118,4	134,4	144,5	150,9	150,3
Kiti teikėjai	184	208,2	226,5	230,2	217,6	205,2

Šaltinis: Tarnyba

Pajamos, gautos už balso paslaugas

Tiriamuoju laikotarpiu analizuojant pajamas, gautas už balso paslaugas, galima išskirti du laikotarpius, pasižymėjusius skirtingomis pajamų pokyčio tendencijomis: 2012–2013 m. ir 2013–2017 m. (žr. 8 lentelę). 2012–2013 m. laikotarpiu pajamos, gautos už balso paslaugas, išaugo nuo 108,8 mln. Eur iki 173,6 mln. Eur., t. y. 59,5 proc. 2013 m. šių pajamų šuolį lėmė pajamų, gautų už judriojo ryšio paslaugas, perskirstymas, įvykęs dėl Tarnybos detalizuotos pajamų paskirstymo pagal paslaugas metodikos, todėl tikslingiau pajamų kitimo dinamiką analizuoti ne nuo 2012 m., o nuo 2013 m. Pastebėtina, kad 2013 m. pajamos, gautos už balso paslaugas, buvo didžiausios ir nuo 2014 m. šios pajamos pradėjo mažėti, bei 2016 m. siekė 135,8 mln. Eur. (21,8 proc. mažiau nei 2013 m.). Tikėtina, kad 2017 m. ši tendencija išliks, nes 2017 m. pirmojo pusmečio pajamos, gautos už balso paslaugas, sudarė mažiau nei pusę atitinkamų 2016 m. pajamų. Nepaisant pajamų pokyčių, tiriamuoju laikotarpiu didžiųjų operatorių užimamos judriojo ryšio paslaugų rinkos dalys vertinant pagal pajamas, gautas už balso paslaugas, kito nedaug. Ypač nedideli operatorių rinkos dalių svyravimai fiksuoti 2013–2017 m. laikotarpiu., pvz., Telia Lietuva rinkos dalis 2013 m. siekė 31,7 proc., tuo tarpu 2017 m. – 31,9 proc., Bitė Lietuva rinkos dalis 2013 m. siekė 27,6 proc., o 2017 m. – 29,7 proc., Tele2 rinkos dalis 2013 m. siekė 38,8 proc., tuo tarpu 2017 m. – 36,6 proc. Tarnybos vertinimu, toks tolygus pajamų pasiskirstymas tarp operatorių rodo, kad nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad šis operatorius turi didelę įtaką teikiant balso paslaugas.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie judriojo ryšio operatorių užimamas rinkos dalis ir šių dalių pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal pajamas, gautas už balso paslaugas, nei vienas iš operatorių neturėjo didelės įtakos teikiant balso paslaugas.

8 lentelė. Pajamos, gautos už balso paslaugas, mln. Eur. ir jų struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Pajamos, gautos už balso paslaugas, mln. Eur	108,8	173,6	153,7	144,4	135,8	59,6
Iš jų: Bitė Lietuva	30,9 proc.	27,6 proc.	27,3 proc.	27,7 proc.	27,6 proc.	29,7 proc.
Tele2	32,0 proc.	38,8 proc.	39,8 proc.	39,8 proc.	38,9 proc.	36,6 proc.
Telia Lietuva	33,5 proc.	31,7 proc.	31,4 proc.	31,2 proc.	32,0 proc.	31,9 proc.
Kiti teikėjai	3,6 proc.	1,9 proc.	1,5 proc.	1,3 proc.	1,5 proc.	1,8 proc.

Šaltinis: Tarnyba

ARPU, gautas už balso paslaugas

Prieš analizuojant ARPU, gautas už balso paslaugas, tikslinga priminti, kad 2013 m. Tarnyba detalizavo pajamų paskirstymo pagal paslaugas metodiką, o tai nulėmė tiek pajamų, gautų už balso paslaugas, tiek ir ARPU, gautų už balso paslaugas, išaugimą 2013 m. palyginti su 2012 m. Atsižvelgiant į tai, tikslingiau ARPU, gautas už balso paslaugas, kitimo dinamiką analizuoti ne nuo 2012 m., o nuo 2013 m. 2013–2017 m. laikotarpiu bendros visų operatorių ARPU, gautos už balso paslaugas, sumažėjo 25 proc., nuo 3,2 Eur už mėn. 2013 m. iki 2,4 Eur už mėn. 2017 m. (žr. 9 lentelę). Pastebėtina, kad mažėjo ne tik bendros visų operatorių ARPU, gautos už balso paslaugas, bet ir kiekvieno operatoriaus ARPU, gautos už balso paslaugas, atskirai. Taip pat, akcentuotina, kad 2017 m. palyginti su 2013 m., nors ir nežymiai, sumažėjo skirtumai tarp didžiausias ir mažiausias

ARPU, gautas už balso paslaugas, gavusių operatorių. 2013 m. šis skirtumas buvo 1,0 Eur už mėn., 2017 m. – 0,8 Eur. už mėn. Mažėjančios ir vienodėjančios ARPU, gautos už balso paslaugas, rodo, kad operatoriai aktyviai konkuruoja tarpusavyje teikdami balso paslaugas, bei nėra duomenų, leidžiančių daryti išvadą, kad kuris nors operatorius turėtų didelę įtaką teikiant balso paslaugas.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie ARPU, gautą už balso paslaugas, ir jų pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal ARPU, gautas už balso paslaugas, nei vienas iš operatorių neturėjo didelės įtakos teikiant judriojo ryšio balso paslaugas.

9 lentelė. Bendros ARPU, gautos už balso paslaugas, ir ARPU pagal paslaugų teikėjus, Eur už mėn., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Bendros ARPU, gautos už balso paslaugas, Eur už mėn.	1,8	3,2	3,0	2,9	2,7	2,4
Iš jų: Bitė Lietuva ARPU	2,7	3,9	3,5	3,2	3,0	2,8
Tele2 ARPU	1,5	3,0	2,8	2,7	2,4	2,0
Telia Lietuva ARPU	1,6	2,9	3,0	2,9	2,9	2,5
Kitų teikėjų ARPU	3,2	3,1	2,5	2,0	1,9	2,2

Šaltinis: Tarnyba

Išsiųstos SMS

Tiriamuoju laikotarpiu bendras išsiųstų SMS skaičius mažėjo 30,7 proc. nuo 7591,3 mln. vnt. 2012 m. iki 5259,3 mln. vnt. 2016 m. (žr. 10 lentelę). 2017 m. pirmąjį pusmetį stebimas tolesnis išsiųstų SMS skaičiaus mažėjimas, todėl tikėtina, kad 2017 m. rezultatas bus prastesnis nei 2016 m. reikšmė. Išsiųstų SMS mažėjimo tendenciją galima paaiškinti tuo, kad šias paslaugas pakeičia didesnę funkcionalumą užtikrinančios, duomenų perdavimo paslaugų pagrindu veikiančios, įvairios judriojo ryšio telefonuose įdiegiamos taikomosios programos, skirtos rašyti žinutes (taip pat ir skambinti) (pvz., Messenger, WhatsApp, Viber) arba bendravimas per socialinius tinklus (pvz., Facebook). Šiame besitraukiančiame judriojo ryšio paslaugų rinkos segmente Telia Lietuva ir Bitė Lietuva rinkos dalys mažėjo atitinkamai 4,5 ir 11,9 procentinio punkto ir 2017 m. siekė atitinkamai 21,7 proc. ir 20,2 proc. Tuo tarpu Tele2 rinkos dalis tiriamuoju laikotarpiu didėjo nuosekliai ir nuo 41,3 proc. 2012 m. išaugo 15,1 procentinio punkto iki 56,4 proc. 2017 m.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad nors ir Tele2 tiriamuoju laikotarpiu sustiprino savo pozicijas judriojo ryšio paslaugų rinkoje vertinant pagal išsiųstų SMS skaičių, tačiau Tarnybos nuomone, įvertinus, kad šis paslaugų segmentas kasmet darosi vis mažiau reikšmingas, tai nedaro neigiamo poveikio konkurencijai teikiant SMS siuntimo paslaugas.

10 lentelė. Išsiųstų SMS skaičius, mln. vnt., ir jo struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Išsiųstų SMS skaičius, mln. vnt.	7591,3	7068,3	7107,9	6350,2	5259,3	2306,9
Iš jų: Bitė Lietuva	32,1 proc.	31,4 proc.	28,5 proc.	25,1 proc.	22,9 proc.	20,2 proc.
Tele2	41,3 proc.	42,2 proc.	48,0 proc.	51,3 proc.	53,9 proc.	56,4 proc.
Telia Lietuva	26,2 proc.	25,9 proc.	22,8 proc.	22,5 proc.	21,5 proc.	21,7 proc.
Kiti teikėjai	0,4 proc.	0,5 proc.	0,7 proc.	1,1 proc.	1,7 proc.	1,7 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Pajamos, gautos už išsiųstas SMS

Pajamos, gautos už išsiųstas SMS, tiriamuoju laikotarpiu kito nenuosekliai. 2013 m., palyginti su 2012 m., jos augo 45,9 proc. iki 28,6 mln. Eur, vėliau stebimas pajamų mažėjimas 17,4 proc. iki 23,6 mln. Eur 2016 m. (žr. 11 lentelę). 2013 m. pajamų, gautų už išsiųstas SMS, išaugimą lėmė judriojo ryšio paslaugų pajamų perskirstymas, įvykęs dėl Tarnybos detalizuotos pajamų paskirstymo metodikos. Vertinant operatorių užimamas judriojo ryšio paslaugų rinkos dalis pagal pajamas, gautas už išsiųstas SMS, stebima ta pati tendencija, kaip ir vertinat operatorių užimamas šios rinkos dalis pagal išsiųstų SMS kiekį: 2017 m. palyginti su 2012 m. Tele2 užimama rinkos

dalis išaugo, tuo tarpu Telia Lietuva ir Bitė Lietuva užimamos rinkos dalys sumažėjo. Tačiau, nepaisant to, Tarnybos vertinimu, ši tendencija nerodo, kad yra konkurencijos problemų teikiant SMS siuntimo paslaugas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad nors ir Tele2 tiriamuoju laikotarpiu sustiprino savo pozicijas judriojo ryšio paslaugų rinkoje analizuojant pagal pajamas, gautas už išsiųstas SMS, tačiau, Tarnybos nuomone, įvertinus, kad šis paslaugų segmentas kasmet darosi vis mažiau reikšmingas, tai nedaro neigiamo poveikio konkurencijai teikiant SMS siuntimo paslaugas.

11 lentelė. Pajamos, gautos už išsiųstas SMS, mln. Eur, ir jų struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Pajamos, gautos už išsiųstas SMS, mln. Eur	19,6	28,6	26,0	23,9	23,6	12,4
Iš jų: Bitė Lietuva	28,6 proc.	23,2 proc.	23,7 proc.	22,4 proc.	21,3 proc.	22,9 proc.
Tele2	48,2 proc.	47,2 proc.	51,4 proc.	59,0 proc.	60,3 proc.	57,0 proc.
Telia Lietuva	19,8 proc.	27,8 proc.	23,3 proc.	16,8 proc.	15,5 proc.	15,2 proc.
Kiti teikėjai	3,4 proc.	1,8 proc.	1,6 proc.	1,8 proc.	2,9 proc.	4,9 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Išsiųstos MMS

Bendras išsiųstų MMS skaičius 2012–2016 m. laikotarpiu augo 60,7 proc., nuo 5868,4 tūkst. vnt. 2012 m. iki 9430,7 tūkst. vnt. 2016 m. (žr. 12 lentelę). Išsiųstų MMS augimo tendencija stebima ir 2017 m. Vertinant judriojo ryšio paslaugų rinką pagal išsiųstų MMS skaičių pastebėtina, kad nors Tele2 išliko pirmaujantis operatorius, tačiau šios bendrovės rinkos dalis sumažėjo 6,0 procentinio punkto, nuo 53,2 proc. 2012 m. iki 47,2 proc. 2017 m. Telia Lietuva 2017 m. užimama rinkos dalis siekė 28,5 proc., Bitė Lietuva – 20,0 proc. Abi šios bendrovės 2017 m. lyginant su 2012 m. savo rinkos dalis padidino atitinkamai 0,6 ir 2,9 procentinio punkto. Rinkos augimo tendencijos ir operatorių užimamos rinkos dalys rodo, kad nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad šis operatorius turi didelę įtaką teikiant MMS siuntimo paslaugas. Atsižvelgiant į tai, kad kartu su augančiu išsiųstų MMS skaičiumi mažėja skirtumai tarp operatorių užimamų judriojo ryšio paslaugų rinkos dalių vertinant pagal išsiųstų MMS skaičių, galima konstatuoti, kad teikiant MMS siuntimo paslaugas nėra didelę įtaką rinkoje turinčio ūkio subjekto.

12 lentelė. Išsiųstų MMS, tūkst. vnt., skaičius ir jo struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Išsiųstų MMS skaičius, mln. vnt.	5868,4	6229,6	6785,3	8071,5	9430,7	5450,5
Iš jų: Bitė Lietuva	17,1 proc.	17,7 proc.	19,8 proc.	16,5 proc.	15,5 proc.	20,0 proc.
Tele2	53,2 proc.	52,3 proc.	47,7 proc.	47,4 proc.	46,3 proc.	47,2 proc.
Telia Lietuva	27,9 proc.	27,9 proc.	28,4 proc.	30,3 proc.	30,9 proc.	28,5 proc.
Kiti teikėjai	1,8 proc.	2,1 proc.	4,1 proc.	5,8 proc.	7,3 proc.	4,3 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Pajamos, gautos už išsiųstas MMS

Pajamos už išsiųstas MMS 2012–2016 m. laikotarpiu augo 74,3 proc. nuo 441,9 tūkst. Eur 2012 m. iki 770,4 tūkst. Eur. 2016 m. (žr. 13 lentelę). Atkreiptinas dėmesys, kad 2013 m. pajamų, gautų už išsiųstas MMS, augimą lėmė ne tik išaugęs išsiųstų MMS kiekis, bet ir judriojo ryšio paslaugų pajamų perskirstymas, įvykęs dėl Tarnybos detalizuotos pajamų paskirstymo metodikos. Tiriamuoju laikotarpiu ženkliai kito didžiųjų operatorių užimamos judriojo ryšio paslaugų rinkos dalys vertinant pagal pajamas, gautas už išsiųstas MMS. Telia Lietuva rinkos dalis augo 5,3 procentinio punkto nuo 7,9 proc. iki 13,2 proc. 2017 m., Bitė Lietuva rinkos dalis sumažėjo 15,2 procentinio punkto: nuo 49,5 proc. 2012 m. iki 34,3 proc., Tele2 rinkos dalis augo 11,5 procentinio punkto nuo 38,8 proc. 2012 m. iki 50,3 proc. 2017 m. Akcentuotina, kad 2017 m. palyginti su 2012

m., nors ir nežymiai, tačiau sumažėjo skirtumai tarp didžiausias ir mažiausias rinkos dalis užėmusių operatorių rinkos dalių. 2012 m. šis skirtumas buvo 41,6 procentinio punkto, 2017 m. – 37,1 procentinio punkto. Mažėjantys skirtumai tarp operatorių užimamų rinkos dalių leidžia daryti išvadą, kad operatoriai aktyviai konkuruoja tarpusavyje teikdami MMS siuntimo paslaugas ir nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad šis operatorius turi didelę įtaką teikiant MMS siuntimo paslaugas.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie judriojo ryšio operatorių užimamas rinkos dalis ir šių dalių pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal pajamas, gautas už išsiųstas MMS, nei vienas iš operatorių neturėjo didelės įtakos teikiant MMS siuntimo paslaugas.

13 lentelė. Pajamos, gautos už išsiųstas MMS, tūkst. Eur, ir jų struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Pajamos, gautos už MMS, tūkst. Eur	441,9	532,0	576,4	672,1	770,4	466,0
Iš jų: Bitė Lietuva	49,5 proc.	42,3 proc.	41,9 proc.	40,2 proc.	36,5 proc.	34,3 proc.
Tele2	38,8 proc.	41,4 proc.	42,7 proc.	44,7 proc.	48,4 proc.	50,3 proc.
Telia Lietuva	7,9 proc.	14,0 proc.	14,3 proc.	14,3 proc.	14,5 proc.	13,2 proc.
Kiti teikėjai	3,8 proc.	2,3 proc.	1,1 proc.	0,8 proc.	0,6 proc.	2,2 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Aktyvios interneto SIM kortelės

Bendras aktyvių interneto SIM kortelių skaičius augo 63,8 proc.: nuo 1470,2 tūkst. vnt. 2012 m. iki 2408,9 tūkst. vnt. 2016 m. 2017 m. šis skaičius sumažėjo 6,4 proc. iki 2254,8 tūkst. vnt. (žr. 14 lentelę). Tokį sumažėjimą iš esmės nulėmė pasikeitusi Tarnybos skaičiavimo metodika, kai į šį bendrą aktyvių interneto SIM kortelių skaičių nuo 2017 m. nėra įtraukiamos M2M (angl. *Machine to Machine, Man to Machine, Machine to Man*) paslaugoms teikti naudojamos SIM kortelės. Taip pat, atkreiptinas dėmesys, kad 2016 m. šiame rinkos segmente atsirado naujas paslaugų teikėjas – Telecentras, kuris ankstesniais metais interneto prieigos paslaugas teikė naudojant WiMAX (angl. *Worldwide Interoperability Microwave Access*) technologiją, kuri yra priskiriama fiksuotojo ryšio technologijoms, o 2016 m. pradėjo naudoti judriojo ryšio technologiją – LTE.

Vertinant judriojo ryšio paslaugų rinką pagal aktyvių interneto SIM kortelių skaičių, pastebėtina, kad tiriamuoju laikotarpiu operatorių užimamos rinkos dalys itin suvienodėjo ir 2017 m. svyravo 29,7–34,0 proc. intervale. Toks tolygus rinkos dalių pasiskirstymas parodo, kad konkurencija šioje judriojo ryšio paslaugų rinkoje yra itin veiksminga ir nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad šis operatorius turi didelę įtaką teikiant interneto prieigos paslaugas.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie augantį aktyvių interneto SIM kortelių skaičių, judriojo ryšio operatorių užimamas rinkos dalis ir šių dalių pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal aktyvių interneto SIM kortelių skaičių nei vienas iš operatorių neturėjo didelės įtakos teikiant interneto prieigos paslaugas.

14 lentelė. Aktyvių interneto SIM kortelių skaičius, tūkst. vnt. ir jo struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Aktyvių interneto SIM kortelių skaičius, tūkst. vnt.	1470,2	1916,5	2113,1	2225,8	2440,0	2254,8
Iš jų: Bitė Lietuva	32,8 proc.	27,2 proc.	26,6 proc.	27,6 proc.	28,0 proc.	29,7 proc.
Tele2	38,2 proc.	35,5 proc.	36,8 proc.	40,0 proc.	40,0 proc.	34,0 proc.
Telecentras	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	1,3 proc.	2,2 proc.
Telia Lietuva	28,1 proc.	35,7 proc.	35,1 proc.	30,7 proc.	29,0 proc.	32,1 proc.

Kiti teikėjai	0,9 proc.	1,6 proc.	1,5 proc.	1,7 proc.	1,7 proc.	2,0 proc.
----------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Šaltinis: Tarnyba

Aktyvios LTE SIM kortelės

Iš anksčiau išanalizuotų interneto SIM kortelių, galima išskirti SIM korteles, kuriose interneto prieigos paslaugos buvo suteiktos naudojant LTE technologiją t. y. aktyvias LTE SIM korteles. Bendras aktyvių LTE SIM kortelių skaičius tiriamuoju laikotarpiu ženkiai išaugo: nuo maždaug 200 vnt. 2012 m. iki 1490,9 tūkst. vnt. 2017 m. (žr. 15 lentelę). Jeigu tiriamojo laikotarpio pradžioje tokios kortelės priklausė tik Telia Lietuva, tai 2017 m. didžiausią judriojo ryšio paslaugų rinkos dalį, vertinant pagal aktyvių LTE SIM kortelių skaičių, užėmė Tele2 – 47,0 proc. Telia Lietuva ir Bitė Lietuva užėmė atitinkamai 27,9 proc. ir 20,9 proc. rinkos. Taip pat, pastebėtina, kad Bitė Lietuva interneto prieigos paslaugas judriojo ryšio tinklais, naudojant LTE ir spartesnę duomenų perdavimą užtikrinančias technologijas, pradėjo teikti tik 2015 m. Sparčiai augantis aktyvių LTE SIM kortelių skaičius ir besikeičiančios operatorių užimamos rinkos dalys rodo, kad nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad šis operatorius turi didelę įtaką LTE tinklais teikiant interneto prieigos paslaugas.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie judriojo ryšio operatorių užimamas rinkos dalis ir šių dalių pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal aktyvių LTE SIM kortelių skaičių nei vienas iš operatorių neturėjo didelės įtakos LTE tinklais teikiant interneto prieigos paslaugas.

15 lentelė. Aktyvių LTE SIM kortelių skaičius, tūkst. vnt. ir jo struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Aktyvių LTE SIM kortelių skaičius, tūkst. vnt.	0,2	4,3	126,8	573,1	1215,1	1490,9
Iš jų: Bitė Lietuva	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	17,9 proc.	21,8 proc.	20,9 proc.
Tele2	0,0 proc.	8,1 proc.	31,1 proc.	43,7 proc.	47,2 proc.	47,0 proc.
Telecentras	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	2,5 proc.	3,3 proc.
Telia Lietuva	100,0 proc.	91,9 proc.	68,9 proc.	38,4 proc.	28,5 proc.	27,9 proc.
Kiti teikėjai	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	0,9 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Aktyvios interneto SIM kortelės telefone

Aktyvias interneto SIM korteles, taip pat galima skirstyti ir pagal mokėjimo planą, skirtą atsiskaityti už interneto paslaugas: kai taikomas judriojo telefono ryšio paslaugų planas ir kai taikomas interneto prieigos paslaugų planas, t. y. aktyvias interneto SIM korteles telefone ir aktyvias interneto SIM korteles kompiuteryje.

Bendras aktyvių interneto SIM kortelių telefone skaičius 2012–2017 m. laikotarpiu augo 62,8 proc. nuo 1188,7 tūkst. 2012 m. iki 1935,6 tūkst. 2017 m. (žr. 16 lentelę). Vertinant judriojo ryšio paslaugų rinką pagal aktyvių interneto SIM kortelių telefone skaičių, 2012 m. didžiąją rinkos dalį užėmė Tele2. Bendrovės rinkos dalis 2017 m. palyginti su 2012 m. sumažėjo 9,1 procentinio punkto ir sudarė 36,4 proc. Nuo 2012 m. iki 2017 m. Bitė Lietuva rinkos dalis sumažėjo 2,8 procentinio punkto iki 29,9 proc. 2017 m. Telia Lietuva rinkos dalis išaugo 10,8 procentinio punkto: nuo 20,7 proc. 2012 m. iki 31,5 proc. tiriamojo laikotarpio pabaigoje. Turimi duomenys rodo, kad nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad kuris nors operatorius turi didelę įtaką teikiant interneto paslaugas.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie judriojo ryšio operatorių užimamas rinkos dalis ir šių dalių pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal aktyvių interneto SIM kortelių telefone skaičių nei vienas iš operatorių neturėjo didelės įtakos teikiant interneto prieigos paslaugas.

16 lentelė. Aktyvių interneto SIM kortelių telefone skaičius, tūkst. vnt. ir jo struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
--	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Aktyvių interneto SIM kortelių telefone skaičius, tūkst. vnt.	1188,7	1620,6	1804,5	1872,0	1991,9	1935,6
Iš jų: Bitė Lietuva	32,7 proc.	26,1 proc.	25,3 proc.	25,4 proc.	25,6 proc.	29,9 proc.
Tele2	45,5 proc.	40,4 proc.	41,5 proc.	46,1 proc.	46,6 proc.	36,4 proc.
Telia Lietuva	20,7 proc.	31,7 proc.	31,5 proc.	26,6 proc.	25,8 proc.	31,5 proc.
Kiti teikėjai	1,0 proc.	1,9 proc.	1,7 proc.	1,9 proc.	2,0 proc.	2,1 proc.

Aktyvios interneto SIM kortelės kompiuteryje

Bendras aktyvių interneto SIM kortelių kompiuteryje skaičius 2012–2016 m. laikotarpiu augo 59,1 proc. nuo 281,5 tūkst. 2012 m. iki 448,0 tūkst. vnt. 2016 m. (žr. 17 lentelę). Tuo tarpu 2017 m. lyginant su 2016 m. šių kortelių skaičius sumažėjo 28,8 proc., iki 319,2 tūkst. vnt. Tokį sumažėjimą iš esmės nulėmė anksčiau minėtas Tarnybos skaičiavimo metodikos pasikeitimas, kadangi iki 2017 m. operatoriai M2M korteles įtraukdavo į bendrą aktyvių SIM kortelių kompiuteryje skaičių. Vertinant judriojo ryšio paslaugų rinką pagal aktyvių interneto SIM kortelių kompiuteryje skaičių, 2012 m. didžiąją rinkos dalį užėmė Telia Lietuva. Bendrovės rinkos dalis 2017 m. palyginti su 2012 m. sumažėjo 23,3 procentinio punkto ir sudarė 35,8 proc. Nuo 2012 m. iki 2016 m. Bitė Lietuva rinkos dalis išaugo 5,3 procentinio punkto nuo 33,4 proc. 2012 m. iki 38,7 proc. 2016 m., o 2017 m. šio operatoriaus rinkos dalis sumažėjo 10,3 procentinio punkto ir sudarė 28,4 proc. Tele2 rinkos dalis augo gana nuosekliai – 12,4 procentinio punkto: nuo 7,0 proc. 2012 m. iki 19,4 proc. tiriamojo laikotarpio pabaigoje. Naujas šio rinkos segmento dalyvis Telecentras 2017 m. užėmė 16,0 proc. nagrinėjamos rinkos. Turimi duomenys rodo, kad nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad kuris nors operatorius turi didelę įtaką teikiant interneto prieigos paslaugas.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie judriojo ryšio operatorių užimamas rinkos dalis ir šių dalių pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal aktyvių interneto SIM kortelių kompiuteryje skaičių nei vienas iš operatorių neturėjo didelės įtakos teikiant interneto prieigos paslaugas.

17 lentelė. Aktyvių interneto SIM kortelių kompiuteryje skaičius, tūkst. vnt. ir jo struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Aktyvių interneto SIM kortelių kompiuteryje skaičius, tūkst. vnt.	281,5	295,9	308,6	353,8	448,0	319,2
Iš jų: Bitė Lietuva	33,4 proc.	33,1 proc.	33,8 proc.	39,1 proc.	38,7 proc.	28,4 proc.
Tele2	7,0 proc.	8,8 proc.	9,4 proc.	8,3 proc.	10,7 proc.	19,4 proc.
Telecentras	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	6,9 proc.	16,0 proc.
Telia Lietuva	59,1 proc.	57,8 proc.	56,5 proc.	52,4 proc.	43,3 proc.	35,8 proc.
Kiti teikėjai	0,5 proc.	0,3 proc.	0,3 proc.	0,2 proc.	0,4 proc.	0,4 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Pajamos, gautos už interneto prieigos paslaugas

Pajamos, gautos už interneto prieigos paslaugas, 2012–2016 m. laikotarpiu išaugo 192,0 proc.: nuo 31,7 mln. Eur 2012 m. iki 92,6 mln. Eur 2016 m. (žr. 18 lentelę). Kadangi 2017 m. pateiktuose duomenyse atsispindi tik 2017 m. pirmąjį pusmetį gautos pajamos, kurios jau siekia 65,8 mln. Eur, o 2016 m. jos siekė 92,6 mln. Eur, galima daryti prielaidą, kad 2017 m. pajamos, gautos už interneto prieigos paslaugas, dar augs ir bus didesnės nei 2016 m. Vertinant mažmeninę judriojo ryšio paslaugų rinką pagal pajamas, gautas už interneto prieigos paslaugas, 2012 m. didžiąją rinkos dalį užėmė Telia Lietuva. Bendrovės rinkos dalis 2016 m. palyginti su 2012 m.

sumažėjo 19,5 procentinio punkto ir sudarė 36,9 proc. Nuo 2012 m. iki 2016 m. Bitė Lietuva rinkos dalis išaugo 2,1 procentinio punkto: nuo 28,9 proc. 2012 m. iki 31,0 proc. 2016 m., o 2017 m. šio operatoriaus rinkos dalis sudarė 27,9 proc. 2012–2016 m. laikotarpiu Tele2 rinkos dalis augo gana nuosekliai – 15,4 procentinio punkto: nuo 14,1 proc. 2012 m. iki 29,5 proc. 2016 m. Pirmąjį 2017 m. pusmetį Tele2 rinkos dalis siekė 32,2 proc.. Telecentro rinkos dalis 2017 m. siekė 2,9 proc. ir lyginant su 2016 m., kuomet šis operatorius pradėjo veikti nagrinėjamoje rinkoje, išaugo 0,9 procentinio punkto. Turimi duomenys rodo, kad nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad kuris nors operatorius turi didelę įtaką teikiant interneto prieigos paslaugas.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie judriojo ryšio operatorių užimamas rinkos dalis ir šių dalių pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal pajamas, gautas už interneto prieigos paslaugas, nei vienas iš operatorių neturėjo didelės įtakos teikiant interneto prieigos paslaugas.

18 lentelė. Pajamos, gautos už interneto prieigos paslaugas, mln. Eur ir jų struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Pajamos, gautos už interneto prieigos paslaugas, mln. Eur	31,7	44,2	47,2	65,8	92,6	65,8
Iš jų: Bitė Lietuva	28,9 proc.	27,3 proc.	26,2 proc.	27,9 proc.	31,0 proc.	27,9 proc.
Tele2	14,1 proc.	24,5 proc.	25,8 proc.	27,0 proc.	29,5 proc.	32,2 proc.
Telecentras	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	2,0 proc.	2,9 proc.
Telia Lietuva	56,4 proc.	47,5 proc.	47,4 proc.	44,6 proc.	36,9 proc.	33,5 proc.
Kiti teikėjai	0,5 proc.	0,7 proc.	0,6 proc.	0,6 proc.	0,6 proc.	3,5 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Pajamos, gautos už interneto prieigos paslaugas telefone

Pajamos, gautos už interneto prieigos paslaugas telefone, 2012–2016 m. laikotarpiu išaugo beveik penkis kartus nuo 13,5 mln. Eur 2012 m. iki 64,9 mln. Eur 2016 m. (žr. 19 lentelę). Kadangi 2017 m. pateiktuose duomenyse atsispindi tik 2017 m. pirmąjį pusmetį gautos pajamos, kurios jau siekia 50,2 mln. Eur, galima daryti prielaidą, kad 2017 m. pajamos, gautos už interneto prieigos paslaugas telefone, ir toliau išlaikys augimo tendencijas. Vertinant mažmeninę judriojo ryšio paslaugų rinką pagal pajamas, gautas už interneto prieigos paslaugas telefone, 2012 m. didžiąją rinkos dalį užėmė Telia Lietuva. Bendrovės rinkos dalis 2016 m. palyginti su 2012 m. sumažėjo 23,0 procentinio punkto ir sudarė 35,0 proc. Nuo 2012 m. iki 2016 m. Bitė Lietuva rinkos dalis išaugo 17,4 procentinio punkto: nuo 11,1 proc. 2012 m. iki 28,5 proc. 2016 m., o 2017 m. šio operatoriaus rinkos dalis sudarė 25,8 proc. Tele2 rinkos dalis augo gana nuosekliai – 5,5 procentinio punkto: nuo 30,3 proc. 2012 m. iki 35,8 proc. 2016 m. 2017 m. pirmąjį pusmetį Tele2 užėmė 36 proc. rinkos. Turimi duomenys rodo, kad nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad kuris nors operatorius turi didelę įtaką teikiant interneto prieigos paslaugas.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie judriojo ryšio operatorių užimamas rinkos dalis ir šių dalių pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal pajamas, gautas už interneto prieigos paslaugas telefone, nei vienas iš operatorių neturėjo didelės įtakos teikiant interneto prieigos paslaugas.

19 lentelė. Pajamos, gautos už interneto prieigos paslaugas telefone, mln. Eur., ir jų struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Gautos pajamos už interneto prieigos telefone paslaugas,	13,5	26,0	29,9	44,7	64,9	50,2

mln. Eur						
Iš jų: Bitė Lietuva	11,1 proc.	23,9 proc.	23,8 proc.	25,2 proc.	28,5 proc.	25,8 proc.
Tele2	30,3 proc.	35,1 proc.	33,7 proc.	33,3 proc.	35,8 proc.	36,0 proc.
Telia Lietuva	58,0 proc.	40,2 proc.	41,8 proc.	40,7 proc.	35,0 proc.	33,7 proc.
Kiti teikėjai	0,6 proc.	0,8 proc.	0,7 proc.	0,8 proc.	0,7 proc.	4,5 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Pajamos, gautos už interneto prieigos paslaugas kompiuteryje

Bendros pajamos, gautos už interneto prieigos paslaugas kompiuteryje, tiriamuoju laikotarpiu palaipsniui didėjo. 2012 m. jos siekė 18,1 mln. Eur, o 2016 m. – 27,6 mln. Eur, t. y. buvo 42,5 proc. didesnės nei 2012 m. (žr. 20 lentelę). Atsižvelgiant į 2017 m. pirmojo pusmečio duomenis, tikėtina, kad 2017 m. šios pajamos viršys 2016 m. rezultatus. 2012–2017 m. laikotarpiu Telia Lietuva užimama judriojo ryšio paslaugų rinkos dalis vertinant pagal pajamas, gautas už interneto prieigos paslaugas kompiuteryje, nuosekliai mažėjo: nuo 55,3 proc. 2012 m. iki 32,6 proc. 2017 m. Bitė Lietuva užimama rinkos sumažėjo nuo 42,3 proc. 2012 m. iki 34,8 proc. 2017 m. Tuo tarpu, Tele2 rinkos dalis išaugo 18,0 procentinio punkto nuo 1,9 proc. 2012 m. iki 19,9 proc. 2017 m. 2016 m. Telecentras užėmė 6,8 proc. rinkos, 2017 m. – 12,4 proc. nagrinėjamos rinkos. Turimi duomenys rodo, kad nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad rinkos dalyviai turi didelę įtaką teikiant interneto prieigos paslaugas.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie judriojo ryšio operatorių užimamas rinkos dalis ir šių dalių pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal pajamas, gautas už interneto prieigos paslaugas kompiuteryje, nei vienas iš paslaugų teikėjų neturėjo didelės įtakos teikiant interneto prieigos paslaugas.

20 lentelė. Pajamos, gautos už interneto prieigos paslaugas kompiuteryje, mln. Eur., ir jų struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012–2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Pajamos, mln. Eur	18,1	18,2	17,4	21,0	27,6	15,6
Iš jų: Bitė Lietuva	42,3 proc.	32,2 proc.	30,3 proc.	33,4 proc.	36,9 proc.	34,8 proc.
Tele2	1,9 proc.	9,5 proc.	12,2 proc.	13,6 proc.	14,8 proc.	19,9 proc.
Telecentras	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	6,8 proc.	12,4 proc.
Telia Lietuva	55,3 proc.	57,9 proc.	57,1 proc.	52,8 proc.	41,4 proc.	32,6 proc.
Kiti teikėjai	0,5 proc.	0,4 proc.	0,4 proc.	0,2 proc.	0,1 proc.	0,7 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Judriojo ryšio tinklais perduotų duomenų kiekis

Tiriamuoju laikotarpiu stebima nuolatinė judriojo ryšio tinklais perduotų duomenų kiekio augimo tendencija. Nuo 2012 m. iki 2016 m. perduotų duomenų kiekis išaugo beveik 7 kartus: nuo 9803 TB 2012 m. iki 70890 TB 2016 m. (žr. 21 lentelę). Atsižvelgiant į 2017 m. pirmojo pusmečio rezultatus, tikėtina, kad 2017 m. perduotų duomenų kiekis ne mažiau nei 2 kartus viršys 2016 m. perduotą duomenų kiekį. Tarnybos vertinimu, šis judriojo ryšio paslaugų rinkos segmentas yra itin dinamiškas ir besikeičiantis: 2012 m. Telia Lietuva užėmė didžiąją rinkos dalį – 54,5 proc. o 2017 m. šios bendrovės rinkos dalis tesudarė 21,5 proc. Tuo tarpu Tele2 rinkos dalis per tiriamąjį laikotarpį išaugo 20,8 procentinio punkto: nuo 10,8 proc. 2012 m. iki 31,6 proc. 2017 m. Telecentras, 2017 m. pradėjęs teikti interneto prieigos paslaugas judriojo ryšio tinklais naudojant LTE technologiją, užėmė 27,2 proc. rinkos. Turimi duomenys apie judriojo ryšio tinklais perduotų duomenų kiekį, bei operatorių užimamas rinkos dalis rodo, kad nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad konkretus operatorius turi didelę įtaką teikiant interneto prieigos paslaugas.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis apie judriojo ryšio operatorių užimamas rinkos dalis ir šių dalių pokyčių dinamiką, darytina išvada, kad vertinant pagal judriojo ryšio tinklais perduotų duomenų kiekį nei vienas iš operatorių neturėjo didelės įtakos teikiant interneto prieigos paslaugas.

21 lentelė. Judriojo ryšio tinklais perduotų duomenų kiekis, TB, ir jo struktūra pagal paslaugų teikėjus, proc., 2012 – 2017 m.

	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Perduotų duomenų kiekis, TB	9803	14293	21478	34491	70890	79580
Iš jų: Bitė Lietuva	34,2 proc.	27,3 proc.	21,7 proc.	26,8 proc.	31,3 proc.	19,3 proc.
Tele2	10,8 proc.	14,2 proc.	21,7 proc.	30,3 proc.	34,5 proc.	31,6 proc.
Telecentras	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	0,0 proc.	27,2 proc.
Telia Lietuva	54,5 proc.	58,1 proc.	56,1 proc.	42,2 proc.	33,6 proc.	21,5 proc.
Kiti teikėjai	0,5 proc.	0,4 proc.	0,5 proc.	0,7 proc.	0,6 proc.	0,4 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Ataskaitos 3.1.1 skyriaus apibendrinimas:

Mažmeninė judriojo ryšio paslaugų rinka apima skirtingas paslaugų grupes, tokias kaip balso paslaugos, SMS ir MMS siuntimo paslaugos, interneto prieigos paslaugos. Todėl judriojo ryšio paslaugų rinkos struktūros analizę galima atlikti įvairiais pjūviais (segmentais). Ataskaitos 2.1.1 skyriuje atlikta judriojo ryšio paslaugų rinkos analizė dvidešimčia pjūvių parodė, kad šiuose segmentuose trijų didžiausių operatorių: Bitė Lietuva, Tele2, Telia Lietuva užimamos rinkos dalys dažniausiai buvo pasiskirsčiusios 20–40 proc. intervalo ribose ir praktiškai nei viename iš segmentų nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad konkretus operatorius turi didelę įtaką teikiant atitinkamas paslaugas. Itin tolygus operatorių užimtų rinkos dalių pasiskirstymas pastebimas judriojo ryšio paslaugų rinką vertinant pagal aktyvių post-paid SIM kortelių skaičių, aktyvių interneto SIM kortelių skaičių ir pajamas, gautas už interneto prieigos paslaugas, t. y. sektorius, kurie šiuo metu auga labiausiai ir, Tarnybos vertinimu, yra vieni iš svarbiausių judriojo ryšio paslaugų rinkoje.

Atsižvelgiant į tai, kad Bitė Lietuva, Tele2, Telia Lietuva teikiant konkrečias judriojo ryšio paslaugas neužima tokios rinkos dalies, kurią būtų galima sieti su didelės įtakos turėjimu konkrečiame paslaugų segmente, daroma išvada, kad Bitė Lietuva, Tele2, Telia Lietuva neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad konkretus operatorius turi didelę įtaką judriojo ryšio paslaugų rinkoje.

Ataskaitos 3.1.1 skyriaus išvada:

Judriojo ryšio rinkos rinkoje, vertinant įvairiais pjūviais, nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad konkretus operatorius turi didelę įtaką judriojo ryšio paslaugų rinkoje.

3.1.2 Įėjimo į rinką barjerai

Pradėti teikti judriojo ryšio paslaugas ar užtikrinti jų teikimą galima dviem būdais:

1. steigiant naują judriojo ryšio tinklą;
2. perkant didmenines judriojo ryšio paslaugas.

Judriojo ryšio tinklo steigimas

Steigiant judriojo ryšio tinklą yra reikalingi riboti išteklių (radijo dažniai (kanalai)) ir atitinkama fizinė infrastruktūra bei tinklo įranga. Šiuo metu radijo dažniai (kanalai), naudojami teikti judriojo ryšio paslaugas, yra skirti keturiems operatoriams: Bitė Lietuva, Tele2, Telia Lietuva ir Telecentrai. Nepaisant to, kad šiuo metu 410-470 MHz ir 3400–3800 MHz radijo dažnių juostose yra laisvų radijo dažnių (kanalų), galima teigti, kad šių ribotų išteklių gavimo ir panaudojimo judriojo ryšio paslaugoms teikti galimybės yra ribotos, kadangi tebevyksta diskusijos dėl šių radijo dažnių juostų panaudojimo perspektyvų Europoje. Tai reiškia, kad likusių laisvų radijo dažnių (kanalų) judriojo ryšio paslaugų teikimui nacionaliniu mastu nėra. Pastebėtina, kad kol kas nėra aišku ir tai, kada bus sudaryta galimybė 694–790 MHz radijo dažnių juostą naudoti judriojo ryšio

tinklų plėtrai. Šiuo metu minėtų radijo dažnių (kanalų) panaudojimą judriojo ryšio plėtrai riboja tebeveikianti analoginė antžeminė televizija Rusijoje (Kaliningrado srityje) ir Baltarusijoje.

Analizuojant atitinkamos infrastruktūros sukūrimą ir vystymą, galima teigti, kad tai reikalauja didelių pradinių investicijų. 2006–2011 m. laikotarpiu, kuris yra sietinas su aktyviu 3G tinklų vystymu Lietuvoje, trys didžiausi judriojo ryšio paslaugų teikėjai – Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva – į elektroninių ryšių infrastruktūrą investavo apie 317,6 mln. Eur. 2012–2016 m. laikotarpiu, kuris yra sietinas su 4G tinklų plėtojimu, šie trys operatoriai į elektroninių ryšių infrastruktūrą investavo daugiau nei 200,4 mln. Eur. Atsižvelgiant į tai, kad pradėti teikti judriojo ryšio paslaugas, steigiant savo judriojo ryšio tinklą, yra reikalingi riboti išteklių (radijo dažniai (kanalai)), kurių šiuo metu nėra laisvų, ir atitinkama fizinė infrastruktūra, kurios sukūrimas ir vystymas reikalauja didelių investicijų, galima daryti išvadą, kad įėjimo į viešojo judriojo ryšio paslaugų rinką barjerai yra aukšti. Tai reiškia, kad operatorius, siekiantis pradėti teikti judriojo ryšio paslaugas savo judriojo ryšio tinklu, susidurtų su didelėmis struktūrinėmis kliūtėmis patekti į judriojo ryšio paslaugų rinką.

Didmeninių judriojo ryšio paslaugų pirkimas

Pradėti teikti judriojo ryšio paslaugas net ir neturint radijo dažnių (kanalų) bei atitinkamos fizinės infrastruktūros, galima sudarius sutartį dėl didmeninių judriojo ryšio paslaugų su judriojo ryšio operatoriumi. 2017 m. II ketv. pabaigoje viešojo judriojo ryšio rinkoje veikė 7 asmenys, iš kurių 4 operatoriai, teikiantys paslaugas savo judriojo ryšio tinklu (3 operatoriai teikė telefono ryšio ir interneto prieigos paslaugas; 1 operatorius – tik interneto prieigos paslaugas) ir 3 paslaugų teikėjai, teikiantys paslaugas kito operatoriaus judriojo ryšio tinklu, t. y. sudarę didmeninių paslaugų teikimo sutartį su judriojo ryšio operatoriumi. Pastebėtina, kad operatorių, teikiančių paslaugas savo viešuoju judriojo ryšio tinklu, skaičius nekinta. Galimybė pradėti teikti paslaugas judriojo ryšio paslaugų rinkoje yra prieinama visiems ūkio subjektams, turintiems teisę verstis elektroninių ryšių veikla. ERĮ 22 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad minėtieji ūkio subjektai „*turi teisę laisvai derėtis dėl prieigos*.“ Ten pat yra nurodyta, kad „*Operatoriai turi teisę ir, kai to prašo kitas operatorius ar viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas, norintis teikti viešųjų elektroninių ryšių paslaugas ar užtikrinti jų teikimą, pareigą derėtis dėl tinklų sujungimo, kad būtų užtikrintas paslaugų teikimas ir tarpusavio sąveika*.“ Tai rodo, kad tinklų sujungimo atveju yra taikomi net griežtesni reguliavimo reikalavimai nei bendrajam prieigos reguliavimui. Tačiau pastebėtina tai, kad 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva) (OL 2004 m. specialusis leidimas, 13 skyrius, 29 tomas, p. 323) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37) preambulės 5 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad „*Atviroje ir konkurencinėje rinkoje neturi būti apribojimų, kurie trukdytų įmonėms tarpusavyje derėtis dėl prieigos ir sujungimo susitarimų<...>. Tokiomis aplinkybėmis, kai siekiama sukurti našesnę ir tikrai visos Europos rinką su veiksminga konkurencija, didesniu pasirinkimu ir konkurencingomis paslaugomis vartotojams, įmonės, kurios gauna prašymus dėl prieigos ar sujungimo, turėtų iš principo sudaryti tokius susitarimus komerciniu pagrindu ir derėtis dėl jų sąžiningai*“. Taigi, apibendrinant, galima teigti, kad Europos Sąjungoje taikoma elektroninių ryšių reguliavimo sistema akcentuoja tai, kad asmenys dėl bet kokios prieigos turėtų derėtis sąžiningai ir dėl jos susitarti komerciniu pagrindu.

Atsižvelgiant į anksčiau išdėstyta, siekiant pradėti teikti judriojo ryšio paslaugas neturint radijo dažnių (kanalų) ir atitinkamos fizinės infrastruktūros arba turint radijo dažnius (kanalus) ir valdant judriojo ryšio tinklą, kuris nedengia visos šalies teritorijos yra galimybė prašyti judriojo ryšio operatorių suteikti prieigą prie jų valdomų judriojo ryšio tinklų ir derėtis dėl šios prieigos suteikimo sąlygų, įskaitant kainas. Pastebėtina, kad tai yra komerciniais pagrindais pagrįsti susitarimai, todėl šių didmeninių paslaugų suteikimo sąlygos, įskaitant kainas, yra abiejų suinteresuotų šalių derybų ir susitarimo reikalas. Vis dėlto pabrėžtina, kad nepavykus deryboms, t. y. nepasiekus bendro susitarimo, abi suinteresuotos šalys turi teisę kreiptis į Tarnybą, kad būtų išnagrinėtas ginčas ERĮ 28 straipsnyje nustatyta tvarka ir priimtas atitinkamas sprendimas.

Atsižvelgiant į visa tai, kas nurodyta aukščiau, galima teigti, kad egzistuoja aukšti struktūriniai įėjimo į judriojo ryšio paslaugų rinką barjerai dėl ribotų išteklių (radijo dažnių

(kanalų) poreikio ir reikalingų didelių investicijų į atitinkamą fizinę infrastruktūrą. Vis dėlto atkreiptinas dėmesys į tai, kad šie aukšti įėjimo į judriojo ryšio paslaugų rinką barjerai yra sumažinami dėl to, kad egzistuoja galimybė įeiti į šią rinką ir pradėti teikti judriojo ryšio paslaugas naudojantis kito judriojo ryšio operatoriaus valdoma infrastruktūra ir judriojo ryšio tinklu.

Ataskaitos 3.1.2 skyriaus išvada:

Įėjimo barjerai į judriojo ryšio paslaugų rinką yra aukšti, tačiau galimybė komerciniais pagrindais gauti prieigą prie kito operatoriaus valdomos infrastruktūros ir (arba) judriojo ryšio tinklo, šiuos barjerus sumažina.

3.1.3 Vertikaliai susijusios paslaugos

Judriojo ryšio tinklų valdytojai teikdami didmenines judriojo ryšio paslaugas sukuria galimybę sau patiems arba kitiems operatoriams teikti mažmenines judriojo ryšio paslaugas. Atsižvelgiant į tai, mažmeninės judriojo ryšio paslaugos ir didmeninės judriojo ryšio paslaugos yra laikomos vertikaliai susijusiomis paslaugomis. Didmenines judriojo ryšio paslaugas teikia/turi galimybę teikti tik tie operatoriai, kurie valdo nuosavus judriojo ryšio tinklus. Lietuvoje visą šalies teritoriją dengiančius judriojo ryšio tinklus turi išvystę trys judriojo ryšio operatoriai: Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva. Telecentras nors ir valdo radijo dažnius (kanalus), leidžiančius judriojo ryšio tinklu padengti visą šalies teritoriją, tokio padengiamumo dar nėra išvystęs. Didmeninių judriojo ryšio paslaugų teikimas, išskyrus skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose, ir su tuo susijusios paslaugos, Lietuvoje nėra reguliuojamas, t. y. operatoriai dėl šių paslaugų teikimo turi susitarti tarpusavyje komerciniais pagrindais ir tik nepavykus deryboms operatoriai turi galimybę kreiptis į Tarnybą su prašymu išnagrinėti ginčą dėl šių paslaugų teikimo.

Tam tikrais atvejais judriojo ryšio tinklų valdytojai gali turėti motyvų vilkinti derybas dėl didmeninių judriojo ryšio paslaugų suteikimo, todėl judriojo ryšio tinklo valdymas šiuos tinklus turintiems operatoriams sukuria didelį konkurencinį pranašumą prieš šių tinklų nevaldančius operatorius. Atsižvelgiant į tai, galima konstatuoti, kad savo judriojo ryšio tinklus valdantys operatoriai Bitė Lietuva, Tele2, Telia Lietuva, bei, dalinai, Telecentras turi konkurencinį pranašumą prieš tokius tinklus nevaldančius operatorius. Tačiau kadangi visi šie operatoriai valdo savo nuosavus judriojo ryšius tinklus, tai vienas kito atžvilgiu jie konkurencinio pranašumo neturi.

Ataskaitos 3.1.3 skyriaus išvada:

Vertikaliai su mažmeninėmis judriojo ryšio paslaugomis susijusių didmeninių judriojo ryšio paslaugų teikimas (galimybė teikti šias paslaugas) Bitė Lietuva, Tele2, Telia Lietuva, bei, dalinai, Telecentrai sukuria konkurencinį pranašumą prieš kitus judriojo ryšio paslaugų rinkos dalyvius, bet nesukuria tokio pranašumo vienas kito atžvilgiu.

3.1.4 Pirkėjo derybinė galia

Pirkėjo derybinė galia nusako pirkėjų galimybes daryti įtaką produkto ir (arba) paslaugos pardavėjui, derantis dėl produkto ir (ar) paslaugos pirkimo – pardavimo sąlygų ir kainų. Šios judriojo ryšio paslaugų rinkos analizės kontekste reikalinga įvertinti, ar judriojo ryšio paslaugų pirkėjai – galutiniai paslaugų gavėjai derėdamiesi su šių paslaugų teikėjais, gali daryti įtaką judriojo ryšio paslaugų teikėjams, ar, priešingai, judriojo ryšio paslaugų teikėjai turi vienpusę lemiamą įtaką nustatydami pirkimo – pardavimo sąlygas. Vadovaujantis Konkurencijos tarybos paaiškinimų dėl dominuojančios padėties nustatymo, patvirtintų Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2000 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. 52 „Dėl Konkurencijos tarybos paaiškinimų dėl dominuojančios padėties nustatymo“, 8 punktu, vienpusė lemiamą įtaka suprantama kaip ūkio subjekto galimybė veikti atitinkamoje rinkoje pakankamai nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir galiausiai vartotojų, darant poveikį prekių (paslaugų) kainoms, įėjimo į rinką galimybėms ar kitoms veiklos sąlygoms (pvz., derybinis spaudimas, ignoravimas), dėl ko ribojama konkurencija toje rinkoje.

Pirkėjo derybinės galios vertinimas yra atliekamas analizuojant:

- 1) Galimybę judriojo ryšio paslaugų gavėjui pakeisti šių paslaugų teikėją;

2) Galimybę judriojo ryšio paslaugų gavėjui daryti įtaką judriojo ryšio paslaugų kainoms.

(1) Galutinis paslaugų gavėjas, įsigijęs bet kurio šių paslaugų teikėjo aktyvią pre-paid SIM kortelę, už judriojo ryšio paslaugas sumoka iš anksto ir nėra jokiais sutartiniais santykiais įpareigotas toliau naudotis šio teikėjo judriojo ryšio paslaugomis, t. y. galutinis paslaugų gavėjas gali bet kada pasirinkti kito paslaugų teikėjo teikiamas judriojo ryšio paslaugas.

Galutinis paslaugų gavėjas, sudaręs su paslaugų teikėju sutartį dėl judriojo ryšio paslaugų teikimo, ir už šias paslaugas atsiskaitantis pagal sąskaitas, jeigu buvo sudaryta neterminuota sutartis, dažniausiai nesunkiai (atsiskaitęs už suteiktas paslaugas) gali nutraukti šią sutartį ir pasirašyti paslaugų teikimo sutartį su kitu judriojo ryšio paslaugų teikėju. Pasirašydamas terminuotą paslaugų teikimo sutartį (pvz., 24 mėn.), įprastai paslaugų gavėjas gauna tam tikras papildomas naudas (nuolaidas): nuolaidą judriojo ryšio telefonui, mažesnius mokėjimo už paslaugas tarifus ir pan. Tokios sutarties nutraukimo atveju, paslaugų gavėjas, įprastai turi kompensuoti paslaugų teikėjui suteiktas nuolaidas už tą laikotarpį, kuriuo tomis nuolaidomis naudojosi, t. y. nuo sutarties pasirašymo iki nutraukimo.

Taip pat pabrėžtina, kad nenorėdamas prarasti telefono ryšio numerio, gauto pradėjus naudotis judriojo ryšio paslaugomis (tiek išankstinio mokėjimo, tiek ir sudarius sutartį dėl paslaugų teikimo ir už paslaugas atsiskaitant pagal sąskaitas), judriojo ryšio paslaugų gavėjas, pasinaudojęs numerio perkeliavimo paslauga, tą telefono ryšio numerį nesunkiai gali perkelti ir į kito paslaugų teikėjo judriojo ryšio tinklą.

Apibendrinant judriojo ryšio paslaugų gavėjo galimybes pakeisti judriojo ryšio paslaugų teikėją, konstatuotina, kad šių paslaugų gavėjas paslaugų teikėją gali pakeisti itin nesunkiai, nepatirdamas nei didelių finansinių išlaidų, nei laiko sąnaudų.

(2) Įprastai judriojo ryšio paslaugų teikėjai šių paslaugų gavėjams siūlo tam tikrus standartinius paslaugų planus su nurodytais paslaugų kiekiais ir kainomis. Paslaugų gavėjai, besinaudojantys aktyviomis pre-paid SIM kortelėmis, gaunamų paslaugų kiekius (minučių, SMS, duomenų kiekius) ir atitinkamai jų kainas gali pasirinkti iš skirtingų mokėjimo planų. Tačiau pakeisti šių paslaugų kainas, kurios yra numatytos konkrečiame paslaugų plane, galimybių neturi. Pabrėžtina, kad judriojo ryšio paslaugų gavėjai, sudarantys paslaugų teikimo sutartis ir už paslaugas mokantys pagal sąskaitas, turi galimybes, tiesiogiai bendraudami su paslaugų teikėjo atstovais, susitarti dėl nuolaidų už paslaugas ar dėl kitų papildomų naudų. Itin didelę pirkėjo derybinę galią, Tarnybos nuomone, turi galutiniai paslaugų gavėjai, išskyrus vartotojus, t. y. juridiniai asmenys – verslo klientai. Ypač tie, kurie sudaro paslaugų teikimo sutartis įsigydami iš paslaugų teikėjų kelias dešimtis ar šimtus aktyvių post-paid paslaugų gavėjų SIM kortelių. Tokie paslaugų gavėjai su paslaugų teikėjais susitaria dėl paslaugų teikimo sąlygų, įskaitant kainas, pritaikytų konkrečioms paslaugų gavėjo poreikiams.

Apibendrinant judriojo ryšio paslaugų gavėjo galimybes daryti įtaką teikiamų paslaugų kainoms, konstatuotina, kad individualių derybų metu paslaugų gavėjas turi dideles galimybes susitarti su paslaugų teikėju dėl mažesnių judriojo ryšio paslaugų kainų ar kitokių naudų.

Atsižvelgiant į tai, kad judriojo ryšio paslaugų gavėjas nepatirdamas didelių finansinių ar laiko sąnaudų gali pakeisti judriojo ryšio paslaugų teikėją, o taip pat, individualių derybų metu susitarti su paslaugų teikėju dėl mažesnių judriojo ryšio paslaugų kainų ar kitokių naudų, konstatuotina, kad judriojo ryšio paslaugų rinkoje paslaugų pirkėjas turi derybinę galią.

Ataskaitos 3.1.4 skyriaus išvada:

Mažmeninėje judriojo ryšio paslaugų rinkoje paslaugų pirkėjas turi derybinę galią.

3.1.5 Potenciali konkurencija

Potencialią konkurenciją judriojo ryšio paslaugų rinkoje gali sudaryti operatoriai, šiuo metu neteikiantys judriojo ryšio paslaugų, bet galintys pradėti jas teikti ateityje. Kaip minėta Ataskaitos 3.1.2 skyriuje judriojo ryšio paslaugų teikimas galimas dviem būdais:

- 1) steigiant savo judriojo ryšio tinklus;
- 2) perkant didmenines judriojo ryšio tinklo teikimo paslaugas.

Taip pat, būtų galima išskirti ir trečią būdą, kuris yra pirmojo ir antrojo būdų derinys:

3) dalinai vystant savo judriojo ryšio tinklus ir perkant didmenines judriojo ryšio tinklo teikimo paslaugas

Steigiant judriojo ryšio tinklą yra reikalingi riboti išteklių (radijo dažniai (kanalai)) ir atitinkama fizinė infrastruktūra. Nepaisant to, kad šiuo metu 410-470 MHz ir 3400–3800 MHz radijo dažnių juostose yra laisvų radijo dažnių (kanalų), galima teigti, kad šių ribotų išteklių gavimo ir panaudojimo judriojo ryšio paslaugoms teikti galimybės yra apribotos, kadangi tebevyksta diskusijos dėl šių radijo dažnių juostų panaudojimo perspektyvų Europoje, ir Taryba svarsto surengti aukcioną dėl 3400–3800 MHz radijo dažnių juostos iki 2020 m. Taip pat kol kas nėra aišku ir tai, kada judriojo ryšio paslaugų teikimui bus perduota 694–790 MHz radijo dažnių juosta, kadangi šiuo metu jos perdavimą riboja tebeveikianti analoginė antžeminė televizija Rusijoje (Kaliningrado srityje) ir Baltarusijoje. Pastebėtina, kad ateityje yra numatomas 5G tinklų vystymas, bet šiai dienai tarptautiniu lygmeniu dar nėra tiksliai nuspręsta nei kada šie tinklai turėtų būti vystomi, nei kokiose radijo dažnių juostose jie bus plėtojami. Atsižvelgiant į tai, galima konstatuoti, kad potencialios konkurencijos, vertinant naujų paslaugų teikėjų galimybes išvystyti savo judriojo ryšio tinklus, judriojo ryšio paslaugų rinkoje nėra. Kaip jau minėta Ataskaitos 3.1.2 ir 3.1.3 skyriuose, didmenines judriojo ryšio paslaugas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, teikti gali tik Bitė Lietuva, Tele2, Telia Lietuva, ir tam tikrose šalies teritorijose – Telecentras, t.y. operatoriai, kurie pagal Ataskaitos 3.1.1 skyriuje pateiktus duomenis, yra didžiausi judriojo ryšio paslaugų teikėjai. Didmeninės judriojo ryšio paslaugos, išskyrus didmenines skambučių užbaigimo paslaugas, nėra reguliuojamos, todėl šias paslaugas teikiantys operatoriai turi susitarti komercinių derybų metu. Kad tokios derybos gali būti sėkmingos, įrodo tai, jog šiuo metu Lietuvos Respublikoje veikia 3 paslaugų teikėjai, kurie mažmenines judriojo ryšio paslaugas teikia naudodamiesi kito operatoriaus judriojo ryšio tinklu, t. y. pirkdami didmenines judriojo ryšio paslaugas. Tačiau kaip rodo Ataskaitos 3.1.1 skyriuje atlikta mažmeninės judriojo ryšio rinkos struktūros analizė, šie paslaugų teikėjai nesugeba pilnavertiškai konkuruoti su savo judriojo ryšio tinklus valdančiais ir jais mažmenines judriojo ryšio paslaugas teikiančiais operatoriais: Bitė Lietuva, Tele2, Telia Lietuva (tam tikruose rinkos segmentuose ir Telecentru).

Trečiasis nagrinėjamas atvejis yra aktualus tokiems operatoriams, kurie valdo radijo dažnius (kanalus), nedengiančius visos šalies teritorijos, arba dar nėra išvystę visą Lietuvos Respublikos teritoriją aprėpiančio judriojo ryšio tinklo. Šiuo atveju, panašiai kaip ir antruoju aprašytu atveju, tokie operatoriai turi galimybę komercinių derybų būdu susitarti su kitais judriojo ryšio operatoriais dėl didmeninių judriojo ryšio tinklo paslaugų, šiuo atveju nacionalinio roamingo paslaugų, pirkimo.

Atsižvelgiant į tai konstatuotina, kad mažai tikėtina, jog net ir atsiradus vienam ar keletui naujų judriojo ryšio paslaugų teikėjų, šie asmenys sudarys realų konkurencinį spaudimą judrioje ryšio paslaugų rinkoje jau veikiančioms operatoriams.

Ataskaitos 3.1.5 skyriaus išvada:

Potenciali konkurencija judriojo ryšio paslaugų rinkoje yra nedidelė.

3.1.6 Judriojo ryšio paslaugų kainų, kainų lygio ir paslaugų prieinamumo tyrimas

Šio Ataskaitos skyriaus tikslas yra įvertinti, ar judriojo ryšio paslaugų kainos Lietuvoje yra prieinamos, ar paslaugų įvairovė yra pakankama, ar paslaugų kainos gali būti mažesnės.

Anksčiau minėto tikslo siekiama:

- analizuojant Lietuvoje teikiamų judriojo ryšio paslaugų kainas ir jų dinamiką;
- analizuojant Lietuvoje teikiamų judriojo ryšio paslaugų teikimo sąlygas ir jų dinamiką;
- vertinant Lietuvoje teikiamų judriojo ryšio paslaugų įvairovę ir įvairovės dinamiką;
- lyginant išlaidas judriojo ryšio paslaugoms su galutinių paslaugų gavėjų pajamomis;
- judriojo ryšio paslaugų Lietuvoje kainas lyginant su kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse taikomomis judriojo ryšio paslaugų kainomis;
- vertinant judriojo ryšio paslaugų teikėjų veiklos rezultatus.

3.1.6.1 Judriojo ryšio paslaugų kainų prieinamumo vertinimas

Šiame Ataskaitos skyriuje yra analizuojamos judriojo ryšio paslaugų kainos Lietuvoje, vertinama tokių paslaugų kainų dinamika, judriojo ryšio paslaugų kainos Lietuvoje yra lyginamos su judriojo ryšio paslaugų kainomis kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse.

Siekiant įvertinti judriojo ryšio paslaugų kainų prieinamumą, judriojo ryšio paslaugų gavėjų išlaidos paslaugoms yra lyginamos su asmenų vidutinėmis pajamomis.

3.1.6.1.1 Judriojo ryšio paslaugų kainų palyginimas

Judriojo ryšio paslaugų teikėjai siūlo įvairius mokėjimo planus skirtingiems galutinių paslaugų gavėjų segmentams (juridiniams asmenims arba fiziniams asmenims). Lietuvoje dažniausiai siūlomi mokėjimo planai, kai už tam tikrą periodinį užmokesį yra suteikiama tam tikra pokalbių trukmė ir (arba) tam tikras SMS skaičius ir (arba) tam tikras kiekis duomenų. Esant tokiai kainodarai, skirtingų judriojo ryšio paslaugų teikėjų skirtingų paslaugų kainų už vieną paslaugos vienetą palyginimas yra sudėtingas, nes tam tikra kaina už paslaugos vienetą yra taikoma tik viršijus suteiktų paslaugų kiekį (pavyzdžiui, už A Eur/mėn. suteikiama B min. pokalbiams ir viršijus B pokalbių ribą, papildomi pokalbiai kainuoja C Eur/min.). Viešai siūlomų užmokesčių dydžiai ne visada parodo ir faktines išlaidas judriojo ryšio paslaugoms, nes judriojo ryšio paslaugoms gali būti taikomos nuolaidos arba judriojo ryšio paslaugų gavėjai naudojami jau viešai nebesiūlomais mokėjimo planais. Tačiau viešai skelbiamų (skelbtų) mokėjimo planų užmokesčių palyginimas leidžia įvertinti, kaip tam tikru laikotarpiu kito paslaugų sąlygos – viešai skelbiamas užmokeskis už judriojo ryšio paslaugas ir suteikiamų paslaugų kiekis. Dydžiai, kurie leidžia įvertinti faktines išlaidas judriojo ryšio paslaugoms, yra ARPU, vidutinės vienos pokalbio minutės pajamos, vidutinės vienos SMS pajamos, vidutinės vieno MB pajamos. Šie išvestiniai dydžiai gerai atspindi paslaugų gavėjo realias išlaidas judriojo ryšio paslaugoms, nes įvertina visas abonento perkamas paslaugas ir realius užmokesčius už paslaugas.

Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytą, judriojo ryšio paslaugų kainos yra lyginamos dviem būdais: lyginant tam tikru laikotarpiu viešai skelbtų užmokesčių už judriojo ryšio paslaugas dydžius ir judriojo ryšio paslaugų sąlygas; palyginant ARPU, vidutinės vienos minutės, vienos SMS, vieno MB pajamas.

3.1.6.1.1.1 Viešai skelbtų užmokesčių dydžių ir paslaugų sąlygų palyginimas

Tarnyba elektroninių ryšių rinkos stebėjimo tikslais yra surinkusi duomenis apie judriojo ryšio paslaugų viešai skelbtų užmokesčių dydžius ir viešai skelbtų judriojo ryšio mokėjimo planų sąlygas už laikotarpį nuo 2007 m. I ketv. iki 2012 m. II ketv. (įskaitant) ir nuo 2015 m. III ketv. iki 2017 m. II ketv. (įskaitant). Judriojo ryšio paslaugų kainų palyginimo tikslais yra analizuojami 2012 m. I-II ketv., 2015 m. III-IV ketv., 2016 m. I-IV ketv. ir 2017 m. I-II ketv. viešai skelbti užmokesčiai ir tuomet siūlytų paslaugų sąlygos. Atliekant analizę, pirmiausia yra nagrinėjama judriojo ryšio mokėjimo planų dinamika ir bendras užmokesčių lygis. Po to yra vertinamos judriojo ryšio paslaugų sąlygos.

Viešai skelbtų užmokesčių dydžių palyginimas

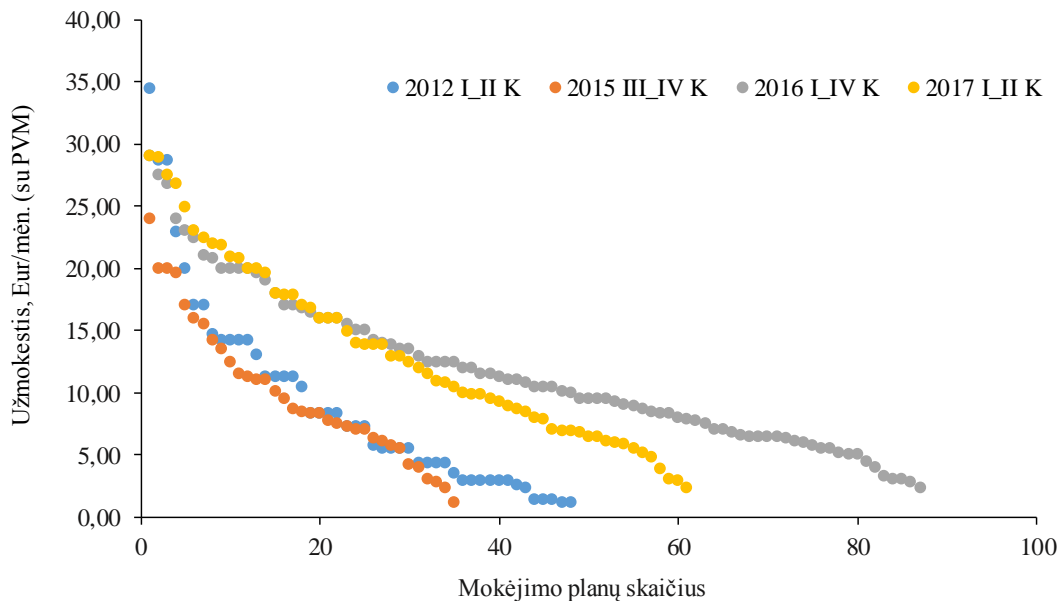
Atliekant viešai skelbtų judriojo ryšio paslaugų užmokesčių dydžių palyginimą, yra analizuojama užmokesčių dinamika. Tokia analizė nepateikia išsamios informacijos apie mokėjimo planų sąlygas, tačiau parodo atitinkamu laikotarpiu siūlytų mokėjimo planų skaičių ir bendrą viešai skelbtų kainų lygį ir atsako į klausimą, ar skirtingais laikotarpiais viešai skelbtų mokėjimo planų dydžiai labai skyrėsi. Jei mokėjimo planų užmokesčiai yra išsidėstę arti vienas kito, galima daryti išvadą, kad skirtingais analizuojamais laikotarpiais nebuvo ypač didelių skirtumų tarp viešai skelbtų mokėjimo planų užmokesčių dydžių.

Siekiant gauti kuo objektyvesnį rezultatą, judriojo ryšio paslaugų viešai skelbtų užmokesčių palyginimas atliktas trims galutinių paslaugų gavėjų segmentams: fiziniams asmenims, mokantiems

už paslaugas pagal sąskaitas (post-paid); juridiniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas (post-paid); išankstinio apmokėjimo paslaugų (pre-paid) naudotojams.

Pirmiausia yra įvertinama situacija fizinių asmenų, mokančių už paslaugas pagal sąskaitas, segmente.

Ataskaitos 3 pav. yra pateikta informacija apie analizuojamu laikotarpiu viešai siūlytų planų skaičių ir jų mėnesinių užmokesčių dydžius. Kaip matyti iš Ataskaitos 3 pav. pateiktos informacijos, didžioji dalis mokėjimo planų dydžių yra išsidėstę arti vienas kito ir konkrečiam užmokesčio dydžiui galima rasti mokėjimo planų visuose keturiuose nagrinėjamuose perioduose.

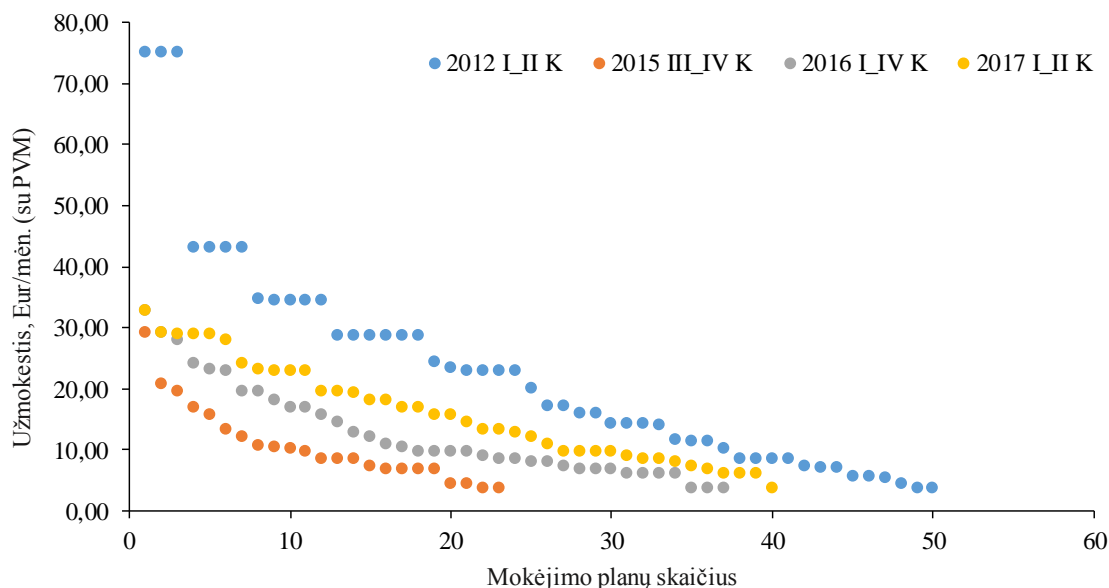

3 pav. Fiziniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, viešai skelbtų mokėjimo planų užmokesčių palyginimas.

Šaltinis: Tarnyba

Atlikta viešai skelbtų mokėjimo planų užmokesčių dydžių dinamikos analizė rodo, kad visais analizuotais laikotarpiais kainų ribose nuo 2,5 Eur/mėn. (su PVM) iki 25 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūlyti tam tikri mokėjimo planai. Tai rodo, kad visais keturiais laikotarpiais didžiaja dalimi buvo taikomi labai panašūs užmokesčiai už judriojo ryšio paslaugas. Tačiau įvertinus visų keturių periodų didžiausius ir mažiausius užmokesčius, nustatyta, kad 2015 m. rinkoje fiziniams asmenims buvo siūlomi planai, kurių mėnesinis užmokesčio dydis buvo ne didesnis nei 25 Eur/mėn. ir ši riba buvo mažesnė nei 2012 m., 2016 m. ir 2017 m. taikytų užmokesčių riba, o 2016 m. ir 2017 m. jau nebuvo siūlomi ypač mažo mėnesinio užmokesčio mokėjimo planai. Ši informacija leidžia daryti prielaidą, kad 2016 ir 2017 m. rinkoje buvo pasiūlyta brangesnių mokėjimo planų ir nebesiūlyti ypač mažo užmokesčio mokėjimo planai.

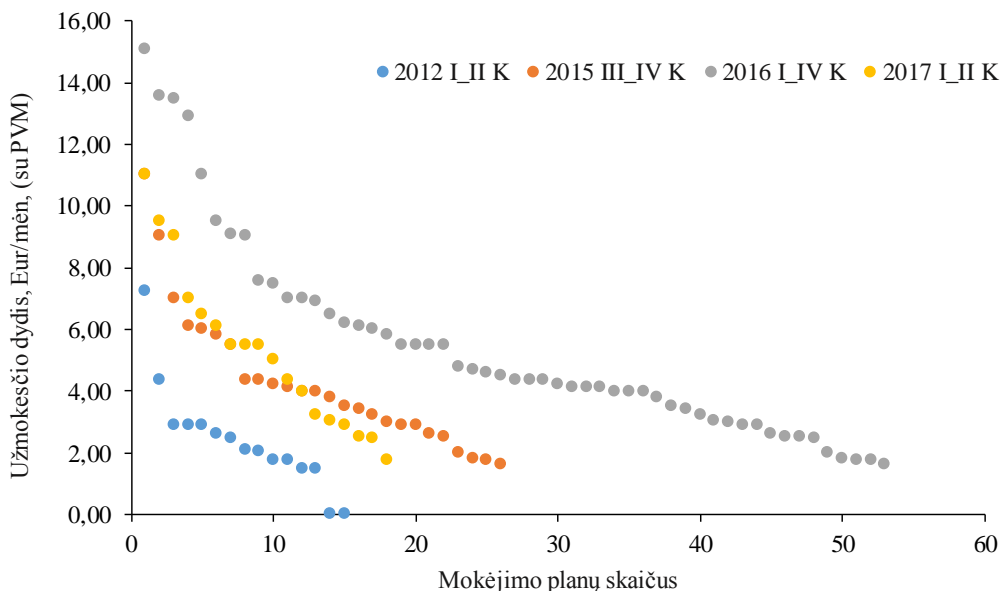
Juridinių asmenų, mokančių už paslaugas pagal sąskaitas, segmente situacija buvo panaši kaip ir fizinių asmenų segmente (žr. 4 pav.).

4 pav. Juridiniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, viešai skelbtų mokėjimo planų užmokesčių palyginimas.
Šaltinis: Tarnyba

Visais keturiais laikotarpiais užmokesčių ribose nuo 3,5 Eur/mén. (su PVM) iki 30 Eur/mén. (su PVM) buvo siūlomi tam tikri planai. Tačiau paveiksle aiškiai išsiskiria 2012 m. 2012 m. buvo siūlomi 35-75 Eur/mén. (su PVM) mokėjimo planai. 2012 m. brangiausi mokėjimo planai buvo siūlomi su Apple iPhone telefonais ir duomenų perdavimo paslaugomis ir tai rodė paties įrenginio ir paslaugos išskirtinumą, už kurį paslaugų teikėjai pageidavo gauti daugiau pajamų.

Išankstinio apmokėjimo paslaugų segmente situacija 2012-2017 m. buvo kitokia nei segmentuose, kai už paslaugas mokama pagal sąskaitas (žr. 5 pav.).

5 pav. Išankstinio apmokėjimo paslaugų viešai skelbtų užmokesčių palyginimas, Eur/mén. su PVM
Šaltinis: Tarnyba

Iš 5 paveiksle pateiktos informacijos matyti, kad išankstinio apmokėjimo paslaugų segmente mažiausios viešai skelbtų užmokesčių „lubos“ buvo 2012 m., o 2015 m. ir 2016 m. užmokesčių „lubos“ augo, tačiau 2017 m. rinkoje buvo pasiūlyta mokėjimo planų su mažesniais užmokesčiais nei 2016 m., tačiau didesniais nei 2015 m.

Apibendrinant, viešai skelbtų mokėjimo planų kainų pokyčių analizė rodo, kad visais keturiais periodais mėnesinių užmokesčių dydžiai didžiaja dalimi išliko panašūs, o didžiausi

pokyčiai įvyko brangiausių mokėjimo planų ir pigiausių mokėjimo planų atvejais. Tokia situacija gali rodyti tai, kad judriojo ryšio paslaugų kainos didžiąja dalimi nekito visiškai, už tą patį užmokesį buvo siūloma daugiau paslaugų, už tą patį užmokesį buvo siūloma mažiau paslaugų, veikė visi trys veiksniai. Siekiant objektyviai įvertinti kainų pokyčius, būtina atlikti detalesnę judriojo ryšio paslaugų sąlygų analizę.

Išvados:

1. Fiziniais asmenims teikiamų paslaugų segmente 2016-2017 m. viešai nebesiūlyti ypač mažo užmokesčio mokėjimo planai ir 2016-2017 m. viešai pasiūlyta didesnio užmokesčio mokėjimo planų nei 2015 m.
2. Juridiniams asmenims siūlomų paslaugų segmente pigiausi mokėjimo planai viešai buvo siūlomi 2015 m., o 2016 m. ir 2017 m. viešai buvo pasiūlyta brangesnių mokėjimo planų.
3. Išankstinio apmokėjimo segmente didžiausio užmokesčio mokėjimo planai buvo siūlomi 2016 m., tačiau 2017 m. buvo pasiūlyta mažesnio mėnesinio užmokesčio mokėjimo planų nei 2016 m.
4. Kiekviename paslaugų gavėjų segmente tam tikrose užmokesčių ribose viešai buvo siūlomi mokėjimo planai visais keturiais analizuotais periodais.

Viešai skelbtų judriojo ryšio paslaugų mokėjimo planų sąlygų palyginimas

Šios Ataskaitos 1 priede yra pateikta informacija apie judriojo ryšio paslaugų viešai skelbtas sąlygas ir užmokesčius už judriojo ryšio paslaugas 2012 m. I-II ketv., 2015 m. III-IV ketv., 2016 m. I-IV ketv. ir 2017 m. I-II ketv. Informacija Ataskaitos 1 priede yra pateikta trims judriojo ryšio paslaugų segmentams (fiziniais asmenims, juridiniams asmenims, išankstinio apmokėjimo paslaugų naudotojams). Užmokesčių dydžiai Ataskaitos 1 priede yra pateikti didėjimo tvarka 2012 m. ir 2017 m. mokėjimo planus pažymint skirtingomis spalvomis.

Tarnybos turima informacija rodo, kad rinkoje analizuojamu periodu viešai buvo siūloma įvairių mokėjimo planų. Siekiant palyginti tokius mokėjimo planus, tikslinga nustatyti tam tikrus palyginimo kriterijus. Tokie kriterijai gali būti faktinis vidutinis konkrečios paslaugų gavėjų grupės vartojimo dydis. Toliau esančioje lentelėje yra pateikta informacija apie vidutinį vieno paslaugų gavėjo vartojimą per mėnesį.

22 lentelė. Vidutinis⁹ judriojo ryšio paslaugų gavėjų vartojimas per mėnesį

Paslaugos	2012 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m. I-II ketv.
Fizinių asmenų, mokesčių už paslaugas pagal sąskaitas, inicijuotų pokalbių trukmė, min./mėn.	145-219	213-221	211-224	226-228
Juridinių asmenų, mokesčių už paslaugas pagal sąskaitas, inicijuotų pokalbių trukmė, min./mėn.	170-265	168-178	161-168	157-158
Išankstinio apmokėjimo paslaugų naudotojų, inicijuotų pokalbių trukmė, min./mėn.	32-132	109-118	110-124	109-110
Judriojo ryšio paslaugų gavėjų išsiųstų SMS skaičius, vnt./mėn. ¹⁰	129-136	120-136	100-114	91-92
Judriojo ryšio paslaugų gavėjų sunaudotų duomenų kiekis, MB/mėn.	468-548	1119-1658	1969-3233	3883-6181

Šaltinis: Tarnyba

⁹ Lentelėje yra pateikta informacija apie mažiausią ir didžiausią vidutinį paslaugų naudojimą.

¹⁰ Tarnyba nerenka duomenų apie atskiro paslaugų gavėjų segmento siųstų SMS kiekį ir analizės tikslais yra naudojamas vidutinis vieno abonento per mėnesį siųstų SMS kiekis.

Kaip matyti iš Ataskaitos 22 lentelėje pateiktos informacijos, judriojo ryšio paslaugų gavėjų visų trijų segmentų vidutinė inicijuotų pokalbių trukmė 2015-2017 m. II ketv. buvo gana stabili. Atliekant analizę, laikoma, kad vidutinis vieno asmens vartojimas yra artimas didžiausiai vidutinei inicijuotų pokalbių trukmei 2015-2017 m. II ketv. laikotarpiui. Tarnyba neturėjo visos informacijos, kiek kiekvienas judriojo ryšio paslaugų segmentas išsiuntė SMS 2012 m., 2015-2017 m. II ketv. Dėl to analizės tikslais daroma prielaida, kad visų trijų judriojo ryšio paslaugų gavėjų segmentų išsiųstų SMS kiekis per mėn. yra identiškasis. Kaip matyti iš Ataskaitos 22 lentelės, vidutinis vieno asmens per mėnesį išsiųstų SMS kiekis 2012-2017 m. II ketv. mažėjo, todėl analizės tikslais tikslinga vertinti skirtingą vartojimo apimtį. Analizės tikslais daroma prielaida, kad vieno abonento vidutinis išsiųstų SMS kiekis per vieną mėnesį buvo: 2012 m. – 140 SMS; 2015 m. – 140 SMS, 2016 m. – 120 SMS, o 2017 m. I ir II ketv. – 95 SMS¹¹. Ataskaitos 23 lentelė rodo, kad interneto prieigos paslaugų naudojimas kasmet augo. Dėl to, skirtingiems laikotarpiams tikslinga nustatyti skirtingas duomenų perdavimo paslaugų naudojimo apimtis. Analizės tikslais laikoma, kad 2012 m. vidutinis duomenų perdavimo paslaugų naudojimas buvo 500 MB (0,5 GB), 2015 m. – 1000-2000 MB (1-2 GB), 2016 m. 2000-3000 MB (2-3 GB). 2017 m. statistiniai duomenys apima ir vartojimą, kai naudojamosi interneto prieigos paslaugomis kompiuteryje. Tarnybos duomenimis, vidutinis duomenų perdavimo paslaugų naudojimas išmaniajame telefone galėtų siekti 2000-3000 MB (2-3 GB) per mėnesį. Dėl to, atliekant analizę yra daroma prielaida, kad įprastas duomenų naudojimas siekia 2-3 GB/mėn., o aktyvus naudojimas 4-6 GB/mėn. Apibendrinant anksčiau pateiktas prielaidas, laikoma, kad kainų pokyčių analizei bus naudojami tokie vidutinio vartojimo per mėnesį duomenys:

23 lentelė. Analizės tikslais naudojamas vidutinis judriojo ryšio paslaugų gavėjų vartojimas per mėnesį

Paslaugos	2012 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m. I-II ketv.
Fizinių asmenų, mokančių už paslaugas pagal sąskaitas, vartojimas				
Inicijuotų pokalbių trukmė, min./mėn.	220	230	230	230
Išsiųstų SMS skaičius, vnt./mėn.	140	140	120	95
Sunaudotų duomenų kiekis, GB/mėn.	0,5	1-2	2-3	2-3 ir 4-6
Juridinių asmenų, mokančių už paslaugas pagal sąskaitas, vartojimas				
Inicijuotų pokalbių trukmė, min./mėn.	270	180	170	160
Išsiųstų SMS skaičius, vnt./mėn.	140	140	120	95
Sunaudotų duomenų kiekis, GB/mėn.	0,5	1-2	2-3	2-3 ir 4-6
Išankstinio apmokėjimo paslaugų naudotojų vartojimas				
Inicijuotų pokalbių trukmė, min./mėn.	140	120	130	110
Išsiųstų SMS skaičius, vnt./mėn.	140	140	120	95
Sunaudotų duomenų kiekis, GB/mėn.	0,5	1-2	2-3	2-3 ir 4-6

Šaltinis: Tarnyba

Toliau Ataskaitoje yra lyginamos judriojo ryšio paslaugų kainos ir sąlygos pagal anksčiau paminėtus judriojo ryšio paslaugų gavėjų segmentus ir jų vidutinį vartojimą.

Fiziniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, skirtų judriojo ryšio paslaugų viešai skelbtų užmokesčių ir sąlygų palyginimas

Atliekant judriojo ryšio paslaugų kainų ir sąlygų palyginimą, pirmiausia bus lyginama situacija tarp 2012 m. ir 2015 m., 2016 m., 2017 m., o po to bus lyginama situacija, buvusi 2015 m., 2016 m. ir 2017 m.

Iš Ataskaitos 1 priede pateiktos informacijos aiškiai matyti, kad 2012 m. už tam tikrą užmokesį dažniausiai buvo siūloma tam tikra skambučių trukmė (30-2000 min.), o SMS ir duomenų perdavimo paslaugos buvo apmokestinamos papildomai. 2012 m. buvo siūlomi ir

¹¹ Paslaugų teikėjai paprastai nesiūlo mokėjimo planų, kuriose suteiktų paslaugų kiekis nurodomas vienetų tikslumu (pvz. 136 SMS arba 91 SMS). Dėl to analizės tikslais vidutinis vartojimas buvo padidintas iki „apvalaus“ skaičiaus.

mokėjimo planai, kurie už fiksuotą užmokestį suteikdavo tam tikrą SMS kiekį (100-1500 SMS) arba duomenų perdavimo paslaugų (0,01-1 GB duomenų). 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. už identiškus arba panašius 2012 m. viešai skelbtus užmokesčius judriojo ryšio paslaugų teikėjai siūlė neribotus pokalbius (∞), neribotą kiekį SMS (∞) ir daug didesnius kiekius duomenų (1-24 GB duomenų arba neribotus duomenis (∞)). Pavyzdžiui, 2012 m. už 28,67 Eur/mėn. (su PVM) paslaugų gavėjas galėjo gauti 650 min. pokalbių ir 1 GB duomenų, o SMS paslaugos buvo apmokestintos papildomai. 2016-2017 m. už 29 Eur/mėn. (su PVM) užmokestį paslaugų gavėjas galėjo gauti neribotus pokalbius, SMS ir duomenis.

Mažesniame kainų segmente, kuris atspindi 2012-2017 m. ARPU (4,48-6,33 Eur/mėn. su PVM), 2012 m. paslaugų gavėjai už 3,8-5 Eur/mėn. (su PVM) galėjo gauti 120-300 min. pokalbių, o už 5-6 Eur/mėn. (su PVM) galėjo gauti iki 300 min. pokalbiams, iki 1500 SMS ir iki 0,3 GB duomenų. 2015-2017 m. už 3,8-5 Eur/mėn. (su PVM) paslaugų teikėjai siūlė 100-250 min. pokalbių, neribotus SMS ir 0,05-1 GB duomenų, o už 5-6 Eur/mėn. (su PVM) buvo galima gauti nuo 100 min. pokalbių iki neribotų pokalbių, nuo 1000 SMS iki neribotų SMS, nuo planų su papildomai apmokestinamais duomenimis iki 2 GB duomenų. Tiesa, 2012 m. siūlytus mokėjimo planus su 100-150 min. pokalbiams buvo galima gauti už 2,3-4 Eur/mėn. (su PVM). 2012 m. taip pat buvo siūlomi ypač nebrangūs mokėjimo planai (iki 1,5 Eur/mėn. su PVM), tačiau su nedideliu pokalbių kiekiu (30-50 min.). 2016-2017 m. tokie mokėjimo planai viešai nebuvo siūlomi. 2016-2017 m. viešai buvo siūlomi mokėjimo planai, kurie už 2,3-3 Eur/mėn. (su PVM) užmokestį suteikdavo 100-150 min. pokalbių, o SMS ir duomenų perdavimo paslaugos buvo apmokestinamos papildomai. Pastebėtina tai, kad 2015-2017 m. viešai skelbtas paslaugų kainas, palyginus su 2012 m. viešai skelbtomis paslaugų kainomis, padidėjo kai kurių judriojo ryšio paslaugų teikėjų pavienių paslaugų viešai skelbta kaina. 2012 m. vienos SMS viešai skelbiama kaina buvo 0,05-0,06 Eur/SMS (su PVM), o 2015-2017 m. – 0,05-0,12 Eur/SMS (su PVM), vienos pokalbio minutės kaina 2012 m. siekė 0,03-0,06 Eur/min. (su PVM), o 2015-2017 m. papildomos vienos minutės kaina siekė 0,08-0,12 Eur/min. (su PVM).

Atliekant analizę pagal konkretų vidutinį vartojimą, anksčiau aprašyta situacija, kad už tą pačią kainą 2015-2017 m. buvo siūloma daugiau paslaugų nei 2012 m., nėra paneigiama. Pavyzdžiui, 2012 m. už 200 min. pokalbių ir 400 SMS per mėn. buvo prašoma 11,30 Eur (su PVM), o 2015-2017 m. už 250 min., neribotus SMS ir simbolinį kiekį duomenų buvo prašoma 5,25-5,75 Eur/mėn. (su PVM). 2012 m. mokėjimo planai, kurie siūlė 0,5 GB duomenų, o pokalbio minutė buvo apmokestinama papildomai, kainavo 8,40 Eur/mėn. (su PVM). 2015-2016 m. už 8,40 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūloma 300 min. pokalbių, 1000 SMS ir 1 GB duomenų.

Taigi, palyginus 2012 m. ir 2015 m., 2016 m., 2017 m., judriojo ryšio paslaugų viešai skelbtas kainas ir sąlygas, matyti, kad už tą patį arba panašų mėnesinį užmokestį, judriojo ryšio paslaugų teikėjai 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. siūlė daugiau paslaugų (neribotus pokalbius, neribotus SMS, didelį kiekį duomenų) nei 2012 m.

Judriojo ryšio paslaugų 2015-2017 m. viešai skelbtų kainų ir sąlygų palyginimas yra pateiktas toliau esančioje lentelėje.

24 lentelė. Fiziniam asmeniui, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, 2015-2017 m. siūlytų judriojo ryšio paslaugų viešai skelbtų kainų ir sąlygų palyginimas

Skambučių vartojimas	Duomenų vartojimas	
	Ne daugiau kaip 230 min./mėn.	Daugiau kaip 230 min./mėn.
Simbolinis duomenų kiekis (0-0,1 GB)	Nuo 2016 m. nebesiūlomi ypač pigūs mokėjimo planai mažam vartojimui (50 min. pokalbiams už 1,16 Eur/mėn. (su PVM)). Vieno teikėjo kainos buvo stabilios 2015 m. III ketv.-2016 m. III ketv., o nuo 2016 m. IV ketv. iki 2017 m. II ketv. 150 min. pokalbių ir neribotų SMS kaina buvo	Vienas paslaugų teikėjas šio segmento paslaugų kainas padidino 2015 m. IV ketv. Neribotų pokalbių, neribotų SMS ir 0,005 GB duomenų plano kaina nuo 7,00 Eur/mėn. (su PVM) padidėjo iki 7,75 Eur/mėn. (su PVM). 250 min. pokalbių planas su neribotais SMS ir 0,005 GB duomenų nuo 5,25 Eur/mėn. (su PVM) padidėjo iki 5,75 Eur/mėn. (su PVM). Tačiau šis teikėjas

Skambučių vartojimas	Ne daugiau kaip 230 min./mėn.	Daugiau kaip 230 min./mėn.
Duomenų vartojimas		
	<p>sumažinta nuo 4 Eur/mėn. (su PVM) iki 3 Eur/mėn. (su PVM). Kitas teikėjas 2015 m. III ketv. už 2,85 Eur/mėn. (su PVM) siūlė 100 min. pokalbių ir 0,005 GB duomenų, o ta pati paslauga 2016 m. I ketv. kainavo 3,25 Eur/mėn. (su PVM.). 2016 m. III ketv. šis teikėjas pakeitė kainodarą. Už 6,50 Eur/mėn. (su PVM) užmokestį buvo siūloma 100 min. pokalbių ir 1 GB duomenų.</p>	<p>2016 m. III ketv. pakeitė kainodarą ir nuo to laiko siūlo planus su 1 GB ir daugiau duomenų perdavimo paslaugomis. Kito teikėjo kainos nuo 2015 m. III ketv. iki 2017 m. II ketv. buvo stabilios. Tačiau 2017 m. II ketv. paslaugų teikėjas pakeitė kainodarą ir už didesnį užmokestį pasiūlė truputį daugiau duomenų: iki 2017 m. II ketv. už 7 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūlomas planas su neribotais pokalbiais, neribotais SMS ir 0,05 GB duomenų; 2017 m. II ketv. už 7,90 Eur/mėn. buvo pasiūlyti neriboti pokalbiais, neriboti SMS ir 0,2 GB duomenų. Trečias teikėjas iki 2017 m. II ketv. siūlė mokėjimo planus be į mokėjimo planą įskaičiuotų duomenų perdavimo paslaugų. Neriboti pokalbiais ir neriboti SMS pas šį teikėją kainavo 6,08 Eur/mėn. (su PVM). Šio teikėjo kainos nuo 2015 m. III ketv. iki 2017 m. I ketv. nekito. 2017 m. II ketv. ir už neribotus pokalbius, neribotus SMS ir 0,1 GB duomenų teikėjas prašė 6,90 Eur/mėn. (su PVM).</p>
0,1-1 GB/mėn.	<p>Nuo 2015 m. III ketv. iki 2017 m. I ketv. kainos ir paslaugų sąlygos šiame segmente nesikeitė.</p>	<p>Dviejų paslaugų teikėjų kainos išliko stabilios. Trečio paslaugų teikėjo kainos buvo stabilios iki 2016 m. III ketv. Nuo 2016 m. IV ketv. šis teikėjas pasiūlė daugiau paslaugų už didesnį užmokestį. Neriboti pokalbiai, neriboti SMS ir 1 GB duomenų kainavo 8,40 Eur/mėn. (su PVM), o tiek pat pokalbių ir SMS tačiau su 2 GB duomenų kainavo 9,90 Eur/mėn.</p>
1-2 GB/mėn.	<p>Vienas paslaugų teikėjas kainas padidino nuo 7,50 iki 8,00 Eur/mėn. už 150 min., neribotus pokalbius ir 2 GB duomenų 2016 m. III ketv. Kito teikėjo kainos buvo stabilios 2015 III ketv.-2016 m. IV ketv. laikotarpiu ir už 5,50 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūloma 150 min. pokalbių, neriboti SMS ir 1 GB duomenų. 2016 m. IV ketv. už 5,95 Eur/mėn. buvo pasiūlyta 150 min. pokalbiams, neriboti SMS ir 2 GB duomenų. Šis teikėjas 2017 m. II ketv. už tas pačias paslaugas kainą padidino nuo 5,95 Eur/mėn. (su PVM) iki 6,90 Eur/mėn. (su PVM). Trečio paslaugų teikėjo kainos padidėjo 2016 IV ketv. kai už 200 min., 2000 SMS ir 2 GB duomenų buvo paprašyta 8,69 Eur/mėn. (su PVM) vietoj 6,37 Eur/mėn. (su PVM). 2017 m. II ketv. šis teikėjas už mažesnę kainą pasiūlė mažiau pokalbių – už 5,90 Eur/mėn. (su PVM) kainuojantį planą siūlyta 150 min., neriboti SMS ir 2 GB duomenų.</p>	<p>Vienas paslaugų teikėjas 2016 m. III ketv. keitė šio segmento kainodarą ir už didesnį užmokestį pasiūlė daugiau paslaugų arba už mažesnę – mažiau. 2016 m. II ketv. už 11 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūlomi neriboti pokalbiai, neriboti SMS ir 1,5 GB duomenų, o nuo 2016 m. III ketv. už 12,50 Eur/mėn. pasiūlyta tiek pat pokalbių ir SMS bei 2 GB duomenų arba už 10,50 Eur/mėn. (su PVM) pasiūlyta tiek pat pokalbių ir SMS bei 1 GB duomenų. Tiesa, šis teikėjas 2015 m. III ketv. siūlė neribotus pokalbius ir neribotus SMS bei 2 GB duomenų už 11,00 Eur/mėn. (su PVM). Kitas teikėjas nagrinėjamo vartojimo paslaugų kainas kilstelėjo 2017 m. II ketv. kai už neribotus pokalbius, neribotus SMS ir 2 GB duomenų paprašė 10,90 Eur/mėn. (su PVM) vietoj 9,95 Eur/mėn. (su PVM). Trečio teikėjo kainos išliko stabilios 2015 m. III ketv.-2017 m. I ketv. Šis teikėjas 2017 m. II ketv. keitė kainodarą ir už didesnį užmokestį pasiūlė daugiau duomenų perdavimo paslaugų. Neriboti pokalbiai, neriboti SMS ir 1 GB duomenų kainavo 8,40 Eur/mėn. (su PVM), o toks pats skambučių ir SMS kiekis bet 2 GB duomenų kainavo 9,90 Eur/mėn. (su PVM).</p>
2-3 GB/mėn.	<p>Vieno paslaugų teikėjo kainos buvo stabilios 2015 m. III-2016 m. II ketv. Šis teikėjas 2016 m. III ketv. pristatė naujus mokėjimo planus, tačiau tas pats kiekis</p>	<p>Vieno teikėjo kainodara šiame segmente nesikeitė iki 2017 m. II ketv. 2017 m. II ketv. buvo pasiūlyti brangesni mokėjimo planai su daugiau duomenų perdavimo paslaugų.</p>

Skambučių vartojimas	Ne daugiau kaip 230 min./mėn.	Daugiau kaip 230 min./mėn.
Duomenų vartojimas	<p>paslaugų kainavo daugiau – 150 min. pokalbių, neriboti SMS ir 2 GB duomenų kainavo 8,00 Eur/mėn. (su PVM) vietoj 7,50 Eur/mėn. (su PVM).</p> <p>Kito teikėjo kainos taip pat padidėjo 2016 m. IV ketv. kai už 200 min. pokalbių, 2000 SMS ir 2 GB duomenų buvo prašoma 8,69 Eur/mėn. (su PVM) vietoj 6,37 Eur/mėn. (su PVM). 2017 m. II ketv. tas pats teikėjas pasiūlė pigesnį, tačiau mažesnio pokalbių kiekio mokėjimo planą – 150 min., neriboti SMS ir 2 GB duomenų kainavo 5,90 Eur/mėn. (su PVM).</p> <p>Trečio paslaugų teikėjas 2015-2016 m. laikęs stabilias kainas, jas kilstelėjo 2017 m. II ketv. 150 min. pokalbių, neribotų SMS ir 2 GB duomenų planas 2017 m. II ketv. kainavo 6,90 Eur/mėn. (su PVM) vietoj 5,95 Eur/mėn. (su PVM)</p>	<p>Kitas teikėjas kainodarą keitė 2015 m. IV ketv. ir 2016 m. II ketv. Šios kainodaros pokyčiai rodo, kad paslaugos brango. Teikėjas 2015 m. III ketv. siūlė neribotus pokalbius ir neribotus SMS bei 2 GB duomenų už 11,00 Eur/mėn. (su PVM), o 2016 m. III ketv. tokių pačių naudų planas kainavo 12,50 Eur/mėn. (su PVM).</p> <p>Trečias teikėjas nagrinėjamu laikotarpiu šiame segmente už didesnę užmokestį siūlė daugiau paslaugų arba didino paslaugų kainas. Pvz. 2016 m. III ketv. buvo siūlomas neribotų pokalbių, neribotų SMS ir 3 GB planas už 12,50 Eur/mėn. (su PVM), o 2016 m. IV ketv. pasiūlytas neribotų pokalbių ir neribotų SMS su 4 GB planas už 12,95 Eur/mėn. Tiesa, neribotų pokalbių ir SMS plano su 2 GB duomenų perdavimo paslaugomis kaina padidėjo nuo 9,95 Eur/mėn. (su PVM) iki 10,90 Eur/mėn. (su PVM).</p>
4-6 GB/mėn.	<p>Vieno teikėjo siūlomų paslaugų kainos nekito 2016 m. III ketv.-2017 m. I ketv. Šis teikėjas 2017 m. II ketv. pakeitė kainodarą ir nebesiūlė mažos skambučių trukmės ir 4-6 GB/mėn. duomenų perdavimo planų.</p> <p>Kito teikėjo kainos pigo, o vėliau brango. 150 min. pokalbių, neribotų SMS ir 6 GB duomenų planas 2015 m. III ketv.-2016 m. II ketv. kainavo 11,50 Eur/mėn. (su PVM), 2016 m. II ketv. paslaugų kaina sumažėjo iki 9,50 Eur/mėn. (su PVM), o 2017 m. II ketv. padidėjo iki 9,90 Eur/mėn. (su PVM).</p>	<p>Vieno teikėjo šio vartojimo segmento paslaugų kainos sumažėjo. Už neribotus pokalbius, neribotus SMS ir 6 GB duomenų užmokestis sumažėjo nuo 15,50 Eur/mėn. (su PVM) iki 13,50 Eur/mėn. (su PVM), po to pakilo iki 13,90 Eur/mėn. (su PVM).</p> <p>Kitų teikėjų kainodaros principas buvo – už daugiau paslaugų reikia mokėti daugiau.</p>

Šaltinis: Tarnyba

Vertinant kitus 2015-2017 m. įvykusius pokyčius, galima išskirti tokius faktus:

- pasikeitė mokėjimo planų struktūra. 2015 m. ir 2016 m. be neribotų pokalbių ir neribotų SMS mokėjimo planų, viešai buvo siūlomos kelios pokalbių trukmės ir SMS kiekių alternatyvos. 2017 m. viešai pradėti siūlyti dviejų grupių mokėjimo planai – „ekonominiai“ planai su nedideliu pokalbių kiekiu (150 min. pokalbiams), neribotais SMS ir tam tikromis duomenų perdavimo alternatyvomis ir „neriboti“ planai su neribotais pokalbiais, neribotais SMS ir tam tikromis duomenų perdavimo alternatyvomis.

- viešai siūlomų didelio ir mažo vartojimo paslaugų užmokesčiai, 2016-2017 m., palyginus su 2015 m., padidėjo. Pavyzdžiui, norint gauti neribotų pokalbių, neribotų SMS ir neribotų duomenų perdavimo paslaugų mokėjimo planą be mažiausio naudojimosi paslaugomis termino, 2015 m. už šias paslaugas reikėjo mokėti 24,00 Eur/mėn. (su PVM), o nuo 2016 m. III ketv. – 24,90-29,00 Eur/mėn. (su PVM). Su 12 mėn. terminuota sutartimi, išlaidas neriboto naudojimo paslaugoms 2016 III ketv.-2017 m. II ketv. buvo galima sumažinti 2-4 Eur/mėn. (su PVM). 2015 m. III ir IV ketv. dar viešai buvo siūlomi mokėjimo planai, kai už 1,16 Eur/mėn. (su PVM) buvo suteikiama 50 min. pokalbiams, o SMS ir duomenų perdavimas buvo apmokestinami papildomai. Nuo 2016 m. I ketv. pigiausias viešai skelbiamas mokėjimo planas kainavo 2,32 Eur./mėn. (su PVM), kuris suteikė 100 min. pokalbiams, o SMS ir duomenų perdavimo paslaugos buvo apmokestinamos papildomai.

- nuo 2014 m. pradėtos siūlyti papildomos paslaugos, kurių „sunaudojami“ duomenys nebuvo skaičiuojami ir daugeliu atvejų nebuvo taikomi jokie papildomi užmokesčiai už tokias paslaugas. Šių paslaugų pavyzdžiai: socialinis tinklas Facebook, muzikos pateikimo paslaugos Spotify ir Deezer, žiniasklaidos informacijos pateikimas naudojantis Lietuvos ryto, Verslo žinių, Delfi, 15 minučių programėlėmis. Vėliau pasiūlytos vaizdo pateikimo paslaugos, tokios kaip Viaplay arba informacijos apie transportą pateikimo paslaugos – Waze. Taip pat pradėtos siūlyti papildomos vertės paslaugos – telefonų draudimas, telefonų ekranų draudimas, mobilusis parašas. Taigi, tokių paslaugų atsiradimas rodo, kad paslaugų teikėjai konkuruoja ne tik kaina, bet ir papildomą naudą duodančiomis paslaugomis.

- vienas paslaugų teikėjas 2017 m. viduryje pradėjo naikinti senus ir pigius mokėjimo planus, savo klientams įjungdamas brangesnius, tačiau daugiau paslaugų siūlančius mokėjimo planus.

Apibendrinant fiziniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, viešai siūlytų mokėjimo planų sąlygų analizę, daromos tokios išvados:

1. Tiek 2012 m., tiek 2015-2017 m., didžiąja dalimi viešai skelbiami užmokesčiai buvo panašūs, tačiau 2015-2017 m. už panašų užmokestį buvo siūloma daugiau pokalbių, SMS ir duomenų perdavimo paslaugų nei 2012 m.

2. 2016-2017 m., palyginti su 2012 ir 2015 m., viešai nebesiūlomi ypač pigūs (apie 1,20 Eur/mėn. (su PVM)) mokėjimo planai.

3. 2016-2017 m., palyginti su 2015 m., padidėjo mažo ir didelio vartojimo judriojo ryšio paslaugų viešai skelbti užmokesčiai.

4. 2017 m., palyginti su 2015 ir 2016 m., susiformavo dvi planų grupės – „ekonominių“ planų grupė, kai duodama nedidelė pokalbių trukmė (100-150 min.), neribotas SMS kiekis ir tam tikras duomenų kiekis (0,1-20 GB), ir „neribotų“ planų grupė, kai duodamas neribotas kiekis pokalbių, SMS ir nuo 0,02 GB iki neriboto duomenų kiekio.

5. 2017 m. II ketv., palyginus su 2017 m. I ketv., įvyko pokyčiai viešai skelbtų mokėjimo planų sąlygose kai prie 2017 m. I ketv. teiktų pokalbių ir SMS kiekių už papildomus 1-4 Eur/mėn. buvo pasiūlyta papildomi 1-4 GB duomenų.

6. 2016-2017 m. tam tikro vartojimo segmentuose viešai siūlomų paslaugų kainos didėjo.

7. Nuo 2014 m. pradėtos pasiūlyti papildomos paslaugos, kuriomis naudojantis neskaičiuojami duomenys (pvz, Facebook, Spotify, Deezer, Viaplay ir pan.) ir papildomos vertės paslaugos. Tai rodo, kad konkuruojama ne vien kaina, bet ir kitomis priemonėmis, pvz. siūlant ir teikiant papildomos vertės paslaugas.

Juridiniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, skirtų judriojo ryšio paslaugų viešai skelbtų užmokesčių ir sąlygų palyginimas

Kaip ir anksčiau, atliekant judriojo ryšio paslaugų viešai skelbtų kainų ir sąlygų palyginimą, pirmiausia bus lyginama situacija tarp 2012 m. ir 2015 m., 2016 m., 2017 m., o po to bus lyginama situacija, buvusi 2015 m., 2016 m. ir 2017 m.

Iš Ataskaitos 1 priede pateiktos informacijos aiškiai matyti, kad 2012 m. viešai nebuvo siūlomi neriboto naudojimo mokėjimo planai. Tačiau 2012 m. verslo klientai jau galėjo rinktis mokėjimo planus, kurie siūlė tam tikrus kiekius pokalbių, SMS ir duomenų perdavimo paslaugų. Šiam paslaugų segmentui už tam tikrą užmokestį dažniausiai buvo siūloma tam tikra skambučių trukmė (100-2000 min.) su tam tikru kiekiu SMS (100-1000 SMS) arba duomenimis (0,05-3 GB). 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. už identiškus arba panašius į 2012 m. taikytus užmokesčius judriojo ryšio paslaugų teikėjai siūlė neribotus pokalbius (∞), neribotą kiekį SMS (∞) ir įvairius duomenų kiekius (0,01-20 GB duomenų arba neribotus duomenis (∞)). Pavyzdžiui, 2012 m. už 28,67 Eur/mėn. (su PVM) paslaugų gavėjas galėjo gauti: 650 min. pokalbiams ir 1 GB duomenų, o SMS paslaugos buvo apmokestintos papildomai; 200 min., 200 SMS ir 0,2 GB duomenų. 2016-2017 m. už 28,92-29,04 Eur/mėn. (su PVM) užmokestį paslaugų gavėjas galėjo gauti neribotus pokalbius, neribotus SMS ir neribotus duomenis arba 15-20 GB duomenų. Mažesniame kainų segmente, kuris atspindi 2012-2017 m. ARPU (4,48-6,33 Eur/mėn. su PVM), 2012 m. paslaugų gavėjai už 4-5

Eur/mėn. (su PVM) galėjo gauti 100 min. pokalbių, o už 5-6 Eur/mėn. (su PVM) jie galėjo gauti iki 500 min. pokalbių su papildomai apmokestinamomis SMS ir duomenų perdavimo paslaugomis arba 100 min. pokalbiams ir 100 SMS, arba 0,3 GB duomenų ir papildomai apmokestinamais pokalbiais bei SMS. 2015-2017 m. už 4-5 Eur/mėn. (su PVM) paslaugų teikėjai viešai siūlė 120-150 min. pokalbių ir nedidelį kiekį duomenų (0,01 GB), o SMS paslaugos ir duomenų perdavimo paslaugos buvo apmokestinamos papildomai. Už 5-6 Eur/mėn. (su PVM) verslo klientai galėjo gauti 150 min. pokalbių ir 1 GB duomenų arba neribotus pokalbius, o SMS ir duomenys buvo apmokestinami papildomai. Mažiausių kainų segmente (apie 3,5 Eur/mėn. (su PVM)) 2012 m. viešai buvo siūloma 100 min. pokalbių, o 2015-2016 m. už tą patį užmokestį buvo siūloma 120-150 min. pokalbių. Pastebėtina tai, kad 2015-2017 m., palyginti su 2012 m., padidėjo kai kurių judriojo ryšio paslaugų teikėjų pavienių paslaugų viešai skelbiama kaina. 2012 m. vienos SMS viešai skelbiama kaina buvo 0,03-0,09 Eur/SMS (su PVM), o 2015-2017 m. – 0,08-0,12 Eur/SMS (su PVM). Apibendrinant, 2012 m. ir 2015 m., 2016 m., 2017 m., judriojo ryšio paslaugų viešai skelbtų kainų ir sąlygų palyginimą, galima teigti, kad už tą patį arba panašų mėnesinį užmokestį, judriojo ryšio paslaugų teikėjai 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. viešai siūlė daugiau paslaugų (neribotus pokalbius, neribotus SMS, didelį kiekį duomenų) nei 2012 m.

Judriojo ryšio paslaugų 2015-2017 m. viešai skelbtų kainų ir sąlygų palyginimas pateikiamas Ataskaitos 25 lentelėje.

25 lentelė. Juridiniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, 2015-2017 m. siūlytų judriojo ryšio paslaugų viešai skelbtų kainų ir sąlygų palyginimas

Skambučių vartojimas	Ne daugiau kaip 160 min./mėn.	Daugiau kaip 160 min./mėn.
	Duomenų vartojimas	
Simbolinis duomenų kiekis (0-0,1 GB)	<p>Vieno paslaugų teikėjo kainos sumažėjo 2015 m. III ketv., tačiau 2016 m. III ketv. teikėjas pakeitė kainodarą ir su pokalbiais pasiūlė duomenų perdavimo paslaugas, tačiau už didesnę kainą. 2015 m. III ketv. teikėjas siūlė 120 min. už 4,21 Eur/mėn. (su PVM). 2015 m. IV ketv. teikėjas pasiūlė 150 min. pokalbių už 3,63 Eur/mėn. (su PVM), o 2016 m. III ketv. buvo pasiūlyta paslauga su 150 min. pokalbių ir 1 GB duomenų už 6,05 Eur/mėn. (su PVM).</p> <p>Kito teikėjo paslaugų kainodara nesikeitė nuo 2015 m. III ketv. iki 2017 m. II ketv. ir už 3,63 Eur/mėn. (su PVM) siūlė 120 min. pokalbiams ir 0,01 GB duomenų. Tačiau teikėjas 2017 m. II ketv. pakeitė kainodarą ir už 5,93 Eur/mėn. (su PVM) pasiūlė 200 min. pokalbių, neribotus SMS ir 0,25 GB duomenų.</p> <p>Trečias teikėjas 2016 m. I ketv. už 120 min. pokalbių ir mažesnę užmokestį pasiūlė paslaugą be duomenų perdavimo paslaugų, kas sumažino užmokestį nuo 4,22 Eur/mėn. (su PVM) iki 3,51 Eur/mėn. (su PVM). Tačiau teikėjas nuo 2017 m. I ketv. mažos pokalbių trukmės planų nebesiūlė, o siūlė tik neribotų pokalbių planus. Pigiausias pokalbių planas, suteikiantis neribotus pokalbius ir SMS bei 0,1 GB duomenų, kainavo 8,35 Eur/mėn. (su PVM).</p>	<p>Vieno paslaugų teikėjo kainos šiame vartojimo segmente išliko stabilios. Tiesa, šis teikėjas nustojo siūlyti planus, suteikiančius 500 min. pokalbių ir paslaugų gavėjas nuo 2017 m. II ketv. turėjo alternatyvą pasirinkti pigesnį planą su 200 min. pokalbių (7,26 Eur/mėn. (su PVM) užmokestis sumažėja iki 5,93 Eur/mėn. (su PVM)) arba neribotų pokalbių planą už didesnį 8,47 Eur/mėn. (su PVM) užmokestį.</p> <p>Kitas paslaugų teikėjas 2017 m. II ketv. pakeitė kainodarą ir nebesiūlė planų, suteikiančių tam tikrą fiksuotą kiekį pokalbių. Iki 2017 m. II ketv. siūlytam planui su 500 min. pokalbių ir 0,1 GB duomenų už 6,66 Eur/mėn. (su PVM) artimiausia alternatyva buvo neribotų pokalbių ir SMS planas su 0,1 GB duomenų už 8,35 Eur/mėn. (su PVM). Tačiau ir pastarojo plano kaina per 2017 m. II ketv., palyginti su 2017 m. I ketv., kai kaina buvo 7,87 Eur/mėn. (su PVM), padidėjo.</p> <p>Trečio paslaugų teikėjo kainos buvo stabilios arba už didesnę užmokestį buvo siūloma daugiau. Iki 2016 m. II ketv. buvo siūlomas planas, kuris už 6,66 Eur/mėn. (su PVM) suteikė 500 min. pokalbių, o 2016 m. III ketv. buvo pasiūlytas planas, kuris už 9,68 Eur/mėn. (su PVM) suteikė 500 min. pokalbių ir 1 GB duomenų.</p>

Skambučių vartojimas	Ne daugiau kaip 160 min./mėn.	Daugiau kaip 160 min./mėn.
Duomenų vartojimas		
0,1-1 GB/mėn.	<p>Vienas paslaugų teikėjas nesilė mažos skambučių trukmės mokėjimo planų. Šio teikėjo mažiausia siūloma pokalbių trukmė 2015 m. III ketv.-2017 m. I ketv. buvo 500 min. Mokėjimo planas su 500 min. pokalbių ir 0,1 GB duomenų kainavo 6,99 Eur/mėn. (su PVM), tačiau tokie planai nebesiūlomi nuo 2017 m. II ketv. visi kiti mokėjimo planai siūlė neribotus pokalbius.</p> <p>Kito teikėjo kainos išliko stabilios visą analizuojamą laikotarpį.</p> <p>Trečio teikėjo paslaugų kainos analizuojamu laikotarpiu taip pat išliko stabilios. Teikėjas 2017 m. II ketv. koregavo kainodarą ir už didesnę užmokestį pasiūlė daugiau paslaugų. Iki 2017 m. II ketv. buvo siūloma 120 min. ir 0,01 GB duomenų už 3,63 Eur/mėn. (su PVM), o 2017 m. II ketv. buvo pasiūlytas planas už 5,93 Eur/mėn. (su PVM) su 200 min. pokalbių, neribotais SMS ir 0,25 GB duomenų.</p>	<p>Vieno paslaugų teikėjo mokėjimo planų kainos buvo stabilios 2015 m. III ketv.-2017 m. I ketv. Tačiau 2017 m. įvyko kainų korekcija į didėjimo pusę. Neribotų pokalbių, neribotų SMS ir 0,1 GB duomenų mokėjimo plano užmokestis padidėjo nuo 7,87 Eur/mėn. (su PVM) iki 8,35 Eur/mėn. (su PVM.).</p> <p>Kito teikėjo kainos išliko stabilios visą analizuojamą laikotarpį.</p> <p>Trečio teikėjo kainos taip pat išliko stabilios ir kai kurias atvejais net sumažėjo. 2017 m. I ketv. neribotų pokalbių ir SMS planas su 0,25 GB duomenų buvo siūlomas už 9,68 Eur/mėn., o 2017 m. II ketv. tokių pačių verčių planas buvo pasiūlytas už 9,56 Eur/mėn. (su PVM). Tačiau pastebėtina tai, kad šis teikėjas 2017 m. I ketv. dar siūlė 500 min., 10000 SMS ir 0,01 GB mokėjimo planą už 7,26 Eur/mėn. (su PVM), bet nuo 2017 m. II ketv. siūlomi tik neribotų pokalbių planai, kurių pigiausias yra 8,47 Eur/mėn. (su PVM). Toks kainodaros pasikeitimas, kai siūloma arba mažo naudojimo arba didelio naudojimo mokėjimo planai, parodo kainų augimo tendenciją.</p>
1-2 GB/mėn.	<p>Iki 2016 m. III ketv. vienas paslaugų teikėjas tokių mokėjimo planų nesilė. Nuo 2016 m. III ketv. iki 2017 m. II ketv. pabaigos šio teikėjo siūlomų paslaugų kainos nekito.</p> <p>Kiti du teikėjai tokio vartojimo planų iki 2017 m. II ketv. pabaigos nesilė.</p>	<p>Iki 2016 m. III ketv. vienas paslaugų teikėjas tokių mokėjimo planų nesilė. Nuo 2016 m. III ketv. šio teikėjo siūlomų paslaugų kainos išliko stabilios.</p> <p>Kito teikėjo paslaugų kainos išliko stabilios 2015 m. III ketv.-2017 m. I ketv. 2017 m. II ketv. buvo pasiūlytas brangesnis ir daugiau duomenų duodantis mokėjimo planas. 2017 m. I ketv. už 12,10 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūlomi neriboti pokalbiais ir neriboti SMS bei 1,2 GB duomenų, o 2017 m. II ketv. už 13,19 Eur/mėn. (su PVM) šalia neribotų pokalbių ir SMS buvo pasiūlyta 2 GB duomenų.</p> <p>Trečio teikėjo paslaugų kainos išliko beveik stabilios. Buvo vienas epizodas, kai 2016 m. I ketv., palyginti su 2015 m. IV ketv. nuo 10,16 Eur/mėn. (su PVM) iki 10,77 Eur/mėn. (su PVM) padidėjo užmokestis už neribotų pokalbių, SMS ir 1 GB duomenų paslaugas. 2017 m. II ketv. paslaugų teikėjas vietoj plano su 1 GB duomenų, pasiūlė 2 GB duomenų planą, tačiau už didesnę – 13,19 Eur/mėn. (su PVM) užmokestį.</p>
2-3 GB/mėn.	<p>Visi trys paslaugų teikėjai tokio vartojimo mokėjimo planų analizuojamu laikotarpiu nesilė.</p>	<p>Vienas paslaugų teikėjas tokio vartojimo paslaugų kainas kilstelėjo 2016 m. I ketv. kai neribotų pokalbių ir SMS bei 2 GB duomenų planas pabrango nuo 13,31 Eur/mėn. (su PVM) iki 14,40 Eur/mėn. (su PVM).</p> <p>Kito teikėjo tokio tipo vartojimo paslaugų kainos analizuojamu laikotarpiu išliko stabilios.</p> <p>Trečias paslaugų teikėjas siūlė mokėjimo planus su 12 mėn. terminuota sutartimi. Neribotų pokalbių, neribotų SMS ir 3 GB planas kainavo 19,36 Eur/mėn. (su PVM).</p>
4-6 GB/mėn.	<p>Visi trys paslaugų teikėjai tokio</p>	<p>Vieno paslaugų teikėjo kainos išliko stabilios,</p>

Skambučių vartojimas	Ne daugiau kaip 160 min./mėn.	Daugiau kaip 160 min./mėn.
Duomenų vartojimas	vartojimo paslaugų nesiuolė.	tačiau artimiausias vartojimui planas buvo su neribotais pokalbiais ir SMS bei 7 GB duomenų už 22,99 Eur/mėn. (su PVM) ir 12 mėn. sutartimi. Kito paslaugų teikėjo kainos išliko stabilios 2015 m. III ketv.-2017 m. I ketv. 2017 m. II ketv. paslaugų teikėjas keitė kainodarą ir už didesnį užmokestį pasiūlė daugiau duomenų perdavimo paslaugų. 2017 m. I ketv. už 14,40 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūlyti neriboti pokalbiai ir SMS bei 3 GB duomenų, o 2017 m. II ketv. už 15,61 Eur/mėn. (su PVM) buvo pasiūlyti neriboti pokalbiai ir SMS su 4 GB duomenų. Trečiojo teikėjo paslaugų kainos per nagrinėjamą laikotarpį sumažėjo . Už neribotus pokalbius ir SMS bei 5 GB duomenų perdavimo paslaugų 2015 m. III ketv.-2017 m. I ketv. reikėjo mokėti 19,36 Eur/mėn. (su PVM), o 2017 m. II ketv. kaina buvo sumažinta iki 18,03 Eur/mėn. (su PVM).

Šaltinis: Tarnyba

Vertinant judriojo ryšio paslaugų viešai skelbtų sąlygų ir kainų pokyčius 2015-2017 m. pagal kitus kriterijus, galima išskirti šiuos faktus:

- 2016 m. III ketv. pradėti viešai siūlyti neriboto vartojimo planai, tačiau jų kainos siekė 28,92-32,67 Eur/mėn. (su PVM). 2015 m. viešai skelbti neribotų pokalbių ir SMS planai su didžiausiu tuo metu 15 GB duomenų kiekiu per mėnesį kainavo 20,68 arba 29,04 Eur (su PVM).

- didelio vartojimo paslaugų viešai skelbti užmokesčiai didėjo. Pavyzdžiui, vienas paslaugų teikėjas 2015 m. neribotų pokalbių, neribotų SMS ir 15 GB duomenų mokėjimo planą viešai siūlė už 20,68 Eur/mėn. (su PVM), tokių pačių verčių mokėjimas planas 2016 m. viešai buvo siūlomas už 24,08 Eur/mėn. (su PVM), o 2017 m II ketv. viešai skelbta kaina sumažėjo ir mokėjimo planas su neribotais pokalbiais, neribotu kiekiu SMS ir 16 GB duomenų buvo siūlomas už 22,87 Eur/mėn. (su PVM).

- nuo 2017 m. II ketv. viešai nebesiūlomi ypač mažo vartojimo planai. 2015 II-IV ketv., 2016 m. I-IV ketv. ir 2017 m. I ketv. buvo siūlomi mokėjimo planai, kai už 3,51-4,22 Eur/mėn. (su PVM) buvo suteikiama 120-150 min. pokalbių, o duomenys ir SMS buvo apmokestinami papildomai. 2017 m. II ketv. pigiausi mokėjimo planai už viešai skelbiamą 5,93 Eur/mėn. (su PVM) siūlė 200 min. pokalbiams, neribotus SMS ir 0,25 GB duomenų arba už 6,05 Eur/mėn. (su PVM) siūlė 150 min. pokalbiams ir 1 GB duomenų.

Apibendrinant juridiniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, mokėjimo planų viešai skelbtų sąlygų analizę, daromos tokios išvados:

1. Tiek 2012 m., tiek 2015-2017 m., didžiają dalimi viešai skelbiami užmokesčiai už paslaugas buvo panašūs, tačiau 2015-2017 m. už panašų užmokestį buvo siūloma daugiau pokalbių, SMS ir duomenų perdavimo paslaugų nei 2012 m.

2. Nuo 2017 m. II ketv., palyginti su 2012 m., 2015 m. ir 2016 m., viešai nebesiūlomi pigūs (apie 3,6 Eur/mėn. (su PVM)) mokėjimo planai.

3. 2016-2017 m., palyginus su 2015 m., padidėjo didelio vartojimo judriojo ryšio paslaugų viešai skelbiami užmokesčiai.

4. 2016 m. III ketv. ir 2017 m. II ketv. įvyko pokyčiai kainodaroje ir paslaugų teikėjai viešai pasiūlė brangesnius, tačiau su didesniu duomenų perdavimo kiekiu, mokėjimo planus.

5. Paslaugų teikėjai 2016-2017 m. viešai nebesiūlo mažo pokalbių ir didelio duomenų perdavimo vartojimo planų. Paslaugų gavėjas, kalbėdamas nedaug, bet naudodamas daug duomenų, turi rinktis brangesnius neribotų pokalbių mokėjimo planus.

6. 2016 m. ir 2017 m. keliuose epizoduose judriojo ryšio paslaugų teikėjai padidino to paties vartojimo paslaugų viešai skelbiamas kainas.

Išankstinio apmokėjimo paslaugų naudotojams, skirtų judriojo ryšio paslaugų viešai skelbtų užmokesčių ir sąlygų palyginimas

Šiam paslaugų gavėjų segmentui siūlomų mokėjimo planų viešai skelbtų užmokesčių ir sąlygų palyginimas atliekamas pirmiausia palyginant situaciją tarp 2012 m. ir 2015 m., 2016 m., 2017 m., o po – tarp 2015 m., 2016 m. ir 2017 m.

Iš Ataskaitos 1 priede pateiktos informacijos matyti, kad 2012 m. viešai nebuvo siūlomi neriboto naudojimo mokėjimo planai, tačiau paslaugų gavėjai jau galėjo pasirinkti mokėjimo planus, siūlančius visų trijų paslaugų – skambučių, SMS ir duomenų perdavimo – rinkinius. Ataskaitos 1 priede pateikti duomenys taip pat rodo, kad 2015-2017 m., palyginus su 2012 m., už tuos pačius arba panašaus dydžio viešai skelbtus užmokesčius buvo siūloma daugiau paslaugų. Pavyzdžiui, 2012 m. už 1,3-1,45 Eur/mėn. (su PVM) arba 1,74-2,09 Eur/mėn. (su PVM) užmokesčių buvo taikomos mažesnės kainos skambučiams arba SMS tinklo viduje. 2015 m. ir vėliau už 1,59-1,99 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūloma 50-150 min. pokalbiams į visus telefono ryšio tinklus, 3000-10000 SMS. Kitas pavyzdys, rinkinys, siūlantis 60 min., 1500 SMS ir 0,3 GB 2012 m. kainavo 4,34 Eur/mėn. (su PVM), o 2015-2017 m. už panašų užmokesčių buvo galima gauti 250 min. pokalbiams, 5000 SMS ir 1 GB duomenų (4,49 Eur/mėn. (su PVM)) arba 350 min. pokalbių, 6000 SMS ir 1 GB duomenų (4,58 Eur/mėn. (su PVM)).

Vertinant mokėjimo planų viešai skelbtų užmokesčių dydžius ir sąlygas 2015-2017 m., galima įžvelgti viešai skelbtų kainų padidėjimą atsisakant mažo vartojimo mokėjimo planų ir už didesnę užmokesčių siūlant daugiau paslaugų. Pavyzdžiui, vienas paslaugų teikėjas, 2015-2016 m. siūlė tokius mokėjimo planus: 1,59 Eur/mėn. (su PVM) už 75 min. pokalbių, 6000 SMS ir labai nedidelį kiekį duomenų (0,01 GB); 1,89 Eur/mėn. (su PVM) už 150 min. pokalbių, 6000 SMS be duomenų perdavimo paslaugų; 2,49 Eur/mėn. (su PVM) už 250 min. pokalbių, 6000 SMS be duomenų perdavimo paslaugų; 2,59 Eur/mėn. (su PVM) už neribotus pokalbius tinklo viduje ir 6000 SMS. 2017 m. šio teikėjo viešai siūlomas pigiausias mokėjimo planas kainavo 3 Eur/mėn. (su PVM) ir jis suteikė 150 min. pokalbių, 12000 SMS ir 0,05 GB duomenų. Kitas pavyzdys, 2016 m. IV ketv. viešai buvo siūlomas mokėjimo planas, kur už 9,08 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūlomas neribotas kiekis pokalbių, 12000 SMS ir 4 GB duomenų, o 2017 m. I ketv. už 9,50 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūlomas neribotas kiekis pokalbių, 12000 SMS ir 1 GB duomenų. Pastebėtina tai, kad 2016 m. už 12,88-15,08 Eur/mėn. (su PVM) viešai siūlęs mokėjimo planus su dideliu kiekiu duomenų (10 GB), 2017 m. šis teikėjas tokių mokėjimo planų viešai nebesiūlė.

Kito teikėjo viešai siūlytų mokėjimo planų kainos ir sąlygos 2015-2017 m. nesikeitė.

Trečias paslaugų teikėjas 2016 m. IV ketv. viešai pasiūlė naujus mokėjimo planus, kurių sąlygos, palyginti su 2015 m. III ketv.-2016 m. III ketv. periodu, varijavo: už mažesnę mėnesinį užmokesčių buvo siūloma mažiau paslaugų; už tą patį užmokesčių buvo siūloma mažiau paslaugų; už daugiau paslaugų buvo prašoma daugiau. Pavyzdžiui, 2015 m. II ketv.-2016 m. III ketv. už viešai skelbtą 1,99 Eur/mėn. (su PVM) užmokesčių buvo siūloma 120 min. pokalbių ir 3000 SMS, o nuo 2016 m. IV ketv. pigiausias viešai siūlomas mokėjimo planas (2,49 Eur/mėn. (su PVM)) suteikė 200 min. pokalbių ir 5000 SMS. 2015 m. III ketv.-2016 m. III ketv. už 3,99 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūlyta: 300 min. pokalbiams, 5000 SMS ir 1 GB duomenų arba neriboti pokalbiai tinklo viduje, neriboti SMS ir 1 GB duomenų. 2016 m. IV ketv. už 3,99 Eur/mėn. (su PVM) paslaugų teikėjas siūlė 100 min., 5000 SMS ir 1 GB. Dar vienas pavyzdys, 2015 m. III-2016 m. III ketv. už 5,99 Eur/mėn. (su PVM) paslaugų teikėjas siūlė neribotus pokalbius, neribotus SMS ir 1,5 GB duomenų, o nuo 2016 m. IV ketv. neribotų pokalbių, neribotų SMS ir 2 GB paslaugos buvo siūlomos už 6,49 Eur/mėn. (su PVM).

Tačiau pastebėtina tai, kad išankstinio apmokėjimo paslaugų naudotojams, kaip ir fiziniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, pastaraisiais metais siūlomos papildomos paslaugos, kuriomis naudojantis nėra skaičiuojami duomenys (pvz., Deezer, Facebook, Delfi,

Lietuvos rytas, 15 minučių ir kitos). Taigi, tokių paslaugų atsiradimas rodo, kad paslaugų teikėjai konkuruoja ne tik kaina, bet ir papildomą naudą duodančiomis paslaugomis.

Apibendrinant išankstinio apmokėjimo paslaugų viešai siūlytų mokėjimo planų sąlygų analizę, daromos tokios išvados:

1. Tiek 2012 m., tiek 2015-2017 m., didžiaja dalimi viešai skelbti užmokesčiai buvo panašūs, tačiau 2015-2017 m. už panašų viešai skelbtą užmokesčių buvo siūloma daugiau pokalbių, SMS ir duomenų perdavimo paslaugų nei 2012 m.

2. 2016 m. IV ketv. ir 2017 m. I ketv. du paslaugų teikėjai koregavo savo kainodarą, kas lėmė viešai skelbtų mėnesinių užmokesčių didėjimą siūlant daugiau paslaugų ir mažo vartojimo, bet pigių mokėjimo planų nykimą.

3. Paslaugų teikėjai nagrinėjamu laikotarpiu ėmė konkuruoti ne tik kaina, bet ir siūlydami arba teikdami papildomos vertės paslaugas (pvz., Deezer, Facebook, Delfi, Lietuvos rytas, 15 minučių ir kitos).

Išvados:

1. 2016-2017 m. nustoti viešai siūlyti ypač pigūs mokėjimo planai, suteikiantys nedidelį kiekį pokalbių, kurie buvo siūlomi 2012 ir 2015 m.

2. 2016-2017 m., palyginti su situacija 2015 m., didėjo mažo ir didelio vartojimo planų viešai skelbti mėnesiniai užmokesčiai.

3. 2016-2017 m. paslaugų teikėjai ėmė viešai siūlyti mokėjimo planus, suteikiančius daugiau paslaugų, ypač duomenų perdavimo paslaugų, tačiau už didesnę mėnesinę užmokesčių.

4. 2016-2017 m. įvyko mokėjimų planų asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, transformacija į „ekonominius“ bei „neribotus“ mokėjimo planus ir nebėra viešai siūlomi tarpinio naudojimo mokėjimo planai. Asmenys, kuriems nepakanka „ekonominio“ plano teikiamų paslaugų kiekio, turi rinktis brangesnius ir perteklinį paslaugų kiekį siūlančius „neriboto“ naudojimo planus.

5. 2016-2017 m. buvo nustatyti keli epizodai, kai buvo padidinti identiškas arba panašias sąlygas turinčių mokėjimo planų viešai skelbiami mėnesiniai užmokesčiai.

6. 2014 m. pradėtos viešai pasiūlyti papildomos paslaugos, kuriomis naudojantis neskaičiuojami duomenys (pvz., Facebook, Spotify, Deezer, Viaplay ir pan.) ir papildomos vertės paslaugos. Tokie paslaugų teikėjų veiksmai rodo, kad konkuruojama ne vien kaina, bet ir kitomis priemonėmis – siūlant ir teikiant papildomos vertės paslaugas.

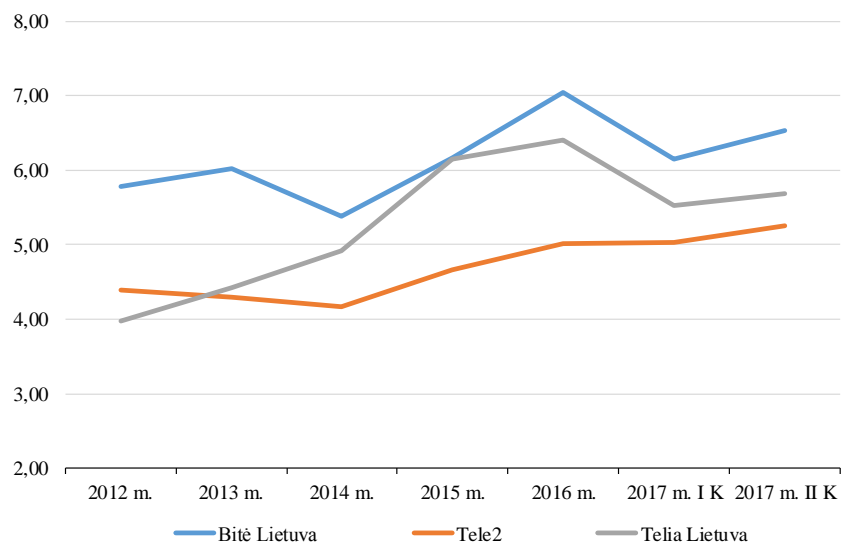
3.1.6.1.1.2 Vidutinių išlaidų judriojo ryšio paslaugoms palyginimas

Kaip jau buvo minėta Ataskaitoje anksčiau, užmokesčių dydžių ir sąlygų palyginimas dar neparodo faktinių išlaidų judriojo ryšio paslaugoms. Faktines išlaidas judriojo ryšio paslaugoms parodo išvestiniai dydžiai: ARPU, vidutinės vienos pokalbio minutės pajamos, vidutinės vienos SMS pajamos, vidutinės vieno MB pajamos.

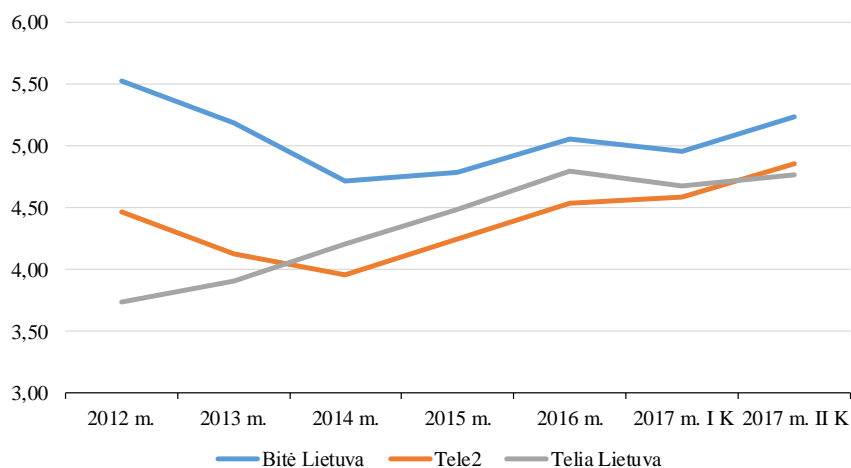
Yra įvairių ARPU ir vidutinių pajamų už tam tikros paslaugos vienetą skaičiavimo būdų ir tokio būdo pasirinkimas įtakoja vidutinių pajamų dydį. Šioje ataskaitoje yra skaičiuojamos dvi ARPU reikšmės: visų judriojo ryšio paslaugų (skambučių (nacionalinių ir tarptautinių), SMS (nacionalinių ir tarptautinių), duomenų perdavimo paslaugų (telefone ir kompiuteryje), tarptinklinio ryšio paslaugų) ARPU; judriojo telefono ryšio paslaugų (skambučių (nacionalinių ir tarptautinių), SMS (nacionalinių ir tarptautinių), duomenų perdavimo, naudojant telefoną (išmanųjį telefoną), tarptinklinio ryšio skambučių) ARPU.

Atskaitos 6 paveiksle yra pateikta informacija apie judriojo ryšio paslaugų ARPU dinamiką 2012-2016 m. ir 2017 I ir II ketv., o Atskaitos 7 paveiksle yra pateikta informacija apie judriojo telefono ryšio paslaugų ARPU 2012-2016 m. ir 2017 m. I ir II ketv.

Kaip matyti iš Atskaitos 6 ir 7 paveikslų, Bitė Lietuva ir Tele2 ARPU, mažėjusios 2012-2014 m., nuo 2015 m. ėmė didėti. Telia Lietuva ARPU didėjo jau nuo 2013 m.

6 pav. Judriojo ryšio paslaugų ARPU 2012-2017 m. II ketvirtis, Eur/mėn./vienam abonentui (be PVM)
Šaltinis: Tarnyba

7 pav. Judriojo telefono ryšio paslaugų ARPU 2012-2017 m. II ketvirtis, Eur/mėn./vienam abonentui (be PVM).
Šaltinis: Tarnyba

Vertinant visas judriojo ryšio paslaugas, ARPU kito tarp mažiausios reikšmės – 4 Eur/mėn. (be PVM) arba 4,84 Eur/mėn. (su PVM) – 2012 m. iki 7,00 Eur/mėn. (be PVM) arba 8,47 Eur/mėn. (su PVM) 2016 m. Analizuojant tik judriojo telefono ryšio paslaugas ARPU kito nuo mažiausios reikšmės – 3,70 Eur/mėn. (be PVM) arba 4,48 Eur/mėn. (su PVM) – 2012 m. iki 5,52 Eur/mėn. (be PVM) arba 6,80 Eur/mėn. (su PVM) taip pat 2012 m. Tiesa, 2017 m. II ketv. didžiausias ARPU už judriojo telefono ryšio paslaugas siekė 5,23 Eur/mėn. (be PVM) arba 6,33 Eur/mėn. (su PVM).

ARPU didėjimas gali būti siejamas su keturiomis priežastimis: abonentai ėmė pirkti daugiau to paties teikėjo paslaugų (pvz., be telefono ryšio paslaugų klientas perka ir interneto prieigos paslaugas); abonentai pakeitė pigesnius mokėjimo planus į brangesnius mokėjimo planus; padidėjo judriojo ryšio paslaugų kainos; veikė visos trys anksčiau paminėtos priežastys.

Ataskaitos 9 lentelėje pateikta informacija apie ARPU, gautos už balso paslaugas, dinamiką rodo, kad šios paslaugos ARPU mažėjo 2012-2017 m. Ataskaitos 3.1.1 skyriuje buvo pateikta informacija apie mažėjančius SMS paslaugų kiekius. Mažėjančios ARPU, gautos už balso paslaugas, mažėjantys SMS kiekiai, tačiau didėjančios ARPU už judriojo ryšio paslaugas ir didėjančios ARPU už judriojo telefono ryšio paslaugas, rodo, kad pajamų augimas yra sietinas su aktyvėjančiu duomenų perdavimo paslaugų naudojimu. Duomenų perdavimo paslaugų aktualumą ir naudojimo augimą patvirtina ir nuo 2014 m. ypač pradėjęs augti LTE paslaugų naudotojų skaičius (žr. Ataskaitos 15 lentelę) ir nuolat augantis perduotų duomenų kiekis (žr. Ataskaitos 3.1.1 skyriaus dalį „Judriojo ryšio tinklais perduotų duomenų kiekis“). Ankstesniame Ataskaitos skyriuje buvo nustatyta, kad 2016-2017 m. judriojo ryšio paslaugų teikėjai pradėjo viešai siūlyti didesnio

mėnesinio užmokesčio planus, nei 2015 m. viešai siūlytų paslaugų užmokesčiai, tačiau mokėjimo planai suteikdavo daugiau duomenų perdavimo paslaugų. Pastebėtina tai, kad Taryba nenustatė atvejų, kad 2012-2015 m. judriojo ryšio paslaugų teikėjai nutraukdavo senų mokėjimo planų teikimą ir palaikymą bei versdavo galutinius paslaugų gavėjus rinktis tuo metu viešai siūlytus mokėjimo planus. Vadinasi, ARPU augimas yra sietinas su paslaugų gavėjų natūralia migracija iš mažesnio užmokesčio planų, į didesnio užmokesčio, tačiau daugiau paslaugų siūlančius, mokėjimo planus. Ankstesniame skyriuje nustatyti judriojo ryšio paslaugų kainų kitimo faktai – viešai nebesiūlomi ypač mažo užmokesčio mokėjimo planai, didelio vartojimo planų viešai skelbiamų užmokesčių didėjimas, pavienių paslaugų viešai skelbiamų kainų didėjimas – nelaikytini reikšmingais ir ARPU didinančiais veiksniais, nes judriojo ryšio paslaugų teikėjai nevertė visų paslaugų gavėjų rinktis naujų mokėjimo planų ir didžioji dalis paslaugų gavėjų galėjo likti su senais mokėjimo planais bei nepatirti papildomų išlaidų.

Įvertinus ARPU pokyčius, toliau yra vertinami konkrečių judriojo ryšio paslaugų vidutinių pajamų pokyčiai.

Taryba kas ketvirtį renka duomenis apie judriojo ryšio tinkluose inicijuotų skambučių trukmę, išsiųstų SMS kiekį ir perduotų duomenų kiekį bei pajamas už skambučių, SMS ir duomenų perdavimo paslaugas. Šie duomenys leidžia įvertinti, kaip kito vieno sunaudoto paslaugos vieneto vidutinės pajamos. Toliau esančiose lentelėse yra pateikta informacija apie vidutines vienos minutės, vienos SMS ir vieno MB pajamas.

26 lentelė. Skambučio minutės pajamų dinamika, Eur/min. (be PVM)

Paslaugų teikėjas	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m. I K	2017 m. II K
Bitė Lietuva	0,019	0,027	0,022	0,020	0,019	0,018	0,019
Tele2	0,010	0,019	0,016	0,014	0,013	0,010	0,012
Telia Lietuva	0,016	0,025	0,022	0,020	0,019	0,014	0,015
Kiti	0,017	0,014	0,011	0,008	0,009	0,011	0,011

Šaltinis: Taryba

Iš Ataskaitos 26 lentelėje pateiktos informacijos matyti, kad nuo 2013 m. iki 2017 m. I ketvirčio pabaigos buvo fiksuojama vienos minutės pajamų mažėjimo tendencija, tačiau 2017 m. II ketvirtį vienos minutės pajamos padidėjo.

27 lentelė. Vienos SMS pajamų dinamika, Eur/SMS (be PVM)

Paslaugų teikėjas	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m. I K	2017 m. II K
Bitė Lietuva	0,0023	0,0030	0,0030	0,0034	0,0042	0,0060	0,0063
Tele2	0,0030	0,0045	0,0039	0,0043	0,0050	0,0056	0,0053
Telia Lietuva	0,0020	0,0043	0,0037	0,0028	0,0032	0,0038	0,0038

Šaltinis: Taryba

Ataskaitos 27 lentelėje pateikta informacija rodo, kad nuo 2013 m. iki 2015 m. pabaigos didžiųjų judriojo ryšio paslaugų teikėjų mažėjusios vienos SMS pajamos, 2016 m. ėmė augti ir augimo tendencijos išliko 2017 m. I bei II ketvirčiais.

Ataskaitos 28 lentelėje yra pateikta informacija kaip kito duomenų perdavimo paslaugų vieno MB pajamos 2012-2017 m. II ketvirtį.

28 lentelė. Duomenų perdavimo paslaugų vieno MB pajamų dinamika, Eur/MB (be PVM)

Paslaugų teikėjas	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m. I K	2017 m. II K
Bitė Lietuva	0,0039	0,0031	0,0026	0,0027	0,0018	0,0009	0,0008
Tele2	0,0042	0,0054	0,0026	0,0020	0,0013	0,0007	0,0007
Telia Lietuva	0,0036	0,0025	0,0019	0,0028	0,0019	0,0010	0,0010

Šaltinis: Taryba

Ataskaitos 28 lentelėje pateikta informacija rodo, kad duomenų perdavimo paslaugų vieno MB pajamos mažėjo visu analizuojamu laikotarpiu.

Apibendrinant Ataskaitos 25-27 lentelėse pateiktą informaciją ir Ataskaitos 4 bei 5 paveiksluose pateiktą ARPU už judriojo ryšio paslaugas dinamiką, darytina išvada, kad asmenų sąskaita už judriojo ryšio paslaugas auga. Tačiau augimas labiausiai sietinas su faktu, kad paslaugų gavėjai migruoja į didesnio mėnesinio užmokesčio mokėjimo planus, kurie siūlo daugiau paslaugų, ypač duomenų perdavimo paslaugų, ir įvairesnių paslaugų. Augantis perduotų duomenų kiekis rodo, kad klientai yra linkę keisti mokėjimo planus į daugiau naudų suteikiančius planus.

Pastebėtina tai, kad išlaidų augimas judriojo ryšio paslaugoms nėra laikytinas nei neigiamu, nei teigiamu reiškiniu, jei patys judriojo ryšio paslaugų gavėjai sutinka mokėti daugiau už paslaugas. Tai, kad didėja visų trijų paslaugų teikėjų ARPU, visi trys judriojo ryšio paslaugų teikėjai siūlo daugiau paslaugų už didesnę užmokesčių, paslaugų teikėjų kainodara yra labai panaši ir kainų pokyčiai įvyko labai panašiu periodu, rodo, jog konkurencijos intensyvumas kainomis tarp trijų didžiųjų judriojo ryšio paslaugų teikėjų 2015-2017 m. sumažėjo. Tačiau nagrinėjamu periodu paslaugų teikėjai pradėjo siūlyti bei teikti papildomos vertės paslaugas dažnai netaikydami papildomo užmokesčio. Tai rodo, jog konkuruojama ne tik kaina, bet ir papildomos vertės paslaugomis. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad augantis perduotų duomenų kiekis rodo, jog paslaugų gavėjai aktyviai naudojosi jiems suteikiamomis papildomomis naudomis. Apibendrinant konstatuotina, kad anksčiau aprašytų aplinkybių visuma neįrodo, kad konkurencija teikiant mažmenines judriojo ryšio paslaugas nėra veiksminga.

Ataskaitos 3.1.6.1.1 skyriaus apibendrinimas:

1. 2016-2017 m. nustoti viešai siūlyti ypač pigūs mokėjimo planai, suteikiantys nedidelį kiekį pokalbių, kurie buvo siūlomi 2012 m. ir 2015 m. Tokie veiksmai lėmė situaciją, kad 2016-2017 m. padidėjo viešai siūlomų pigiausių mokėjimo planų užmokesčių „kartelė“.

2. 2016-2017 m., palyginti su situacija buvusią 2015 m., padidėjo didelio vartojimo (viskas neribota) planų viešai skelbiami užmokesčiai.

3. 2016-2017 m. paslaugų teikėjai viešai ėmė siūlyti mokėjimo planus, suteikiančius daugiau paslaugų, ypač duomenų perdavimo paslaugų, tačiau už didesnę mėnesinę užmokesčių. Tai pakeitė iki tol taikytą praktiką, kai už panašų užmokesčių buvo siūloma daugiau paslaugų.

4. 2016-2017 m. įvyko mokėjimų planų asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, transformacija į „ekonominius“ bei „neribotus“ mokėjimo planus ir viešai nebėra siūlomi tarpinio naudojimo planai. Asmenys, kurių netenkina „ekonominio“ plano sąlygų, turi galimybę rinktis brangesnius „neriboto“ naudojimo planus.

5. Nuo 2015 m. didėja ARPU už judriojo ryšio paslaugas. ARPU didėjimas labiausiai sietinas su tuo, kad asmenys renkasi mokėjimo planus, suteikiančius daugiau paslaugų, ypač duomenų perdavimo paslaugų, tačiau už didesnę mėnesinę užmokesčių. Augantis perduotų duomenų kiekis rodo, jog paslaugų teikėjai naudojasi jiems suteikiamomis papildomomis naudomis.

6. 2016-2017 m. įvyko keli atvejai, kai buvo padidinti identiškais arba panašiais sąlygas turinčių mokėjimo planų viešai skelbiami užmokesčiai.

7. Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva ARPU didėjimas, visų trijų judriojo ryšio paslaugų teikėjų kainodaros panašėjimas, kainodaros pokyčių atsiradimas panašiu periodu, rodo, jog konkurencijos intensyvumas kainomis tarp trijų didžiųjų judriojo ryšio paslaugų teikėjų 2015-2017 m. sumažėjo.

8. Nagrinėjamu periodu paslaugų teikėjai pradėjo siūlyti bei teikti papildomos vertės paslaugas dažnai netaikydami papildomų užmokesčių. Tai rodo, jog konkuruojama ne tik kaina, bet ir papildomos vertės paslaugomis.

9. Judriojo ryšio paslaugų kainų Lietuvoje palyginimo pagal įvairius kriterijus rezultatų visuma neįrodo, kad konkurencija teikiant mažmenines judriojo ryšio paslaugas nėra veiksminga.

Ataskaitos 3.1.6.1.1 skyriaus išvados:

1. Judriojo ryšio paslaugų ARPU didėjo 2015-2017 m. laikotarpiu, o jo augimą labiausiai sąlygojo tai, kad judriojo ryšio paslaugų teikėjai ėmė siūlyti daugiau paslaugų už didesnę užmokesį, ypač teikiant duomenų perdavimo paslaugas.

2. Judriojo ryšio paslaugų teikėjų kainodara supanašėjo ir transformavosi į dvi paslaugų grupes: „ekonominius“ viešai siūlomus mokėjimo planus, kai kartu su mažu skambučių kiekiu yra siūlomos kelios duomenų perdavimo paslaugų alternatyvos; „neribotus“ viešai siūlomus mokėjimo planus, kai neribotų pokalbių paslaugos siūlomos su keliomis duomenų perdavimo paslaugų alternatyvomis.

3. Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva ARPU didėjimas, visų trijų judriojo ryšio paslaugų teikėjų kainodaros panašėjimas, kainodaros pokyčių atsiradimas panašiu periodu, rodo, jog konkurencijos intensyvumas kainomis tarp trijų didžiųjų judriojo ryšio paslaugų teikėjų 2015-2017 m. sumažėjo.

4. Paslaugų teikėjai nagrinėjamu periodu siūlė bei teikė papildomos vertės paslaugas dažnai netaikydami papildomų užmokesčių. Tai rodo, jog konkuruojama ne tik kaina, bet ir papildomos vertės paslaugomis.

5. Judriojo ryšio paslaugų kainų Lietuvoje palyginimo pagal įvairius kriterijus rezultatų visuma, neįrodo, kad konkurencija teikiant mažmenines judriojo ryšio paslaugas nėra veiksminga.

3.1.6.1.2 Judriojo ryšio paslaugų įvairovės vertinimas

Šiame Ataskaitos skyriuje siekiama įvertinti, ar judriojo ryšio paslaugų gavėjai turi daug alternatyvų pasirinkti mokėjimo planus, atitinkančius jų poreikius. Judriojo ryšio paslaugų įvairovė yra vertinama pagal kelis kriterijus: siūlomų mokėjimo planų kiekis, siūlomų mokėjimo planų įvairovė, siūlomų mokėjimo planų įvairovės pokyčiai.

Kaip matyti iš Ataskaitos 3-5 paveiksluose pateiktos informacijos, judriojo ryšio paslaugų gavėjams 2016-2017 m. buvo siūlomas didelis skaičius mokėjimo planų: nuo 60 iki 90 fiziniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas; apie 40 mokėjimo planų buvo siūloma juridiniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas; arti 20 mokėjimo planų buvo siūloma išankstinio apmokėjimo abonentams. Didelis mokėjimo planų skaičiaus egzistavimas leidžia teigti, kad paslaugų įvairovė turi būti pakankama patenkinti visų klientų poreikius. Ši hipotezė toliau yra tikrinama atliekant išsamesnę siūlomų paslaugų sąlygų analizę.

Ataskaitos 3.1.6.1.1 skyriuje ir Ataskaitos 1 priede yra pateikta informacija apie 2015-2017 m. viešai siūlytų mokėjimo planų sąlygas. Ataskaitos 3.1.6.1.1 skyriuje pateikta analizė rodo, kad 2016 m. III ketv. ir 2017 m. II ketv. įvyko mokėjimo planų virsmas į „ekonominius“ ir „neribotus“. „Ekonominiai“ mokėjimo planai siūlo nedidelį kiekį pokalbių (100-150 min.), neribotus SMS ir tam tikrą kiekį duomenų (0,1-20 GB), o „neriboti“ mokėjimo planai siūlo neribotus pokalbius, neribotus kiekius SMS ir tam tikrą kiekį duomenų (0,1 GB – neriboti duomenys). Aprašyto virsmo metu, judriojo ryšio paslaugų teikėjai fiziniams asmenims, už paslaugas mokantiems pagal sąskaitas, nustojo siūlyti mokėjimo planus su kintančiu pokalbių kiekiu. Tačiau juridiniams asmenims, mokantiems pagal sąskaitas, ir išankstinio apmokėjimo abonentams dar vis siūlomi mokėjimo planai su daugiau nei dviem (labai mažas ir neribotas) pokalbių trukmės alternatyvomis. Egzistuojant tik kelioms pokalbių trukmės alternatyvoms, faktinis paslaugų naudojimo kiekis įtakos paslaugų gavėjo sprendimą, kokį mokėjimo planą rinktis ir kokias išlaidas patirti judriojo ryšio paslaugoms. Toliau esančioje lentelėje yra pateiktas faktinės skambučių paklausos ir judriojo ryšio paslaugų teikėjų siūlomų paslaugų kiekių palyginimas.

29 lentelė. Faktinės pokalbių trukmės ir judriojo ryšio paslaugų teikėjų siūlomos pokalbių trukmės palyginimas

Paslaugų gavėjų segmentas	Vidutinė faktinė inicijuotų pokalbių trukmė 2017 m. I-II ketv., min.	„Ekonominių“ mokėjimo planų suteikiamų pokalbių trukmė, min.	Išvada
Fiziniais asmenys, mokantys už paslaugas pagal sąskaitas	~230	100-150	Paslaugų gavėjai rinksis „neribotus“ mokėjimo planus

Juridiniai asmenys, mokantys už paslaugas pagal sąskaitas	~160	200-500	Paslaugų gavėjai gali naudotis „ekonominiiais“ mokėjimo planais
Išankstinio apmokėjimo paslaugų naudotojai	~110	100-330	Paslaugų gavėjai gali naudotis „ekonominiiais“ mokėjimo planais

Šaltinis: Tarnyba

Kaip matyti iš Ataskaitos 29 lentelės, fizinių asmenų, už paslaugas mokančių pagal sąskaitas, faktinė pokalbių trukmė yra didesnė, nei paslaugų teikėjų siūloma pokalbių trukmė. Dėl to, paslaugų gavėjai, norėdami tenkinti savo vartojimą, turėtų rinktis „neribotų“ pokalbių planus arba išankstinio apmokėjimo planus vietoj „ekonominių“ mokėjimo planų. Renkantis atsiskaitymo už paslaugas pagal sąskaitas variantą, skirtumas tarp užmokesčio už „ekonominius“ ir „neribotus“ mokėjimo planus dydžių svyruoja nuo 2,5 iki 4 Eur/mėn. (su PVM). Skirtumas tarp fiziniams asmenims siūlomo „ekonominio“ mokėjimo plano dydžio ir išankstinio apmokėjimo planų, siūlančių didesnę skambučių kiekį (pavyzdžiui, 300-330 min.), kainos yra apie 1,5 Eur/mėn. (su PVM) ir tai gali būti patrauklesnė alternatyva nei „neribotas“ mokėjimo planas. Tačiau išankstinio mokėjimo planai gali būti nepriimtina alternatyva, nes šių paslaugų sąlygos gali kisti dažniau nei paslaugų, kai už paslaugas atsiskaitoma pagal sąskaitas, sąlygos. Be to, išankstinio apmokėjimo paslaugos gali neturėti visų paslaugų, kai atsiskaitoma pagal sąskaitas, savybių (pavyzdžiui, nebus teikiamos tarptautinio tarptinklinio ryšio duomenų perdavimo paslaugos). Taigi, vertinant skambučių paslaugų kiekių alternatyvas, juridiniams asmenims siūlomų mokėjimų planų ir išankstinio apmokėjimo paslaugų naudotojams siūlomų paslaugų įvairovė yra pakankama, tačiau fiziniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, skambučių paslaugų alternatyvų yra sumažėję.

Papildomai yra vertinama kitos, šiuo metu svarbios paslaugos – duomenų perdavimo paslaugos – faktinė paklausa ir paslaugų teikėjų siūlomų paslaugų kiekis. Remiantis 2017 m. II ketv. elektroninių ryšių sektoriaus duomenimis, judriojo ryšio abonentas vidutiniškai sunaudoja 4,2-6 GB/mėn. Į šį skaičių yra įtraukti ir duomenys, persiūsti naudojantis kompiuteriams skirtais mokėjimo planais. Tarnybos duomenimis, faktinis duomenų naudojimas, nevertinant mokėjimo planų, skirtų kompiuteriams, siekia vidutiniškai 2-3 GB/mėn. Judriojo ryšio paslaugų teikėjai mokėjimo planuose, kai už paslaugas atsiskaitoma pagal sąskaitas, siūlo įvairius duomenų kiekius: 0,1 GB, 1 GB, 2 GB, 3GB, 4 GB, 6 GB, 8 GB ir daugiau. Išankstinio apmokėjimo planuose dažniausiai siūlomi 1-5 GB, kas taip pat tenkina vidutinius paslaugų gavėjų poreikius. Tai, kad paslaugų gavėjams yra siūlomi įvairūs duomenų kiekiai, kurie tenkina vidutinius poreikius, darytina išvada, kad duomenų perdavimo paslaugų įvairovė yra pakankama.

Ataskaitos 3.1.6.1.2 skyriaus apibendrinimas:

Mokėjimo planų ir paslaugų, siūlomų juridiniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, ir išankstinio apmokėjimo abonentams įvairovė yra pakankama. Fiziniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, siūlomų pokalbių trukmės alternatyvų yra sumažėję.

Ataskaitos 3.1.6.1.2 skyriaus išvada:

Mokėjimo planų ir paslaugų, siūlomų juridiniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, ir išankstinio apmokėjimo abonentams įvairovė yra pakankama, tačiau fiziniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, siūlomų pokalbių trukmės alternatyvų yra sumažėję.

3.1.6.1.3 Judriojo ryšio paslaugų įperkamumo tyrimas

Judriojo ryšio paslaugų įperkamumo tyrimas yra atliekamas vidutinės išlaidas judriojo ryšio paslaugoms lyginant su vidutinėmis grynosiomis („į rankas“) vieno Lietuvos gyventojų pajamomis ir grynuoju („į rankas“) minimaliu atlyginimu.

Vidutinės išlaidos judriojo ryšio paslaugoms yra apskaičiuojamos keliais būdais. Ataskaitos 3.1.6.1.1 skyriuje buvo nustatyta, kad didžiųjų paslaugų teikėjų judriojo telefono ryšio paslaugų ARPU paskutiniaisiais turimais 2017 m. II ketv. duomenimis siekė 4,80-5,30 Eur/mėn. (be PVM) arba 5,80-6,78 Eur/mėn. (su PVM). Taigi, vienas iš vidutinių išlaidų judriojo ryšio paslaugoms bus ARPU dydis – 5,80 Eur/mėn. (su PVM) ir 6,78 Eur/mėn. (su PVM).

Ataskaitos 3.1.6.1.1 skyriuje buvo nustatyta, kad vidutinis didžiausias vieno asmens vartojimas siekia iki 230 min./mėn. ir vienas asmuo vidutiniškai gali sunaudoti 2-3 GB/mėn. duomenų. 2017 m. II ketv. viešai siūlytas pigiausias mokėjimo planas, suteikiantis neribotą kiekį pokalbių, su simboliu kiekiu duomenų kainavo 6,90 Eur/mėn. (su PVM). Pigiausias neribotų pokalbių planas su 2 GB duomenų kainavo 10,90 Eur/mėn. (su PVM), o su dar didesniu kiekiu duomenų – 4 GB – mokėjimo planas kainavo 12,90 Eur/mėn. (su PVM). Su 12 mėn. sutartimi išlaidos tokiems planams buvo, atitinkamai, 6,50 Eur/mėn. (su PVM), 10,00 Eur/mėn. (su PVM), 11,00 Eur/mėn. (su PVM). Taigi, 6,90 Eur/mėn. (su PVM), 10,90 Eur/mėn. (su PVM), 12,90 Eur/mėn. (su PVM), 6,50 Eur/mėn. (su PVM), 10,00 Eur/mėn. (su PVM) ir 11,00 Eur/mėn. (su PVM) užmokesčiai bus kiti vidutinių išlaidų judriojo ryšio paslaugoms rodikliai.

Išankstinio apmokėjimo planai tik su 60-150 min./mėn. pokalbių kainavo 1,74-3,00 Eur/mėn. (su PVM), tačiau už 2,49 Eur/mėn. (su PVM) buvo galima gauti ir 200 min. pokalbių planą. Taigi, galima laikyti, kad vidutinio vartojimo išankstinio apmokėjimo planas 2017 m. II ketv. kainavo 1,74-2,49 Eur/mėn. (su PVM). Pigiausias mokėjimo planas su 2 GB duomenų kainavo 5,49 Eur/mėn. (su PVM), kuris taip pat suteikė 300 min., pokalbių ir 5000 SMS. Už 9,00 Eur/mėn. (su PVM) buvo galima įsigyti planą, kuris siūlė neribotus pokalbius ir SMS bei 3 GB duomenų. Taigi, išlaidų judriojo ryšio paslaugoms, kai naudojamos išankstinio apmokėjimo paslaugomis, palyginime bus naudojami šie dydžiai: 2,49 Eur/mėn. (su PVM), 5,49 Eur/mėn. (su PVM) ir 9,00 Eur/mėn. (su PVM).

Toliau esančioje lentelėje yra pateikta informacija, kokią dalį grynose asmens pajamose galėtų sudaryti išlaidos judriojo ryšio paslaugoms.

30 lentelė. Išlaidų judriojo ryšio paslaugoms palyginimas su paslaugų gavėjo pajamomis

Alternatyvos	Išlaidos judriojo ryšio paslaugoms, Eur/mėn.	Išlaidos judriojo ryšio paslaugoms, lyginant su vidutiniu darbo užmokesčiu po mokesčių (631,00 Eur/mėn.), proc.	Išlaidos judriojo ryšio paslaugoms, lyginant su minimaliu darbo užmokesčiu po mokesčių (289,00 Eur/mėn.), proc.
ARPU 5,80 Eur/mėn. (su PVM)	5,80	0,92	2,01
ARPU 6,78 Eur/mėn. (su PVM)	6,78	1,07	2,35
Neribotų pokalbių ir mažo duomenų kiekio planas, 6,90 Eur/mėn. (su PVM) be akcijos	6,90	1,09	2,39
Neribotų pokalbių ir 2 GB duomenų planas, 10,90 Eur/mėn. (su PVM) be akcijos	10,90	1,73	3,77
Neribotų pokalbių ir 4 GB duomenų planas, 12,90 Eur/mėn. (su PVM) be akcijos	12,90	2,04	4,46
Neribotų pokalbių ir mažo duomenų kiekio planas, 6,50 Eur/mėn. (su PVM) su 12 mėn. sutartimi	6,50	1,03	2,25
Neribotų pokalbių ir 2 GB duomenų planas, 10,00 Eur/mėn. (su PVM) su 12 mėn. sutartimi	10,00	1,58	3,46
Neribotų pokalbių ir 4 GB duomenų planas, 11,00 Eur/mėn. (su PVM) su 12 mėn. sutartimi	11,00	1,74	3,81
Išankstinio apmokėjimo pokalbių planas su 200 min., 2,49 (su PVM) Eur/mėn.	2,49	0,39	0,86

Išankstinio apmokėjimo pokalbių planas su 300 min. ir 2 GB duomenų, 5,49 Eur/mėn. (su PVM)	5,49	0,87	1,90
Išankstinio apmokėjimo pokalbių planas su neribotais pokalbiais ir 3 GB duomenų, 9,00 Eur/mėn. (su PVM)	9,00	1,43	3,11

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, Tarnyba

Kaip matyti iš Ataskaitos 30 lentelės, išlaidos judriojo ryšio paslaugoms gali kisti nuo 0,39 iki 2,04 proc. lyginant su vidutiniu darbo užmokesčiu ir nuo 0,86 proc. iki 4,46 proc. lyginant su minimaliu darbo užmokesčiu. Bet kuriuo atveju, išlaidų dydis nesudaro daugiau nei 5 proc. dydžio, kas paprastai laikoma reikšminga suma. Ataskaitos 30 lentelėje pateiktos alternatyvos rodo, kad išlaidas galima sumažinti pasirenkant mažesnio vartojimo planus (pavyzdžiui, vietoj neribotų pokalbių ir 2 GB duomenų, galima pasirinkti 300 min. ir 2 GB duomenų planą).

Ataskaitos 3.1.6.1.3 skyriaus apibendrinimas:

Išlaidų judriojo ryšio paslaugoms palyginimas su galutinių paslaugų gavėjų pajamomis, rodo, kad judriojo ryšio paslaugos yra įperkamos ir išlaidos šioms paslaugoms nesudaro reikšmingos sumos asmens biudžete.

Ataskaitos 3.1.6.1.3 skyriaus išvada:

Judriojo ryšio paslaugos yra įperkamos.

3.1.6.1.4 Judriojo ryšio paslaugų kainų Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse palyginimas

Palyginus Lietuvoje teikiamų judriojo ryšio paslaugų kainas, tikslinga jas palyginti su kitomis Europos Sąjungos valstybėse narėse teikiamų judriojo ryšio paslaugų kainomis. Dėl mokėjimo planų, taikomų užmokesčių ir sąlygų įvairovės, pagrinde yra lyginamos ne faktiškai taikomos judriojo ryšio paslaugų kainos, o išvestiniai dydžiai: ARPU, vidutinės vienos minutės pajamos, išlaidos tam tikro vartojimo paslaugoms. Faktinės judriojo ryšio paslaugų sąlygos ir kainos yra lyginamos tik tarp Lietuvos, Latvijos ir Estijos judriojo ryšio paslaugų teikėjų siūlomų paslaugų, nes šios šalys paprastai laikomos panašaus dydžio ir išsivystymo ekonomikomis.

Ataskaitos 31 ir 32 lentelėse yra pateikta informacija apie ARPU dydžius Europos Sąjungos valstybėse narėse 2012-2015 m. Ataskaitos 31 lentelėje pateikta informacija parodo nominalias vidutines vieno paslaugos gavėjo pajamas per mėnesį nevertinant perkamosios galios (angl. *Purchasing Power Parity, PPP*)¹² kiekvienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, o Ataskaitos 32 lentelėje yra pateikiama informacija, įvertinant kiekvienos Europos Sąjungos valstybės narės gyvenimo lygį.

31 lentelė. ARPU Europos Sąjungos valstybėse narėse nevertinant gyvenimo lygio, Eur/mėn. (be PVM)

Šalis	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.
Liuksemburgas	24,06	25,66	25,02	26,16
Airija	24,24	22,70	22,10	22,36
Nyderlandai	18,55	23,09	21,93	18,90
Belgija	17,17	18,95	17,49	17,63
Didžioji Britanija	17,87	16,36	15,10	17,24
Slovėnija	17,93	19,00	17,86	16,96
Vokietija	17,67	17,52	16,38	16,91
Malta	16,28	15,87	15,19	16,49
Kipras	18,35	18,32	17,64	16,32
Prancūzija	22,71	18,86	17,06	15,74
Austrija	14,70	-	14,53	14,29

¹² Perkamoji galia (perkamosios galios paritetas) yra metodika, kuri skaičiuodama skirtingų šalių valiutų kursus vertina ir šalies pragyvenimo lygį (perkamoją galią).

Danija	19,62	18,57	15,01	13,93
Ispanija	17,94	16,39	14,63	13,81
Švedija	21,42	14,15	12,42	13,50
Suomija	13,75	13,16	13,26	13,00
Vengrija	10,77	11,88	11,71	12,09
Slovakija	13,55	12,54	12,28	11,86
Italija	12,51	12,64	11,62	11,67
Estija	6,38	13,26	10,89	11,36
Graikija	15,03	13,31	12,89	10,67
Portugalija	11,25	11,23	11,06	9,98
Čekijos Respublika	14,10	12,01	10,74	9,80
Lenkija	7,52	7,67	7,90	7,77
Latvija	4,71	2,94	3,75	6,04
Rumunija	5,18	5,25	5,43	5,28
Bulgarija	5,32	5,01	5,15	5,25
Lietuva	4,69	4,30	4,40	4,81
Kroatija	12,91	12,85	-	-

Šaltinis: Europos Komisijos duomenys ir Tarnybos skaičiavimai

Kaip matyti iš Ataskaitos 31 ir 32 lentelėse pateiktos informacijos, ARPU Lietuvoje, tiek nevertinant gyvenimo lygio, tiek jį įvertinant, yra vienas iš mažiausių Europos Sąjungoje. Tai rodo, kad vidutinės išlaidos Lietuvoje judriojo ryšio paslaugoms 2012-2015 m. buvo vienos mažiausių Europos Sąjungoje. Tai leidžia daryti išvadą, kad Lietuvoje 2012-2015 m. ir judriojo ryšio paslaugų kainos buvo vienos mažiausių Europos Sąjungoje. Tik Latvijoje tam tikru laikotarpiu, ARPU buvo mažesnis nei Lietuvoje.

32 lentelė. ARPU Europos Sąjungos valstybėse narėse įvertinant gyvenimo lygį, Eur/mėn. (be PVM)

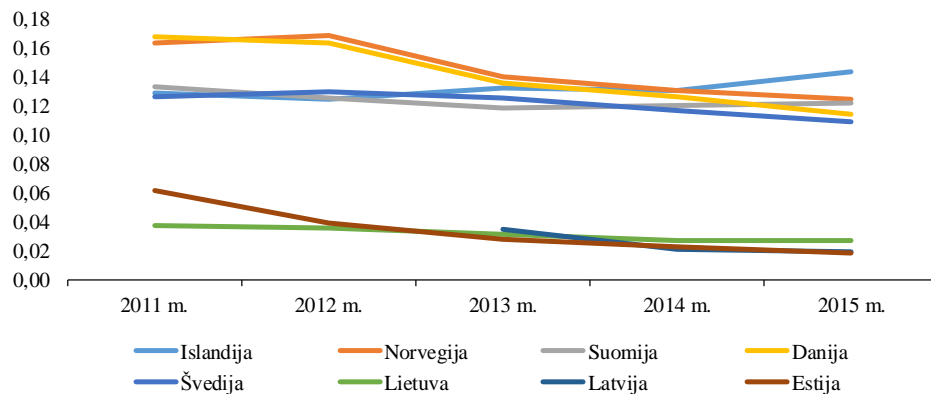
Šalis	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.
Vengrija	18,33	20,79	21,74	21,88
Liuksemburgas	20,05	21,20	20,85	21,62
Malta	22,00	21,73	20,25	21,15
Slovėnija	21,35	22,61	22,33	20,94
Airija	20,20	20,82	20,27	20,32
Kipras	20,16	20,59	20,05	18,34
Slovakija	19,92	18,18	18,06	17,44
Nyderlandai	16,41	20,99	19,93	17,18
Vokietija	16,51	16,69	15,90	16,10
Didžioji Britanija	18,80	11,62	15,63	15,99
Belgija	14,93	16,77	15,76	15,60
Estija	9,24	18,94	15,33	15,57
Ispanija	19,09	17,63	16,08	15,35
Čekijos Respublika	19,76	18,20	16,82	14,92
Prancūzija	19,58	16,69	15,23	13,93
Lenkija	12,47	13,13	13,78	13,83
Portugalija	13,39	13,70	13,65	12,80
Austrija	13,13	-	13,21	12,75
Graikija	15,99	14,31	14,48	12,55
Italija	12,15	12,15	11,62	11,55
Bulgarija	11,97	11,13	11,44	11,05
Rumunija	10,99	10,62	11,14	10,70
Švedija	15,56	10,88	10,21	10,58
Suomija	11,37	10,79	10,96	10,57

Danija	13,86	13,54	11,00	10,23
Latvija	6,89	4,40	5,68	8,89
Lietuva	7,61	7,01	7,31	7,89
Kroatija	19,39	19,31	-	-

Šaltinis: Europos Komisijos duomenys ir Tarnybos skaičiavimai

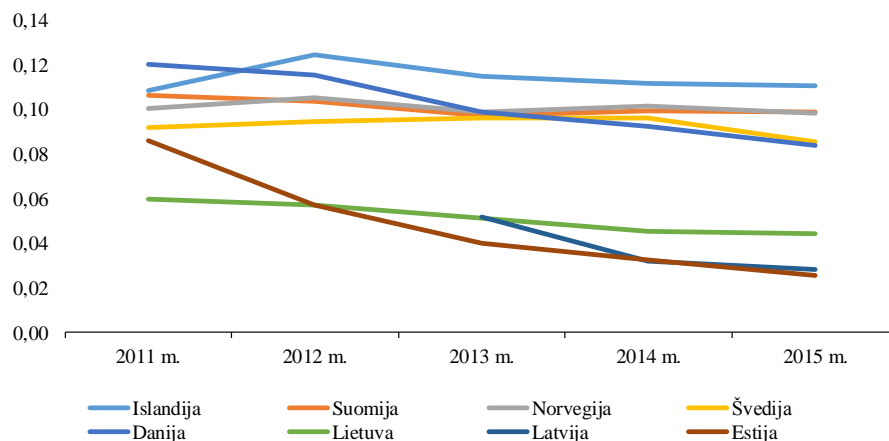
Be ARPU palyginimo, Tarnybos turimi duomenys leidžia palyginti vidutines vienos minutės pajamas tarp Skandinavijos ir Baltijos šalių. Ataskaitos 8 ir 9 paveiksluose yra pateikta informacija apie vidutines vienos minutės pajamas Skandinavijos ir Baltijos šalyse. Ataskaitos 8 paveiksle vienos minutės pajamų pokyčiai pavaizduoti neįvertinus šalies gyvenimo lygio, o Ataskaitos 9 paveiksle – įvertinus šalies gyvenimo lygį.

Ataskaitos 8 ir 9 paveiksle pateikta informacija taip pat rodo, kad Lietuvoje skambučių paslaugų kainos 2011-2015 m. buvo vienos mažiausių tiek nevertinant, tiek įvertinus gyvenimo lygį Lietuvoje.

8 pav. Vidutinės vienos minutės pajamos Skandinavijos ir Baltijos šalyse nevertinant gyvenimo lygio, Eur/min. (be PVM)

Šaltinis: Nordic Baltic Database, Tarnybos skaičiavimai

9 pav. Vidutinės vienos minutės pajamos Skandinavijos ir Baltijos šalyse įvertinant gyvenimo lygį, Eur/min. (be PVM)

Šaltinis: Nordic Baltic Database, Tarnybos skaičiavimai

Kitas būdas palyginti judriojo ryšio paslaugų kainas yra paslaugų gavėjų išlaidų tam tikro hipotetinio vartojimo paslaugoms palyginimas. Europos Komisija 2015 m. ir 2016 m. atliko išlaidų judriojo ryšio duomenų perdavimo paslaugoms 2015 m. ir 2016 m. tyrimą¹³. Minėtuose tyrimuose yra lyginamos Europos Sąjungos gyventojų mažiausios išlaidos judriojo ryšio paslaugoms, judriojo

¹³ 2015 m. studija skelbiama adresu <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/mobile-broadband-prices-february-2015>, o 2016 m. studija skelbiama adresu <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/mobile-broadband-prices-europe-2016>.

ryšio duomenų perdavimo paslaugoms, kai naudojamos kompiuteriais, judriojo ryšio duomenų perdavimo paslaugoms, kai naudojamos planšetiniais kompiuteriais. Minėtuose tyrimuose informacija buvo pateikta įvertinant pragyvenimo lygį ir PVM. Europos Sąjungos valstybėse narėse PVM skiriasi, todėl siekiant objektyvesnio palyginimo, Tarnyba atliko papildomus skaičiavimus, kad būtų gautos vidutinės išlaidos paslaugoms įvertinus ir nevertinus gyvenimo lygio, tačiau be PVM. Europos Komisijos atliktame tyrime buvo vertinama po penkis vartojimo krepšelius judriojo ryšio paslaugoms, duomenų perdavimo paslaugoms kompiuteriuose ir duomenų perdavimo paslaugoms planšetiniuose kompiuteriuose. Išlaidų palyginimo tikslais, buvo atrinkti tik tie paslaugų rinkiniai, kurie labiausiai atspindėtų lietuvių vartojimą. Toliau esančioje Ataskaitos 33 lentelėje yra pateikta informacija, kokie išlaidų krepšeliai buvo naudoti palyginti išlaidas judriojo ryšio paslaugoms.

33 lentelė. Išlaidų judriojo ryšio paslaugoms vartojimo krepšelių parinkimas

Vartojimo krepšelio prielaidos	Vartojimo krepšelis, kurio išlaidos yra palyginamos	Pastaba
Judriojo ryšio paslaugų vartojimo krepšelis		
Krepšelis Nr. 1: 60 min. 100 SMS, 102 MB	Ne	Lietuviai vidutiniškai kalba 110-230 min. per mėnesį. Dėl to šis krepšelis nevertinamas.
Krepšelis Nr. 2: 200 min. 140 SMS, 512 MB	Taip	Šis vartojimo krepšelis vertinamas siekiant palyginti išlaidas judriojo ryšio paslaugoms, kai duomenų perdavimas nėra aktuali paslauga.
Krepšelis Nr. 3: 600 min. 225 SMS, 1 GB	Ne	Lietuviai vidutiniškai sunaudoja 2-3 GB mobiliuosiuose telefonuose per mėn. Dėl to šis krepšelis nevertinamas.
Krepšelis Nr. 4: 1800 min. 350 SMS, 2 GB	Taip	Šis vartojimo krepšelis vertinamas siekiant palyginti išlaidas judriojo ryšio paslaugoms, kai kalbama daug ir dažnai naudojamos duomenų perdavimo paslaugomis.
Krepšelis Nr. 5: 200 min. 140 SMS, 2 GB	Taip	Šis vartojimo krepšelis vertinamas siekiant palyginti išlaidas judriojo ryšio paslaugoms, kai kalbama nedaug, tačiau dažnai naudojamos duomenų perdavimo paslaugomis.
Judriojo ryšio duomenų perdavimo paslaugų, kai naudojamos kompiuteriais, krepšelis		
Krepšelis Nr. 1: 500 MB	Ne	Šis vartojimas neatspindi vidutinio lietuvių vartojimo (lietuviai vidutiniškai sunaudoja 2-3 GB/mėn. mobiliuosiuose įrenginiuose ir 4,6-6 GB/mėn. mobilaus interneto duomenų)
Krepšelis Nr. 2: 1GB	Ne	Šis vartojimas neatspindi vidutinio lietuvių vartojimo (lietuviai vidutiniškai sunaudoja 2-3 GB/mėn. mobiliuosiuose įrenginiuose ir 4,6-6 GB/mėn. mobilaus interneto duomenų)
Krepšelis Nr. 3: 2 GB	Taip	Šis vartojimas atspindi saikingą vidutinį lietuvių duomenų perdavimo paslaugų vartojimą.
Krepšelis Nr. 4: 5 GB	Taip	
Krepšelis Nr. 5: 10 GB	Taip	
Judriojo ryšio duomenų perdavimo paslaugų, kai naudojamos planšetiniais kompiuteriais, krepšelis		
Krepšelis Nr. 1: 250 MB	Ne	Šis vartojimas neatspindi vidutinio lietuvių vartojimo (lietuviai vidutiniškai sunaudoja 2-3 GB/mėn. mobiliuosiuose įrenginiuose ir 4,6-6 GB/mėn. mobilaus interneto duomenų).
Krepšelis Nr. 2: 500 MB	Ne	Šis vartojimas neatspindi vidutinio lietuvių vartojimo (lietuviai vidutiniškai sunaudoja 2-3 GB/mėn. mobiliuosiuose įrenginiuose ir 4,6-6 GB/mėn. mobilaus interneto duomenų).
Krepšelis Nr. 3: 1 GB	Ne	Šis vartojimas neatspindi vidutinio lietuvių vartojimo (lietuviai vidutiniškai sunaudoja 2-3 GB/mėn. mobiliuosiuose įrenginiuose ir 4,6-6 GB/mėn. mobilaus interneto duomenų).

Krepšelis Nr. 4: 2 GB	Taip	
Krepšelis Nr. 5: 5 GB	Ne	Daroma prielaida, kad planšetiniame kompiuteryje nebus aktyviai naudojamasi mobiliais duomenimis, o esant poreikiui bus jungiami prie WiFi.

Šaltinis: Tarnyba

Šios Ataskaitos 2 priede yra pateiktas išlaidų judriojo ryšio ir duomenų perdavimo paslaugoms palyginimas esant Ataskaitos 33 lentelėje išrinktoms vartojimo prielaidoms. Ataskaitos 2 priede pateikta informacija rodo, kad išlaidos judriojo ryšio paslaugoms ir duomenų perdavimo paslaugoms, kai naudojamas planšetiniu kompiuteriu, vertinant ir nevertinant gyvenimo lygio, yra vienos mažiausių Europos Sąjungoje. Tačiau išlaidų duomenų perdavimo paslaugoms, kai naudojamas kompiuteriu, palyginimas rodo, kad Lietuvoje išlaidos duomenų perdavimo paslaugoms nėra vienos mažiausių Europos Sąjungoje. Lietuvoje galutiniai paslaugų gavėjai duomenų perdavimo paslaugoms, naudojantis kompiuteriu, išleidžia daugiau nei kaimyninėse šalyse (Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje). Išlaidos 5 GB duomenų perdavimo paslaugoms naudojantis kompiuteriu nevertinant gyvenimo lygio ir PVM, Lietuvoje 2016 m. skaičiavimais, buvo 9 Eur/mėn., o Latvijoje – 4,09 Eur/mėn., Estijoje – 5,57 Eur/mėn., Lenkijoje – 5,10 Eur/mėn. Sunaudojant 10 GB duomenų per mėnesį, Lietuvoje 2016 m., nevertinant gyvenimo lygio ir PVM, mažiausiai reikėjo sumokėti 10,62 Eur/mėn., Latvijoje – 8,20 Eur/mėn., Estijoje – 8,08 Eur/mėn., o Lenkijoje – 5,23 Eur/mėn.

Toliau yra atliekamas judriojo ryšio paslaugų kainų ir sąlygų palyginimas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Palyginamas atliekamas remiantis 2017 m. rugsėjį viešai skelbta informacija apie mokėjimo planus ir jų sąlygas. Analizė daroma trimis segmentams: fiziniams asmenims, už paslaugas mokantiems pagal sąskaitas; juridiniams asmenims, už paslaugas mokantiems pagal sąskaitas; išankstinio naudojimo abonentams.

Ataskaitos 3 priede yra pateikta informacija apie fiziniams asmenims, mokantiems pagal sąskaitas, siūlytus mokėjimo planus ir jų sąlygas. Paslaugų kainų ir sąlygų palyginimas yra atliekamas dviejuose segmentuose – didelio vartojimo (neriboti pokalbiai ir neriboti duomenys arba didelis kiekis duomenų) ir mažo vartojimo (pokalbių trukmė 100-200 min. ir įvairios duomenų perdavimo paslaugų kombinacijos).

Nagrinėjant dideliame vartojime skirtus mokėjimo planus, Lietuvos, Latvijos ir Estijos mokėjimo planų palyginimas rodo, kad siūlomų „viskas neribota“ mokėjimo planų kainos buvo didžiausios Lietuvoje. Pavyzdžiui, Lietuvoje „viskas neribota“ per mėnesį kainavo 24,90-29,00 Eur/mėn. (su PVM), Latvijoje – 21,99-22,50 Eur/mėn. (su PVM), o Estijoje – 17,00-21,99 Eur/mėn. (su PVM). Tiesa, Latvijoje vienas paslaugų teikėjas siūlė neribotus pokalbius, SMS ir duomenų perdavimo paslaugas už 60 Eur/mėn. (su PVM). Tačiau toks mokėjimo planas neturėtų būti vertinamas kaip reikšmingas ir galintis būti paklausus, nes Latvijoje du paslaugų teikėjai siūlė beveik 3 kartus pigesnius mokėjimo planus. Latvijoje taip pat buvo siūlomi 9,90 Eur/mėn. (su PVM) kainuojantys „viskas neribota“ mokėjimo planai, tačiau jie buvo skirti tikslinei grupei – jaunimui arba mokiniams. Įdomi situacija buvo didelio vartojimo mokėjimo planų segmente, kai buvo siūlomi ne „neriboti duomenys“, bet 15-30 GB duomenų. Lietuvoje tokie planai kainavo 20,90-23,00 Eur/mėn. (su PVM). Pavyzdžiui, Lietuvoje neribotų pokalbių ir 16 GB mokėjimo planas kainavo 20,90 Eur/mėn. (su PVM), o mokėjimo planai su 20 GB duomenų kainavo 21,90-23,00 Eur/mėn. (su PVM). Estijoje, palyginti su Lietuvoje siūlomais planais, šiame segmente buvo siūlomi ir pigesni, ir brangesni mokėjimo planai. Estijoje neribotų pokalbių planas su 15 GB duomenų kainavo 19,00 Eur/mėn. (su PVM), o mokėjimo planą su 16 GB duomenų buvo galima gauti už 26,98 Eur/mėn. (su PVM). Įdomu tai, kad Estijoje buvo siūlomi mokėjimo planai su tam tikru duomenų kiekiu, kurie buvo brangesni nei neribotų duomenų mokėjimo planai. Pavyzdžiui, neribotų pokalbių ir SMS mokėjimo planas su 32 GB duomenų kainavo 32,98 Eur/mėn., o planas su 64 GB duomenų kainavo 41,98 Eur/mėn. (su PVM). Vertinant neribotų pokalbių planus su 2-4 GB duomenų, Lietuvoje tokie mokėjimo planai buvo pigesni nei Latvijoje ir Estijoje.

Lyginant mažo pokalbių vartojimo planus, planai su nedideliu pokalbių kiekiu ir simboliniu duomenų perdavimo kiekiu Lietuvoje buvo pigesni nei Latvijoje ir Estijoje. Pavyzdžiui, 150 min. pokalbių ir 0,1-0,2 GB duomenų planas Lietuvoje kainavo 2,90-3,90 Eur/mėn. (su PVM), Estijoje

108 min. pokalbių ir 0,01 GB duomenų planas kainavo 4,39 Eur/mėn. (su PVM). Mokėjimo planai su nedideliu pokalbių kiekiu ir 1-2 GB duomenų buvo pigiausi Latvijoje (120 min., 120 SMS ir 1 GB duomenų kainavo 5,50 Eur/mėn. (su PVM)), o Lietuvoje už 100-150 min. pokalbių ir 1-2 GB duomenų paslaugų teikėjai nustatė 5,90-6,90 Eur/mėn. (su PVM) užmokestį.

Apibendrinant informaciją apie fiziniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, siūlomų planų kainas ir sąlygas, galima daryti išvadą, kad „viskas neribota“ mokėjimo planai Lietuvoje 2017 m. rugsėjį buvo brangiausi, palyginti su mokėjimo planų dydžiais Latvijoje ir Estijoje, tačiau kito vartojimo mokėjimo planai, palyginant su paslaugų kainomis Latvijoje ir Estijoje, Lietuvoje nebuvo brangiausi.

Ataskaitos 3 priede yra pateikta informacija apie juridiniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, siūlytų mokėjimo planų dydžius ir sąlygas. Mokėjimo planų analizė rodo, kad visose trijose Baltijos šalyse judriojo ryšio paslaugų kainodara skiriasi: Lietuvoje siūlomi neribotų pokalbių ir mažos pokalbių trukmės mokėjimo planai su tam tikru duomenų kiekiu, Estijoje siūlomi tam tikrų pokalbių kiekių ir duomenų perdavimo paslaugų kiekių mokėjimo planai kartu su neribotų pokalbių ir tam tikru duomenų kiekiu mokėjimo planai, Latvijoje siūlomi neribotų pokalbių mokėjimo planai.

Vertinant mažo pokalbių kiekio (100-200 min.) ir mažo duomenų kiekio (0,05-0,25 GB) mokėjimo planus, mažiausiai toks planas kainavo Estijoje, o Latvijoje tokie mokėjimo planai nebuvo siūlomi. Nedidelio pokalbių ir 1-2 GB duomenų perdavimo paslaugų kiekio mokėjimo planai buvo pigiausi Lietuvoje. Čia už 6,05 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūloma 150 min. pokalbiams ir 1 GB duomenų. Estijoje už 120 min. pokalbių ir 2 GB duomenų buvo prašoma 12,99 Eur/mėn. (su PVM). Mažos pokalbių trukmės ir didelio duomenų kiekio mokėjimo planai nėra lyginami, nes nei Latvijoje, nei Lietuvoje tokie mokėjimo planai nebuvo siūlomi.

Pigiausi neribotų pokalbių ir mažo duomenų naudojimo planai buvo siūlomi Latvijoje (6,50 Eur/mėn. (su PVM) už neribotus pokalbius, neribotus SMS ir 0,1 GB duomenų). Estijoje neribotų pokalbių, 10000 SMS arba neribotų SMS ir 0,05 GB duomenų mokėjimo planai kainavo 8,00 Eur/mėn. (su PVM). Lietuvoje už neribotus pokalbius ir SMS bei 0,1 GB duomenų buvo prašoma 8,35 Eur/mėn. (su PVM).

Vertinant neribotų pokalbių ir vidutinio duomenų kiekio (1-4 GB) planus, pigiausiai jie buvo siūlomi Latvijoje (už 11,50-11,99 Eur/mėn. (su PVM) be neribotų pokalbių ir SMS buvo galima gauti 2 GB duomenų). Lietuvoje analogiškos paslaugos kainavo 13,19 Eur/mėn. (su PVM). Estijoje analogiškos paslaugos buvo siūlomos už 16,99 Eur/mėn. (su PVM). Planai su 4 GB duomenų perdavimo paslaugomis pigiausi buvo Latvijoje. Ten už neribotus pokalbius, SMS ir 5 GB duomenų buvo prašoma 14,50 Eur/mėn. (su PVM). Lietuvoje už paslaugą su 4 GB duomenimis gauti mokėta 15,61 Eur/mėn. (su PVM), o Estijoje analogiška paslauga kainavo 19,49 Eur/mėn. (su PVM).

Planai su dideliais duomenų kiekiais (nuo 15 GB/mėn. iki neribojamų duomenų) pigiausi buvo Latvijoje (21,99-22,50 Eur/mėn. (su PVM) už neribotą duomenų kiekį). Estijoje pigiausi tokie mokėjimo planai kainavo 25,50 Eur/mėn. (su PVM). Lietuvoje analogiški planai kainavo nuo 28,92 Eur/mėn. (su PVM). Palyginimui, Lietuvoje neribotų pokalbių ir SMS planas su 16 GB duomenų kainavo 22,84 Eur/mėn. (su PVM).

Apibendrinant verslo klientams siūlytų judriojo ryšio paslaugų sąlygų ir kainų analizę, darytina išvada, kad daugelyje atvejų Latvijoje siūlomos paslaugos buvo pigesnės nei Lietuvoje ir Estijoje, o Lietuvoje ir Estijoje siūlytų paslaugų kainos dalinosi antra arba trečia vietomis pagal brangumą tam tikruose vartojimo segmentuose.

Ataskaitos 3 priede taip pat yra pateikta informacija apie išankstinio apmokėjimo paslaugų kainas ir sąlygas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Ataskaitos 4 priede pateikta informacija rodo, kad Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje išankstinio apmokėjimo paslaugų kainodara skiriasi – siūlomi labai skirtingų pokalbių, SMS ir duomenų perdavimo paslaugų kombinacijų planai. Visose šalyse siūlomi planai be jokio periodinio užmokesčio ir paslaugas apmokestinant už paslaugos vienetą. Be to, Lietuvoje siūlomi planai, suteikiantys 60-330 min. pokalbių su 0-5 GB duomenų kombinacijomis ir neribotų pokalbių planai su 0,05-30 GB duomenų kombinacijomis. Estijoje siūlomi planai, suteikiantys 50-3000 min. pokalbių su 1-10 GB duomenų kombinacijomis. Latvijoje siūlyti 150 min. ir neribotų pokalbių mokėjimo planai. Pastebėtina tai, kad didžioji dalis išankstinio mokėjimo

planų nesuteikė galimybės naudotis tarptinklinio ryšio paslaugomis Europos Sąjungoje. Norint pasinaudoti tarptinklinio ryšio paslaugomis, paslaugų gavėjai turėjo rinktis dienos arba savaitės mokėjimo planus, kurie suteikdavo galimybę naudotis ryšiu Europos Sąjungoje. Tik Telia Lietuva ir Telia Eesti sudarė galimybę naudotis tarptinkliniu ryšiu Europos Sąjungoje su visais išankstinio apmokėjimo planais.

Ataskaitos 3.1.6.1.1 skyriuje buvo pateikta informacija apie vidutinį paslaugų naudojimą Lietuvoje. Atsižvelgiant į vidutinį judriojo ryšio paslaugų naudojimą Lietuvoje ir bus palyginamos išankstinio apmokėjimo planų kainos Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Toliau esančioje lentelėje yra pateiktas išankstinio apmokėjimo paslaugų kainų ir sąlygų palyginimas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

34 lentelė. Išankstinio apmokėjimo paslaugų kainų palyginimas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje

Duomenų naudojimas Pokalbių Trukmė	Mažas duomenų naudojimas (0-0,5 GB)	Vidutinis duomenų naudojimas (1-3 GB)
Maža trukmė (iki 110 min.)	Lietuvoje šio tipo planai buvo pigiausi (už 1,74 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūloma 60 min. pokalbių ir 10000 SMS arba 2,49 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūloma 200 min. pokalbiams ir 5000 SMS). Estijoje pigiausias planas už 3,00 Eur/mėn. (su PVM) siūlė 180 min. pokalbiams. Latvijoje pigiausias planas, suteikiantis 150 min. pokalbiams, 150 SMS ir 0,15 GB duomenų kainavo 3,99 Eur (su PVM).	Pigiausi tokio tipo planai buvo siūlomi Estijoje. Čia už 3 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūloma 50 skambučių, 200 SMS ir 1 GB duomenų. Lietuvoje už 3,99 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūloma 100 min. pokalbiams, 5000 SMS ir 1 GB duomenų arba už 5,49 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūloma 150 min. pokalbiams, 12000 SMS ir 1 GB duomenų. Latvijoje tokio tipo planai nebuvo siūlomi. Estijoje už 200 min. pokalbių, 50 SMS ir 5 GB duomenų buvo prašoma 12,00 Eur (su PVM).
Didelė trukmė (daugiau nei 110 min.)	Tokio tipo planai buvo pigiausi Estijoje, kur už 4 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūloma 3000 min. pokalbių tinklo viduje. Latvijoje už 4,75 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūlomi neriboti pokalbiai ir SMS bei 0,1 GB duomenų. Lietuvoje už 5,50 Eur/mėn. (su PVM) buvo galima gauti neribotus SMS ir neribotus pokalbius bei 1 GB duomenų, o planas su mažu kiekiu duomenų (0,05 GB), neribotais pokalbiais ir 12000 SMS kainavo 6,99 Eur/mėn. (su PVM).	Šio tipo planai buvo pigiausi Estijoje. Čia už 4,95 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūloma 500 min., 500 SMS ir 2 GB duomenų. Lietuvoje už 5,49 Eur/mėn. (su PVM) buvo siūloma 300 min., 5000 SMS ir 2 GB duomenų. Latvijoje buvo siūlomas planas su neribotu naudojimu, tačiau tai kainavo 24,89 Eur/mėn. (su PVM).

Šaltinis: Tarnyba

Vertinant planus be jokio periodinio užmokesčio, kai mokama už kiekvieną pokalbio minutę ar SMS, mažiausios vienos paslaugos kainos buvo taikomos Estijoje (0,04 Eur/min. (su PVM) ir 0,04 Eur/SMS (su PVM)). Lietuvoje kaina už paslaugas kito nuo 0,0521 Eur/min. (su PVM) tinklo viduje iki 0,14 Eur/min. (su PVM) į kitus tinklus, o SMS kainavo 0,0261-0,03 Eur/SMS (su PVM). Latvijoje skambučio kaina buvo 0,09-0,19 Eur/min. (su PVM), SMS – 0,0213-0,0571 Eur/SMS (su PVM).

Apibendrinant pateiktą analizę apie išankstinio apmokėjimo paslaugų kainas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, galima daryti išvadą, kad mažo skambučių ir duomenų naudojimo paslaugos buvo pigiausios Lietuvoje, tačiau kitų kombinacijų paslaugų kainos pigiausios buvo Estijoje.

Ataskaitos 3.1.6.1.4 skyriaus apibendrinimas:

1. Palyginus ARPU, vidutines vienos minutės pajamas, išlaidas judriojo telefono ryšio paslaugoms Europos Sąjungoje, nustatyta, kad Lietuvoje išlaidos judriojo telefono ryšio paslaugoms yra vienos mažiausių Europos Sąjungoje.

2. Vertinant išlaidas interneto prieigos kompiuteryje paslaugoms Europos Sąjungoje, nustatyta, kad Lietuvoje taikomi mokėjimo planai nepapuola į pigiausių šalių trejetuką. Lietuvoje išlaidos nagrinėjamos paslaugoms buvo didesnės nei Latvijoje, Estijoje ir Lenkijoje.

3. Palyginus 2017 m. rugsėji viešai skelbtų mokėjimo planų sąlygas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, nustatyta, kad Lietuvoje judriojo ryšio paslaugos buvo pigiausios lyginant su Latvijoje ir Estijoje teiktų paslaugų kainomis neribotų pokalbių ir didelio duomenų naudojimo (15-30 GB), neribotų pokalbių ir vidutinio duomenų naudojimo (2-4 GB), mažo pokalbių ir simbolinio duomenų naudojimo (0,1-0,2 GB) planų, skirtų fiziniams asmenims, segmentuose, nedidelio pokalbių vartojimo ir nedidelio duomenų naudojimo (1-2 GB) planų, skirtų juridiniams asmenims, segmente ir mažo pokalbių ir duomenų naudojimo išankstinio apmokėjimo planų segmente.

Ataskaitos 3.1.6.1.4 skyriaus išvados:

1. Lietuvoje judriojo ryšio paslaugų kainos ir mobilusis internetas, skirtas planšetiniams kompiuteriams kainos, buvo vienos iš mažiausių Europos Sąjungoje.

2. Lietuvoje siūlomi pigiausi interneto prieigos paslaugų kompiuteryje mokėjimo planai nebuvo vieni iš pigiausių tarp 28 Europos Sąjungos valstybių narių ir buvo brangesni už kaimyninėse šalyse – Latvijoje, Estijoje ir Lenkijoje – teiktas paslaugas.

3. Lietuvoje judriojo ryšio paslaugos buvo pigiausios lyginant su Latvijoje ir Estijoje teiktų paslaugų kainomis neribotų pokalbių ir didelio duomenų naudojimo (15-30 GB), neribotų pokalbių ir vidutinio duomenų naudojimo (2-4 GB), mažo pokalbių ir simbolinio duomenų naudojimo (0,1-0,2 GB) planų, skirtų fiziniams asmenims, segmentuose, nedidelio pokalbių vartojimo ir nedidelio duomenų naudojimo (1-2 GB) planų, skirtų juridiniams asmenims, segmente ir mažo pokalbių ir duomenų naudojimo išankstinio apmokėjimo planų segmente.

3.1.6.2 Vertinimas, ar judriojo ryšio paslaugų kainos gali būti mažesnės

Ekonomikos teorija teigia, kad efektyvios konkurencijos atveju paslaugų teikėjų pajamos padengia tik jų patiriamas sąnaudas ir rinkos dalyviai neuždirba pelno ilguoju laikotarpiu. Atsižvelgiant į tai, galima daryti išvadą, kad pelno egzistavimas rinkoje sudaro prielaidas į rinką ateiti naujiems paslaugų teikėjams ir vystytis tolesnei konkurencijai, kas turėtų vesti prie mažesnių kainų ir (arba) didesnės paslaugų įvairovės.

Ataskaitos 35 lentelėje yra pateikta informacija apie didžiųjų judriojo ryšio paslaugų teikėjų grynąjį pelną 2012-2016 m.

35 lentelė. Omnitel, Bitė Lietuva ir Tele2 grynasis pelnas, Eur

Paslaugų teikėjas	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Telia Lietuva (Omnitel)	8 459 511	728 974	3 887 000	10 965 000	14 838 000
Bitė Lietuva	-10 026 935	-5 707 252	-3 592 000	22 072 000	8 355 000
Tele2	24 111 365	34 061 153	40 967 000	41 222 000	42 186 000

Šaltinis: Paslaugų teikėjų finansinės atskaitomybės duomenys, pateikti valstybės įmonei Registrų centrui ir Tarnybai

Kaip matyti iš Ataskaitos 35 lentelėje pateiktos informacijos, judriojo ryšio paslaugų teikėjų pelnas auga. Pelno augimas gali į rinką pritraukti naujus žaidėjus, kas savo ruožtu didintų konkurenciją ir galėtų vesti prie mažesnių kainų.

Nulinio pelno egzistavimas nėra patrauklus investuotojams ir gali skatinti investicijų mažinimą, paslaugų kokybės bloginimą arba išėjimą iš rinkos. Siekiant skatinti investicijas ir paslaugų plėtrą, paslaugų teikėjas turi turėti galimybę uždirbti bent protingą investicijų grąžą. Elektroninių ryšių reguliavimo praktikoje, protinga investicijų grąža yra apskaičiuojama kaip veikloje naudojamo kapitalo ir vidutinės svertinės kapitalo kainos (angl. *Weighted Average Cost of*

Capital, WACC) sandauga. Atliekant veiksmus su realiomis naudojamo kapitalo ir grynojo pelno vertėmis galima apskaičiuoti kokią faktinę investicijų grąžą gavo Lietuvos judriojo ryšio paslaugų teikėjai. Realią investicijų grąžą palyginus su protinga investicijų grąža, galima nustatyti, ar paslaugų teikėjai uždirba daugiau pelno nei protinga investicijų grąža, o teigiamas šių dydžių skirtumas rodo, kiek galėtų sumažėti paslaugų pajamos, arba kitaip – kainos. Atliekant šią analizę yra svarbu nustatyti vidutinę svertinę kapitalo kainą, su kuria bus lyginama faktinė investicijų grąža.

Tarnyba 2012-2013 m. vykdė skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose sąnaudų skaičiavimų projektą. Vienas iš šio projekto uždavinių buvo apskaičiuoti WACC dydį. Vykdamas minėtą projektą buvo apskaičiuotos tokios WACC reikšmės: 9,16 proc. įvertinus pelno mokesčio efektą (WACC „po mokesčių“) ir 10,77 proc. nevertinant pelno mokesčio efekto (WACC „prieš mokesčius“). Konsultacijų kompanijos KPMG¹⁴ atliktas WACC tyrimas, rodo, kad elektroninių ryšių sektoriuje vidutinė WACC reikšmė 2015 m. buvo 8,00 proc. Airijos nacionalinė reguliavimo institucija (ComReg) 2014 m. pabaigoje skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose reguliavimo tikslais patvirtino 8,63 proc. WACC dydį¹⁵ neįvertinus pelno mokesčio efekto. Vokietijos nacionalinė reguliavimo institucija (BnetZa) reguliavimo tikslais 2016 m. patvirtino¹⁶ 5,72 proc. WACC reikšmę. Europos elektroninių ryšių reguliavimo institucijos (BEREC) surinkti duomenys rodo¹⁷, kad vidutinė WACC reikšmė 2016 m. neįvertinus pelno mokesčio reguliuojant skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose paslaugas buvo 9,46 proc. Lietuvoje yra taikoma 15 proc. pelno mokesčio norma ir perskaičiavus BEREC atliktos analizės metu nustatytą vidutinę WACC reikšmę į WACC reikšmę įvertinus mokesčius, gautume, kad ji yra lygi $9,46 \times (1-15)/100 = 8,04$ proc. Atsižvelgiant į tai, kad BEREC atlikta analizė apibendrina Europos Sąjungos reguliavimo institucijų taikomą praktiką ir ji parodo bendrą situaciją visoje Europos Sąjungoje, BEREC ataskaitoje nurodytą vidutinę WACC reikšmę galima laikyti vienu iš protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos dydžiu. Taigi, apibendrinant, judriojo ryšio paslaugų teikėjo protinga investicijų grąža turėtų siekti bent 8,04-9,16 proc. įvertinus pelno mokesčio įtaką.

Ataskaitos 4 priede yra pateikta informacija apie Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva (Omnitel) faktinę investicijų grąžą ir jos palyginimas su reguliavimo tikslais nustatoma investicijų grąža. Surinkta informacija rodo, kad Telia Lietuva (Omnitel) faktinė investicijų grąža 2016 m. buvo 20,00 proc., Bitė Lietuva – 9,24 proc., o Tele2 – 32,00 proc. ir paslaugų teikėjų faktinė investicijų grąža buvo didesnė nei reguliavimo tikslais nustatoma investicijų grąža (8,04-9,16 proc.). Tai, kad faktinė investicijų grąža yra didesnė nei reguliavimo tikslais nustatoma investicijų grąžos norma, rodo, kad rinkoje yra gaunamas didesnis pelnas, nei pageidaujamas gauti protingas pelnas ir toks viršpelnis gali skatinti naujus žaidėjus ateiti į rinką. Tai savo ruožtu sudarytų prielaidas mažėti judriojo ryšio paslaugų kainoms.

Apibendrinant anksčiau pateiktą informaciją, galima daryti išvadą, kad rinkoje faktiškai yra uždirbama didesnė investicijų grąža nei reguliavimo tikslais nustatoma investicijų grąža ir tai sudaro prielaidas į rinką ateiti naujiems paslaugų teikėjams, kurie galėtų konkuruoti dėl rinkoje uždirbamo pelno ir tokiu būdu daryti spaudimą mažmeninių paslaugų kainoms.

Ataskaitos 3.1.6.2 skyriaus apibendrinimas:

Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva (Omnitel) finansinės veiklos rodikliai rodo, kad rinkoje yra uždirbama didesnė investicijų grąža nei paprastai reguliavimo tikslais nustatoma investicijų grąža. Tai sudaro prielaidas į rinką ateiti naujiems paslaugų teikėjams, kurie galėtų konkuruoti dėl rinkoje uždirbamo pelno ir tokiu būdu daryti spaudimą mažmeninių paslaugų kainoms.

Ataskaitos 3.1.6.2 skyriaus išvada:

¹⁴ <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2016/01/kpmg-cost-of-capital-study-2015.pdf>

¹⁵ https://www.comreg.ie/media/dlm_uploads/2015/12/ComReg14136.pdf

¹⁶ https://www.bundesnetzagentur.de/SharedDocs/Downloads/EN/Areas/Telecommunications/Companies/MarketRegulation/CostOfCapital/study2016.pdf?__blob=publicationFile&v=2

¹⁷ http://www.berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/reports/6479-berec-report-regulatory-accounting-in-practice-2016

Judriojo ryšio sektorius uždirba didesnę pelną nei reguliavimo tikslais skaičiuojama investicijų grąža ir tai sudaro prielaidas į rinką ateiti naujiems paslaugų teikėjams, kurie galėtų konkuruoti dėl rinkoje uždirbamo pelno ir tokiu būdu daryti spaudimą mažmeninių paslaugų kainoms.

Ataskaitos 3.1.6 skyriaus apibendrinimas:

Atliekant judriojo ryšio paslaugų kainų tyrimą buvo vertinta viešai skelbtų judriojo ryšio paslaugų periodinių užmokesčių dydžių dinamika, bendras judriojo ryšio paslaugų viešai skelbtų kainų lygis, taip pat buvo analizuojamos judriojo ryšio paslaugų mokėjimo planų viešai skelbtos sąlygos, vertinti ARPU, vidutinių vienos skambučio minutės pajamų, vidutinių vienos SMS ir vidutinių 1 MB pajamų pokyčiai. Kainų tyrimo tikslais Lietuvoje teikiamų judriojo ryšio paslaugų viešai skelbtos kainos ir vidutinės išlaidos paslaugoms buvo lygintos su judriojo ryšio paslaugų kainomis ir vidutinėmis išlaidomis kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse. Vertinant paslaugų įvairovę buvo analizuojamas viešai siūlomų mokėjimo planų skaičius, ir viešai siūlomo planų siūlomų paslaugų kiekis buvo lyginamas su vidutiniu judriojo ryšio paslaugų poreikiu.

Atlikta analizė rodo, kad judriojo ryšio mokėjimo planų viešai skelbtų užmokesčių dydžių lygis didžiaja dalimi 2012 m., 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. išliko toks pat. Tai yra, visais keturiais analizuotais periodais tam tikro dydžio užmokesčio ribose buvo siūlomos judriojo ryšio paslaugos.

Mokėjimo planų viešai skelbtų sąlygų analizė atskleidė, kad 2015-2017 m. laikotarpiu pasirodydavę nauji mokėjimo planai buvo didesnio mėnesinio užmokesčio, tačiau suteikdavo daugiau naudų (daugiau pokalbių, daugiau SMS, daugiau duomenų) nei anksčiau siūlyti mokėjimo planai. Analizės metu taip pat nustatyta, kad 2016 m. asmenims, už paslaugas mokantiems pagal sąskaitas, nustoti viešai siūlyti mažo mėnesinio užmokesčio mokėjimo planai (kurie už maždaug už 1,20 Eur/mėn. (su PVM) suteikė 50 min. pokalbių). Tokie veiksmai aukštyl kilstelėjo „pigiausių“ planų „kartelę“, tačiau viešai siūlomi pigiausi mokėjimo planai suteikė daugiau pokalbių (100 min. vietoj 50 min.). 2016 m. ir 2017 m., taip pat įvyko ypač didelio vartojimo paslaugų viešai skelbiamų mėnesinių užmokesčių kėlimas, tačiau tai nelaikytina reikšmingu poveikiu, nes neribotų pokalbių, SMS ir duomenų perdavimo planai siūlo perteklinę naudą ir racionalus paslaugų gavėjas paprastai tokių mokėjimo planų nesirinks. Atliekant mokėjimo planų viešai skelbtų sąlygų analizę, taip pat nustatyta, kad siūlant naujus mokėjimo planus, buvo padidintos paslaugų, teikiamų viršijus nustatytą kiekį, kainos. Toks pakeitimas vėlgi nelaikytinas reikšmingą poveikį turinčiu veiksmu, nes mokėjimo planų siūlomi kiekiai paprastai tenkina paslaugų gavėjų poreikius ir papildomų išlaidų paslaugų gavėjas nepatirtų. Kainų pokyčių analizė taip pat parodė atvejų, kai buvo didinami tokie pačius paslaugų kiekius siūlančių paslaugų viešai skelbiami užmokesčiai. Tačiau tai buvo pavieniai atvejai. Tyrimas parodė, kad 2016-2017 m. paslaugų teikėjai mažmeninių paslaugų kainodara transformavosi į „ekonominius“ planus ir „neribotus“ planus, kur „ekonominiai“ planai siūlo nedidelį pokalbių kiekį (100-150 min.). Tokia transformacija gali turėti neigiamą poveikį fizinių asmenų, už paslaugas mokančių pagal sąskaitas ir kurių vartojimas yra didesnis nei 150 min., gaunami naudai, nes jie patiria papildomas išlaidas už tai, ko jiems nereikia. Tačiau nepaisant anksčiau identifikuotų judriojo ryšio paslaugų mokėjimo planų užmokesčių ir kainų padidėjimo, analizė rodo, kad judriojo ryšio paslaugos išlieka prieinamos.

2014 m. pradėtos viešai pasiūlyti papildomos paslaugos, kuriomis naudojantis neskaičiuojami duomenys (pvz., Facebook, Spotify, Deezer, Viaplay, Verslo žinios, Delfi, 15 minučių ir pan.) ir papildomos vertės paslaugos (pvz., telefono arba telefono ekrano draudimas, mobilus parašas). Tokie paslaugų teikėjų veiksmai rodo, kad konkuruojama ne vien kaina, bet ir kitomis priemonėmis – siūlant ir teikiant papildomas vertės paslaugas.

Vidutinių išlaidų arba ARPU pokyčiai 2015-2017 m., rodo, kad ARPU didėjo. Tačiau ARPU didėjimas yra susijęs su natūralia paslaugų gavėjų migracija iš mažesnių užmokesčių mokėjimų planų į didesnių užmokesčių, tačiau daugiau naudų (ypač duomenų perdavimo paslaugų) suteikiančius mokėjimo planus.

Lietuvoje taikomų judriojo ryšio paslaugų kainų ir vidutinių išlaidų palyginimas su kitose Europos Sąjungose valstybėse narėse taikomomis kainomis ir vidutinėmis išlaidomis rodo, kad Lietuvoje judriojo ryšio paslaugos yra vienos iš pigiausių.

Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva ARPU didėjimas, visų trijų judriojo ryšio paslaugų teikėjų kainodaros panašėjimas, kainodaros pokyčių atsiradimas panašiu periodu, rodo, jog konkurencijos intensyvumas kainomis tarp trijų didžiųjų judriojo ryšio paslaugų teikėjų 2015-2017 m. sumažėjo. Tačiau tuo pačiu laikotarpiu pradėta konkuruoti papildomos vertės paslaugomis.

Reziumuojant Ataskaitos 3.1.6 skyriuje atliktą judriojo ryšio paslaugų kainų pokyčių, judriojo ryšio paslaugų kainų lygio ir jų prieinamumo tyrimą, daroma išvada, kad surinkta informacija nerodo, jog konkurencija teikiant mažmenines judriojo ryšio paslaugas nėra veiksminga.

Ataskaitos 3.1.6 skyriaus išvada:

Judriojo ryšio paslaugų kainų Lietuvoje pokyčių, ARPU, Lietuvoje teikiamų judriojo ryšio paslaugų įvairovės ir prieinamumo analizė, Lietuvoje taikomų judriojo ryšio paslaugų kainų palyginimas su kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse taikomomis judriojo ryšio paslaugų kainomis nerodo, jog konkurencija teikiant mažmenines judriojo ryšio paslaugas nėra veiksminga. Tačiau tikslinga toliau stebėti ir analizuoti judriojo ryšio paslaugų kainų pokyčius.

Ataskaitos 3.1 skyriaus apibendrinimas:

1) Ataskaitos 3.1.1 skyriuje atlikta judriojo ryšio paslaugų rinkos struktūros analizė parodė, kad šioje rinkoje, vertinant įvairiais pjūviais, nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad konkretus operatorius turi didelę įtaką rinkoje.

2) Ataskaitos 3.1.2 skyriuje atlikta įėjimo barjerų į judriojo ryšio paslaugų rinką analizė parodė, kad įėjimo į šią rinką barjerai yra aukšti, tačiau galimybė teikti judriojo ryšio paslaugas komerciniais pagrindais sudarius susitarimą su kitu operatoriumi dėl didmeninių judriojo ryšio paslaugų teikimo, šiuos barjerus sumažina.

3) Ataskaitos 3.1.3 skyriuje atlikta vertikalčiai susijusių paslaugų analizė parodė, kad vertikalčiai su mažmeninėmis judriojo ryšio paslaugomis susijusių didmeninių judriojo ryšio paslaugų teikimas (galimybė teikti šias paslaugas) Bitė Lietuva, Tele2, Telia Lietuva, bei, dalinai, Telecentrui sukuria konkurencinį pranašumą prieš kitus judriojo ryšio paslaugų rinkos dalyvius, bet nesukuria tokio pranašumo vienas kito atžvilgiu.

4) Ataskaitos 3.1.4 skyriuje atlikta pirkėjo derybinės galios analizė parodė, kad judriojo ryšio paslaugų rinkoje paslaugų pirkėjai turi didelę derybinę galią šių paslaugų pardavėjų atžvilgiu.

5) Ataskaitos 3.1.5 skyriuje atlikta potencialios konkurencijos analizė parodė, kad potenciali konkurencija judriojo ryšio paslaugų rinkoje yra nedidelė.

6) Ataskaitos 3.1.6 skyriuje atlikta judriojo ryšio paslaugų kainų analizė parodė, kad Lietuvoje nėra susidariusi situacija, kuri rodytų, jog konkurencija teikiant mažmenines judriojo ryšio paslaugas yra neveiksminga. Tačiau tikslinga toliau stebėti ir analizuoti judriojo ryšio paslaugų kainų pokyčius.

Atsižvelgiant į tai, galima konstatuoti, kad konkurencija judriojo ryšio paslaugų rinkoje yra veiksminga ir šioje rinkoje nėra ūkio subjektų, kurie turėtų didelę įtaką rinkoje.

Kaip nurodyta Ataskaitos 2 skyriuje, kitų šalių praktika rodo, kad nacionalinis roamingas yra naudojamas kaip priemonė sudaryti sąlygas veiksmingai konkurencijai. Tačiau, kaip parodė Ataskaitos 3.1 skyriuje atliktas Lietuvos mažmeninės judriojo ryšio paslaugų rinkos tyrimas, konkurencija šioje rinkoje yra veiksminga, todėl papildomos Tarnybos intervencinės priemonės, įskaitant nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimą, šiuo aspektu yra nereikalingos ir gali būti laikomos perteklinėmis.

Ataskaitos 3.1 skyriaus išvada:

Tarnybai reguliuoti nacionalinio roamingo paslaugų teikimą siekiant pagerinti konkurencines sąlygas mažmeninėje judriojo ryšio paslaugų rinkoje nėra tikslinga, kadangi šioje rinkoje konkurencija yra veiksminga ir nėra didelę įtaką rinkoje turinčių ūkio subjektų.

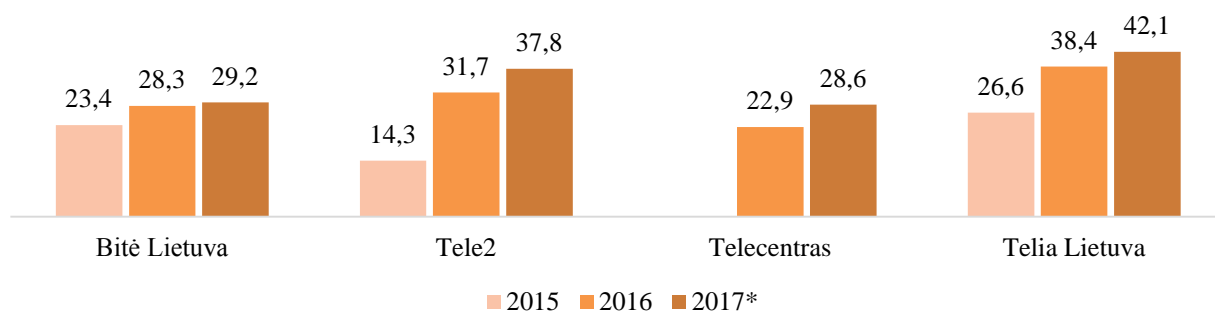
3.2 Mažmeninių judriojo ryšio paslaugų kokybės vertinimas

Šiame Ataskaitos skyriuje yra analizuojama didžiausių Lietuvoje veikiančių judriojo ryšio operatorių – Bitė Lietuva, Tele2, Telecentro ir Telia – teikiamų judriojo ryšio paslaugų (interneto prieigos ir judriojo telefono ryšio paslaugų) kokybė. Objektivumui užtikrinti, kokybiniai rodikliai taip pat yra lyginami su kaimynių šalių – Latvijos, Estijos – analogiškų paslaugų kokybiniais rodikliais. Analize siekiama įvertinti, ar nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas galėtų pagerinti judriojo ryšio paslaugų kokybę šių paslaugų galutiniams gavėjams.

3.2.1 Interneto prieigos paslaugų kokybė

3.2.1.1 Lietuvoje veikiančių operatorių interneto prieigos paslaugų kokybės vertinimas

Tarnyba nuolat atlieka bandomuosius matavimus siekdama įvertinti interneto prieigos paslaugų kokybę ir apie gautus rezultatus informuoja paslaugų gavėjus. Visų interneto prieigos paslaugų teikėjų kokybės rodikliai gerėja kiekvienais metais. Tai yra daugiausiai susiję su technologijų progresu ir operatorių investicijomis į tinklo atnaujinimą.

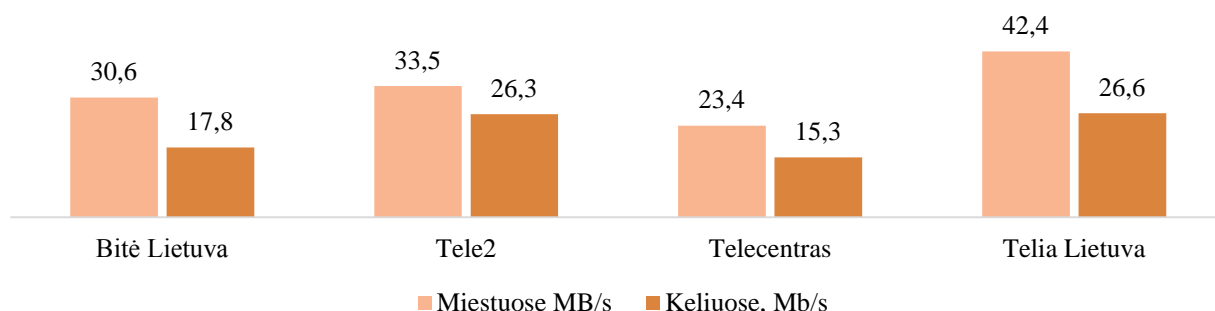
10 pav. Duomenų gavimo vidutinės spartos vertės Lietuvoje, LTE tinkluose 2015–2017* m. Mb/s.

* – pateikiami 2017 m. trijų ketvirčių duomenys

Šaltinis: Tarnyba

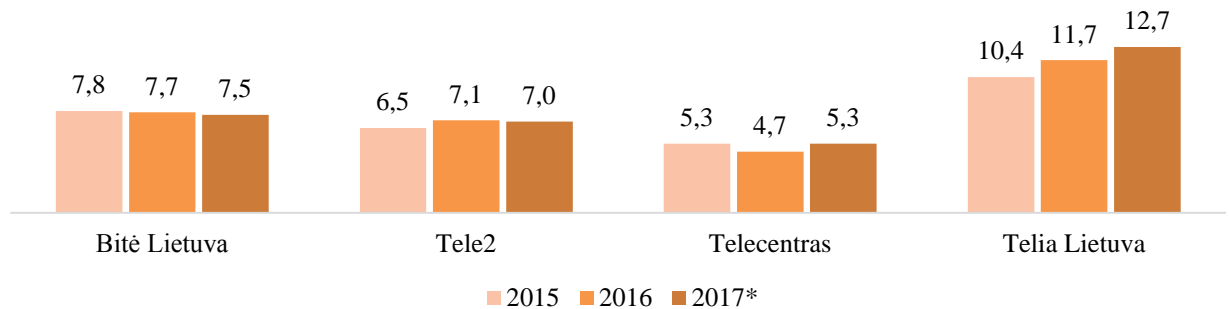
Didžiausią postūmį vidutinės duomenų gavimo spartos verčių didėjimui davė LTE tinklo plėtra ir atnaujinimas visų operatorių tinkluose. Duomenų gavimo spartos ne tik didėja kiekvienais metais visų operatorių tinkluose, bet ir mažėja atotrūkis tarp didžiausių ir mažiausių vidutinę gavimo spartą turinčių operatorių: 2015 metais skirtumas tarp šių verčių buvo 46 proc., šiuo metu sumažėjo iki 32 proc.

Nors daugiausia interneto prieigos paslaugų vartotojų LTE tinklu naudojami miestuose, o keliuose duomenų gavimo sparta yra vidutiniškai mažesnė nei miestuose, tačiau sprendžiant pagal matavimų metu gaunamas vidutinės gavimo spartos vertes operatoriai pagrindiniuose šalies keliuose užtikrina pakankamą paslaugos kokybę, kuri leistų paslaugų gavėjams naudotis interneto prieigos paslaugomis nekeičiant savo naršymo įpročių.

11 pav. Lietuvos operatorių palyginimas pagal rezultatus miestuose ir keliuose 2016 metais, Mb/s.

Interneto prieigos paslaugoms taip pat yra naudojamas ir 3G kartos tinklas, kuris po LTE įdiegimo dabar daugiausiai naudojamas ne duomenų perdavimui, o balso paslaugoms teikti, tačiau jis taip pat užtikrina kokybiškas interneto prieigos paslaugas. Tai yra aktualu paslaugų gavėjams, kurie dar nėra įsigiję galinių įrenginių, palaikančių LTE technologiją. Vidutinės duomenų gavimo vertės visų operatorių 3G tinkluose jau kelerius metus iš eilės išlieka labai panašiam lygyje, nes visi tinklų atnaujinimai ir tobulinimai susiję su interneto prieigos paslaugų kokybės gerinimu yra atliekami LTE tinkluose.

12 pav. Duomenų gavimo vidutinės spartos vertės Lietuvoje, 3G tinkluose (Telecentras naudoja WiMAX technologiją) 2015–2017 m., Mb/s.

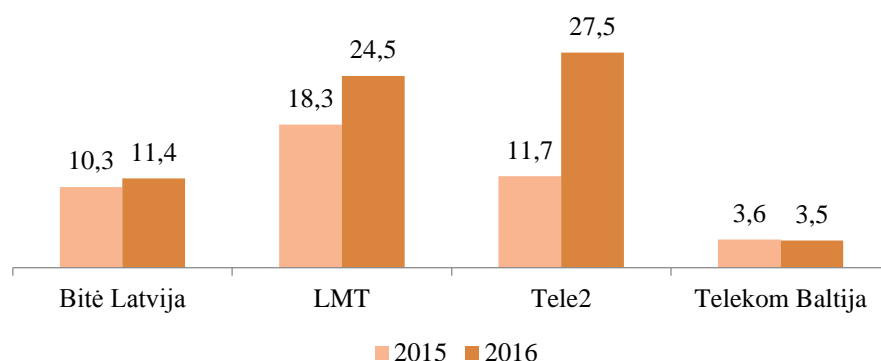
* – pateikiami 2017 m. trijų ketvirčių duomenys

Šaltinis: Tarnyba

Apibendrinant Tarnybos turimus duomenis iš atliktų interneto prieigos paslaugų kokybės įvertinimo matavimų, darytina išvada, kad Lietuvoje veikiantys operatoriai užtikrina paslaugų gavėjams kokybiškas interneto prieigos paslaugas ir kiekvienais metais atnaujindami savo tinklus, reaguodami į technologijų tobulėjimą, jiems gali pasiūlyti vis didesnes duomenų gavimo spartas.

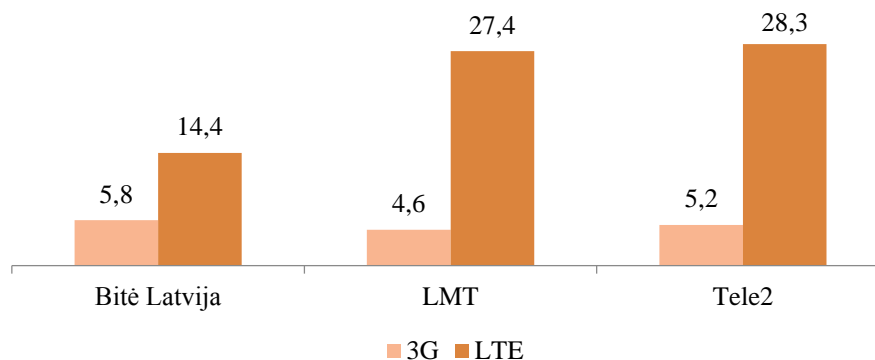
3.2.1.2 Interneto prieigos paslaugų kokybės palyginimas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje

Palyginus Lietuvos interneto prieigos paslaugų teikėjų išmatuotas vidutines duomenų gavimo spartos vertes su Latvijos (SPRK) ir Estijos (TJA) ryšių reguliavimo tarnybų pateikiamais duomenų gavimo spartos matavimų rezultatais, Lietuvoje operatoriai paslaugų gavėjams suteikia galimybę pasiekti panašią vidutinę duomenų gavimo spartą kaip Estijoje ir didesnę duomenų gavimo spartą nei Latvijoje.

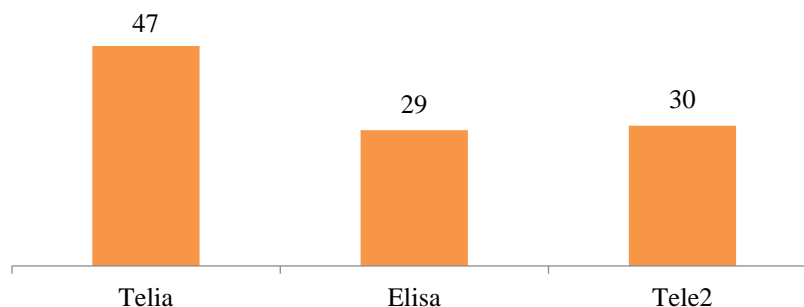

13 pav. Vidutinė duomenų gavimo sparta Latvijoje 2015–2016 m., Mb/s.

Šaltinis: SPRK.

14 pav. Vidutinė duomenų gavimo sparta Latvijoje 2016 m. 3G ir LTE tinkluose, Mb/s.
Šaltinis: SPRK.

15 pav. Vidutinė duomenų gavimo sparta Estijoje, Mb/s.
Šaltinis: TJA.

3.2.1.3 Interneto prieigos paslaugų gavimo spartos palyginimai tarp valstybių atlikti trečiųjų šalių

OOKLA <http://www.speedtest.net/global-index> skelbia viso pasaulio valstybių duomenų perdavimo judriojo ryšio tinklais reitingą, apskaičiuotą pagal 2017 metų rugpjūtį interneto prieigos paslaugų gavėjų savarankiškai atliktus matavimus. Pagal šiuos matavimus Lietuva užėmė 19 vietą su 33,1 Mb/s duomenų gavimo sparta, Estija – 32 vietą (28,3 MB/s), Latvija – 36 vietą (27 MB/s) (žr. 36 lentelę).

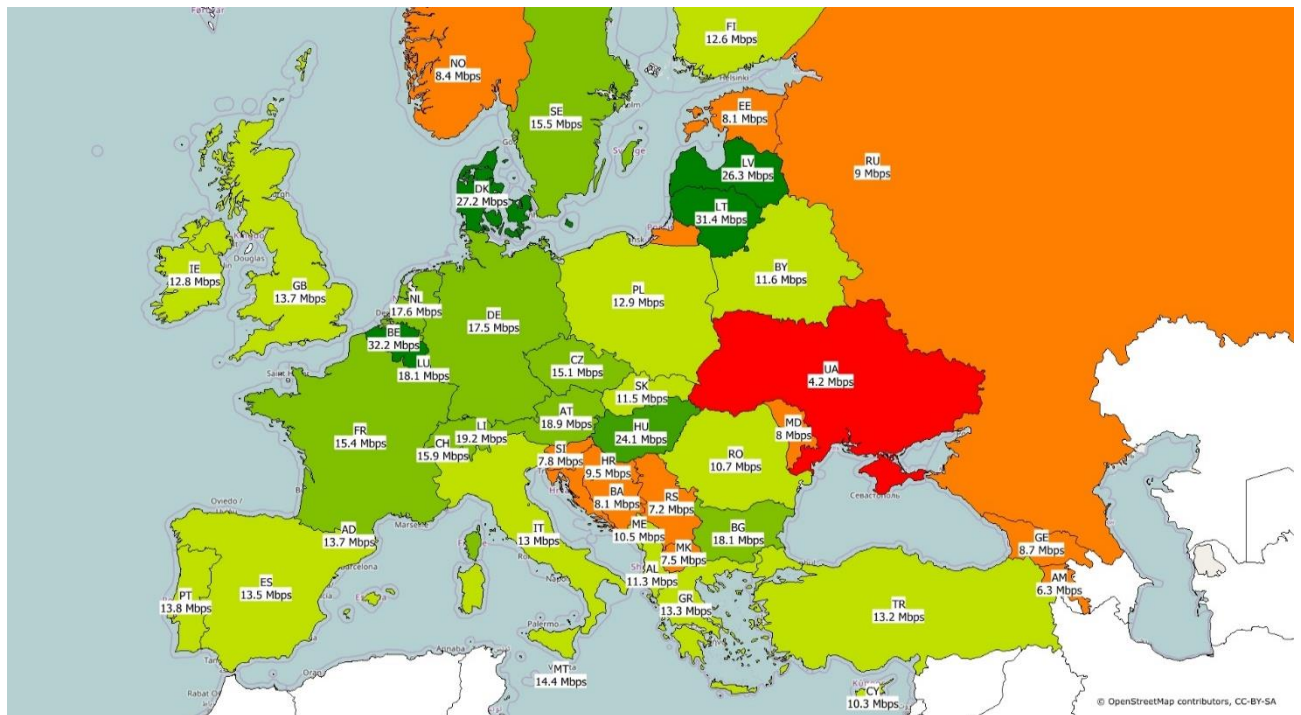
36 lentelė. Europos valstybių interneto prieigos paslaugų duomenų gavimo vidutinės vertės

	Valstybė	Gavimo sparta, Mb/s		Valstybė	Gavimo sparta, Mb/s		Valstybė	Gavimo sparta, Mb/s
1	Norvegija	55,7	25	Suomija	31,0	40	Slovėnija	25,6
2	Nyderlandai	48,3	26	Rumunija	30,9	41	JK	25,6
3	Vengrija	46,7	27	Bulgarija	29,5	42	Vokietija	24,0
5	Malta	44,6	28	Makedonija	29,4	45	Kipras	22,8
8	Islandija	43,1	29	Turkija	29,4	46	Moldova	21,9
10	Liuksemburgas	39,2	30	Serbija	29,0	47	Izraelis	21,9
12	Belgija	38,6	32	Estija	28,3	48	Lenkija	21,8
13	Danija	38,0	33	Kroatija	28,2	49	Albanija	21,6
17	Šveicarija	34,6	34	Slovakija	27,2	54	Gruzija	19,7
18	Švedija	33,3	35	Ispanija	27,1	56	Airija	19,3
19	Lietuva	33,1	36	Latvija	27,0	61	Portugalija	17,6
22	Graikija	31,9	37	Italija	26,5	69	Rusija	16,2
23	Austrija	31,7	38	Juodkalnija	26,5	72	Baltarusija	15,6

24	Čekija	31,6	39	Prancūzija	26,1	107	Ukraina	8,6
----	--------	------	----	------------	------	-----	---------	-----

Šaltinis: OOKLA

Pagal Ataskaitos 36 lentelėje pateiktą informaciją, Lietuva pirmauja tarp trijų Baltijos valstybių pagal interneto prieigos duomenų gavimo spartą, ir Lietuvos rezultatas yra geresnis nei Europos valstybių vidurkis.

16 pav. 2016 metais atlikto Europos valstybių vidutinių duomenų gavimo verčių žemėlapis.

Šaltinis: www.rfbenchmark.eu

Kitas tyrimas, rodantis didelę duomenų perdavimo judriojo ryšio tinklais spartą, yra RFBENCHMARKT atliekamas interneto prieigos spartos tyrimas. Pagal šį tyrimą Lietuva 2016 m. buvo tarp sparčiausių interneto prieigą turinčių Europos valstybių. Kai kurių valstybių vertės šiame tyrime tikriausiai nėra tikslios (pvz. Estija, Norvegija), bet Lietuvos rezultatas labai panašus į Tarybos matavimus 2016 metais.

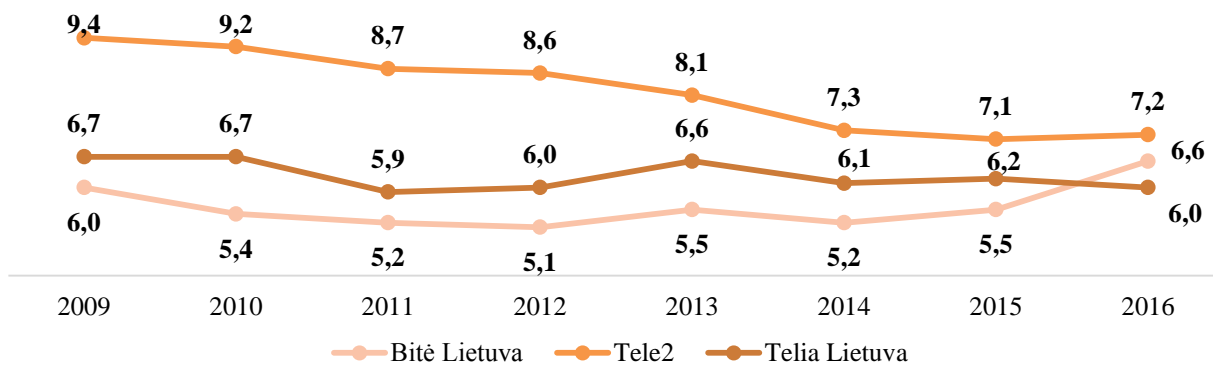
Ataskaitos 3.2.1 skyriaus išvados:

1) Lietuvoje veikiantys operatoriai užtikrina geresnę paslaugų kokybę nei Europos valstybių vidurkis vertinant pagal duomenų gavimo spartą. Lyginat su kaimyninėmis valstybėmis, Lietuvoje yra labai panaši interneto prieigos kokybė kaip Estijoje ir geresnė kokybė nei Latvijoje.

2) Kiekvienais metais Lietuvos interneto prieigos paslaugų gavėjai gali tikėtis pasiekti vis didesnę duomenų gavimo spartą visų operatorių tinkluose. Nors yra reikšmingi skirtumai tarp operatorių vidutinių gavimo spartų verčių, tačiau atotrūkis tarp didžiausių ir mažiausių vidutinę duomenų gavimo spartą užtikrinančių operatorių pastaraisiais metais yra sumažėjęs.

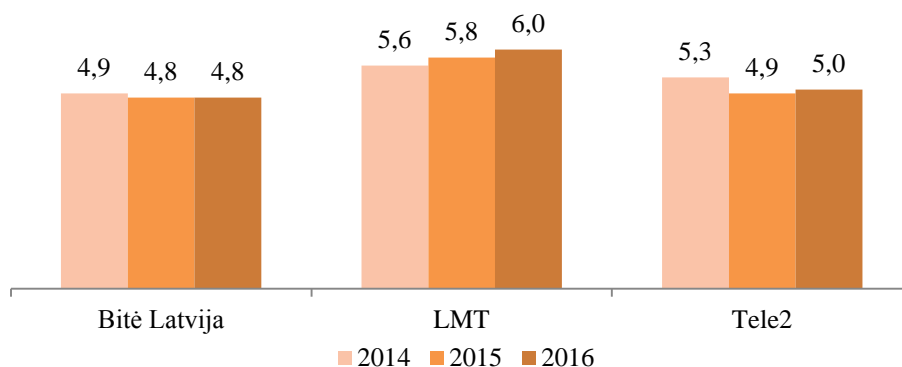
3.2.2 Judriojo telefono ryšio paslaugų kokybė.

Judriojo telefono ryšio paslaugų kokybė jau daugelį metų iš eilės yra stabiliai gera. Pagrindinį dėmesį operatoriai yra sutelkę į interneto prieigos tinklų plėtrą ir pajėgumų didinimą.

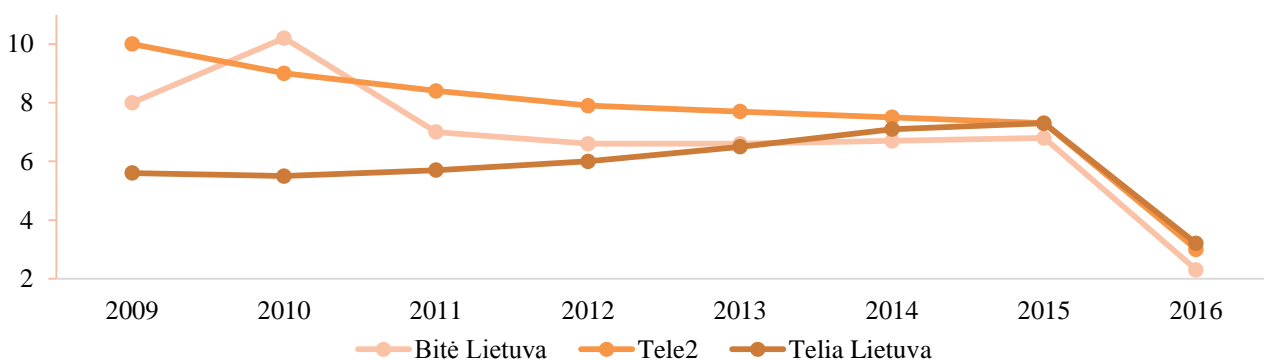
17 pav. Vidutinės skambučio sujungimo trukmės sek., 2009–2016 m.
Šaltinis: Tarnyba

Panaši tendencija matoma ir Latvijos ryšių reguliavimo tarnybos (SPRK) pateiktoje statistikoje.

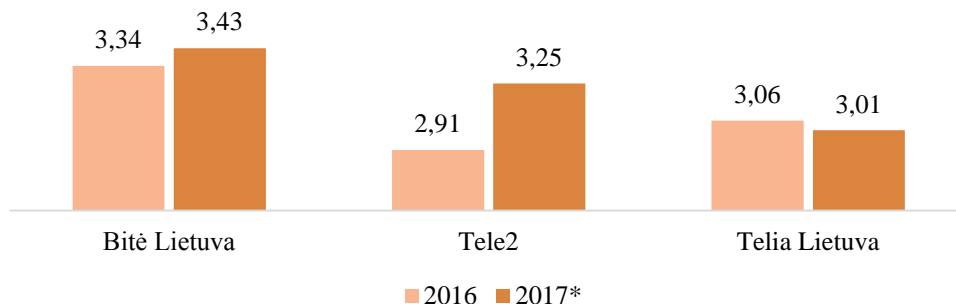
18 pav. Vidutinės skambučio sujungimo trukmė Latvijoje, sek., 2014–2016 m.
Šaltinis: SPRK

Tarnyba taip pat atlieka ir trumpųjų žinučių (SMS) siuntimo paslaugos kokybės įvertinimus. 2016 metais matomas SMS pristatymo trukmės sumažėjimas yra susijęs su tuo, kad Tarnyboje pradėta naudoti nauja matavimo įranga, kurioje efektyviau organizuotas SMS siuntimo procesas, taip pat išnaudojant ir LTE duomenų perdavimo tinklą.

19 pav. Vidutinė SMS pristatymo trukmė sek., 2009–2016 m.
Šaltinis: Tarnyba

Tarnybos matavimuose balso paslaugų perdavimo kokybė yra įvertinta naudojant PESQ balso perdavimo kokybės vertinimo algoritmą, kuris gali tinkamai įvertinti HD Voice technologija perduodamą balsą. Šią technologiją, kuri suteikia galimybę perduoti raiškesnę balsinę informaciją plačiame radijo dažnių (kanalų) diapazone, anksčiausiai Lietuvoje pradėjo naudoti Bitė Lietuva, todėl šio operatoriaus įvertinimo balas yra aukščiausias. 2017 m. HD Voice technologiją savo tinkle įdiegė ir Tele2, todėl matomas įvertinimo balo šuolis aukštin.

20 pav. Vidutinė balso paslaugų perdavimo kokybė, MOS balai.

Šaltinis: Tarnyba

Ataskaitos 3.2.2 skyriaus išvada:

Lietuvoje teikiamų judriojo telefono ryšio paslaugų kokybė jau daugelį metų iš eilės yra stabiliai gera ir ji pernelyg nesiskiria nuo Latvijoje veikiančių operatorių teikiamų judriojo ryšio paslaugų kokybės.

Ataskaitos 3.2 skyriaus apibendrinimas:

Apibendrinant judriojo ryšio paslaugų kokybės būklę Lietuvoje, ji yra jau daugelį metų stabiliai gera. Lyginant Lietuvos judriojo ryšio operatorių teikiamų paslaugų kokybę su šių paslaugų kokybe Europos šalyse darytina išvada, kad ši kokybė nesiskiria.

Apibendrinant gautus rezultatus, konstatuotina, kad visi Lietuvoje veikiantys judriojo ryšio operatoriai siūlo kokybiškas paslaugas, o skirtumai tarp operatorių teikiamų paslaugų kokybės yra minimalūs. Atsižvelgiant į tai, nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas nepadidintų judriojo ryšio paslaugų kokybės šių paslaugų gavėjams, todėl Tarnybai reguliuoti nacionalinio roamingo paslaugų teikimą siekiant pagerinti mažmeninių judriojo ryšio paslaugų kokybę galutiniams šių paslaugų gavėjams yra netikslinga.

Ataskaitos 3.2 skyriaus išvada:

Trijų pagrindinių judriojo ryšio operatorių Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva teikiamų judriojo ryšio paslaugų kokybė yra gera, bei tarpusavyje iš esmės nesiskiria, todėl nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas judriojo ryšio paslaugų gavėjams šių paslaugų kokybės nepagerintų.

3.3 Judriojo ryšio tinklų geografinio padengimo vertinimas

Šiame Ataskaitos skyriuje atliekamas radijo ryšio operatorių valdomų GSM, UMTS ir LTE tinklų geografinio padengiamumo vertinimas – analizuojama tikimybė turėti radijo ryšį tam tikromis sąlygomis 50 proc. laiko ir 50 proc. vietovėse. Operatorių tinklai analizuojami tiek atskirai, tiek ir bendrai sudėjus. Tokiu būdu įvertinamas nacionalinio roamingo paslaugų efektas geografiniam tinklų padengiamumui.

3.3.1 GSM tinklų geografinio padengiamumo vertinimas

Paskutiniai GSM aprėpčių skaičiavimai atlikti 2016 m. kovo mėnesį pagal operatorių pateiktus ir iki 2016 metų vasario 1 d. užregistruotus bazinių stočių duomenis. Skaičiavimai atlikti tais pačiais, matavimais pagrįstais, metodais visiems judriojo ryšio operatoriams, naudojant išplėstinį Okumura-Hata modelį bei įvertinant vietovės reljefą, užstatymo bei miškų įtaką. Skaičiavimams reljefo sluoksnis suformuotas Lietuvos 1:50000 mastelio žemėlapiu pagrindu. GSM aprėpčių rezultatai gauti įvertinus tikėtinus užregistruotų GSM bazinių stočių signalų lygius 1,5 m aukštyje virš žemės paviršiaus.

Ataskaitos 37 lentelėje pateiktas bazinės stoties signalo lygių, kuriems buvo atliktas aprėpčių skaičiavimas, paaiškinimas.

37 lentelė. Signalų lygių paaiškinimas

GSM signalo lygis	Aprašymas
-95 dBm	Silpnas ryšys. Ryšys atvirose vietovėse.
-85 dBm	Vidutinio stiprumo ryšys. Ryšys automobiliuose, mažaukštės statybos rajonuose, kaimo tipo gyvenvietėse
-75 dBm	Stiprus ryšys. Ryšys visur 1,5 m. aukštyje

Šaltinis: Tarnyba

2016 m. vasario 1 d. GSM aprėpčių skaičiavimų rezultatai yra pateikti Ataskaitos 38 lentelėje.

38 lentelė. GSM aprėpčių skaičiavimų rezultatai 2016 m. vasario 1 d.

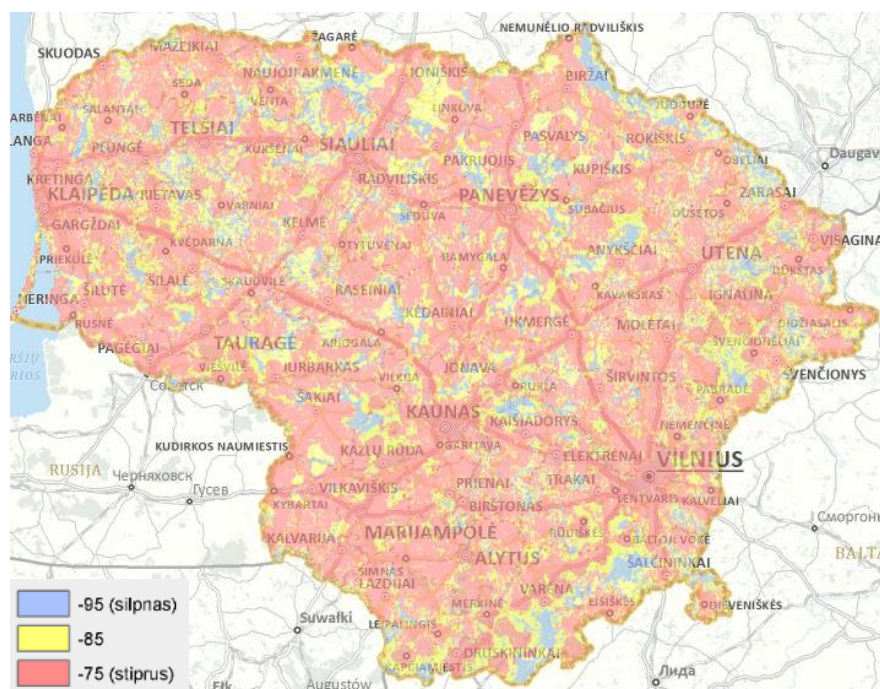
Operatorius	-95 dBm	-85 dBm	-75 dBm
Bitė Lietuva	99,4 proc.	90,7 proc.	65,4 proc.
Tele2	99,8 proc.	97,0 proc.	78,8 proc.
Telia Lietuva	99,7 proc.	95,2 proc.	74,1 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Žemiau pateiktuose paveikslėliuose atvaizduotos operatorių GSM tinklų aprėptys. Tikėtinos GSM ryšio stiprumo zonos atvaizduotos trimis spalvomis. Mėlyna spalva atitinka -95 dBm signalo lygį, kurio pakanka užmegzti ryšį atviroje vietovėje. Geltona spalva atitinka -85 dBm signalo stiprumą. Tai vidutinio stiprumo ryšys, kurio reikia, kad paslaugų gavėjai galėtų naudotis automobiliuose, mažaukštės statybos rajonuose ir kaimo tipo gyvenvietėse. Stiprus ryšys pavaizduotas raudona spalva. Jo signalo lygis atitinka -75 dBm ir daugiau.

Visų operatorių GSM aprėptis yra labai panaši – silpniausiu signalo lygiu visi operatoriai dengia daugiau nei 99 proc. Lietuvos teritorijos.

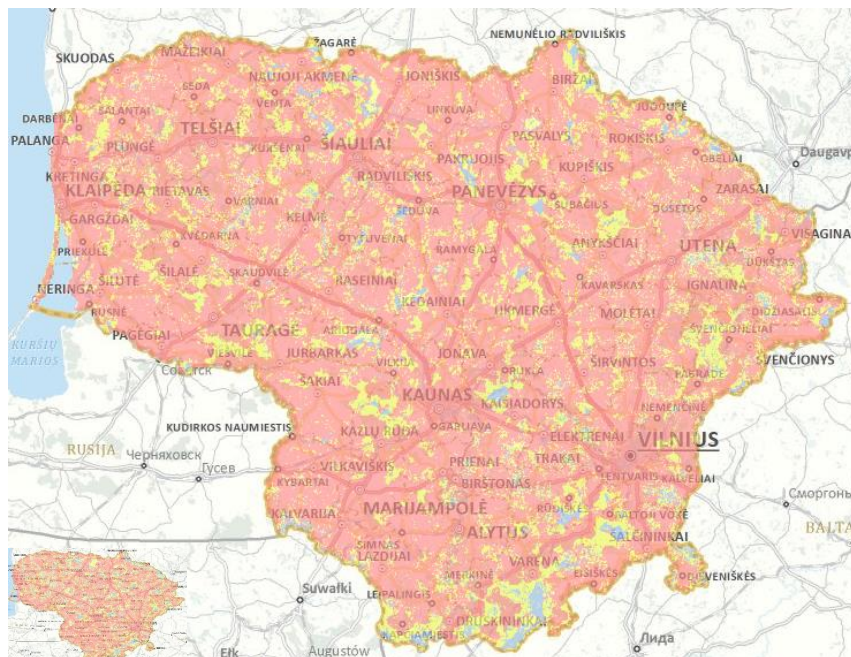
Ataskaitos 21 paveikslėlyje pateikta Bitė Lietuva aprėptis. Silpniausiu signalo lygiu operatorius aprėpia 99,4 proc. Lietuvos teritorijos.

21 pav. Bitė Lietuva GSM aprėptis

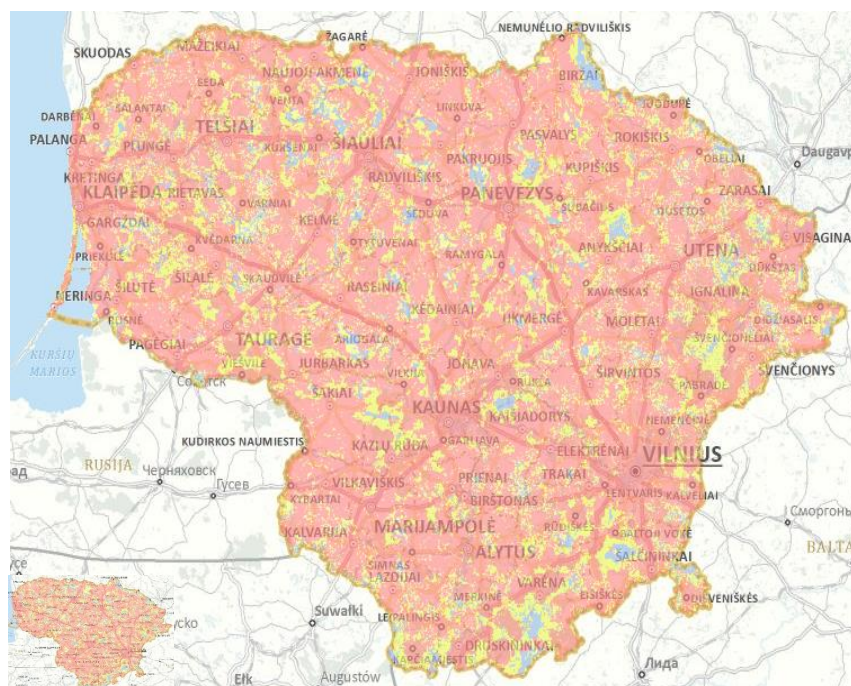
Šaltinis: Tarnyba

Ataskaitos 22 paveikslėlyje pateikta Tele2 aprėptis. Silpniausiu signalo lygiu operatorius aprėpia 99,8 proc. Lietuvos teritorijos. Operatorius užtikrina didžiausią GSM aprėptį, nors skirtumas tarp jo ir mažiausią aprėptį turinčio operatoriaus yra tik 0,4 proc.

22 pav. Tele2 GSM aprėptis
Šaltinis: Tarnyba

Ataskaitos 23 paveikslėlyje pateikta Telia Lietuva aprėptis. Silpniausiu signalo lygiu operatorius aprėpia 99,7 proc. Lietuvos teritorijos.

23 pav. Telia Lietuva GSM aprėptis
Šaltinis: Tarnyba

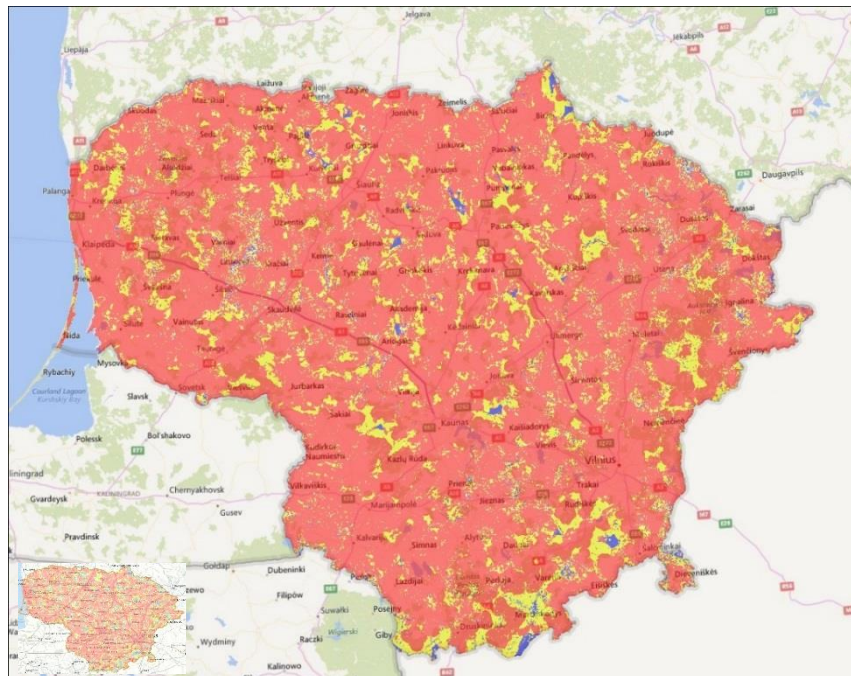
Kaip buvo minėta anksčiau, viena iš nacionalinio roamingo panaudojimo galimybių yra judriojo ryšio tinklo geografinio padengimo užtikrinimas. Siekiant išsiaiškinti, kiek pagerėja aprėptis egzistuojant nacionalinio roamingo paslaugoms buvo atlikti Telia Lietuva, Bitė Lietuva ir Tele2 GSM judriojo ryšio tinklų geografinio padengimo sujungimo skaičiavimai. Ataskaitos 39 lentelėje pateikta informacija apie aprėptį, apjungus visų trijų operatorių GSM aprėptis.

39 lentelė. Bendra operatorių GSM aprėptis

Operatorius	-95 dBm	-85 dBm	-75 dBm
Bitė Lietuva + Tele2 + Telia Lietuva	99,9 proc.	98,6 proc.	83,6 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Bendras visų trijų judriojo ryšio operatorių GSM tinklų aprėpties žemėlapis pavaizduotas Ataskaitos 24 pav. Šiuo atveju GSM tinklai dengia beveik visą šalies plotą, t.y. 99,9 proc. Stiprus ryšys tikėtinas 83,6 proc. šalies teritorijoje.

24 pav. Bendra operatorių GSM aprėptis

Šaltinis: Tarnyba

Judriojo ryšio operatoriui naudojantis nacionalinio roamingo paslauga, jo teikiamų GSM paslaugų aprėptis padidėtų ne daugiau kaip iki bendros visų trijų judriojo ryšio operatorių GSM tinklų aprėpties. Tai yra, mažiausią GSM aprėptį turinčio operatoriaus teritorinis padengimas GSM silpniausiu signalu, padidėtų ne daugiau kaip 0,5 proc. Lietuvos teritorijos (nuo 99,4 proc. iki 99,9 proc.), o padengimas stipriausiu GSM signalu padidėtų ne daugiau kaip 18,2 proc. Lietuvos teritorijos. Dar svarbu paminėti, kad šis aprėpties „prieaugis“ sietinas su mažai apgyvendintomis vietovėmis, kadangi kiekvienas judriojo ryšio operatorius pirmiausia stengiasi aprėpti gausiau apgyvendintas vietas. Kitų judriojo ryšio operatorių teikiamų GSM paslaugų aprėpties padidėjimas būtų dar mažesnis, todėl manytina, kad judriojo ryšio operatoriams, valdantiems GSM tinklus, neverta tarpusavyje naudotis GSM nacionalinio roamingo paslauga.

Ataskaitos 3.3.1 skyriaus išvada:

Judriojo ryšio operatoriams, valdantiems GSM tinklus, neverta tarpusavyje naudotis GSM nacionalinio roamingo paslauga, kadangi šios paslaugos nepadėtų išplėsti GSM aprėpties.

3.3.2 UMTS tinklų geografinio padengiamumo vertinimas

Paskutiniai UMTS aprėpčių skaičiavimai atlikti 2016 m. lapkričio mėnesį pagal operatorių pateiktus ir iki 2016 metų spalio 1 d. užregistruotus bazinių stočių duomenis. Skaičiavimai atlikti tais pačiais, matavimais pagrįstais, metodais visiems operatoriams, naudojant COST 231 modelį bei įvertinant vietovės reljefą, užstatymo bei miškų įtaką. Skaičiavimams reljefo sluoksnius suformuotas Lietuvos 1:50000 mastelio žemėlapis pagrindu. UMTS aprėpčių rezultatai atspindi tikėtinus užregistruotų UMTS bazinių stočių signalų lygius 1,5 m aukštyje virš žemės paviršiaus.

Ataskaitos 40 lentelėje pateiktas bazinės stoties signalo lygių, kuriems buvo atliktas aprėpčių skaičiavimas, paaiškinimas.

40 lentelė. Signalo lygių paaiškinimas

UMTS signalo lygis	Aprašymas
-105 dBm	Silpnas ryšys. Ryšys atvirose vietovėse.
-95 dBm	Vidutinio stiprumo ryšys. Ryšys automobiliuose, mažaaukštės statybos rajonuose, kaimo tipo gyvenvietėse
-85 dBm	Stiprus ryšys. Ryšys visur 1,5 m. aukštyje

Šaltinis: Tarnyba

Ataskaitos 41 lentelėje pateikti 2016 m. spalio 1 d. UMTS aprėpčių skaičiavimų rezultatai.

41 lentelė. UMTS aprėpčių skaičiavimų rezultatai, 2016 m. spalio 1 d.

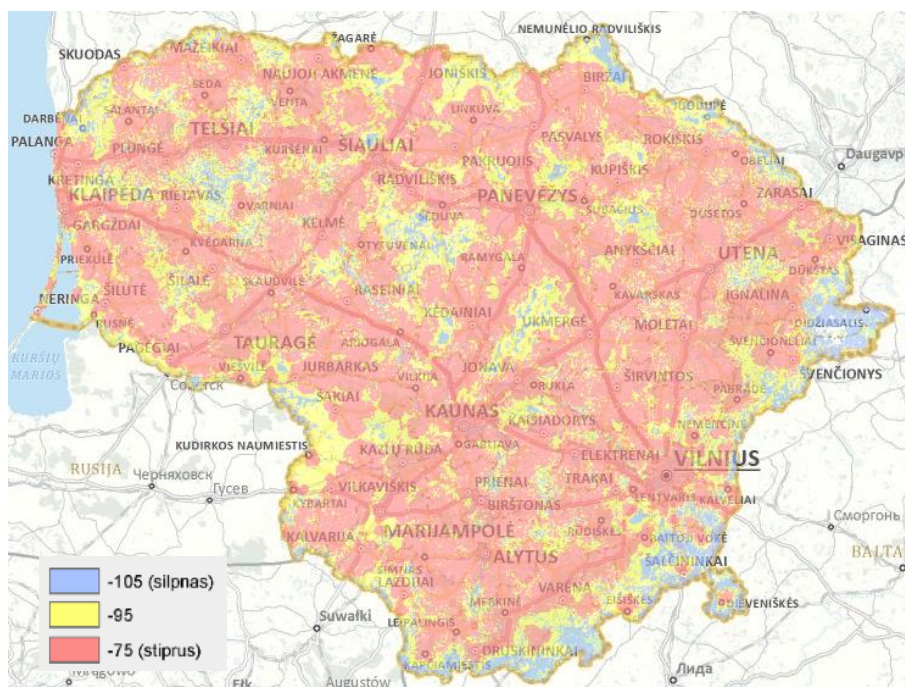
Operatorius	-105 dBm	-95 dBm	-85 dBm
Bitė Lietuva	98,5 proc.	91,6 proc.	65,5 proc.
Tele2	99,8 proc.	97,9 proc.	80,3 proc.
Telia Lietuva	99,7 proc.	97,1 proc.	81,0 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Žemiau pateiktuose paveikslėliuose atvaizduotos operatorių aprėptys. Tikėtinos UMTS ryšio stiprumo zonos atvaizduotos trimis spalvomis. Mėlyna spalva atitinka -105 dBm signalo lygį, kurio pakanka užmegzti ryšį atviroje vietovėje. Geltona spalva atitinka -95 dBm signalo stiprumą. Tai vidutinio stiprumo ryšys, kurio reikia, kad vartotojai galėtų naudotis ryšių automobiliuose, mažaaukštės statybos rajonuose ir kaimo tipo gyvenvietėse. Stiprus ryšys pavaizduotas raudona spalva. Jo signalo lygis atitinka -85 dBm ir daugiau.

Operatorių UMTS aprėptis skiriasi kiek labiau, nei GSM atveju. Silpniausiu signalo lygiu visi operatoriai dengia daugiau nei 98 proc. Lietuvos teritorijos.

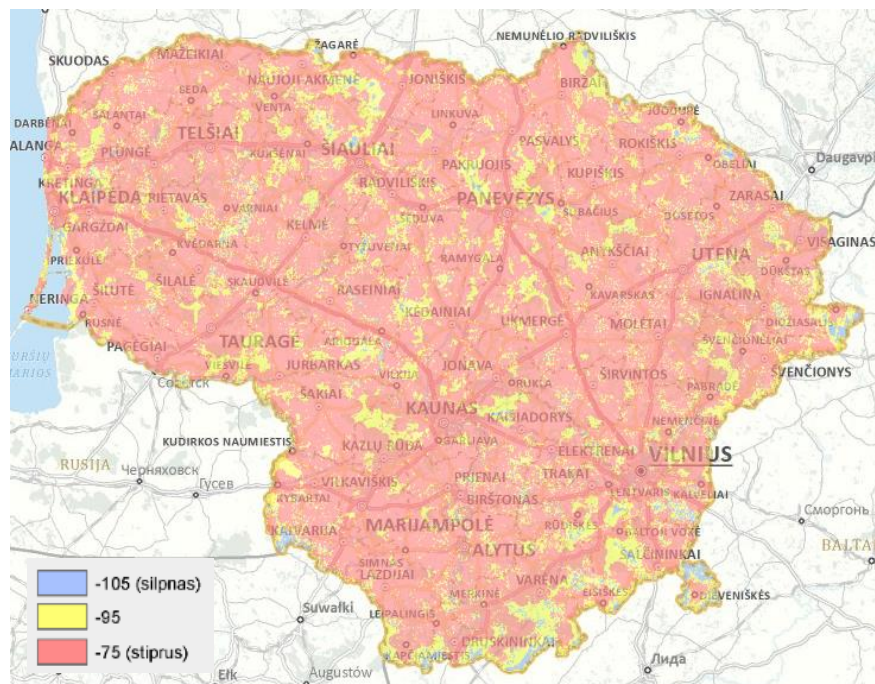
Ataskaitos 25 paveikslėlyje pateikta Bitė Lietuva aprėptis. Silpniausiu signalo lygiu operatorius aprėpia 98,5 proc. Lietuvos teritorijos.

25 pav. Bitė Lietuva UMTS aprėptis

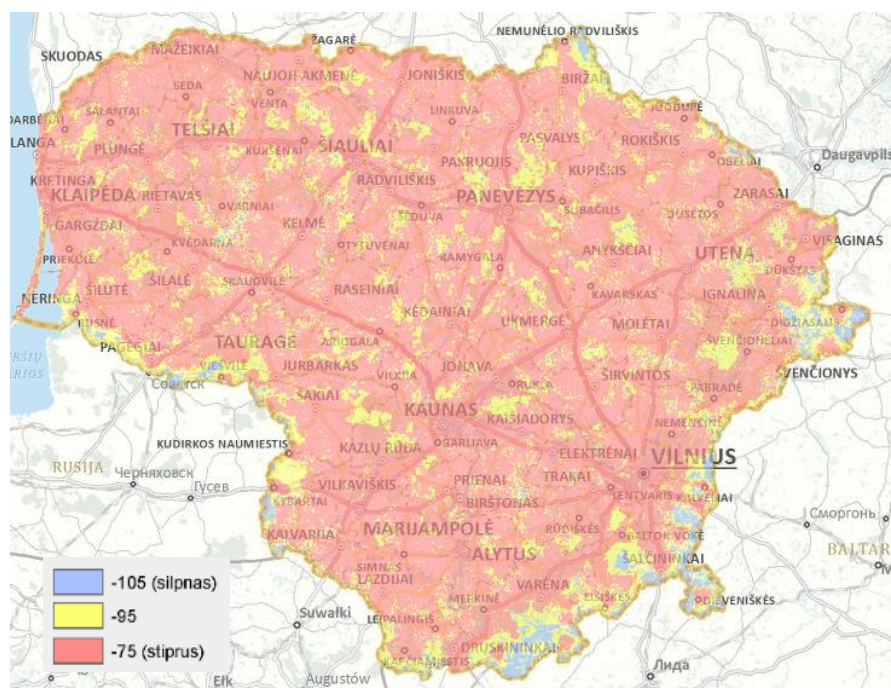
Šaltinis: Tarnyba

Ataskaitos 26 paveikslėlyje pateikta Tele2 aprėptis. Silpniausiu signalo lygiu operatorius aprėpia 99,8 proc. Lietuvos teritorijos. Operatorius užtikrina didžiausią UMTS aprėptį. Skirtumas tarp jo aprėpties ir mažiausią aprėptį turinčių operatoriaus aprėpties yra 1,2 proc.

26 pav. Tele2 UMTS aprėptis
Šaltinis: Tarnyba

Ataskaitos 27 paveikslėlyje pateikta Telia Lietuva aprėptis. Silpniausiu signalo lygiu operatorius aprėpia 99,7 proc. Lietuvos teritorijos.

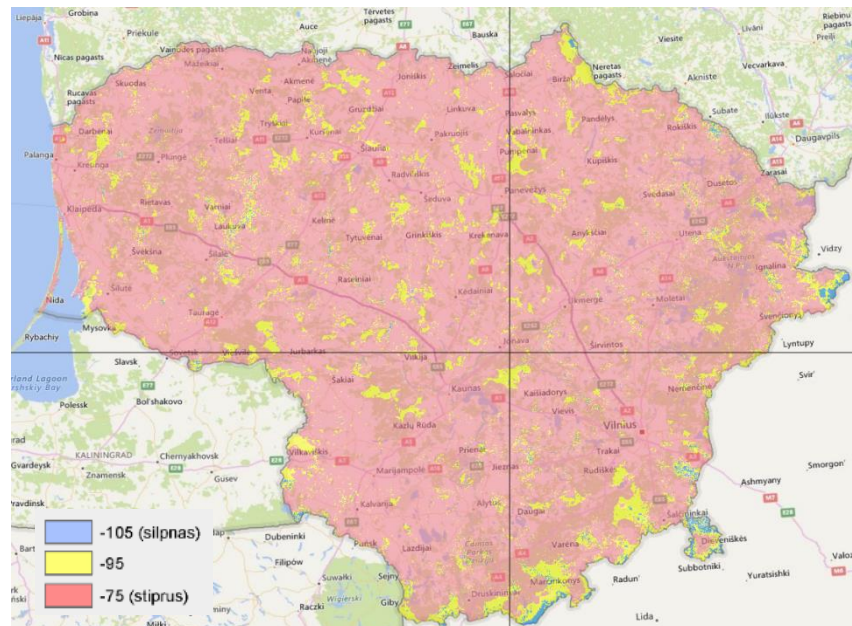
27 pav. Telia Lietuva UMTS aprėptis
Šaltinis: Tarnyba

Kaip ir GSM atveju, siekiant išsiaiškinti, kiek pagerėja aprėptis egzistuojant nacionalinio roamingo paslaugoms, buvo atlikti Telia Lietuva, Bitė Lietuva ir Tele2 UMTS judriojo ryšio tinklų geografinio padengimo sujungimo skaičiavimai. Ataskaitos 42 lentelėje pateikta informacija apie aprėptį, apjungus visų trijų operatorių UMTS aprėptis

42 lentelė. Bendra operatorių UMTS aprėptis

Operatorius	-105 dBm	-95 dBm	-85 dBm
Bitė Lietuva + Tele2 + Telia	99,9 proc.	99,1 proc.	89,3 proc.

Ataskaitos 28 paveikslėlyje pateikta bendra UMTS tinklo aprėptis, gauta apjungus visų trijų operatorių UMTS aprėptis. UMTS tinklas dengia 99,9 proc. Lietuvos teritorijos, o stiprus signalo lygis dengia 89,3 proc. teritorijos.

28 pav. Bendra operatorių UMTS aprėptis

Šaltinis: Tarnyba

Judriojo ryšio operatoriui naudojantis nacionalinio roamingo paslauga jo teikiamų UMTS paslaugų aprėptis padidėtų ne daugiau kaip iki bendros visų trijų judriojo ryšio operatorių UMTS tinklų aprėpties. Tai yra, mažiausią UMTS aprėptį turinčio judriojo ryšio operatoriaus teritorinis padengimas UMTS silpniausiu signalu, padidėtų ne daugiau kaip 1,4 proc. Lietuvos teritorijos (nuo 98,5 proc. iki 99,9 proc.), o padengimas stipriausiu UMTS signalu padidėtų daugiausia iki 23,8 proc. Lietuvos teritorijos, tačiau šis aprėpties „išaugimas“ sietinas su mažai apgyvendintomis vietovėmis, kadangi kiekvienas judriojo ryšio operatorius pirmiausia stengiasi aprėpti gausiau apgyvendintas vietas. Kitų judriojo ryšio operatorių teikiamų UMTS paslaugų aprėpties padidėjimas būtų dar mažesnis, todėl manytina, kad judriojo ryšio operatoriams neverta tarpusavyje naudotis UMTS nacionalinio roamingo paslauga.

Ataskaitos 3.3.2 skyriaus išvada:

Judriojo ryšio operatoriams, valdantiems UMTS tinklus, neverta tarpusavyje naudotis GSM nacionalinio roamingo paslauga, kadangi šios paslaugos nepadėtų išplėsti UMTS aprėpties.

3.3.3 LTE tinklų geografinio padengiamumo vertinimas

Paskutiniai LTE aprėpties skaičiavimai atlikti 2017 m. birželio mėnesį pagal operatorių pateiktus ir iki 2017 metų birželio 15 d. užregistruotus bazinių stočių duomenis. Skaičiavimai atlikti tais pačiais, matavimais pagrįstais, metodais visiems judriojo ryšio operatoriams ir Telecentrui (tik 2,3 GHz LTE tinklui), naudojant Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos ITU-R P. 525 bei Deygout 94 difrakcijos modelį bei įvertinant vietovės reljefą, užstatymo bei miškų įtaką. Skaičiavimams reljefo sluoksnis suformuotas Lietuvos 1:50000 mastelio žemėlapiu pagrindu. Rezultatai atspindi tikėtinus signalų lygius 1,5 m aukštyje virš žemės paviršiaus.

Ataskaitos 43 lentelėje pateiktas bazinės stoties signalo lygių, kuriems buvo atliktas aprėpties skaičiavimas, paaiškinimas.

43 lentelė. Signalų lygių paaškinimas

LTE signalo lygis	Aprašymas
-115 dBm	Silpnas ryšys. Ryšys atvirose vietovėse.
-105 dBm	Vidutinio stiprumo ryšys. Ryšys automobiliuose, mažaaukštės statybos rajonuose, kaimo tipo gyvenvietėse
-95 dBm	Stiprus ryšys. Ryšys visur 1,5 m. aukštyje

Šaltinis: Tarnyba

Ataskaitos 44 lentelėje pateikti 2017 m. birželio 15 d. LTE aprėptių skaičiavimų rezultatai.

44 lentelė. LTE aprėptių skaičiavimų rezultatai, 2017 m. birželio 15 d.

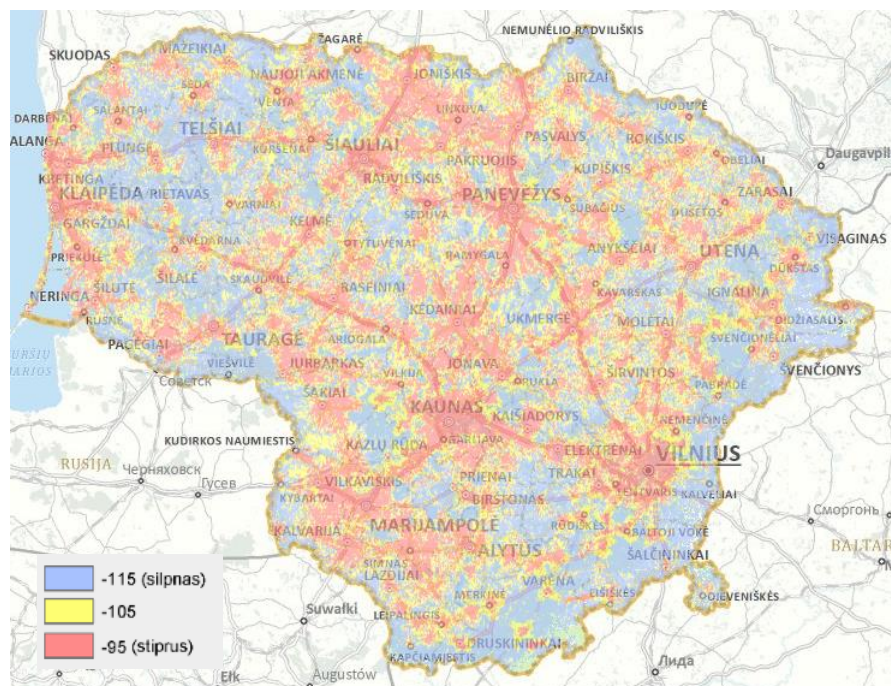
Operatorius	-115 dBm	-105 dBm	-95 dBm
Bitė Lietuva	93,4 proc.	61,1 proc.	31,5 proc.
Tele2	97,3 proc.	75,4 proc.	44,5 proc.
Telecentras	16,6 proc.	7,6 proc.	3,0 proc.
Telia Lietuva	98,6 proc.	75,2 proc.	43,9 proc.

Šaltinis: Tarnyba

Žemiau pateiktuose paveikslėliuose atvaizduotos operatorių aprėptys. Tikėtinos LTE ryšio stiprumo zonos atvaizduotos trimis spalvomis. Mėlyna spalva atitinka -115 dBm signalo lygį, kurio pakanka užmegzti ryšį atviroje vietovėje. Geltona spalva atitinka -105 dBm signalo stiprumą. Tai vidutinio stiprumo ryšys, kurio reikia, kad vartotojai galėtų naudotis ryšių automobiliuose, mažaaukštės statybos rajonuose ir kaimo tipo gyvenvietėse. Stiprus ryšys pavaizduotas raudona spalva. Jo signalo lygis atitinka -95 dBm ir daugiau.

Kiekybinis skirtumas tarp operatorių LTE aprėptių yra 5,2 proc., neskaitant Telecentro aprėpties, kuri yra 16,6 proc. Lietuvos teritorijos. Silpniausiu signalo lygiu kiekvienas iš operatorių, neskaitant Telecentro, dengia daugiau nei 93 proc. Lietuvos teritorijos.

Ataskaitos 29 paveikslėlyje pateikta Bitė Lietuva aprėptis. Silpniausiu signalo lygiu operatorius aprėpia 93,4 proc. Lietuvos teritorijos.

29 pav. Bitė Lietuva LTE aprėptis

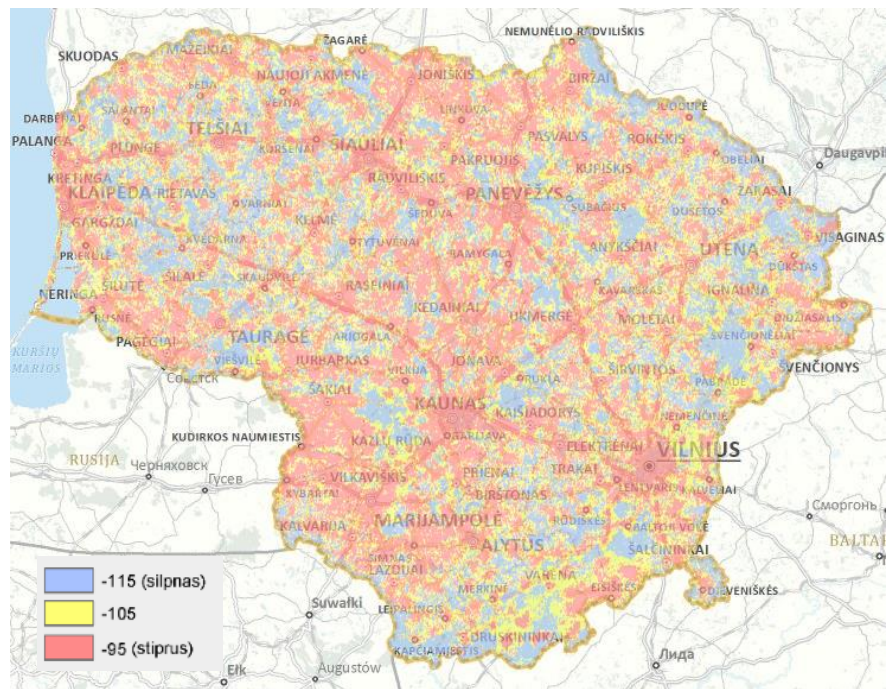
Šaltinis: Tarnyba

Ataskaitos 30 paveikslėlyje pateikta Tele2 aprėptis. Silpniausiu signalo lygiu operatorius aprėpia 97,3 proc. Lietuvos teritorijos.

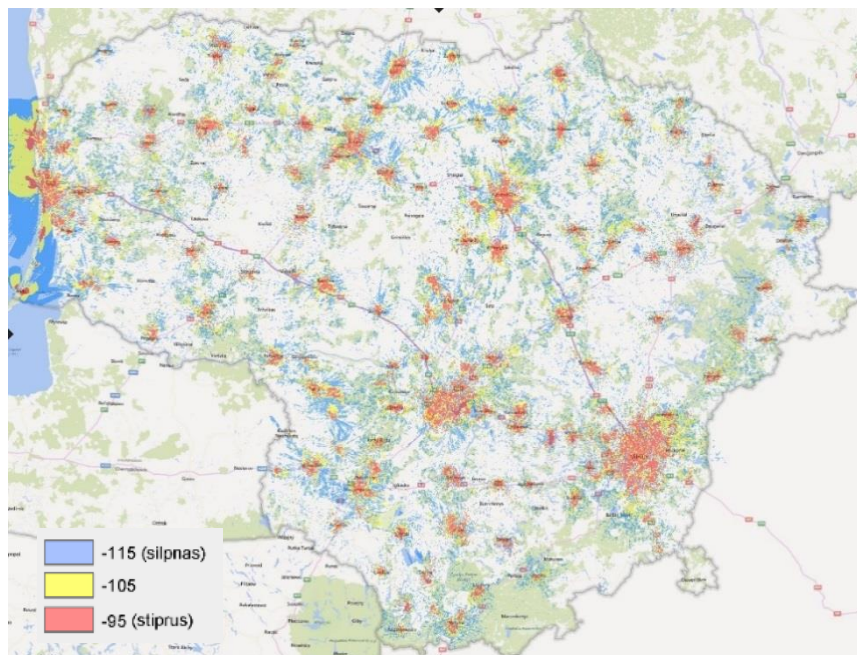
30 pav. Tele2 LTE aprėptis
Šaltinis: Tarmyba

Ataskaitos 31 paveikslėlyje pateikta Telia Lietuva aprėptis. Silpniausiu signalo lygiu operatorius aprėpia 98,6 proc. Lietuvos teritorijos. Operatorius užtikrina didžiausią LTE aprėptį. Skirtumas tarp jo aprėpties ir mažiausią aprėptį turinčio operatoriaus aprėpties (neskaitant Telecentro) yra 5,2 proc.

31 pav. Telia Lietuva LTE aprėptis
Šaltinis: Tarmyba

Ataskaitos 32 paveikslėlyje pateikta Telecentro aprėptis. Silpniausiu signalo lygiu operatorius aprėpia 16,6 proc. Lietuvos teritorijos.

32 pav. Telecentro LTE aprėptis
Šaltinis: Tarnyba

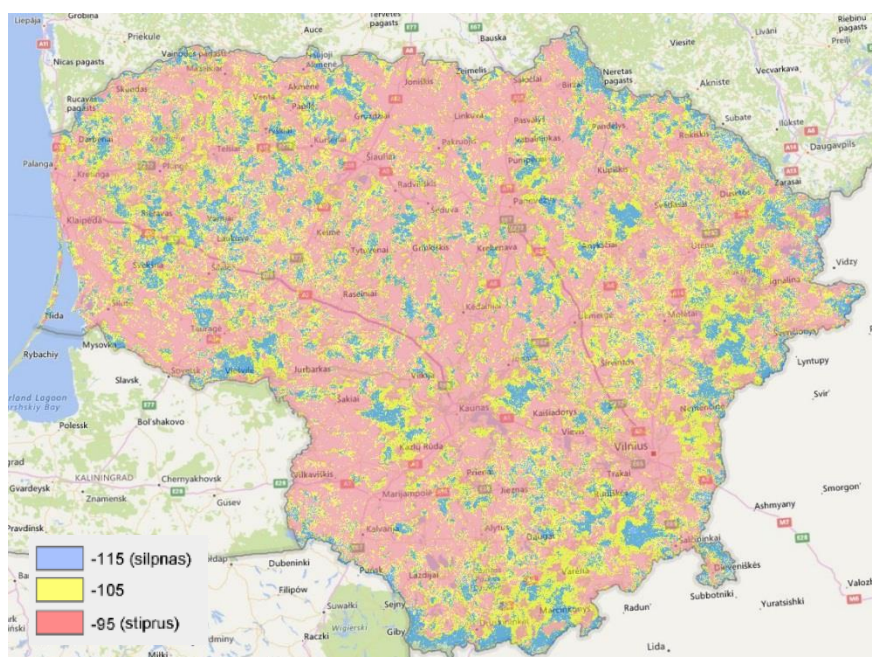
Kaip ir GSM bei UMTS atveju, siekiant išsiaiškinti, kiek pagerėja aprėptis egzistuojant tarptinkliniam ryšiui, Ataskaitos 45 lentelėje pateikta informacija apie aprėptį, apjungus skirtingų operatorių LTE aprėptis.

45 lentelė. Bendra operatorių LTE aprėptis

Operatorius	-115 dBm	-105 dBm	-95 dBm
Bitė Lietuva + Tele2 + Telia Lietuva	99,4 proc.	85,9 proc.	55,7 proc.
Bitė Lietuva + Tele2 + Telecentras + Telia Lietuva	99,4 proc.	85,9 proc.	55,7 proc.

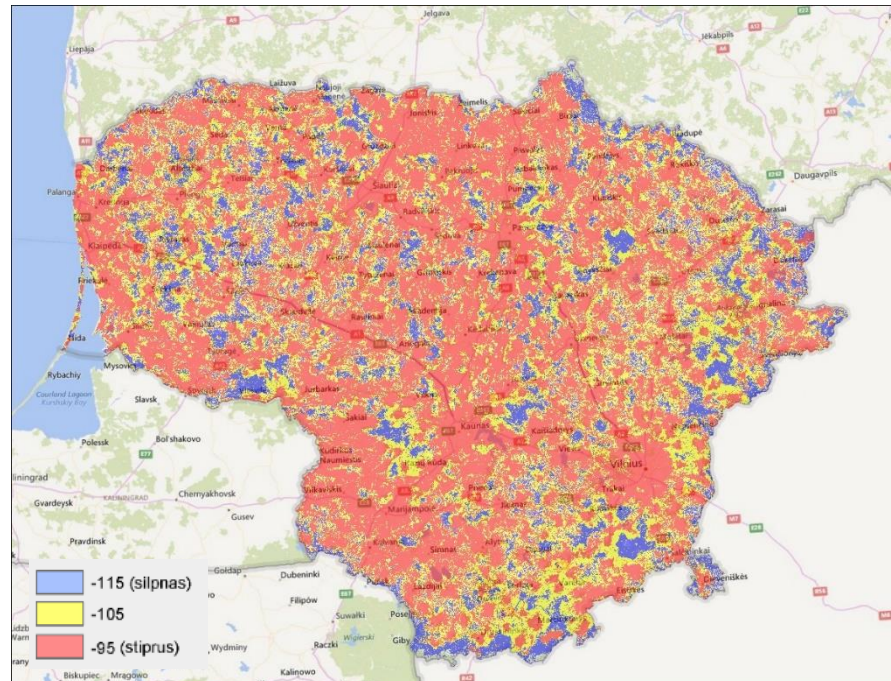
Šaltinis: Tarnyba

Ataskaitos 33 paveikslėlyje pateikta bendra LTE tinklo aprėptis, gauta apjungus Bitė Lietuva, Tele2, ir Telia Lietuva LTE tinklų aprėptis. LTE tinklas dengia 99,4 proc. Lietuvos teritorijos silpnu signalo lygiu, o stipriu signalo lygiu dengiama 55,7 proc. teritorijos.

33 pav. Bendra Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva LTE aprėptis

Ataskaitos 34 paveikslėlis gautas prie visų judriojo ryšio operatorių aprėptį pridėjus Telecentro eksploatuojamo 2,3 GHz LTE tinklo aprėptį. Visi LTE tinklai dengia 99,4 proc. Lietuvos teritorijos silpnu signalu lygiu, o stipriu signalu lygiu dengiama 55,7 proc. teritorijos.

34 pav. Bendra Bitė Lietuva, Tele2, Telecentro ir Telia Lietuva LTE aprėptis
Šaltinis: Tarnyba

Rezultatai rodo, jog teritorinis padengimas silpniausiu signalu, lyginant su didžiausią aprėptį turinčio operatoriaus aprėptimi, padidėja 1,2 proc. Labiausiai (13,1 proc.) padidėja stipriausio signalo aprėptis.

Judriojo ryšio operatoriui (Bitė Lietuva, Telia Lietuva arba Tele2) naudojantis nacionalinio roamingo paslauga jo teikiamų LTE paslaugų aprėptis padidėtų ne daugiau kaip iki bendros visų trijų judriojo ryšio operatorių LTE tinklų aprėpties. Tai yra, mažiausią LTE aprėptį turinčio judriojo ryšio operatoriaus teritorinis padengimas LTE silpniausiu signalu, padidėtų ne daugiau kaip 6 proc. Lietuvos teritorijos (nuo 93,4 proc. iki 99,4 proc.), o teritorinis padengimas stipriausiu LTE signalu padidėtų daugiausia iki 24,2 proc. Lietuvos teritorijos, tačiau šis aprėpties „padidėjimas“ sietinas su mažai apgyvendintomis vietovėmis, kadangi kiekvienas judriojo ryšio operatorius pirmiausia stengiasi aprėpti gausiau apgyvendintas vietoves. Kitų judriojo ryšio operatorių teikiamų LTE paslaugų aprėpties padidėjimas būtų dar mažesnis.

Situacija iš esmės keičiasi Telecentro atveju – pasinaudojęs nacionalinio roamingo paslauga, savo teikiamų LTE paslaugų aprėptį Telecentras galėtų išplėsti iki bendros visų trijų judriojo ryšio operatorių LTE tinklų aprėpties. Tai yra, šio operatoriaus teritorinis padengimas LTE silpniausiu signalu, geriausiu atveju padidėtų 82,8 proc. Lietuvos teritorijos (nuo 16,6 proc. iki 99,4 proc.), o stipriausiu LTE signalu Telecentro LTE paslaugų aprėptis nuo 3 proc. padidėtų iki 55,7 proc. Lietuvos teritorijos.

Ataskaitos 3.3.3 skyriaus išvados:

- 1) Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva neverta tarpusavyje naudotis LTE nacionalinio roamingo paslauga, kadangi šios paslaugos nepadėtų išplėsti LTE aprėpties.
- 2) Telecentrai galėtų būti naudinga naudotis LTE nacionalinio roamingo paslauga, kadangi ši paslauga gerokai padidintų Telecentro LTE tinklo aprėptį.

Ataskaitos 3.3 skyriaus apibendrinimas:

Apibendrinant radijo ryšio tinklų geografinio padengimo vertinimus, manytina, kad judriojo ryšio operatoriai (Bitė Lietuva, Tele2, ir Telia Lietuva) naudodamiesi nacionalinio roamingo paslauga nepasiektų žymaus teikiamų GSM, UMTS ar LTE paslaugų aprėpties padidėjimo. Telecentro teikiamos LTE paslaugos aprėptis, pasinaudojus nacionalinio roamingo paslauga su visų trijų ar kuriuo nors vienu judriojo ryšio operatoriumi, ženkliai padidėtų. Svarbu paminėti, kad LTE aprėpties padidėjimas būtų „vienpusis“ – padidėtų tik Telecentro LTE paslaugų aprėptis, o judriojo ryšio operatorių (operatoriaus) aprėptis liktų nepakitusi, kadangi Telecentro LTE tinklo dengiamos vietovės yra padengtos ir bet kurio iš kitų judriojo ryšio operatorių LTE tinklu.

Ataskaitos 3.3 skyriaus išvada:

Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva judriojo radijo ryšio operatoriams neverta tarpusavyje naudotis GSM, UMTS ir LTE nacionalinio roamingo paslauga, kadangi šios paslaugos nepadėtų išplėsti minėtų tinklų aprėpties. Telecentrui galėtų būti naudinga naudotis LTE nacionalinio roamingo paslauga, kadangi ši paslauga gerokai padidintų Telecentro LTE tinklo aprėptį.

3.4 Lietuvoje esančių asmenų galimybės kreiptis į pagalbos tarnybas užtikrinimo vertinimas

ERĮ 34 straipsnio 10 dalis įpareigoja visus viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjus Tarnybos nustatyta tvarka ir sąlygomis nemokamai užtikrinti savo abonentams ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų naudotojams, įskaitant taksofonų naudotojus bei neįgaliuosius abonentus ir (arba) naudotojus, galimybę naudotis skubios pagalbos iškvietimo paslaugas teikiančių institucijų paslaugomis. Abonentų ir (ar) naudotojų galimybės naudotis pagalbos iškvietimo paslaugas teikiančių institucijų paslaugomis tvarkos aprašo, patvirtinto Tarnybos direktoriaus 2011 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 1V-1087 „Dėl Abonentų ir (ar) naudotojų galimybės naudotis pagalbos iškvietimo paslaugas teikiančių institucijų paslaugomis tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – Aprašas) 4.1 ir 4.1.1 papunkčiai taip pat įpareigoja visus viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjus savo abonentams ir (ar) naudotojams, įskaitant taksofonų naudotojus bei neįgaliuosius abonentus ir (ar) naudotojus, užtikrinti galimybę naudotis Bendrojo pagalbos centro ir kitų pagalbos tarnybų paslaugomis skambinant bendruoju pagalbos telefono numeriu 112 nemokamai ir nenaudojant jokių mokėjimo priemonių, personalinių identifikavimo numerių (PIN), kodų ar kortelių. Pastebėtina tai, kad skambučių siuntimą bendruoju pagalbos telefono numeriu 112 užtikrina įrenginiai (telefono aparatas arba planšetinis kompiuteris, turintis skambinimo funkciją).

Telefono aparatas, kuriame nėra SIM kortelės arba ji yra, tačiau savo tinklo signalo nėra arba jis yra silpnas, skambučiui pagalbos telefono numeriu 112 jungiasi prie arčiausiai esančios, stipriausią signalą siunčiančios bet kurio judriojo ryšio tinklo bazinės stoties. Net jei dviejų operatorių bazinės stotys stovi toje pačioje vietoje, telefonas automatiškai pasirinks bent kiek stipresnį signalą. Vadinasi, įtakos prisijungti prie vieno ar kito judriojo ryšio tinklo gali turėti ne tik antenos pakreipimas, bet ir vietovės reljefas.

Situacijoje, kai telefono aparatas jungiasi ne prie savo judriojo ryšio tinklo bazinės stoties, pagalbos skambutis bus perduotas į Bendrąjį pagalbos centą be telefono ryšio numerio. Esant situacijai, kai abonentų ir (ar) naudotojų neįmanoma identifikuoti telefono ryšio numeriu, judriojo ryšio tinklo teikėjai, teikdami vietos nustatymo duomenis, turi vietoje telefono ryšio numerio naudoti su Bendruoju pagalbos centru suderintą identifikatorių, kuris susietų pagalbos skambutį su vietos nustatymo duomenimis.

Taigi, tuo atveju jei telefonas gali prisijungti prie bet kurio operatoriaus bazinės stoties, bus įmanoma paskambinti bendruoju pagalbos telefono numeriu 112. Šiuo numeriu nebus galima paskambinti tik tuo atveju, kai telefonas negalės prisijungti prie bet kurio judriojo ryšio tinklo bazinės stoties. Ataskaitos 2.4 skyriuje pateikta informacija apie bendrą Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva 2G tinklų padengiamumą. Iš ten pateiktų duomenų matyti, kad atvirose vietovėse telefonas, tikėtina, neprisijungtų prie 2G radijo ryšio tinklo 0,1 proc. Lietuvos teritorijos, tuo tarpu telefonui esant automobilyje, mažaaukštės statybos rajonuose, kaimo tipo gyvenvietėse – 1,4 proc. Lietuvos teritorijos. 4G atveju nebūtų galima prisijungti, priklausomai nuo galinio įrenginio padėties, atitinkamai 0,6 proc. ir 14,1 proc. Lietuvos teritorijos. Pastebėtina tai, kad esant blogam ryšiui,

galinis įrenginys jungtųsi prie ankstesnės kartos judriojo ryšio tinklo, ir tokiu būdu skambučius bendruoju pagalbos telefono numeriu 112 būtų galima atlikti 99,9 proc. Lietuvos teritorijos. Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytą, skambučius bendruoju pagalbos telefono ryšio numeriu galima siųsti 99,9 proc. Lietuvos teritorijos.

Vertinant nacionalinio roamingo kontekste, nacionalinio roamingo įvedimas nepagerintų galimybės susisiekti su pagalbos tarnybomis asmenims, prisijungusiems prie Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva judriojo ryšio tinklų. Telecentro abonentai, naudojančys įrenginius, kurie turi skambinimo funkciją, galės paskambinti bendruoju pagalbos telefono numeriu 112 net nesant nacionalinio roamingo.

Ataskaitos 3.4 skyriaus išvada:

Skambučius bendruoju pagalbos telefono numeriu 112 galima siųsti 99,9 proc. Lietuvos teritorijos Bitė Lietuva, Tele2, Telia Lietuva ir Telecentro judriojo ryšio tinklų atveju ir tai galima užtikrinti be nacionalinio roamingo.

3.5 Judriojo ryšio paslaugų teikėjo keitimas nekeičiant SIM kortelės

Esant įgyvendintam nacionaliniam roamingui, judriojo ryšio paslaugų gavėjas nekeisdamas SIM kortelės turėtų galimybę pasinaudoti kitų operatorių teikiamomis paslaugomis. ESO informavo Tarnybą apie bendrovės vykdomą išmaniosios energijos apskaitos diegimo Lietuvoje analizę ir planus diegti išmaniuosius skaitiklius, kuriuose būtų naudojamos judriojo ryšio technologijos.

Pasak ESO, ji, siekdama naudotis judriojo ryšio paslaugomis palankiausiomis kainomis, šioms paslaugoms įsigyti organizuotų viešuosius pirkimus. Judriojo ryšio paslaugas tam tikrą laikotarpį teiktų palankiausia kainą pasiūlęs operatorius. Tuo atveju, jei konkursą laimėtų kitas operatorius, nei tas, kuris teikė judriojo ryšio paslaugas iki tol, būtų reikalingas visų skaitikliuose esančių SIM kortelių pakeitimas, kuris, pasak ESO, ženkliai didintų išmaniosios apskaitos sąnaudas. Siekiant sumažinti sąnaudas dėl SIM kortelių keitimo, bendrovė svarsto diegti išmaniuosius skaitiklius, kuriuose būtų naudojamos integruotos SIM kortelės (angl. *Embedded SIM*), kurių fiziškai nereiktų pakeisti keičiant elektroninių ryšių paslaugų teikėją. ESO vertinimu, nacionalinio roamingo egzistavimas sudarytų galimybę nekeičiant SIM kortelės naudotis kelių operatorių teikiamomis paslaugomis ir taip išvengti arba sumažinti išmaniųjų skaitiklių priežiūros sąnaudas bei užtikrinti rezervinį ryšį.

ESO keliamą problemą yra susijusi su daiktų internetu (angl. *Internet of Things*) ir (arba) telemetrijos paslaugomis (mašina–mašinos, angl. *Machine to Machine*, M2M), kurios laikomos perspektyvia elektroninių ryšių paslaugų niša. Tam tikra apimtimi (pvz. automobilių telemetrija) šios paslaugos jau yra teikiamos šiuo metu ir jų teikimas yra realizuotas naudojant SIM korteles. Tokių paslaugų gavėjas, nusprendęs keisti judriojo ryšio paslaugų teikėją, turi pasikeisti SIM kortelę. Tuo atveju, net jei ir rinkoje būtų įrenginių su integruotomis SIM, Tarnybos turimomis žiniomis, nei vienas Lietuvos operatorius šiuo metu neturi ir artimiausiu metu neketina plėsti techninių galimybių, kad šiems įrenginiams suteiktų judriojo ryšio paslaugas.

Nors ESO savo raštu Tarnybą informavo, kad nacionalinis tarptinklinis ryšys padėtų sumažinti su judriojo ryšio paslaugų teikėjo pakeitimu susijusias sąnaudas, tačiau konkrečiai nenurodė, kaip tai galėtų būti realizuota. Tarnybos nuomone, diegiant išmaniuosius skaitiklius būtų pasirinktas vienas (pirminis) operatorius ir jo SIM kortelė visada būtų skaitiklyje. Taigi faktinis judriojo ryšio paslaugų teikėjas visada būtų tas operatorius, kurio SIM kortelė būtų įdėta išmaniajame skaitiklyje. Nacionalinis roamingas sudarytų sąlygas pasinaudoti kito operatoriaus paslaugomis nekeičiant SIM kortelės, tačiau judriojo ryšio paslaugų sutartis, su visomis paslaugų sąlygomis būtų sudaryta su tuo pačiu vieninteliu operatoriumi, kurio kortelė buvo įdėta pradžioje. Taigi faktiškai pakeisti judriojo ryšio paslaugų teikėją atliekant viešąjį pirkimą, tačiau nekeičiant SIM kortelės, nėra galimybių ir naudojimas nacionalinio roamingo būdu teikiamomis paslaugomis nebūtinai sumažins išlaidas elektroninių ryšių paslaugoms, kurių pagalba duomenys iš išmaniųjų skaitiklių būtų perduoti ESO apskaitos sistemoms. ESO pageidaujama gauti paslaugų teikėjas, visų pirma, turės pirkti judriojo ryšio tinklo, kuriame yra įdiegtos SIM kortelės, panaudojimo paslaugas tam, kad duomenys būtų perduoti per tą tinklą, o taip pat pasidengti savo išlaidas duomenis

perduodant iki ESO apskaitos sistemų. Tarnybos nuomone, nacionalinis roamingas galėtų būti naudingas tik nepakankamos aprėpties ir rezervinio ryšio užtikrinimo atvejais, tačiau pastarąsias paslaugas galėtų užtikrinti komerciniu pagrindu sudaryti susitarimai.

Ataskaitos 3.5 skyriaus išvada:

Nacionalinio roamingo egzistavimas nebūtų tinkama priemonė, leidžianti už palankesnes kainas naudotis kitų paslaugų teikėjų teikiamomis judriojo ryšio paslaugomis nekeičiant SIM kortelės.

ATASKAITOS 3 SKYRIAUS APIBENDRINIMAS:

Ataskaitos 3.1 skyriuje nustatyta, kad Tarnybai reguliuoti nacionalinio roamingo paslaugų teikimą siekiant pagerinti konkurencines sąlygas mažmeninėje judriojo ryšio paslaugų rinkoje nėra tikslinga, kadangi šioje rinkoje konkurencija yra veiksminga ir nėra didelę įtaką rinkoje turinčių ūkio subjektų.

Ataskaitos 3.2 skyriuje nustatyta, kad trijų pagrindinių judriojo ryšio operatorių Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva teikiamų judriojo ryšio paslaugų kokybė yra gera, bei tarpusavyje iš esmės nesiskiria, todėl nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas judriojo ryšio paslaugų gavėjams šių paslaugų kokybės nepagerintų.

Ataskaitos 3.3 skyriuje nustatyta, kad Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva judriojo radijo ryšio operatoriams neverta tarpusavyje naudotis GSM, UMTS ir LTE nacionalinio roamingo paslauga, kadangi šios paslaugos nepadėtų išplėsti minėtų tinklų aprėpties. Telecentrai galėtų būti naudinga naudotis LTE nacionalinio roamingo paslauga, kadangi ši paslauga gerokai padidintų LTE aprėptį.

Ataskaitos 3.4 skyriuje nustatyta, kad skambučius bendroju pagalbos telefono numeriu 112 galima siųsti 99,9 proc. Lietuvos teritorijos Bitė Lietuva, Tele2, Telia Lietuva ir Telecentro judriojo ryšio tinklų atveju ir tai galima užtikrinti be nacionalinio roamingo.

Ataskaitos 3.5 skyriuje nustatyta, kad nacionalinio roamingo egzistavimas nebūtų tinkama priemonė, kuri leistų už palankesnes kainas naudotis kitų paslaugų teikėjų teikiamomis judriojo ryšio paslaugomis nekeičiant SIM kortelės.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Lietuvoje nėra poreikio Tarnybai iš anksto sudaryti sąlygas pasinaudoti nacionalinio roamingo paslaugomis ir reguliuoti nacionalinio roamingo paslaugų teikimą.

ATASKAITOS 3 SKYRIAUS IŠVADA:

Konkurencinė padėtis judriojo ryšio paslaugų rinkoje, judriojo ryšio paslaugų kokybė, judriojo ryšio tinklų padengiamumas ir Lietuvoje esančių asmenų galimybės susisiekti su pagalbos tarnybomis naudojantis judriojo ryšio tinklais užtikrinimas rodo, kad Lietuvoje nėra poreikio Tarnybai iš anksto sudaryti sąlygas pasinaudoti nacionalinio roamingo paslaugomis ir reguliuoti nacionalinio roamingo paslaugų teikimą.

4 NACIONALINIO ROAMINGO ĮVEDIMO GALIMYBIŲ VERTINIMAS

Šioje Ataskaitos dalyje bus analizuojami Tarnybos galimi taikyti įrankiai reguliuoti nacionalinio roamingo paslaugas: rinkos tyrimai, sąlygų naudoti radijo dažnius (kanalus) keitimas ir bendrasis prieigos reguliavimas, atsižvelgiant į jų taikymo paskirtį ir tikslingumą.

4.1 Rinkos tyrimas

Pirmoji potenciali Tarnybos intervencijos į nacionalinio roamingo paslaugų teikimą priemonė yra atitinkamų rinkų tyrimai. Pagal ERĮ 14 straipsnio 1 dalį, konkurencijos priežiūros elektroninių ryšių srityje Tarnyba siekia, kad būtų sudarytos sąlygos veiksmingos konkurencijos elektroninių ryšių srityje egzistavimui ir plėtrai bei sąlygos, užkertančios kelią ūkio subjektams piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje. Tai yra užtikrinama atliekant atitinkamų rinkų tyrimus, kurių tikslas pagal ERĮ 16 straipsnio 1 dalį – siekti, kad elektroninių ryšių srityje būtų užtikrinta veiksminga konkurencija,

o didelę įtaką turintiems ūkio subjektams būtų užkirstas kelias piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje. Tarnyba atlieka atitinkamų rinkų tyrimus vadovaudamasi:

1. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 349) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37);
2. ERĮ;
3. Rinkos tyrimo taisyklėmis, patvirtintomis Tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 1V-297 „Dėl Rinkos tyrimo taisyklių patvirtinimo“;

ir atsižvelgdama į:

1. 2014 m. spalio 9 d. Komisijos rekomendaciją dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas ex-ante reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL 2014 L 295, p. 79) (toliau – Atitinkamų rinkų apibrėžimo rekomendacija);
2. 2002 m. Komisijos gaires dėl rinkos tyrimo ir didelės įtakos vertinimo rinkoje pagal Bendrijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemą;
3. 2008 m. spalio 15 d. Komisijos rekomendaciją 2008/850/EB dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos 7 straipsnyje numatytų pranešimų, terminų ir konsultacijų (OL 2008 L 301, p. 23);
4. Europos Reguliotojų Grupės (angl. European Regulatory Group, ERG) elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms bendrą poziciją dėl požiūrio į tinkamas priemones naujoje reguliavimo sistemoje (EGR (03) 30 rev1 bei EGR (06) 33);
5. Europos Reguliotojų Grupės dokumentą „Trijų kriterijų taikymo gairės“ (angl. *Guidance on the Application of the three criteria test*) (toliau – Trijų kriterijų taikymo gairės);
6. Atitinkamų rinkų apibrėžimo rekomendacijos aiškinamąjį memorandumą.

Pagal ERĮ 16 straipsnio 3 dalį, Tarnyba atlieka rinkos tyrimą Europos Komisijai priėmus rekomendaciją, nustatančią atitinkamas produktų ir paslaugų rinkas, arba sprendimą, nustatantį Europos Sąjungos rinką, arba pakeitus šiuos teisės aktus. Pagal ERĮ 16 straipsnio 4 dalį, Tarnyba taip pat turi teisę atlikti rinkos tyrimą:

- 1) suinteresuotų ūkio subjektų prašymu;
- 2) valstybės ar savivaldybių institucijų prašymu;
- 3) savo iniciatyva.

Pastebėtina, kad vadovaujantis Atitinkamų rinkų apibrėžimo rekomendacijos preambulės 8 konstatuojama dalimi, Tarnyba, norėdama nustatyti didmenines rinkas, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas, atsižvelgiant į ateities perspektyvą, turi įvertinti, ar mažmeninės rinkos yra veiksmingai konkurencingos be susijusioje didmeninėje rinkoje didelę įtaką turinčio ūkio subjekto reguliavimo. Atliekant šį tyrimą siekiama nustatyti, ar atitinkamose apibrėžtose rinkose yra ūkio subjektas, kuris turi tokią ekonominės galios padėtį, kuri suteikia jam galią elgtis pakankamai nepriklausomai nuo konkurentų ir vartotojų. Atliekant konkurencijos veiksmingumo tyrimą, taip pat yra nustatomos konkurencijos problemos, kurios kyla arba gali kilti nagrinėjamosiose rinkose.

Ataskaitos 3.1 skyriuje buvo atlikta mažmeninės judriojo ryšio paslaugų rinkos analizė, kurioje buvo siekiama įvertinti konkurencinę situaciją minėtoje rinkoje ir identifikuoti joje pasireiškiančias problemas, kurios galimai daro neigiamą įtaką konkurencinei aplinkai, rinkoje veikiantiems ūkio subjektams ir vartotojams. Atlikus mažmeninės judriojo ryšio paslaugų rinkos analizę nustatyta, kad šioje rinkoje konkurencija yra veiksminga ir nėra didelę įtaką rinkoje turinčių ūkio subjektų.

Atsižvelgiant į visa tai, kas nurodyta aukščiau ir į Ataskaitos 3.1 skyriuje atliktą mažmeninės judriojo ryšio paslaugų rinkos analizę, konstatuotina, kad nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas per rinkos tyrimus nėra įmanomas, nes vertikaliai susijusioje mažmeninėje judriojo ryšio paslaugų rinkoje egzistuoja efektyvi konkurencija ir joje nėra didelę įtaką turinčio ūkio

subjekto, kuris galėtų veikti nepriklausomai nuo konkurentų ir vartotojų, net ir nesant reguliavimo atitinkamoje didmeninėje rinkoje.

Ataskaitos 4.1 skyriaus išvada:

Nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimo įvedimas naudojant rinkų tyrimo procedūrą yra negalimas, kadangi konkurencija su šiomis paslaugomis susijusioje mažmeninėje judriojo ryšio paslaugų rinkoje yra veiksminga.

4.2 Sąlygų naudoti radijo dažnius (kanalus) keitimas

Antroji potenciali Tarnybos intervencijos į nacionalinio roamingo paslaugų teikimą priemonė yra atitinkamų reikalavimų nustatymas, nurodant juos kaip vieną iš radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygų.

Pagal ERĮ 3 straipsnio 14 punktą elektroninių ryšių išteklių, įskaitant radijo dažnius (kanalus), skyrimas yra teisės suteikimas Tarnybos nustatytais sąlygomis naudoti elektroninių ryšių išteklius, išduodant leidimą.

Tarnyba yra išdavusi leidimus naudoti šiuos radijo dažnius (kanalus), kurie naudojami judriojo ryšio paslaugoms teikti:

46 lentelė: Leidimų naudoti radijo dažnius (kanalus), kurie naudojami judriojo ryšio paslaugoms teikti, sąrašas

Radijo dažnių juosta	Leidimo turėtojai	Galiojimo terminas
800 MHz	UAB „Bitė Lietuva“,	2030-07-01
	UAB „Tele2“,	2030-07-01
	Telia Lietuva, AB	2030-07-01
900 MHz	UAB „Bitė Lietuva“,	2032-10-31
	UAB „Tele2“,	2032-10-31
	Telia Lietuva, AB	2032-10-31
1800 MHz	UAB „Bitė Lietuva“,	2032-10-31
	UAB „Tele2“,	2032-10-31
	Telia Lietuva, AB	2032-10-31
2100 MHz	UAB „Bitė Lietuva“,	2026-02-28
	UAB „Tele2“,	2026-03-06
	Telia Lietuva, AB	2026-02-23
2300 MHz	AB Lietuvos Radijo ir televizijos centras	2029-07-25
2500 MHz	UAB „Bitė Lietuva“,	2027-08-29
	UAB „Tele2“,	2027-08-29
	Telia Lietuva, AB,	2027-08-29
	AB Lietuvos Radijo ir televizijos centras	2030-01-15
3400 MHz	UAB „Balticum TV“,	2022-10-22
	AB Lietuvos Radijo ir televizijos centras	2022-10-22
3600 MHz	UAB „Balticum TV“,	2027-03-05
	AB Lietuvos Radijo ir televizijos centras	2027-07-10

Šaltinis: Tarnyba

Lentelėje išvardinti radijo dažniai (kanalai) buvo skirti konkurso tvarka arba aukciono būdu. Pažymėtina kad šių radijo dažnių juostų naudotojams (leidimų turėtojams) Tarnybos nustatytos radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygos neįpareigoja, tačiau ir nedraudžia teikti nacionalinio roamingo paslaugas kitam ūkio subjektui.

2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimo (Leidimų direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 337) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37) (toliau - Leidimų direktyva) 7 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „Kai radijo dažnių naudojimo teisių suteikimą reikia riboti, valstybės narės tokias teises teikia remdamosi atrankos kriterijais, kurie turi būti objektyvūs,

skaidrūs, nediskriminuojantys ir proporcingi.“ ERĮ 54 straipsnis numato, kad „konkurso sąlygose turi būti nustatyti konkurso dalyvių kvalifikaciniai reikalavimai, apibrėžta rinka, kurioje elektroninių ryšių išteklių bus naudojami, elektroninių ryšių išteklių naudojimo sąlygos. Konkurso sąlygose turi būti nurodyti kriterijai, pagal kuriuos bus išrenkamas konkurso laimėtojas. Šie kriterijai turi būti pagrįsti specialiomis žiniomis ir veiklos efektyvumu, veiklos planų tinkamumu teikti elektroninių ryšių tinklus ir (arba) paslaugas, teiksimų paslaugų kainomis, paslaugų įdiegimo rinkoje terminais, investicijų dydžiu ir veiksmingos konkurencijos skatinimu.“, o ERĮ 55 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „aukciono taisyklėse turi būti nustatyti aukciono dalyvių kvalifikaciniai reikalavimai, apibrėžta rinka, kurioje elektroninių ryšių išteklių bus naudojami, elektroninių ryšių išteklių naudojimo sąlygos, taip pat minimalus elektroninių ryšių išteklių, kuriuos aukciono dalyvis turi pirkti aukcione, kiekis.“ Taigi, skiriant radijo dažnius (kanalus) aukciono būdu ar konkurso tvarka, nustatomos dalyvavimo konkurse ar aukcione sąlygos, įskaitant pagrindines radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygas ir radijo dažnių (kanalų) paskirtį. Ūkio subjektų dalyvavimas konkurse ar aukcione yra sąlygojamas Tarnybos nustatytų ir iš anksto žinomų (konkurso ar aukciono sąlygas skelbiant viešai) radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygų. Ūkio subjektai, įvertinę šias sąlygas, sprendžia ne tik dėl dalyvavimo konkurse ar aukcione, bet ir dėl tolesnės savo veiklos, numato jos vystymo galimybes, skaičiuoja galimas išlaidas ir pajamas ir pan. Taigi, ūkio subjektai, kuriems Tarnybos sprendimu buvo skirti radijo dažniai (kanalai), įgyja tam tikrų lūkesčių, kad šiuos radijo dažnius (kanalus) jie galės naudoti būtent tokiomis sąlygomis, kokios buvo nustatytos, todėl šių sąlygų keitimas iš esmės nustatant jiems papildomus įpareigojimus pažeistų šių asmenų teisėtus lūkesčius.

Pažymėtina, kad Leidimų direktyvos 14 straipsnio 1 dalis nustato, jog valstybės narės užtikrina, kad teisės, sąlygos ir procedūros, susijusios su naudojimo teisėmis, gali būti iš dalies keičiamos tik objektyviai pagrįstais atvejais ir proporcingai, prireikus atsižvelgiant į konkrečias sąlygas, taikomas perduodamoms radijo dažnių naudojimo teisėms, o to paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „Valstybės narės neapriboja ir nepanaikina teisių įrengti įrenginius arba radijo dažnių naudojimo teisių, kol nėra praėjęs jų galiojimo laikas, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama ir taikoma pagal priedą ir atitinkamas nacionalines nuostatas dėl kompensacijos už panaikintas teises“.

Vadovaujantis ERĮ 59 straipsnio 1 dalimi, „su elektroninių ryšių išteklių naudojimu susijusios teisės, sąlygos ir procedūros gali būti keičiamos objektyviai pagrįstais atvejais ir proporcingu būdu, atsižvelgiant į konkrečias sąlygas, taikomas perleidžiant teisę naudoti radijo dažnius (kanalus). Apie numatomą pakeitimą turi būti tinkamai pranešta suinteresuotoms šalims, įskaitant elektroninių ryšių paslaugų gavėjus ir vartotojus, ir suteikta galimybė per pakankamą terminą, kuris, išskyrus išimtines aplinkybes, turi būti ne trumpesnis kaip 28 dienos, pateikti savo pastabas dėl siūlomų pakeitimų, išskyrus atvejus, kai numatomi pakeitimai yra nežymūs ir nekeičia nustatyto teisinio reglamentavimo esmės ir dėl jų buvo susitarta su elektroninių ryšių išteklių naudotojais.“

Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba, atlikdama šį tyrimą, nenustatė, kad egzistuoja objektyvios aplinkybės keisti šiame skyriuje nurodytų radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygas, toks sąlygų pakeitimas ne tik pažeistų šiuos radijo dažnius (kanalus) naudojančių asmenų teisėtus lūkesčius, bet ir prieštarautų nacionaliniams ir Europos Sąjungos teisės aktams.

Ataskaitos 4.2 skyriaus išvada:

Nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimo įvedimas, keičiant aukciono būdu ar konkurso tvarka skirtų radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygas iš esmės nustatant papildomus įpareigojimus, yra negalimas.

4.3 Bendrasis prieigos reguliavimas

Trečioji Tarnybos intervencijos į nacionalinio roamingo paslaugų teikimą priemonė yra bendrasis prieigos reguliavimas.

Prieiga, kaip ji apibrėžta ERĮ 3 straipsnio 38 dalyje, yra svarbus elementas Europos Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistemoje. Prieigos suteikimas arba gavimas yra viena iš priemonių,

užtikrinančių konkurenciją elektroninių ryšių sektoriuje, tinklų plėtrą bei investicijų skatinimą į elektroninių ryšių sektorių.

2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 323) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37) preambulės 5 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad „Atviroje ir konkurencinėje rinkoje neturi būti apribojimų, kurie trukdytų įmonėms tarpusavyje derėtis dėl prieigos ir sujungimo susitarimų <...>. Tokiomis aplinkybėmis, kai siekiama sukurti našesnę ir tikrai visos Europos rinką su veiksminga konkurencija, didesniu pasirinkimu ir konkurencingomis paslaugomis vartotojams, įmonės, kurios gauna prašymus dėl prieigos ar sujungimo, turėtų iš principo sudaryti tokius susitarimus komerciniu pagrindu ir derėtis dėl jų sąžiningai“.

Taigi, pačioje Europos Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistemoje yra įtvirtinta, kad elektroninių ryšių rinkos dalyviai iš principo turėtų derėtis dėl prieigos sąžiningai ir dėl jos susitarti komerciniais pagrindais. Tačiau jei derybos dėl prieigos nevyksta ir nesitariama dėl prieigos komerciniais pagrindais, Europos Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistema ir ERĮ numato atitinkamas priemones dėl prieigos suregulavimo.

ERĮ 22 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta bendra teisė derėtis dėl prieigos. Operatorius, kuris teisėtai verčiasi elektroninių ryšių veikla, vadovaudamasis ERĮ 22 straipsnio 1 dalimi turi teisę laisvai derėtis dėl prieigos. Operatoriai turi teisę ir, kai to prašo kitas operatorius ar viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas, norintis teikti viešųjų elektroninių ryšių paslaugas ar užtikrinti jų teikimą, turi pareigą derėtis dėl tinklų sujungimo, kad būtų užtikrintas paslaugų teikimas ir tarpusavio sąveika.

Operatorius, kuris teisėtai verčiasi elektroninių ryšių veikla laikantis nustatytų sąlygų, išimtinu ar neišimtinu pagrindu turi teisę/gali kreiptis į bet kurį kitą judriojo ryšio operatorių dėl prieigos prie pastarojo operatoriaus elektroninių ryšių infrastruktūros, įskaitant patalpas, tinklų ir (arba) paslaugų suteikimo elektroninių ryšių paslaugoms teikti, įskaitant atvejus, kai elektroninių ryšių paslaugos naudojamos informacinės visuomenės ir transliavimo (retransliavimo) paslaugoms perduoti. Operatorius turi teisę kreiptis dėl:

- 1) prieigos prie tinklo elementų ir susijusių priemonių, įskaitant galimybes fiksuotuoju ar judriuoju būdu prijungti įrangą (ypač prieigą prie vietinės linijos ir prie priemonių bei paslaugų, reikalingų paslaugoms teikti naudojantis vietine linija);
- 2) prieigos prie fizinės infrastruktūros, įskaitant patalpas, kabelių kanalus ir stiebus;
- 3) prieigos prie programinių sistemų, tarp jų veiklos palaikymo sistemų;
- 4) prieigos prie informacinių sistemų ar duomenų bazių, skirtų užsakymams, įskaitant išankstinius užsakymus, taip pat teikimo, priežiūros ir remonto prašymams pateikti ir sąskaitoms parengti;
- 5) prieigos prie numerių keitimo arba funkcinio požiūriu ekvivalentinių sistemų;
- 6) prieigos prie fiksuotojo ir judriojo ryšio tinklų, ypač tarptinklinio ryšio tikslui;
- 7) prieigos prie skaitmeninės televizijos paslaugų sąlyginės prieigos sistemų;
- 8) prieigos prie virtualiojo tinklo paslaugų.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvoje jau yra pavyzdžių, kai elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, naudodami kitų operatorių elektroninių ryšių tinklų išteklius, teikia elektroninių ryšių paslaugas (pvz., Teledema, CSC, UAB „Eurocom“). Taigi, ERĮ nuostatos sudaro sąlygas/nedraudžia teikti elektroninių ryšių paslaugas pasinaudojant kito operatoriaus elektroninių ryšių tinklu.

Tuo atveju, jei šalis derasi ir nepavyksta susitarti dėl tam tikrų konkrečių sutarties dalykų, jos turi teisę kreiptis į Tarnybą, kad ši vadovaudamasi ERĮ nustatytais principais ir tikslais, taip pat *mutatis mutandis* Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 7, 8, 12, 13, 17 straipsniuose nurodytais proceso koncentracijos ir ekonomiškumo, kooperacijos, rungimosi, dispozityvumo, šalių procesinio lygiateisiškumo principais, kiek ERĮ nenustatyta kitaip, priimtų šalims privalomą sprendimą. Tarnybos teisė spręsti ginčą yra įtvirtinta ERĮ 28 straipsnyje. Vadovaujantis ERĮ 28 straipsnio nuostatomis, Tarnyba privaloma išankstine ne teismo tvarka sprendžia ginčus tarp ūkio

subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, dėl ERĮ reglamentuotų visuomeninių santykių ir priima šalims privalomą sprendimą. Svarbu pastebėti, kad ginčo objektas labai priklauso nuo ginčo šalių suvokimo, dėl ko kyla ginčas ir ginčo ribas bei galimą sprendimą apsprendžia ginčo reikalavimų formulavimas. Taipogi, akcentuotina, kad ūkio subjektams, besiverčiantiems elektroninių ryšių veikla, nepageidaujant privalomo Tarnybos sprendimo, jie turi teisę vadovaudamiesi ERĮ 28 straipsnio 23 dalimi kreiptis į Tarnybą, kad ji tarpininkautų ir (arba) juos taikintų.

Taigi, nacionalinio roamingo paslaugų teikimas galėtų būti įgyvendintas, kai ūkio subjektai, teisėtai besiverčiantys elektroninių ryšių veikla, susitaria tarpusavyje dėl prieigos prie kitų operatorių valdomų judriojo ryšio tinklų ar konkrečių jų elementų ir šių susitarimų pagrindu teikia (gauna) nacionalinio roamingo paslaugas. Tuo atveju, kai šalims nepavyksta susitarti dėl konkrečių tokios prieigos teikimo sąlygų, šalys turi teisę kreiptis į Tarnybą ir pateikti argumentuotą bei pagrįstą prašymą dėl šių sąlygų nustatymo.

Ataskaitos 4.3 skyriaus išvada:

Bendrasis ERĮ 22 straipsnyje įtvirtintas prieigos suteikimo reguliavimas ir ERĮ 28 straipsnyje įtvirtinta ginčų nagrinėjimo arba tarpininkavimo (taikinimo) procedūra sudaro sąlygas susitarti dėl nacionalinio roamingo paslaugų suteikimo (gavimo).

ATASKAITOS 4 SKYRIAUS APIBENDRINIMAS:

Ataskaitos 4.1 skyriuje buvo nustatyta, kad nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimo įvedimas naudojant rinkų tyrimo procedūrą yra negalimas, kadangi konkurencija su šiomis paslaugomis susijusioje mažmeninėje judriojo ryšio rinkoje yra veiksminga.

Ataskaitos 4.2 skyriuje buvo nustatyta, kad nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimo įvedimas, keičiant aukciono būdu ar konkurso tvarka skirtų radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygas iš esmės nustatant papildomus įpareigojimus, yra negalimas.

Ataskaitos 4.3 skyriuje buvo nustatyta, kad bendrasis ERĮ 22 straipsnyje įtvirtintas prieigos suteikimo reguliavimas ir ERĮ 28 straipsnyje įtvirtinta ginčų nagrinėjimo arba tarpininkavimo (taikinimo) procedūra sudaro sąlygas susitarti dėl nacionalinio roamingo paslaugų suteikimo (gavimo).

ATASKAITOS 4 SKYRIAUS IŠVADA:

Nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimo įvedimas naudojant rinkų tyrimo ar radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygų keitimo procedūras yra negalimas, o esamas prieigos suteikimo reguliavimas ir ginčų nagrinėjimo arba tarpininkavimo (taikinimo) procedūra sudaro sąlygas susitarti dėl nacionalinio roamingo paslaugų suteikimo (gavimo).

5 ATASKAITOS SANTRAUKA IR IŠVADOS

1. Tose Europos Sąjungos ir Europos Ekonominės Bendrijos šalyse, kuriose yra taikomas nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas, jis dažniausiai yra taikomas kaip laikina priemonė ir tik tais atvejais, kai siekiama padėti naujam operatoriui, kuris radijo dažnių (kanalų) aukciono metu įgijo teisę naudoti radijo dažnius (kanalus), įeiti į judriojo ryšio paslaugų rinką. Taip pat, atkreiptinas dėmesys, kad remiantis Prancūzijos nacionalinio reguliuotojas atlikta analize, nacionalinio roamingo paslaugos, gali stabdyti judriojo ryšio operatorių iniciatyvas investuoti į judriojo ryšio tinklų plėtrą, todėl Prancūzijoje yra priimtas sprendimas palaipsniui nutraukti tokius susitarimus.

2. Konkurencija mažmeninėje judriojo ryšio paslaugų rinkoje yra veiksminga. Trijų didžiausių paslaugas šioje rinkoje teikiančių operatorių rinkų dalys, vertinant įvairiais pjūviais (pvz., pagal aktyvių SIM kortelių skaičių, pagal pokalbių trukmę, bendras pajamas, perduotų duomenų kiekį ir t.t.), svyravo 20–40 proc. intervalo ribose ir nei vienas iš šių operatorių neturėjo didelės įtakos rinkoje. Lietuvoje teikiamų judriojo ryšio paslaugų kainų pokyčių, ARPU, Lietuvoje teikiamų judriojo ryšio paslaugų įvairovės ir prieinamumo analizė, Lietuvoje taikomų judriojo ryšio paslaugų kainų palyginimas su kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse taikomomis judriojo

ryšio paslaugų kainomis nerodo, jog konkurencija teikiant mažmenines judriojo ryšio paslaugas nėra veiksminga. Rinkos dalyviai konkuruoja ne tik kaina, bet ir tinklo padengimu bei paslaugų kokybe. Atlikus rinkos analizę, nerasta veiksmingą konkurenciją ribojančių veiksnių.

3. Pagrindinių judriojo ryšio operatorių Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva teikiamų judriojo ryšio paslaugų kokybė yra gera bei tarpusavyje iš esmės nesiskiria.

4. Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva valdomų GSM, UMTS ir LTE tinklų padengiamumas iš esmės nesiskiria ir bent silpnai, tačiau pakankamu paslaugoms gauti, GSM signalu dengia ne mažiau nei 99,4 proc., UMTS signalu - ne mažiau nei 98,5 proc. ir LTE signalu - ne mažiau nei 86,1 proc. Lietuvos Respublikos teritorijos. Šie operatoriai konkuruoja vystydami savo tinklus ir yra potencialūs nacionalinio roamingo paslaugos teikėjai, o ne pirkėjai. Telecentro valdomas LTE tinklas minimaliu pakankamu signalu dengia apie 16,6 proc. Lietuvos Respublikos teritorijos, todėl šiam operatoriui nacionalinio roamingo paslaugų teikimas galėtų būti aktualus.

5. Skambinti bendruoju pagalbos telefono numeriu 112 šiuo metu galima 99,9 proc. Lietuvos teritorijos Bitė Lietuva, Tele2, Telia Lietuva ir Telecentro judriojo ryšio tinklų atveju ir tai galima užtikrinti be nacionalinio roamingo.

6. Tarnyba elektroninių ryšių paslaugų reguliavimą, vadovaujantis Europos Sąjungos bei nacionaliniais teisės aktais, turi teisę nustatyti atlikusi atitinkamos rinkos tyrimą bei nustačiusi ūkio subjektą, turintį didelę įtaką toje rinkoje. Net ir tokiu atveju parenkami įpareigojimai tokiam ūkio subjektui turi būti grindžiami nustatytais konkurencijos problemomis bei atitikti mažiausio būtino reguliavimo principą. Pabrėžtina, kad tokia procedūra įvestas paslaugų teikimo reguliavimas gali būti taikomas tik siekiant išspręsti konkurencijos problemas atitinkamoje mažmeninėje elektroninių ryšių paslaugų rinkoje. Nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimui vadovaujantis rinkų tyrimo procedūra nėra prielaidų, kadangi Tarnybos atlikta analizė rodo, jog konkurencija su šiomis paslaugomis susijusioje mažmeninėje judriojo ryšio paslaugų rinkoje yra veiksminga.

7. Nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimo įvedimas, keičiant aukciono būdu ar konkurso tvarka skirtų radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygas iš esmės nustatant papildomus įpareigojimus nesant tam objektyvaus pagrindo, yra negalimas.

8. Bendrasis (taikomas visiems rinkoje veikiantiems ūkio subjektams) ERĮ 22 straipsnyje įtvirtintas priegigos suteikimo reguliavimas ir ERĮ 28 straipsnyje įtvirtinta ginčų nagrinėjimo arba tarpininkavimo (taikinimo) procedūra ir šiuo metu sudaro sąlygas susitarti dėl nacionalinio roamingo paslaugų suteikimo (gavimo).

Apibendrinant anksčiau išdėstytus Ataskaitoje atliktų tyrimų, vertinimų ir analizės rezultatus, galima konstatuoti, kad judriojo ryšio paslaugų rinkoje nėra identifikuota problemų, kurias Tarnyba galėtų spręsti įvesdama nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimą. Judriojo ryšio paslaugų rinkoje veikiantys šių paslaugų teikėjai, vadovaujantis šiuo metu galiojančiomis teisės aktų nuostatomis, turi teisę tarpusavyje sudaryti komercinius susitarimus dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo (gavimo) ir tik nepavykus susitarti, šie asmenys galėtų kreiptis į Tarnybą su prašymu išnagrinėti ginčą arba prašyti, kad Tarnyba tarpininkautų ir (arba) juos taikintų.

ATASKAITOS IŠVADA:

Judriojo ryšio paslaugų rinkoje nėra identifikuota problemų, kurias Tarnyba turėtų spręsti įvesdama nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimą. Judriojo ryšio paslaugų rinkoje veikiantys šių paslaugų teikėjai turi teisę tarpusavyje sudaryti komercinius susitarimus dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo (gavimo) ir tik nepavykus susitarti, šie asmenys galėtų kreiptis į Tarnybą su prašymu išnagrinėti ginčą arba prašyti, kad Tarnyba tarpininkautų ir (arba) juos taikintų.

Direktorius

Feliksas Dobrovolskis

INFORMACIJOS ŠALTINIŲ SĄRAŠAS

1. Elektroninių ryšių paslaugų teikėjų ataskaitų apie 2012 m. I ketv.–2017 m. II ketv. vykdytą veiklą duomenys
2. 2002 m. Komisijos gaires dėl rinkos tyrimo nustatant didelę įtaką rinkoje pagal Bendrijos elektroninių ryšių tinklą ir paslaugų reguliavimo sistemą
3. European Union Agency for Network and Information Security, 2013. *National Roaming for Resilience. National roaming for mitigating mobile network outages*. TP-01-13-765-EN-N
4. Cullen International, 2014. *National mobile roaming*
5. Cullen International, 2017. *Regulated national roaming*
6. Ian Streule, Andrew Kloeden, 2016. *International examples of national roaming and their relevance to the ACCC's inquiry in Australia (Analysis Mason)*
7. IRGnet questionnaire: the usage of national roaming in order to improve the coverage, 2014
8. IRGnet questionnaire: national roaming agreements, 2015
9. IRGnet questionnaire: RRT questionnaire on national roaming, 2017
10. Tarnybos Viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų kokybės rodiklių įvertinimo 2009 – 2016 m. ataskaitos
11. Latvijos nacionalinio reguliuotojo (SPRK) skelbiama informacija apie judriojo telefono ryšio paslaugų kokybės rodiklius
12. Estijos nacionalinio reguliuotojo (TJA) informacija apie judriojo telefono ryšio paslaugų kokybės rodiklius
13. Kompanijos OOKLA spartos reitingai. Prieiga internete: <http://www.speedtest.net/global-index>
14. Kompanijos Rfbenchmark interneto spartos matavimai. Prieiga internete: www.rfbenchmark.eu
15. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos duomenys apie judriojo ryšio paslaugų sąlygas ir kainas 2012 m. I-II ketv., 2015 m. III-IV ketv., 2016 m. I-IV ketv., 2017 m. I-II ketv., 2017 m. rugsėjo mėnesį
16. Latvijos nacionalinio reguliuotojo (SPRK) informacija apie judriojo telefono ryšio paslaugų kainas Latvijoje 2017 m. rugsėjo mėnesį
17. Estijos nacionalinio reguliuotojo (TJA) informacija apie judriojo telefono ryšio paslaugų kainas Estijoje 2017 m. rugsėjo mėnesį
18. Europos Komisijos renkami duomenys apie elektroninių ryšių sektorių Europos Sąjungos valstybėse narėse
19. Švedijos, Suomijos, Norvegijos, Danijos, Islandijos, Latvijos, Estijos, Lietuvos nacionalinių reguliavimo institucijų renkami duomenys apie judriojo ryšio paslaugų kiekius ir pajamas (Nordic Baltic Database). Prieiga internete: <http://statistik.pts.se/en/nordic-baltic-telecom-market/>
20. Hal. R. Varian „Mikroekonomika. Šiuolaikinis požiūris“
21. Europos Komisijos užsakymu atlikta studija „Mobile Broadband Prices (February 2015)“. Prieiga internete: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/mobile-broadband-prices-february-2015>
22. Europos Komisijos užsakymu atlikta studija „Mobile Broadband Prices in Europe 2016“. Prieiga internete: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/mobile-broadband-prices-europe-2016>
23. Lietuvos statistikos departamento skelbiamos viešos ataskaitos
24. UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Omnitel“, UAB „Tele2“ 2012-2016 m. finansinių ataskaitų rinkiniai.
25. Konsultacinės įmonės KPMG tyrimas apie vidutinės svertinės kapitalo kainos dydžius „Cost of Capital Study“. Prieiga internete: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2016/01/kpmg-cost-of-capital-study-2015.pdf>

26. Airijos nacionalinės reguliavimo institucijos (ComReg) vidutinės svartinės kapitalo kainos skaičiavimai „Cost of Capital“. Prieiga internete: https://www.comreg.ie/media/dlm_uploads/2015/12/ComReg14136.pdf
27. Vokietijos nacionalinės reguliavimo institucijos (BNetzA) vidutinės svartinės kapitalo kainos skaičiavimai „Setting the Telecom WACC: Procedures and Estimates of the German Network Regulator Bundesnetzagentur“. Prieiga internete: https://www.bundesnetzagentur.de/SharedDocs/Downloads/EN/Areas/Telecommunications/Companies/MarketRegulation/CostOfCapital/study2016.pdf?__blob=publicationFile&v=2
28. Europos elektroninių ryšių reguliavimo institucijos (BEREC) ataskaita apie Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinių reguliavimo institucijų taikytas reguliavimo apskaitos sistemas „BEREC Report Regulatory Accounting in Practice 2016“. Prieiga internete: http://www.berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/reports/6479-berec-report-regulatory-accounting-in-practice-2016.
29. Australijos konkurencijos ir paslaugų gavėjų komisijos (ACCC) tyrimas apie nacionalinį roamingą. Prieiga internete: <https://www.accc.gov.au/regulated-infrastructure/communications/mobile-services/domestic-mobile-roaming-declaration-inquiry-2016/discussion-paper>.

1 PRIEDAS

Judriojo ryšio paslaugų užmokesčiai ir sąlygos

Fiziniam asmeniui, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, 2012 m., 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. viešai skelbtų mokėjimo planų užmokesčiai ir sąlygos

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Omnitel	2012 II K	Stac-300		86,89	-	-	-	0,12 Eur/min.; 0,07 Eur/SMS; pokalbiai apvalinami - 1 s tikslumu.
Omnitel	2012 I K	Stac-300		86,89	-	-	-	0,12 Eur/min.; 0,07 Eur/SMS; pokalbiai apvalinami - 1 s tikslumu.
Omnitel	2012 II K	Universal 119		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 119		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 III K	Žalias		29,00	∞	∞	∞	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Žalias		29,00	∞	∞	∞	
Bitė Lietuva	2017 I K	Žalias		29,00	∞	∞	∞	
Bitė Lietuva	2017 II K	Žalias		29,00	∞	∞	∞	
Telia Lietuva	2017 II K	PREMIUM NERIBOTAI		28,90	∞	∞	∞	
Omnitel	2012 II K	Universal 99		28,67	650	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Išmanusis 99		28,67	-	-	1 GB	0,03 Eur/min. 0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Išmanusis 99		28,67	-	-	1 GB	0,03 Eur/min.; 0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 99		28,67	650	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Tele2	2016 III K	Deezer 15 GB		27,49	∞	∞	15 GB	
Tele2	2016 IV K	Deezer 15 GB		27,49	∞	∞	15 GB	
Tele2	2017 I K	Deezer 15 GB, neribotos min., 15 GB		27,49	∞	∞	15 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	Žalias	12 mėn.	26,85	∞	∞	∞	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Žalias	12 mėn.	26,85	∞	∞	∞	
Bitė Lietuva	2017 I K	Žalias	12 mėn.	26,85	∞	∞	∞	

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Bitė Lietuva	2017 II K	Žalias	12 mėn.	26,50	∞	∞	∞	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, neriboti GB		24,90	∞	∞	∞	
Bitė Lietuva	2015 III K	Numeris 1		24,00	∞	∞	∞	
Bitė Lietuva	2016 I K	Numeris 1		24,00	∞	∞	∞	
Bitė Lietuva	2016 II K	Numeris 1		24,00	∞	∞	∞	
Bitė Lietuva	2015 IV K	Numeris 1	12 mėn.	24,00	∞	∞	∞	
Bitė Lietuva	2016 III K	Raudonas		23,00	∞	∞	15 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Raudonas		23,00	∞	∞	15 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	Raudonas		23,00	∞	∞	15 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	Raudonas		23,00	∞	∞	20 GB	
Omnitel	2012 II K	Universal 79		22,88	540	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 79		22,88	540	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Tele2	2016 III K	Deezer 5 GB		22,49	∞	∞	5 GB	
Tele2	2016 IV K	Deezer 5 GB		22,49	∞	∞	5 GB	
Tele2	2017 I K	Deezer, neribotos min., 5 GB		22,49	∞	∞	5 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	Salotinis		22,00	∞	∞	10 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	PREMIUM XXL		21,90	∞	∞	20 GB	
Omnitel	2016 II K	Neribotai XXL		21,00	∞	∞	24 GB	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, neriboti GB	12 mėn.	21,00	∞	∞	∞	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, 16 GB		20,90	∞	∞	16 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	Raudonas	12 mėn.	20,85	∞	∞	15 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Raudonas	12 mėn.	20,85	∞	∞	15 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	Raudonas	12 mėn.	20,85	∞	∞	15 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	Raudonas	12 mėn.	20,50	∞	∞	20 GB	
Omnitel	2015 III K	Neribotai XXL		20,00	∞	∞	12 GB	
Omnitel	2015 IV K	Neribotai XXL		20,00	∞	∞	12 GB	
Omnitel	2016 I K	Neribotai XXL		20,00	∞	∞	12 GB	
Omnitel	2016 III K	Neribotai XXL		20,00	∞	∞	12 GB	

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Bitė Lietuva	2016 III K	Mėlynas		20,00	∞	∞	7 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Mėlynas		20,00	∞	∞	7 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	Mėlynas		20,00	∞	∞	7 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	Mėlynas		20,00	∞	∞	7 GB	
Tele2	2015 IV K	Pigiau su 15 GB		20,00	∞	∞	15 GB	
Tele2	2016 II K	Pigiau su 15 GB		20,00	∞	∞	15 GB	
Tele2	2016 III K	Pigiau su 15 GB		20,00	∞	∞	15 GB	
Tele2	2016 IV K	Pigiau su 15 GB		20,00	∞	∞	15 GB	
Omnitel	2012 II K	Universal 69		19,98	540	-	0,3 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 69		19,98	540	-	0,3 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2016 IV K	SMART XXL		19,95	∞	∞	16 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	SMART XXL		19,95	∞	∞	16 GB	
Tele2	2015 III K	Pigiau su 10 GB		19,69	∞	∞	10 GB	
Tele2	2016 III K	Deezer 15 GB	12 mėn.	19,60	∞	∞	15 GB	
Tele2	2016 IV K	Deezer 15 GB	12 mėn.	19,60	∞	∞	15 GB	
Tele2	2017 I K	Deezer 15 GB, neribotos min., 15 GB	12 mėn.	19,60	∞	∞	15 GB	
Bitė Lietuva	2016 I K	Naršus		19,00	∞	∞	5 GB	
Bitė Lietuva	2016 II K	Naršus		19,00	∞	∞	5 GB	
Bitė Lietuva	2015 IV K	Naršus	12 mėn.	19,00	∞	∞	5 GB	
Bitė Lietuva	2015 III K	Numeris 1	24 mėn.	19,00	∞	∞	∞	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, 16 GB	12 mėn.	19,00	∞	∞	16 GB	
Tele2	2016 III K	Deezer 200 min.		17,99	200	∞	4 GB	
Tele2	2016 IV K	Deezer 200 min.		17,99	200	∞	4 GB	
Tele2	2017 I K	Deezer 200 min., 4 GB		17,99	200	∞	4 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	EKONOMIŠKAS XXL		17,90	150	∞	20 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	PREMIUM XL		17,90	∞	∞	10 GB	
Omnitel	2012 II K	Universal 59		17,09	480	-	0,3 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Medium 59		17,09	1200	-	-	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 59		17,09	480	-	0,3 GB	0,06 Eur/SMS

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Omnitel	2016 II K	Mano XXL		17,00	150	∞	24 GB	
Bitė Lietuva	2015 III K	Naršus		17,00	∞	∞	5 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	Salotinis	12 mėn.	17,00	∞	∞	10 GB	
Tele2	2016 III K	Deezer 2 GB		16,99	∞	∞	2 GB	
Tele2	2016 IV K	Deezer 2 GB		16,99	∞	∞	2 GB	
Tele2	2017 I K	Deezer, neribotos min., 2 GB		16,99	∞	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	Mėlynas	12 mėn.	16,85	∞	∞	7 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Mėlynas	12 mėn.	16,85	∞	∞	7 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	Mėlynas	12 mėn.	16,85	∞	∞	7 GB	
Omnitel	2016 II K	Neribotai XL		16,50	∞	∞	12 GB	
Omnitel	2015 III K	Mano XXL		16,00	150	∞	12 GB	
Omnitel	2015 IV K	Mano XXL		16,00	150	∞	12 GB	
Omnitel	2016 I K	Mano XXL		16,00	150	∞	12 GB	
Omnitel	2016 III K	Mano XXL		16,00	150	-	12 GB	0,09 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 III K	Oranžinis		16,00	∞	∞	4 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Oranžinis		16,00	∞	∞	4 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	Oranžinis		16,00	∞	∞	4 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	Oranžinis		16,00	∞	∞	4 GB	
Omnitel	2016 IV K	START XXL		15,95	150	∞	16 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	START XXL		15,95	150	∞	16 GB	
Omnitel	2016 IV K	SMART XL		15,95	∞	∞	8 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	SMART XL		15,95	∞	∞	8 GB	
Omnitel	2015 III K	Neribotai XL		15,50	∞	∞	6 GB	
Omnitel	2015 IV K	Neribotai XL		15,50	∞	∞	6 GB	
Omnitel	2016 I K	Neribotai XL		15,50	∞	∞	6 GB	
Omnitel	2016 III K	Neribotai XL		15,50	∞	∞	6 GB	
Bitė Lietuva	2016 I K	Naršus	12 mėn.	15,00	∞	∞	5 GB	
Bitė Lietuva	2016 II K	Naršus	12 mėn.	15,00	∞	∞	5 GB	
Tele2	2016 III K	Pigiau su 6 GB		15,00	∞	∞	6 GB	
Tele2	2016 IV K	Pigiau su 6 GB		15,00	∞	∞	6 GB	

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, 8 GB		14,90	∞	∞	8 GB	
Tele2	2012 II K	Sekundė		14,72	-	-	-	0,29 Eur/min.; 0,15 Eur/SMS; pokalbiai apvalinami - 1 s tikslumu.
Tele2	2012 I K	Sekundė		14,72	-	-	-	0,29 Eur/min.; 0,15 Eur/SMS; pokalbiai apvalinami - 1 s tikslumu.
Bitė Lietuva	2017 II K	Mėlynas	12 mėn.	14,50	∞	∞	7 GB	
Omnitel	2012 II K	Optimum 49		14,19	300	600	-	
Omnitel	2012 II K	Išmanusis 49		14,19	-	-	0,8 GB	0,03 Eur/min.; 0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Mano 49		14,19	1200	-	-	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Medium 49		14,19	850	-	-	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Optimum 49		14,19	300	600	-	
Omnitel	2012 I K	Išmanusis 49		14,19	-	-	0,8 GB	0,03 Eur/min.; 0,06 Eur/SMS
Tele2	2015 III K	Pigiau su 5 GB		14,19	∞	∞	5 GB	
Tele2	2015 IV K	Pigiau su 5 GB		14,19	∞	∞	5 GB	
Tele2	2016 I K	Pigiau su 5 GB		14,19	∞	∞	5 GB	
Tele2	2016 II K	Pigiau su 5 GB		14,19	∞	∞	5 GB	
Tele2	2016 IV K	Pigiau su 5 GB		14,19	∞	∞	5 GB	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, 8 GB	12 mėn.	14,00	∞	∞	8 GB	
Tele2	2016 III K	Deezer 150 min.		13,99	150	∞	1 GB	
Tele2	2016 IV K	Deezer 150 min.		13,99	150	∞	1 GB	
Tele2	2017 I K	Deezer 150 min., 1 GB		13,99	150	∞	1 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	EKONOMIŠKAS XL		13,90	150	∞	10 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	PREMIUM L		13,90	∞	∞	6 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	Oranžinis	12 mėn.	13,85	∞	∞	4 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Oranžinis	12 mėn.	13,85	∞	∞	4 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	Oranžinis	12 mėn.	13,85	∞	∞	4 GB	

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Omnitel	2016 II K	Neribotai L		13,50	∞	∞	6 GB	
Bitė Lietuva	2015 IV K	Stiprus		13,50	∞	∞	3 GB	
Bitė Lietuva	2016 I K	Stiprus		13,50	∞	∞	3 GB	
Bitė Lietuva	2016 II K	Stiprus		13,50	∞	∞	3 GB	
Bitė Lietuva	2012 II K	Visada		13,03	1500	-	-	0,06 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2012 I K	Visada		13,03	1500	-	-	0,06 Eur/SMS; 0,14 Eur/MB
Omnitel	2016 IV K	SMART L		12,95	∞	∞	4 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	SMART L		12,95	∞	∞	4 GB	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, 4 GB		12,90	∞	∞	4 GB	
Omnitel	2016 II K	Mano XL		12,50	150	∞	12 GB	
Omnitel	2015 III K	Neribotai L		12,50	∞	∞	3 GB	
Omnitel	2015 IV K	Neribotai L		12,50	∞	∞	3 GB	
Omnitel	2016 I K	Neribotai L		12,50	∞	∞	3 GB	
Omnitel	2016 III K	Neribotai L		12,50	∞	∞	3 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	Geltonas		12,50	∞	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Geltonas		12,50	∞	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	Geltonas		12,50	∞	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	Geltonas		12,50	∞	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	Oranžinis	12 mėn.	12,50	∞	∞	4 GB	
Bitė Lietuva	2015 IV K	Stiprus	12 mėn.	12,00	∞	∞	3 GB	
Bitė Lietuva	2016 I K	Stiprus	12 mėn.	12,00	∞	∞	3 GB	
Bitė Lietuva	2016 II K	Stiprus	12 mėn.	12,00	∞	∞	3 GB	
Omnitel	2016 IV K	START XL		11,95	150	∞	8 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	START XL		11,95	150	∞	8 GB	
Omnitel	2015 III K	Mano XL		11,50	150	∞	6 GB	
Omnitel	2015 IV K	Mano XL		11,50	150	∞	6 GB	
Omnitel	2016 I K	Mano XL		11,50	150	∞	6 GB	
Omnitel	2016 III K	Mano XL		11,50	150	-	6 GB	0,09 Eur/SMS
Tele2	2016 III K	Deezer 5 GB	12 mėn.	11,50	∞	∞	5 GB	

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Tele2	2016 IV K	Deezer 5 GB	12 mėn.	11,50	∞	∞	5 GB	
Tele2	2017 I K	Deezer, neribotos min., 5 GB	12 mėn.	11,50	∞	∞	5 GB	
Tele2	2015 IV K	Pigiau su 3 GB		11,30	∞	∞	3 GB	
Tele2	2016 I K	Pigiau su 3 GB		11,30	∞	∞	3 GB	
Tele2	2016 II K	Pigiau su 3 GB		11,30	∞	∞	3 GB	
Tele2	2016 III K	Pigiau su 3 GB		11,30	∞	∞	3 GB	
Tele2	2016 IV K	Pigiau su 3 GB		11,30	∞	∞	3 GB	
Omnitel	2012 II K	Mano 39		11,30	1800	-	-	0,06 Eur/SMS
Tele2	2012 II K	Skambink		11,30	2000	-	-	0,05 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Optimum 39		11,30	200	400	-	
Omnitel	2012 I K	Medium 2		11,30	650	-	-	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Optimum 39		11,30	200	400	-	
Tele2	2012 I K	Skambink		11,30	1600	-	-	0,05 Eur/SMS
Tele2	2015 III K	Pigiau su 3 GB		11,30	∞	∞	3 GB	
Bitė Lietuva	2015 III K	Sumanus		11,00	∞	∞	1,5 GB	
Bitė Lietuva	2015 IV K	Sumanus		11,00	∞	∞	1,5 GB	
Bitė Lietuva	2016 I K	Sumanus		11,00	∞	∞	1,5 GB	
Bitė Lietuva	2016 II K	Sumanus		11,00	∞	∞	1,5 GB	
Bitė Lietuva	2015 III K	Stiprus		11,00	∞	∞	2 GB	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, 4 GB	12 mėn.	11,00	∞	∞	4 GB	
Tele2	2016 I K	Pigiau su 15 GB		11,00	∞	∞	15 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	PREMIUM M		10,90	∞	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	Geltonas	12 mėn.	10,85	∞	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Geltonas	12 mėn.	10,85	∞	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	Geltonas	12 mėn.	10,85	∞	∞	2 GB	
Omnitel	2016 II K	Neribotai M		10,50	∞	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	Baltas		10,50	∞	∞	1 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Baltas		10,50	∞	∞	1 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	Baltas		10,50	∞	∞	1 GB	

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Bitė Lietuva	2017 II K	Baltas		10,50	∞	∞	1 GB	
Tele2	2016 III K	Deezer 200 min.	12 mėn.	10,50	200	∞	4 GB	
Tele2	2016 IV K	Deezer 200 min.	12 mėn.	10,50	200	∞	4 GB	
Omnitel	2012 II K	Medium 36		10,43	480	1000	-	
Omnitel	2012 I K	Medium 36		10,43	480	1000	-	
Tele2	2015 IV K	Pigiau su 1,5 GB, Deezer		10,14	∞	∞	1,5 GB	
Tele2	2016 I K	Pigiau su 1,5 GB, Deezer		10,14	∞	∞	1,5 GB	
Tele2	2016 II K	Pigiau su 1,5 GB, Deezer		10,14	∞	∞	1,5 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	Geltonas	12 mėn.	10,00	∞	∞	2 GB	
Omnitel	2016 IV K	SMART M		9,95	∞	∞	2 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	SMART M		9,95	∞	∞	2 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	EKONOMIŠKAS L		9,90	150	∞	6 GB	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, 2 GB		9,90	∞	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2015 III K	Sumanus	12 mėn.	9,60	∞	∞	1,5 GB	
Omnitel	2016 II K	Mano L		9,50	150	∞	6 GB	
Omnitel	2015 III K	Neribotai M		9,50	∞	∞	1 GB	
Omnitel	2015 IV K	Neribotai M		9,50	∞	∞	1 GB	
Omnitel	2016 I K	Neribotai M		9,50	∞	∞	1 GB	
Omnitel	2016 III K	Neribotai M		9,50	∞	∞	1 GB	
Bitė Lietuva	2015 IV K	Sumanus	12 mėn.	9,50	∞	∞	1,5 GB	
Bitė Lietuva	2016 I K	Sumanus	12 mėn.	9,50	∞	∞	1,5 GB	
Bitė Lietuva	2016 II K	Sumanus	12 mėn.	9,50	∞	∞	1,5 GB	
Tele2	2016 III K	Deezer 2 GB	12 mėn.	9,50	∞	∞	2 GB	
Tele2	2016 IV K	Deezer 2 GB	12 mėn.	9,50	∞	∞	2 GB	
Tele2	2017 I K	Deezer, neribotos min., 2 GB	12 mėn.	9,50	∞	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	Baltas	12 mėn.	9,25	∞	∞	1 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Baltas	12 mėn.	9,25	∞	∞	1 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	Baltas	12 mėn.	9,25	∞	∞	1 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	Baltas	12 mėn.	9,00	∞	∞	1 GB	

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Tele2	2016 IV K	Pigiau su 6 GB	12 mėn.	9,00	∞	∞	6 GB	
Omnitel	2016 IV K	START L		8,95	150	∞	4 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	START L		8,95	150	∞	4 GB	
Tele2	2016 IV K	200 minučių		8,69	200	2000	2 GB	
Tele2	2017 I K	200 minučių		8,69	200	2000	2 GB	
Tele2	2015 IV K	Užsienis 300		8,69	300	-	-	0,05 Eur/SMS
Omnitel	2015 III K	Mano L		8,50	150	∞	3 GB	
Omnitel	2015 IV K	Mano L		8,50	150	∞	3 GB	
Omnitel	2016 I K	Mano L		8,50	150	∞	3 GB	
Omnitel	2016 III K	Mano L		8,50	150	-	3 GB	0,09 Eur/SMS
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, 2 GB	12 mėn.	8,50	∞	∞	2 GB	
Tele2	2017 I K	Deezer 200 min., 4 GB	12 mėn.	8,50	200	∞	4 GB	
Omnitel	2012 II K	Medium 1		8,40	480	-	-	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Optimum 29		8,40	120	240	-	
Omnitel	2012 II K	Išmanusis 29		8,40	-	-	0,5 GB	0,03 Eur/min.; 0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Mano 29		8,40	720	-	-	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Medium 1		8,40	480	-	-	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Optimum 29		8,40	120	240	-	
Omnitel	2012 I K	Išmanusis 29		8,40	-	-	0,5 GB	0,03 Eur/min.; 0,06 Eur/SMS
Tele2	2015 III K	Pigiau su 1 GB		8,40	∞	∞	1 GB	
Tele2	2015 IV K	Pigiau su 1 GB		8,40	∞	∞	1 GB	
Tele2	2016 I K	Pigiau su 1 GB		8,40	∞	∞	1 GB	
Tele2	2016 II K	Pigiau su 1 GB		8,40	∞	∞	1 GB	
Tele2	2016 III K	Pigiau su 1 GB		8,40	∞	∞	1 GB	
Tele2	2015 III K	300 minučių, 1000 SMS, 1 GB, Deezer		8,40	300	1000	1 GB	
Tele2	2015 IV K	300 minučių, 1000 SMS, 1 GB, Deezer		8,40	300	1000	1 GB	
Tele2	2016 I K	300 minučių, 1000 SMS, 1	24 mėn.	8,40	300	1000	1 GB	

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
		GB, Deezer						
Tele2	2016 II K	300 minučių, 1000 SMS, 1 GB, Deezer	24 mėn.	8,40	300	1000	1 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	Žalsvas		8,00	150	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Žalsvas		8,00	150	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	Žalsvas		8,00	150	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	Žalsvas		8,00	150	∞	2 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	PREMIUM S		7,90	∞	∞	0,2 GB	
Tele2	2016 IV K	Pigiau su 5 GB	12 mėn.	7,82	∞	∞	5 GB	
Bitė Lietuva	2015 IV K	Vertingas		7,75	∞	∞	0,005 GB	
Bitė Lietuva	2016 I K	Vertingas		7,75	∞	∞	0,005 GB	
Bitė Lietuva	2016 II K	Vertingas		7,75	∞	∞	0,005 GB	
Bitė Lietuva	2015 III K	Jaunas		7,50	150	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2015 IV K	Jaunas		7,50	150	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2016 I K	Jaunas		7,50	150	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2016 II K	Jaunas		7,50	150	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2012 II K	Dažnai		7,24	700	-	-	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Mano 25		7,24	720	-	-	0,06 Eur/SMS
Tele2	2012 II K	Plius		7,24	800	-	-	0,05 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2012 I K	Dažnai		7,24	700	-	-	0,06 Eur/SMS; 0,14 Eur/MB
Tele2	2012 I K	Plius		7,24	800	-	-	0,05 Eur/SMS
Tele2	2015 III K	Pigiau Studentams		7,24	∞	∞	1 GB	
Tele2	2015 IV K	Pigiau Studentams		7,24	∞	∞	1 GB	
Tele2	2015 III K	Akcija Plius	12 mėn.	7,24	800	10000	1 GB	
Tele2	2015 IV K	Akcija Plius	12 mėn.	7,24	800	10000	1 GB	
Omnitel	2015 III K	Neribotai S		7,00	∞	∞	0,05 GB	
Omnitel	2015 IV K	Neribotai S		7,00	∞	∞	0,05 GB	
Omnitel	2016 I K	Neribotai S		7,00	∞	∞	0,05 GB	
Omnitel	2016 II K	Neribotai S		7,00	∞	∞	0,05 GB	
Omnitel	2016 III K	Neribotai S		7,00	∞	∞	0,05 GB	

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Omnitel	2016 IV K	SMART S		7,00	∞	∞	0,05 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	SMART S		7,00	∞	∞	0,05 GB	
Bitė Lietuva	2015 III K	Vertingas		7,00	∞	∞	0,005 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	EKONOMIŠKAS M		6,90	150	∞	2 GB	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, 100 MB		6,90	∞	∞	0,1 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	Žalsvas	12 mėn.	6,85	150	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	Žalsvas	12 mėn.	6,85	150	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2015 IV K	Vertingas	12 mėn.	6,85	∞	∞	0,005 GB	
Bitė Lietuva	2016 I K	Vertingas	12 mėn.	6,85	∞	∞	0,005 GB	
Bitė Lietuva	2016 II K	Vertingas	12 mėn.	6,85	∞	∞	0,005 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	Žalsvas	12 mėn.	6,58	150	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Žalsvas	12 mėn.	6,58	150	∞	2 GB	
Omnitel	2016 II K	Mano M		6,50	150	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	Gelsvas		6,50	100	-	1 GB	0,12 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 IV K	Gelsvas		6,50	100	-	1 GB	0,12 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2017 I K	Gelsvas		6,50	100	∞	1 GB	0,12 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2017 II K	Gelsvas		6,50	100	-	1 GB	0,00 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2015 III K	Jaunas	12 mėn.	6,50	150	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2015 IV K	Jaunas	12 mėn.	6,50	150	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2016 I K	Jaunas	12 mėn.	6,50	150	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2016 II K	Jaunas	12 mėn.	6,50	150	∞	2 GB	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, 100 MB	12 mėn.	6,50	∞	∞	0,1 GB	
Tele2	2016 III K	Deezer 150 min.	12 mėn.	6,50	150	∞	1 GB	
Tele2	2016 IV K	Deezer 150 min.	12 mėn.	6,50	150	∞	1 GB	
Tele2	2017 I K	Deezer 150 min., 1 GB	12 mėn.	6,50	150	∞	1 GB	
Tele2	2015 III K	200 minučių		6,37	200	2000	2 GB	
Tele2	2015 IV K	200 minučių		6,37	200	2000	2 GB	
Tele2	2016 I K	200 minučių		6,37	200	2000	2 GB	
Tele2	2016 II K	200 minučių		6,37	200	2000	2 GB	

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Tele2	2016 III K	200 minučių		6,37	200	2000	2 GB	
Tele2	2015 III K	Pigiau		6,08	∞	∞	-	
Tele2	2015 IV K	Pigiau		6,08	∞	∞	-	
Tele2	2016 I K	Pigiau		6,08	∞	∞	-	
Tele2	2016 II K	Pigiau		6,08	∞	∞	-	
Tele2	2016 III K	Pigiau		6,08	∞	∞	-	
Tele2	2016 IV K	Pigiau		6,08	∞	∞	-	
Tele2	2017 I K	Neribotos min. ir SMS		6,08	∞	∞	-	
Omnitel	2016 IV K	START M		5,95	150	∞	2 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	START M		5,95	150	∞	2 GB	
Tele2	2017 II K	150 min., neriboti SMS, 2 GB		5,90	150	∞	2 GB	
Tele2	2012 II K	Planas 500		5,79	500	-	-	0,05 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2015 IV K	Dar		5,75	250	∞	0,005 GB	
Bitė Lietuva	2016 I K	Dar		5,75	250	∞	0,005 GB	
Bitė Lietuva	2016 II K	Dar		5,75	250	∞	0,005 GB	
Omnitel	2012 II K	Mano 19		5,50	300	-	-	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Moksleivis		5,50	30	1500	0,01 GB	
Omnitel	2012 II K	Optimum 19		5,50	100	100	-	
Omnitel	2012 II K	Išmanusis 19		5,50	-	-	0,3 GB	0,03 Eur/min.; 0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Optimum 19		5,50	100	100	-	
Omnitel	2012 I K	Išmanusis 19		5,50	-	-	0,3 GB	0,05 Eur/min.; 0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Moksleivis		5,50	30	1500	0,01 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2015 III K	Mano M		5,50	150	∞	1 GB	
Omnitel	2015 IV K	Mano M		5,50	150	∞	1 GB	
Omnitel	2016 I K	Mano M		5,50	150	∞	1 GB	
Omnitel	2016 III K	Mano M		5,50	150	-	1 GB	0,09 Eur/SMS
Tele2	2016 IV K	200 minučių	12 mėn.	5,50	200	2000	2 GB	
Tele2	2017 I K	200 minučių	12 mėn.	5,50	200	2000	2 GB	

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Bitė Lietuva	2015 III K	Dar		5,25	250	∞	0,005 GB	
Tele2	2015 III K	500 minučių	12 mėn.	5,21	500	10000	-	
Tele2	2015 IV K	500 minučių	12 mėn.	5,21	500	10000	-	
Tele2	2016 I K	500 minučių	12 mėn.	5,21	500	10000	-	
Tele2	2016 II K	500 minučių	12 mėn.	5,21	500	10000	-	
Tele2	2016 III K	500 minučių	12 mėn.	5,21	500	10000	-	
Tele2	2016 IV K	500 minučių	12 mėn.	5,21	500	10000	-	
Tele2	2017 I K	500 minučių	12 mėn.	5,21	500	1000	-	
Bitė Lietuva	2015 IV K	Dar	12 mėn.	5,00	250	∞	0,005 GB	
Bitė Lietuva	2016 I K	Dar	12 mėn.	5,00	250	∞	0,005 GB	
Bitė Lietuva	2016 II K	Dar	12 mėn.	5,00	250	∞	0,005 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Gelsvas	12 mėn.	4,85	100	-	1 GB	0,12 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2017 I K	Gelsvas	12 mėn.	4,85	100	-	1 GB	0,12 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2017 II K	Gelsvas	12 mėn.	4,85	100	-	1 GB	0,00 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 III K	Gelsvas	12 mėn.	4,50	100	-	1 GB	0,12 Eur/SMS
Tele2	2012 II K	Planas 300		4,34	300	-	-	0,05 Eur/SMS
Tele2	2012 II K	Studentas 2		4,34	300	-	1 GB	0,04 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Mano 15		4,34	120	-	-	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Medium 15		4,34	120	-	-	0,06 Eur/SMS
Tele2	2012 I K	Studentas 2		4,34	300	-	1 GB	0,04 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2015 IV K	Tik		4,25	100	∞	0,005 GB	
Omnitel	2015 III K	Mano S		4,00	150	∞	0,05 GB	
Omnitel	2015 IV K	Mano S		4,00	150	∞	0,05 GB	
Omnitel	2016 I K	Mano S		4,00	150	∞	0,05 GB	
Omnitel	2016 II K	Mano S		4,00	150	∞	0,05 GB	
Omnitel	2016 III K	Mano S		4,00	150	∞	0,05 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	EKONOMIŠKAS S		3,90	150	∞	0,2 GB	
Bitė Lietuva	2015 III K	Tik		3,85	100	∞	0,005 GB	
Bitė Lietuva	2015 IV K	Tik	12 mėn.	3,80	100	∞	0,005 GB	
Omnitel	2012 I K	Senjoras 12		3,48	30	-	-	0,03 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 I K	Tik		3,25	100	-	0,005 GB	0,1 Eur/SMS

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Bitė Lietuva	2016 II K	Tik		3,25	100	-	0,005 GB	0,1 Eur/SMS
Omnitel	2015 III K	Mano S		3,00	150	-	0,05 GB	
Omnitel	2015 IV K	Mano S		3,00	150	-	0,05 GB	
Omnitel	2016 I K	Mano S		3,00	150	-	0,05 GB	
Omnitel	2016 II K	Mano S		3,00	150	-	0,05 GB	
Omnitel	2016 III K	Mano S		3,00	150	-	0,05 GB	
Omnitel	2016 IV K	START S		3,00	150	∞	0,05 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	START S		3,00	150	∞	0,05 GB	
Tele2	2017 II K	150 min., neriboti SMS, 100 MB		2,90	150	∞	0,1 GB	
Bitė Lietuva	2012 II K	Kartais		2,90	100	-	-	0,06 Eur/SMS
Tele2	2012 II K	Studentas 1		2,90	100	1000	1 GB	
Bitė Lietuva	2012 I K	Kartais		2,90	100	-	-	0,06 Eur/SMS; 0,14 Eur/MB
Tele2	2012 I K	Smart XSx2		2,90	100	100	0,1 GB	Už 1,4 Eur/mėn. duota 200 min., 200 SMS, 0,2 GB
Tele2	2012 I K	Smart XSx4		2,90	100	100	0,1 GB	Už 2,9 Eur/mėn. duota 400 min., 400 SMS, 0,4 GB
Tele2	2012 I K	Studentas 1		2,90	100	1000	1 GB	
Tele2	2012 I K	SMART XS		2,90	100	100	0,1 GB	
Bitė Lietuva	2015 III K	Tik		2,85	100	-	0,005 GB	0,08 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 I K	Tik	12 mėn.	2,80	100	-	0,005 GB	0,1 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 II K	Tik	12 mėn.	2,80	100	-	0,005 GB	0,1 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Mano 9		2,61	100	-	-	0,06 Eur/SMS
Tele2	2012 II K	Planas 100		2,32	100	-	-	0,05 Eur/SMS
Tele2	2015 III K	100 minučių		2,32	100	-	-	0,05 Eur/SMS
Tele2	2015 IV K	100 minučių		2,32	100	-	-	0,05 Eur/SMS
Tele2	2016 I K	100 minučių		2,32	100	-	-	0,05 Eur/SMS
Tele2	2016 II K	100 minučių		2,32	100	-	-	0,05 Eur/SMS
Tele2	2016 III K	100 minučių		2,32	100	-	-	0,05 Eur/SMS
Tele2	2016 III K	100 minučių		2,32	100	-	-	0,05 Eur/SMS

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Tele2	2017 I K	100 minučių		2,32	100	-	-	0,05 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2012 II K	Retai		1,45	40	-	-	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Mano 5		1,45	30	-	-	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Minimum		1,45	-	-	-	0,06 Eur/min.; 0,06 Eur/SMS
Tele2	2012 II K	Planas 50		1,16	50	-	-	0,05 Eur/SMS
Tele2	2012 I K	Mini		1,16	-	-	-	0,05 Eur/min.; 0,05 Eur/SMS
Tele2	2015 III K	50 minučių		1,16	50	-	-	0,05 Eur/SMS
Tele2	2015 IV K	50 minučių		1,16	50	-	-	0,05 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2012 I K	Retai		0,00	-	-	-	0,06 Eur/min.; 0,06 Eur/SMS; 0,14 Eur/MB

Juridiniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, 2012 m., 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. viešai skelbtų mokėjimo planų užmokesčiai ir sąlygos

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Omnitel	2012 II K	iTalk 3 verslui su iPhone 4S		75,01	1000	1000	3 GB	
Omnitel	2012 II K	iTalk 3 verslui su iPhone 4		75,01	1000	1000	3 GB	
Omnitel	2012 II K	iTalk 3 verslui su iPhone 3GS		75,01	1000	1000	3 GB	
Omnitel	2012 I K	iTalk 3 verslui su iPhone 4S		75,01	1000	1000	3 GB	
Omnitel	2012 I K	iTalk 3 verslui su iPhone 4		75,01	1000	1000	3 GB	
Omnitel	2012 I K	iTalk 3 verslui su iPhone 3GS		75,01	1000	1000	3 GB	
Omnitel	2012 II K	iTalk 2 verslui su iPhone 4S		43,15	500	500	1 GB	
Omnitel	2012 II K	iTalk 2 verslui su iPhone 4		43,15	500	500	1 GB	
Omnitel	2012 II K	iTalk 2 verslui su iPhone 3GS		43,15	500	500	1 GB	
Omnitel	2012 I K	iTalk 2 verslui su iPhone 4S		43,15	500	500	1 GB	
Omnitel	2012 I K	iTalk 2 verslui su iPhone 4		43,15	500	500	1 GB	
Omnitel	2012 I K	iTalk 2 verslui su iPhone 3GS		43,15	500	500	1 GB	
Omnitel	2012 II K	Verslas 99 verslas		34,69	2000	-	-	0,09 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Verslas 99 verslas		34,69	2000	-	-	0,09 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Universal 119 Verslui		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Universal 119 verslui su iPhone 4S v1		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Universal 119 verslui su iPhone 4S v2		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Universal 119 verslui su iPhone 4S v3		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Universal 119 verslui su iPhone 4 v1		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Universal 119 verslui su iPhone 4 v2		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Universal 119 verslui su iPhone 4 v3		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 119 Verslui		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 119 verslui su iPhone 4S v1		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS

Paslaugu teikējas	Periodas	Mokējimo plano pavadināsimas	Sutarties terminas	Periodinis ūzmokestis, Eur/mēn. (su PVM)	Duodamos minūtēs	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Omnitel	2012 I K	Universal 119 verslui su iPhone 4S v2		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 119 verslui su iPhone 4S v3		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 119 verslui su iPhone 4 v1		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 119 verslui su iPhone 4 v2		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 119 verslui su iPhone 4 v3		34,46	700	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Bitē Lietuva	2016 III K	Euro MAX GB	12 mēn.	32,67	∞	∞	∞	
Bitē Lietuva	2016 IV K	Euro MAX GB	12 mēn.	32,67	∞	∞	∞	
Bitē Lietuva	2017 I K	Euro MAX GB	12 mēn.	32,67	∞	∞	∞	
Bitē Lietuva	2017 II K	Euro MAX GB	12 mēn.	32,67	∞	∞	∞	
Omnitel	2015 III K	Išmanieims PRO XXL		29,04	∞	∞	15 GB	
Omnitel	2015 IV K	Išmanieims PRO XXL		29,04	∞	∞	15 GB	
Omnitel	2016 I K	Išmanieims PRO XXL		29,04	∞	∞	15 GB	
Omnitel	2016 II K	Išmanieims PRO XXL		29,04	∞	∞	15 GB	
Omnitel	2016 III K	Išmanieims PRO XXL		29,04	∞	∞	15 GB	
Omnitel	2016 IV K	Išmanieims PRO XXL		29,04	∞	∞	15 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	Išmanieims PRO XXL		29,04	∞	∞	15 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	VERSLAS PRO XXL		28,92	∞	∞	20 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	VERSLAS PRO NERIBOTAI		28,92	∞	∞	∞	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai + neriboti GB		28,92	∞	∞	∞	
Omnitel	2012 II K	Universal 99 Verslui		28,67	650	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Išmanusis 99 verslas		28,67	-	-	1 GB	0,07 Eur/min. 0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	iTalk 1 verslui su iPhone 4S		28,67	200	200	0,2 GB	
Omnitel	2012 II K	iTalk 1 verslui su iPhone 4		28,67	200	200	0,2 GB	
Omnitel	2012 II K	iTalk 1 verslui su iPhone 3GS		28,67	200	200	0,2 GB	
Omnitel	2012 II K	Universal 99 verslui su iPhone GS Universal		28,67	650	-	1 GB	0,06 Eur/SMS

Paslaugu teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Omnitel	2012 I K	Universal 99 Verslui		28,67	650	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Išmanusis 99 verslas		28,67	-	-	1 GB	0,07 Eur/min. 0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	iTalk 1 verslui su iPhone 4S		28,67	200	200	0,2 GB	
Omnitel	2012 I K	iTalk 1 verslui su iPhone 4		28,67	200	200	0,2 GB	
Omnitel	2012 I K	iTalk 1 verslui su iPhone 3GS		28,67	200	200	0,2 GB	
Omnitel	2012 I K	Universal 99 verslui su iPhone GS Universal		28,67	650	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 III K	Euro GB 12	12 mėn.	27,83	∞	∞	12 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Euro GB 12	12 mėn.	27,83	∞	∞	12 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	Euro GB 12	12 mėn.	27,83	∞	∞	12 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	Euro GB 12	12 mėn.	27,83	∞	∞	12 GB	
Omnitel	2012 II K	Verslas 69 verslas		24,18	1500	-	-	0,09 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Verslas 69 verslas		24,18	1500	-	-	0,09 Eur/SMS
Tele2	2017 I K	Pigiaus Verslui + 15 GB		24,08	∞	∞	15 GB	
Tele2	2016 I K	Pigiaus Verslui + 15 GB		24,08	∞	∞	15 GB	
Tele2	2016 II K	Pigiaus Verslui + 15 GB		24,08	∞	∞	15 GB	
Tele2	2016 III K	Pigiaus Verslui + 15 GB		24,08	∞	∞	15 GB	
Tele2	2016 IV K	Pigiaus Verslui + 15 GB		24,08	∞	∞	15 GB	
Tele2	2012 I K	1200 verslui		23,27	1200	-	-	0,03 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 III K	Euro GB 7	12 mėn.	22,99	∞	∞	7 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Euro GB 7	12 mėn.	22,99	∞	∞	7 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	Euro GB 7	12 mėn.	22,99	∞	∞	7 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	Euro GB 7	12 mėn.	22,99	∞	∞	7 GB	
Omnitel	2012 II K	Universal 79 Verslui		22,88	540	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Universal 79 verslui su iPhone GS Universal v1		22,88	540	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Universal 79 verslui su iPhone GS Universal v2		22,88	540	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Universal 79 verslui su iPhone GS Universal v3		22,88	540	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 79 Verslui		22,88	540	-	1 GB	0,06 Eur/SMS

Paslaugu teikējas	Periodas	Mokējimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mēn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Omnitel	2012 I K	Universal 79 verslui su iPhone GS Universal v1		22,88	540	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 79 verslui su iPhone GS Universal v2		22,88	540	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 79 verslui su iPhone GS Universal v3		22,88	540	-	1 GB	0,06 Eur/SMS
Telia Lietuva	2017 II K	VERSLAS PRO XL		22,87	∞	∞	10 GB	
Tele2	2017 I K	Neriboti pokalbiai verslui + 15 GB		22,87	∞	-	15 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai + 16 GB		22,87	∞	∞	16 GB	
Tele2	2016 II K	Neriboti pokalbiai verslui		22,87	∞	-	15 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 III K	Neriboti pokalbiai verslui		22,87	∞	-	15 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 IV K	Neriboti pokalbiai verslui		22,87	∞	-	15 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2015 III K	Pigiau Verslui + 15 GB		20,68	∞	∞	15 GB	
Tele2	2015 IV K	Pigiau Verslui + 15 GB		20,68	∞	∞	15 GB	
Omnitel	2012 II K	Universal 69 Verslui		19,98	540	-	0,3 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 69 Verslui		19,98	540	-	0,3 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2015 III K	Išmaniems PRO XL		19,36	∞	∞	5 GB	
Omnitel	2015 IV K	Išmaniems PRO XL		19,36	∞	∞	5 GB	
Omnitel	2016 I K	Išmaniems PRO XL		19,36	∞	∞	5 GB	
Omnitel	2016 II K	Išmaniems PRO XL		19,36	∞	∞	5 GB	
Omnitel	2016 III K	Išmaniems PRO XL		19,36	∞	∞	5 GB	
Omnitel	2016 IV K	Išmaniems PRO XL		19,36	∞	∞	5 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	išmaniems PRO XL		19,36	∞	∞	5 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	Euro GB 3	12 mėn.	19,36	∞	∞	3 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	Euro GB 3	12 mėn.	19,36	∞	∞	3 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	Euro GB 3	12 mėn.	19,36	∞	∞	3 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	Euro GB 3	12 mėn.	19,36	∞	∞	3 GB	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai + 8 GB		19,24	∞	∞	8 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	VERSLAS PRO L		18,03	∞	∞	5 GB	
Tele2	2017 I K	Pigiau Verslui + 5 GB		18,03	∞	∞	5 GB	
Tele2	2016 I K	Pigiau Verslui + 5 GB		18,03	∞	∞	5 GB	

Paslaugu teikējas	Periodas	Mokējimo plano pavadināsimas	Sutarties terminas	Periodinis ūmokestis, Eur/mēn. (su PVM)	Duodamos minūtēs	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Tele2	2016 II K	Pigiau Verslui + 5 GB		18,03	∞	∞	5 GB	
Tele2	2016 III K	Pigiau Verslui + 5 GB		18,03	∞	∞	5 GB	
Tele2	2016 IV K	Pigiau Verslui + 5 GB		18,03	∞	∞	5 GB	
Omnitel	2012 II K	Verslas 49 verslas		17,17	1000	-	-	0,09 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Verslas 49 verslas		17,17	1000	-	-	0,09 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Universal 59 Verslui		17,09	480	-	0,3 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 59 Verslui		17,09	480	-	0,3 GB	0,06 Eur/SMS
Bitē Lietuva	2016 III K	Euro GB 1	12 mēn.	16,94	∞	∞	1 GB	
Bitē Lietuva	2016 IV K	Euro GB 1	12 mēn.	16,94	∞	∞	1 GB	
Bitē Lietuva	2017 I K	Euro GB 1	12 mēn.	16,94	∞	∞	1 GB	
Bitē Lietuva	2017 II K	Euro GB 1	12 mēn.	16,94	∞	∞	1 GB	
Tele2	2017 I K	Neriboti pokalbiai verslui + 5 GB		16,82	∞	-	5 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2015 III K	Pigiau Verslui + 5 GB		16,82	∞	∞	5 GB	
Tele2	2015 IV K	Pigiau Verslui + 5 GB		16,82	∞	∞	5 GB	
Tele2	2016 II K	Neriboti pokalbiai verslui		16,82	∞	-	5 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 III K	Neriboti pokalbiai verslui		16,82	∞	-	5 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 IV K	Neriboti pokalbiai verslui		16,82	∞	-	5 GB	0,08 Eur/SMS
Bitē Lietuva	2012 II K	Visada Verslui		15,77	1500	-	-	0,7 Eur/SMS
Tele2	2012 II K	3 ct Verslui (45)		15,77	1333	-	-	0,09 Eur/SMS
Bitē Lietuva	2012 I K	Visada Verslui		15,77	1500	-	-	0,07 Eur/SMS
Omnitel	2015 III K	Išmaniems PRO L		15,73	∞	∞	3 GB	
Omnitel	2015 IV K	Išmaniems PRO L		15,73	∞	∞	3 GB	
Omnitel	2016 I K	Išmaniems PRO L		15,73	∞	∞	3 GB	
Omnitel	2016 II K	Išmaniems PRO L		15,73	∞	∞	3 GB	
Omnitel	2016 III K	Išmaniems PRO L		15,73	∞	∞	3 GB	
Omnitel	2016 IV K	Išmaniems PRO L		15,73	∞	∞	3 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	išmaniems PRO L		15,73	∞	∞	3 GB	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai + 4 GB		15,61	∞	∞	4 GB	
Tele2	2017 I K	Pigiau Verslui + 3 GB		14,40	∞	∞	3 GB	
Tele2	2016 I K	Pigiau Verslui + 3 GB		14,40	∞	∞	3 GB	
Tele2	2016 II K	Pigiau Verslui + 3 GB		14,40	∞	∞	3 GB	

Paslaugu teikējas	Periodas	Mokējimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Tele2	2016 III K	Pigiau Verslui + 3 GB		14,40	∞	∞	3 GB	
Tele2	2016 IV K	Pigiau Verslui + 3 GB		14,40	∞	∞	3 GB	
Omnitel	2012 II K	Išmanusis 49 verslas		14,19	-	-	0,8 GB	0,07 Eur/min. 0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Optimum 49 verslas		14,19	300	600	-	
Omnitel	2012 I K	Išmanusis 49 verslas		14,19	-	-	0,8 GB	0,07 Eur/min. 0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Optimum 49 verslas		14,19	300	600	-	
Omnitel	2012 II K	Universal 49 Verslui		14,19	480	-	0,05 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Universal 49 Verslui		14,19	480	-	0,05 GB	0,06 Eur/SMS
Tele2	2012 I K	3 ct Verslui (40)		14,02	1333	-	-	0,07 Eur/SMS
Tele2	2015 IV K	Pigiau Verslui + 3 GB		13,31	∞	∞	3 GB	
Tele2	2015 III K	Pigiau Verslui + 3 GB		13,31	∞	∞	3 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	VERSLAS PRO M		13,19	∞	∞	2 GB	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai + 2 GB		13,19	∞	∞	2 GB	
Tele2	2017 I K	Neriboti pokalbiai verslui + 3 GB		12,71	∞	-	3 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 II K	Neriboti pokalbiai verslui		12,71	∞	-	3 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 III K	Neriboti pokalbiai verslui		12,71	∞	-	3 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 IV K	Neriboti pokalbiai verslui		12,71	∞	-	3 GB	0,08 Eur/SMS
Omnitel	2015 III K	Išmaniems PRO M		12,10	∞	∞	1,2 GB	
Omnitel	2015 IV K	Išmaniems PRO M		12,10	∞	∞	1,2 GB	
Omnitel	2016 I K	Išmaniems PRO M		12,10	∞	∞	1,2 GB	
Omnitel	2016 II K	Išmaniems PRO M		12,10	∞	∞	1,2 GB	
Omnitel	2016 III K	Išmaniems PRO M		12,10	∞	∞	1,2 GB	
Omnitel	2016 IV K	Išmaniems PRO M		12,10	∞	∞	1,2 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	išmaniems PRO M		12,10	∞	∞	1,2 GB	
Tele2	2012 I K	600 verslui		11,49	600	-	-	0,03 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Universal 39 Verslui		11,30	200	-	0,05 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Optimum 39 verslas		11,30	200	400	-	
Omnitel	2012 I K	Universal 39 Verslui		11,30	200	-	0,05 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Optimum 39 verslas		11,30	200	400	-	

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Tele2	2016 III K	Pigiau Verslui + 1 GB		10,77	∞	∞	1 GB	
Tele2	2016 IV K	Pigiau Verslui + 1 GB		10,77	∞	∞	1 GB	
Tele2	2017 I K	Pigiau Verslui + 1 GB		10,77	∞	∞	1 GB	
Tele2	2016 I K	Pigiau Verslui + 1 GB		10,77	∞	∞	1 GB	
Tele2	2016 II K	Pigiau Verslui + 1 GB		10,77	∞	∞	1 GB	
Bitė Lietuva	2015 III K	LAISVĖ		10,51	∞	∞	-	
Bitė Lietuva	2015 IV K	∞ MIN. ∞ SMS		10,29	∞	∞	-	
Bitė Lietuva	2016 I K	∞ MIN. ∞ SMS		10,29	∞	∞	-	
Bitė Lietuva	2016 II K	∞ MIN. ∞ SMS		10,29	∞	∞	-	
Tele2	2015 III K	Pigiau Verslui + 1 GB		10,16	∞	∞	1 GB	
Tele2	2015 IV K	Pigiau Verslui + 1 GB		10,16	∞	∞	1 GB	
Omnitel	2012 II K	Verslas 29 verslas		10,16	500	-	-	0,09 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Verslas 29 verslas		10,16	500	-	-	0,09 Eur/SMS
Omnitel	2015 III K	Išmaniems PRO S		9,68	∞	∞	0,25 GB	
Omnitel	2015 IV K	Išmaniems PRO S		9,68	∞	∞	0,25 GB	
Omnitel	2016 I K	Išmaniems PRO S		9,68	∞	∞	0,25 GB	
Omnitel	2016 II K	Išmaniems PRO S		9,68	∞	∞	0,25 GB	
Omnitel	2016 III K	Išmaniems PRO S		9,68	∞	∞	0,25 GB	
Omnitel	2016 IV K	Išmaniems PRO S		9,68	∞	∞	0,25 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	išmaniems PRO S		9,68	∞	∞	0,25 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	Šalies 500		9,68	500	-	1 GB	0,12 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 IV K	Šalies 500		9,68	500	-	1 GB	0,12 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2017 I K	Šalies 500		9,68	500	-	1 GB	0,12 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2017 II K	Šalies 500		9,68	500	-	1 GB	0,12 Eur/SMS
Telia Lietuva	2017 II K	VERSLAS PRO S		9,56	∞	∞	0,25 GB	
Tele2	2016 II K	Neriboti pokalbiai verslui		8,95	∞	-	1 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 III K	Neriboti pokalbiai verslui		8,95	∞	-	1 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 IV K	Neriboti pokalbiai verslui		8,95	∞	-	1 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2017 I K	Neriboti pokalbiai verslui + 1 GB		8,95	∞	-	1 GB	0,08 Eur/SMS
Telia Lietuva	2017 I K	PRO neribotai		8,47	∞	∞	0,1 GB	
Bitė Lietuva	2015 IV K	∞ MIN.		8,47	∞	-	-	0,07 Eur/SMS

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Bitė Lietuva	2016 I K	∞ MIN.		8,47	∞	-	-	0,07 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 II K	∞ MIN.		8,47	∞	-	-	0,07 Eur/SMS
Omnitel	2015 III K	PRO neribotai		8,47	∞	∞	0,1 GB	
Omnitel	2015 IV K	PRO neribotai		8,47	∞	∞	0,1 GB	
Omnitel	2016 I K	PRO neribotai		8,47	∞	∞	0,1 GB	
Omnitel	2016 II K	PRO neribotai		8,47	∞	∞	0,1 GB	
Omnitel	2016 III K	PRO neribotai		8,47	∞	∞	0,1 GB	
Omnitel	2016 IV K	PRO neribotai		8,47	∞	∞	0,1 GB	
Tele2	2012 II K	3 ct Verslui (24)		8,41	800	-	-	0,09 Eur/SMS
Tele2	2012 I K	3 ct Verslui (24)		8,41	800	-	-	0,09 Eur/SMS
Tele2	2015 III K	Pigiau Verslui + 300 MB		8,41	∞	∞	0,3 GB	
Tele2	2015 IV K	Pigiau Verslui + 300 MB		8,41	∞	∞	0,3 GB	
Omnitel	2012 II K	Universal 29 Verslui		8,40	120	-	0,05 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Išmanusis 29 verslas		8,40	-	-	0,5 GB	0,07 Eur/min. 0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Optimum 29 verslas		8,40	120	240	-	
Omnitel	2012 I K	Universal 29 Verslui		8,40	120	-	0,05 GB	0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Išmanusis 29 verslas		8,40	-	-	0,5 GB	0,07 Eur/min. 0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Optimum 29 verslas		8,40	120	240	-	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai + 100 MB		8,35	∞	∞	0,1 GB	
Tele2	2017 I K	Pigiau Verslui + 100 MB		7,87	∞	∞	0,1 GB	
Tele2	2016 I K	Pigiau Verslui		7,87	∞	∞	0,1 GB	
Tele2	2016 II K	Pigiau Verslui		7,87	∞	∞	0,1 GB	
Tele2	2016 III K	Pigiau Verslui + 100 MB		7,87	∞	∞	0,1 GB	
Tele2	2016 IV K	Pigiau Verslui + 100 MB		7,87	∞	∞	0,1 GB	
Omnitel	2015 III K	PRO 500		7,26	500	10000	0,01 GB	
Omnitel	2015 IV K	PRO 500		7,26	500	10000	0,01 GB	
Omnitel	2016 I K	PRO 500		7,26	500	10000	0,01 GB	
Omnitel	2016 II K	PRO 500		7,26	500	10000	0,01 GB	
Omnitel	2016 III K	PRO 500		7,26	500	10000	0,01 GB	

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Omnitel	2016 IV K	PRO 500		7,26	500	10000	0,01 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	PRO 500		7,26	500	10000	0,01 GB	
Tele2	2012 I K	420 verslui		7,24	420	-	-	0,05 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2012 II K	Dažnai Verslui		7,01	500	-	-	0,07 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2012 I K	Dažnai Verslui		7,01	500	-	-	0,07 Eur/SMS
Tele2	2012 I K	500 min. verslui		7,01	500	-	-	0,09 Eur/SMS
Tele2	2015 IV K	Pigiau Verslui		6,67	∞	∞	-	
Tele2	2016 III K	500 minučių verslui + 100 MB		6,66	500	-	0,1 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 IV K	500 minučių verslui + 100 MB		6,66	500	-	0,1 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2017 I K	500 minučių verslui + 100 MB		6,66	500	-	0,1 GB	0,08 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2015 III K	VIDUTINIŠKAI		6,66	500	-	-	0,07 Eur/SMS
Tele2	2015 III K	Pigiau Verslui		6,66	∞	∞	-	
Bitė Lietuva	2015 IV K	500 MIN.		6,66	500	-	-	0,07 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 I K	500 MIN.		6,66	500	-	-	0,07 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 II K	500 MIN.		6,66	500	-	-	0,07 Eur/SMS
Tele2	2016 I K	500 minučių verslui		6,66	500	-	0,1 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 II K	500 minučių verslui		6,66	500	-	0,1 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2015 III K	500 minučių verslui		6,64	500	-	0,05 GB	0,08 Eur/SMS
Tele2	2015 IV K	500 minučių verslui		6,64	500	-	0,05 GB	0,08 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 III K	Šalies 150		6,05	150	-	1 GB	0,12 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 IV K	Šalies 150		6,05	150	-	1 GB	0,12 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2017 I K	Šalies 150		6,05	150	-	1 GB	0,12 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2017 II K	Šalies 150		6,05	150	-	1 GB	0,12 Eur/SMS
Tele2	2016 II K	Neriboti pokalbiai verslui		6,05	∞	-	-	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 III K	Neriboti pokalbiai verslui		6,05	∞	-	-	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 IV K	Neriboti pokalbiai verslui		6,05	∞	-	-	0,08 Eur/SMS
Tele2	2017 I K	Neriboti pokalbiai verslui		6,05	∞	-	-	0,08 Eur/SMS
Telia Lietuva	2017 II K	VERSLAS PRO 200		5,93	200	∞	0,25 GB	
Omnitel	2012 II K	Išmanusis 19 verslas		5,50	-	-	0,3 GB	0,07 Eur/min. 0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Optimum 19 verslas		5,50	100	100	-	

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Sutarties terminas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Omnitel	2012 I K	Išmanusis 19 verslas		5,50	-	-	0,3 GB	0,07 Eur/min. 0,06 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Optimum 19 verslas		5,50	100	100	-	
Tele2	2012 II K	3 ct Verslui (15)		5,26	500	-	-	0,09 Eur/SMS
Tele2	2012 I K	3 ct Verslui (15)		5,26	500	-	-	0,09 Eur/SMS
Tele2	2012 I K	3 ct Verslui (15) su BalckBerry		5,26	500	-	-	0,09 Eur/SMS
Tele2	2015 III K	120 minučių verslui		4,22	120	-	0,05 GB	0,07 Eur/SMS
Tele2	2015 IV K	120 minučių verslui		4,22	120	-	0,05 GB	0,07 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Verslas 12 verslas		4,21	100	-	-	0,09 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Verslas 12 verslas		4,21	100	-	-	0,09 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2015 III K	KARTAIS		4,21	120	-	-	0,07 Eur/SMS
Omnitel	2015 III K	PRO 120		3,63	120	-	0,01 GB	0,08 Eur/SMS
Omnitel	2015 IV K	PRO 120		3,63	120	-	0,01 GB	0,08 Eur/SMS
Omnitel	2016 I K	PRO 120		3,63	120	-	0,01 GB	0,08 Eur/SMS
Omnitel	2016 II K	PRO 120		3,63	120	-	0,01 GB	0,08 Eur/SMS
Omnitel	2016 III K	PRO 120		3,63	120	-	0,01 GB	0,08 Eur/SMS
Omnitel	2016 IV K	PRO 120		3,63	120	-	0,01 GB	0,08 Eur/SMS
Telia Lietuva	2017 I K	PRO 120		3,63	120	-	0,01 GB	0,08 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2015 IV K	150 MIN.		3,63	150	-	-	0,07 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 I K	150 MIN.		3,63	150	-	-	0,07 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2016 II K	150 MIN.		3,63	150	-	-	0,07 Eur/SMS
Tele2	2016 I K	120 minučių verslui		3,51	120	-	-	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 II K	120 minučių verslui		3,51	120	-	-	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 III K	120 minučių verslui		3,51	120	-	-	0,08 Eur/SMS
Tele2	2016 IV K	120 minučių verslui		3,51	120	-	-	0,08 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2012 II K	Kartais Verslui		3,50	100	-	-	0,07 Eur/SMS
Tele2	2012 II K	100 min. verslui		3,50	100	-	-	0,09 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2012 I K	Kartais Verslui		3,50	100	-	-	0,07 Eur/SMS
Tele2	2012 I K	100 min. verslui		3,50	100	-	-	0,09 Eur/SMS

Išankstinio apmokėjimo paslaugų naudotojams 2012 m., 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. viešai skelbtų mokėjimo planų užmokesčiai ir sąlygos

Paslaugų teikėjas	Periodas	Mokėjimo plano pavadinimas	Periodinis užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Duodamos minutės	Duodami SMS	Duodami duomenys	Pastabos
Tele2	2017 II K	Savaitinis	4,00 Eur/savaitę	50	50	0,3 GB	
Tele2	2017 II K	Dieninis	1,00 Eur/dieną	10	10	0,05 GB	
Bitė Lietuva	2012 II K	Visi savaitei	0,87 Eur/savaitę	30 min./ savaitę	250 SMS/ savaitę	-	
Bitė Lietuva	2012 II K	Bendrauk laisvai savaitei	0,87 Eur/savaitę	∞ tinklo viduje	1000 SMS/savaitę	-	0,14 Eur/min. į kitus tinklus
Bitė Lietuva	2012 I K	Visi savaitei	0,87 Eur/savaitę	30 min./ savaitę	1000 SMS/savaitę	-	
Bitė Lietuva	2012 I K	Bendrauk laisvai savaitei	0,87 Eur/savaitę	∞ tinklo viduje	1000 SMS/savaitę	-	0,14 Eur/min. į kitus tinklus
Bitė Lietuva	2012 II K	Rašyk	0,52 Eur/savaitę	-	500 SMS/savaitę	-	0,07 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus
Bitė Lietuva	2012 I K	Rašyk	0,52 Eur/savaitę	-	500 SMS/savaitę	-	0,06 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus
Bitė Lietuva	2012 II K	Kalbėk	0,43 Eur/savaitę	-	-	-	0,003 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus; 0,03 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2012 I K	Kalbėk	0,43 Eur/savaitę	-	-	-	0,003 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus; 0,01 Eur/SMS tinklo viduje; 0,03 Eur/SMS į kitus tinklus
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk neribotai	15,08	∞	12000	10 GB	
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk Omnitel	13,58	Omnitel tinkle (∞)	6000	10 GB	
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk 250	13,48	250	6000	10 GB	
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk 150	12,88	150	6000	10 GB	
Tele2	2015 III K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 5 GB	11,00	∞	∞	5 GB	
Tele2	2015 IV K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 5 GB	11,00	∞	∞	5 GB	
Tele2	2016 III K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 5 GB	11,00	∞	∞	5 GB	
Tele2	2016 IV K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 5 GB	11,00	∞	∞	5 GB	
Tele2	2017 I K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 5 GB	11,00	∞	∞	5 GB	

Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 5 GB	11,00	∞	∞	5 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	HEYEU	9,90	60	60	1 GB	Skambučiai į Airiją, Angliją, Norvegiją - 0,39 Eur/min.
Omnitel	2016 II K	Neribotai 1	9,50	∞	12000	1 GB	
Omnitel	2016 III K	Neribotai 1	9,50	∞	12000	1 GB	
Omnitel	2016 IV K	Neribotai 1	9,50	∞	12000	1 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	Neribotai 1	9,50	∞	12000	1 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	Neribotai 1	9,50	∞	12000	1 GB	
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk neribotai	9,08	∞	12000	4 GB	
Tele2	2015 III K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 3 GB	9,00	∞	∞	3 GB	
Tele2	2015 IV K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 3 GB	9,00	∞	∞	3 GB	
Tele2	2016 III K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 3 GB	9,00	∞	∞	3 GB	
Tele2	2016 IV K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 3 GB	9,00	∞	∞	3 GB	
Tele2	2017 I K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 3 GB	9,00	∞	∞	3 GB	
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 3 GB	9,00	∞	∞	3 GB	
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk Omnitel	7,58	Omnitel tinkle (∞)	6000	4 GB	
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk 250	7,48	250	6000	4 GB	
Omnitel	2012 II K	Ežio Kontraktas 25	7,24	300 min. į kitus tinklus	1500 SMS į kitus tinklus	0,5 GB	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,00 Eur/SMS tinklo viduje
Omnitel	2012 I K	Ežio Kontraktas 25	7,24	300 min. į kitus tinklus	1500 SMS į kitus tinklus	0,5 GB	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,00 Eur/SMS tinklo viduje
Omnitel	2015 IV K	Bendrauk neribotai 2	6,99	∞	12000	2 GB	
Omnitel	2016 I K	Bendrauk neribotai 2	6,99	∞	12000	2 GB	
Omnitel	2016 II K	Bendrauk neribotai 2	6,99	∞	12000	2 GB	
Omnitel	2016 II K	Neribotai	6,99	∞	12000	0,05 GB	
Omnitel	2016 III K	Neribotai	6,99	∞	12000	0,05 GB	
Omnitel	2016 IV K	Neribotai	6,99	∞	12000	0,05 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	Neribotai	6,99	∞	12000	0,05 GB	

Telia Lietuva	2017 II K	Neribotai	6,99	∞	12000	0,05 GB	
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk 150	6,88	150	6000	4 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	OSM	6,49	∞	∞	12 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	OSM	6,49	∞	∞	2 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	OSM	6,49	∞	∞	2 GB	
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk neribotai	6,19	∞	12000	1,5 GB	
Tele2	2015 III K	Planas VISI	6,08	∞	Tele2 tinkle (∞) į kitus Lietuvos tinklus 10000 SMS	-	
Tele2	2015 IV K	Planas VISI	6,08	∞	Tele2 tinkle (∞) į kitus Lietuvos tinklus 0 SMS	-	
Tele2	2016 I K	Planas VISI	6,08	∞	∞	-	
Tele2	2016 II K	Planas VISI	6,08	∞	∞	-	
Tele2	2016 III K	Planas VISI	6,08	∞	∞	-	
Tele2	2016 IV K	Planas VISI	6,08	∞	∞	-	
Tele2	2017 I K	Planas VISI	6,08	∞	∞	-	
Tele2	2017 II K	Planas VISI	6,08	∞	∞	-	
Bitė Lietuva	2015 III K	KOSMOSAS	5,99	∞	∞	1,5 GB	
Bitė Lietuva	2015 IV K	KOSMOSAS	5,99	∞	∞	1,5 GB	
Bitė Lietuva	2016 I K	KOSMOSAS	5,99	∞	∞	1,5 GB	
Bitė Lietuva	2016 II K	KOSMOSAS	5,99	∞	∞	1,5 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	KOSMOSAS	5,99	∞	∞	1,5 GB	
Omnitel	2015 III K	Bendrauk neribotai	5,79	∞	12000	1 GB	
Omnitel	2015 IV K	Bendrauk neribotai	5,79	∞	12000	1 GB	
Omnitel	2016 I K	Bendrauk neribotai	5,79	∞	12000	1 GB	
Omnitel	2016 II K	Bendrauk neribotai	5,79	∞	12000	1 GB	
Tele2	2015 III K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 1 GB	5,50	∞	∞	1 GB	
Tele2	2015 IV K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 1 GB	5,50	∞	∞	1 GB	
Tele2	2016 III K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 1 GB	5,50	∞	∞	1 GB	
Tele2	2016 IV K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 1 GB	5,50	∞	∞	1 GB	
Tele2	2017 I K	Neriboti pokalbiai,	5,50	∞	∞	1 GB	

		neribotos SMS, 1 GB					
Tele2	2017 II K	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 1 GB	5,50	∞	∞	1 GB	
Omnitel	2016 II K	Mano1	5,49	150	12000	1 GB	
Omnitel	2016 III K	Mano1	5,49	150	12000	1 GB	
Omnitel	2016 IV K	Mano1	5,49	150	12000	1 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	Mano1	5,49	150	12000	1 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	Mano1	5,49	150	12000	1 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	POMPA	5,49	350	5000	2 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	LUV	5,49	300	5000	12 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	LUV	5,49	300	5000	2 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	LUV	5,49	300	5000	2 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	FAV	4,99	∞	∞	-	
Bitė Lietuva	2017 II K	FAV	4,99	∞	∞	-	
Bitė Lietuva	2016 IV K	FAV	4,79	∞	∞	-	
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk Omnitel	4,68	Omnitel tinkle (∞)	6000	1,5 GB	
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk 250	4,58	250	6000	1,5 GB	
Bitė Lietuva	2016 I K	SMARTAS	4,49	350	5000	1 GB	
Bitė Lietuva	2016 II K	SMARTAS	4,49	350	5000	1 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	SMARTAS	4,49	350	500	1 GB	
Omnitel	2012 II K	Ežio Kontraktas 15	4,34	60 min. į kitus tinklus	1500 SMS į kitus tinklus	0,3 GB	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,00 Eur/SMS tinklo viduje
Omnitel	2012 I K	Ežio Kontraktas 15	4,34	60 min. į kitus tinklus	1500 SMS į kitus tinklus	0,3 GB	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,00 Eur/SMS tinklo viduje
Bitė Lietuva	2015 III K	BEGALYBĖ	4,34	∞	∞	-	
Bitė Lietuva	2015 IV K	BEGALYBĖ	4,34	∞	∞	-	
Bitė Lietuva	2016 I K	BEGALYBĖ	4,34	∞	∞	-	
Bitė Lietuva	2016 II K	BEGALYBĖ	4,34	∞	∞	-	
Bitė Lietuva	2016 III K	BEGALYBĖ	4,34	∞	∞	-	
Tele2	2015 III K	Planas Visiems 300	4,34	300	10000	-	
Tele2	2015 IV K	Planas Visiems 300	4,34	300	10000	-	
Tele2	2016 I K	Planas Visiems 300	4,34	300	10000	-	
Tele2	2016 II K	Planas Visiems 300	4,34	300	10000	-	
Tele2	2016 III K	Planas Visiems 330	4,34	330	10000	-	

Tele2	2016 IV K	Planas Visiems 330	4,34	330	10000	-	
Tele2	2017 I K	Planas Visiems 330	4,34	330	10000	-	
Tele2	2017 II K	Planas Visiems 330	4,34	330	10000	-	
Omnitel	2015 III K	Kalbėk neribotai	4,19	∞	12000	-	
Omnitel	2015 IV K	Kalbėk neribotai	4,19	∞	12000	-	
Omnitel	2016 I K	Kalbėk neribotai	4,19	∞	12000	0,01 GB	
Omnitel	2015 III K	Bendrauk Omnitel	4,09	Omnitel tinkle (∞)	6000	1 GB	
Omnitel	2015 IV K	Bendrauk Omnitel	4,09	Omnitel tinkle (∞)	6000	1 GB	
Omnitel	2016 I K	Bendrauk Omnitel	4,09	Omnitel tinkle (∞)	6000	1 GB	
Omnitel	2016 II K	Bendrauk Omnitel	4,09	Omnitel tinkle (∞)	6000	1 GB	
Omnitel	2016 II K	Kalbėk neribotai	4,09	∞	12000	0,01 GB	
Omnitel	2016 III K	Kalbėk neribotai	4,09	∞	12000	-	
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk neribotai	4,09	∞	12000	-	
Bitė Lietuva	2015 III K	SAVIEMS	3,99	Bitės tinkle (∞)	∞	1 GB	
Bitė Lietuva	2015 IV K	SAVIEMS	3,99	Bitės tinkle (∞)	∞	1 GB	
Bitė Lietuva	2016 I K	SAVIEMS	3,99	Bitės tinkle (∞)	∞	1 GB	
Bitė Lietuva	2016 II K	SAVIEMS	3,99	Bitės tinkle (∞)	∞	1 GB	
Bitė Lietuva	2016 III K	SAVIEMS	3,99	Bitės tinkle (∞)	∞	1 GB	
Bitė Lietuva	2016 IV K	HIP	3,99	100	5000	1 GB	
Bitė Lietuva	2017 I K	HIP	3,99	100	5000	1 GB	
Bitė Lietuva	2017 II K	HIP	3,99	100	5000	1 GB	
Bitė Lietuva	2015 III K	SMARTAS	3,99	300	5000	1 GB	
Bitė Lietuva	2015 IV K	SMARTAS	3,99	300	5000	1 GB	
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk 150	3,98	150	6000	1,5 GB	
Omnitel	2015 III K	Bendrauk 250	3,79	250	6000	1 GB	
Omnitel	2015 IV K	Bendrauk 250	3,79	250	6000	1 GB	
Omnitel	2016 I K	Bendrauk 250	3,79	250	6000	1 GB	
Omnitel	2016 II K	Bendrauk 250	3,79	250	6000	1 GB	
Omnitel	2012 I K	Ežys visiems	3,48	-	-	0,5 GB	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,13 Eur/min. į kitus tinklus; 0,00 Eur/SMS
Tele2	2015 III K	Planas SM	3,48	Tarp Pildyk (∞)	Tele2 tinkle (∞) į kitus Lietuvos tinklus 10000 SMS	-	

Tele2	2015 IV K	Planas SM	3,48	Tarp Pildyk (∞)	Tele2 tinkle (∞) į kitus Lietuvos tinklus 1500 SMS	-	
Tele2	2016 I K	Planas SM	3,48	Tarp Pildyk (∞)	Tele2 tinkle (∞) į kitus Lietuvos tinklus 1500 SMS	-	
Tele2	2016 II K	Planas SM	3,48	Tarp Pildyk (∞)	Tele2 tinkle (∞) į kitus Lietuvos tinklus 1500 SMS	-	
Omnitel	2015 III K	Bendrauk 150	3,39	150	6000	1 GB	
Omnitel	2015 IV K	Bendrauk 150	3,39	150	6000	2 GB	
Omnitel	2016 I K	Bendrauk 150	3,39	150	6000	1 GB	
Omnitel	2016 II K	Bendrauk 150	3,39	150	6000	1 GB	
Tele2	2015 III K	Planas SAVI	3,19	Tele2 tinkle (∞)	Tele2 tinkle (∞)	-	
Tele2	2015 IV K	Planas SAVI	3,19	Tele2 tinkle (∞)	Tele2 tinkle (∞)	-	
Tele2	2016 I K	Planas SAVI	3,19	Tele2 tinkle (∞)	Tele2 tinkle (∞)	-	
Tele2	2016 II K	Planas SAVI	3,19	Tele2 tinkle (∞)	Tele2 tinkle (∞)	-	
Tele2	2016 III K	Planas SAVI	3,19	Tele2 tinkle (∞)	Tele2 tinkle (∞)	-	
Tele2	2016 IV K	Planas SAVI	3,19	Tele2 tinkle (∞)	Tele2 tinkle (∞)	-	
Tele2	2017 I K	Planas SAVI	3,19	Tele2 tinkle (∞)	Tele2 tinkle (∞)	-	
Tele2	2017 II K	Planas SAVI	3,19	Tele2 tinkle (∞)	Tele2 tinkle (∞)	-	
Omnitel	2016 II K	Mano	3,00	150	12000	0,05 GB	
Omnitel	2016 III K	Mano	3,00	150	12000	0,05 GB	
Omnitel	2016 IV K	Mano	3,00	150	12000	0,05 GB	
Telia Lietuva	2017 I K	Mano	3,00	150	12000	0,05 GB	
Telia Lietuva	2017 II K	Mano	3,00	150	12000	0,05 GB	
Bitė Lietuva	2015 III K	RAGELIS	2,99	250	5000	-	
Bitė Lietuva	2015 IV K	RAGELIS	2,99	250	5000	-	
Bitė Lietuva	2016 I K	RAGELIS	2,99	250	5000	-	
Bitė Lietuva	2016 II K	RAGELIS	2,99	250	5000	-	
Bitė Lietuva	2016 III K	RAGELIS	2,99	250	5000	-	
Bitė Lietuva	2015 III K	BENDRAUK LAISVAI	2,90	Labas tinkle (∞)	4000	1 GB	
Tele2	2015 III K	Planas Visiems 170	2,90	170	10000	-	
Tele2	2015 IV K	Planas Visiems 170	2,90	170	10000	-	
Tele2	2016 I K	Planas Visiems 170	2,90	170	10000	-	

Tele2	2016 II K	Planas Visiems 170	2,90	170	10000	-	
Tele2	2016 III K	Planas Visiems 190	2,90	190	10000	-	
Tele2	2016 IV K	Planas Visiems 190	2,90	190	10000	-	
Tele2	2017 I K	Planas Visiems 190	2,90	190	10000	-	
Tele2	2017 II K	Planas Visiems 190	2,90	190	10000	-	
Bitė Lietuva	2012 II K	Visi mėnesiui	2,90	120	2000	0,5 GB	
Bitė Lietuva	2012 II K	Bendrauk laisvai	2,90	-	2000	-	
Bitė Lietuva	2012 I K	Visi mėnesiui	2,90	120	-	-	
Bitė Lietuva	2012 I K	Bendrauk laisvai mėnesiui	2,90	-	-	-	0,06 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus
Omnitel	2012 II K	Ežys visiems	2,87	150	1500	-	
Omnitel	2012 I K	Ežys šnekantiems	2,61	-	-	-	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,13 Eur/min. į kitus tinklus; 0,00 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Ežys šnekantiems ir rašantiems	2,61	-	1500	-	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,03 Eur/min. į kitus tinklus; 0,03 Eur/skambučių (sujungimo užmokestis)
Omnitel	2015 III K	Kalbėk Omnitel	2,59	Omnitel tinkle (∞)	6000	-	
Omnitel	2015 IV K	Kalbėk Omnitel	2,59	Omnitel tinkle (∞)	6000	-	
Omnitel	2016 I K	Kalbėk Omnitel	2,59	Omnitel tinkle (∞)	6000	0,01 GB	
Omnitel	2016 II K	Kalbėk Omnitel	2,59	Omnitel tinkle (∞)	6000	0,01 GB	
Omnitel	2016 III K	Kalbėk Omnitel	2,59	Omnitel tinkle (∞)	6000	-	
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk Omnitel	2,59	Omnitel tinkle (∞)	6000	-	
Omnitel	2015 III K	Kalbėk 250	2,49	250	6000	-	
Omnitel	2015 IV K	Kalbėk 250	2,49	250	6000	-	
Omnitel	2016 I K	Kalbėk 250	2,49	250	6000	0,01 GB	
Omnitel	2016 II K	Kalbėk 250	2,49	250	6000	0,01 GB	
Omnitel	2016 III K	Kalbėk 250	2,49	250	6000	-	
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk 250	2,49	250	6000	-	
Bitė Lietuva	2016 IV K	OK	2,49	200	5000	-	
Bitė Lietuva	2017 I K	OK	2,49	200	5000	-	
Bitė Lietuva	2017 II K	OK	2,49	200	5000	-	
Tele2	2012 II K	SM	2,46	-	-	-	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,13 Eur/min. į kitus tinklus; 0,00 Eur/SMS

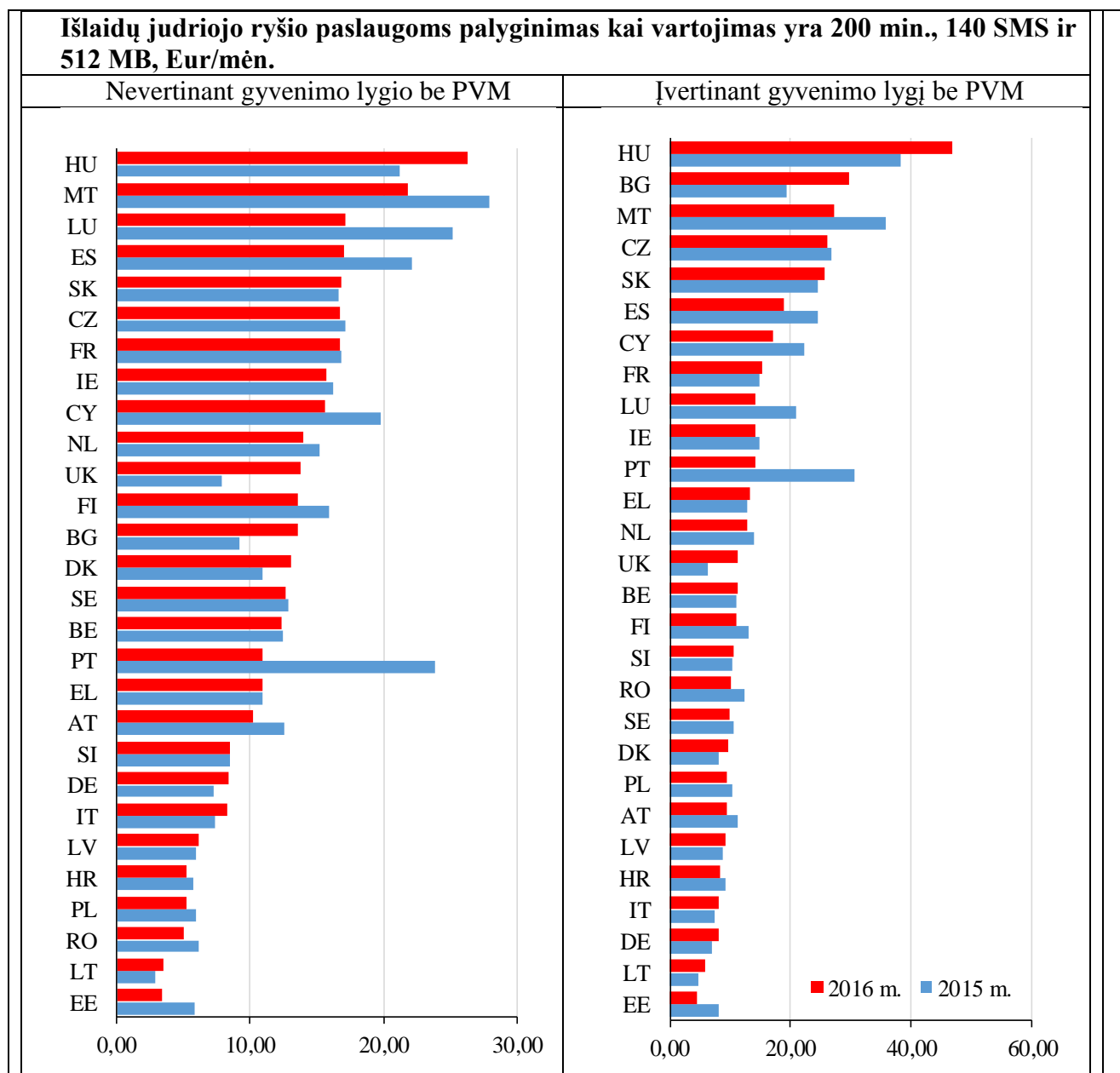
Tele2	2016 III K	Planas SM	2,46	Tarp Pildyk (∞)	Tele2 tinkle (∞) į kitus Lietuvos tinklus 1500 SMS	-	
Tele2	2016 IV K	Planas SM	2,46	Tarp Pildyk (∞)	Tele2 tinkle (∞) į kitus Lietuvos tinklus 1500 SMS	-	
Tele2	2017 I K	Planas SM	2,46	Tarp Pildyk (∞)	Tele2 tinkle (∞) į kitus Lietuvos tinklus 1500 SMS	-	
Tele2	2017 II K	Planas SM	2,46	Tarp Pildyk (∞)	Tele2 tinkle (∞) į kitus Lietuvos tinklus 1500 SMS	-	
Bitė Lietuva	2012 II K	Rašyk	2,09		2000	-	
Omnitel	2012 II K	Ežio Kontraktas 7	2,03	-	-	-	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,06 Eur/min. į kitus tinklus; 0,00 Eur/SMS tinklo viduje; 0,04 Eur/SMS į kitus tinklus
Omnitel	2012 I K	Ežio Kontraktas 7	2,03	-	-	-	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,06 Eur/min. į kitus tinklus; 0,00 Eur/SMS tinklo viduje; 0,04 Eur/SMS į kitus tinklus
Bitė Lietuva	2015 III K	STARTERIS	1,99	120	3000	-	
Bitė Lietuva	2015 IV K	STARTERIS	1,99	120	3000	-	
Bitė Lietuva	2016 I K	STARTERIS	1,99	120	3000	-	
Bitė Lietuva	2016 II K	STARTERIS	1,99	120	3000	-	
Bitė Lietuva	2016 III K	STARTERIS	1,99	120	3000	-	
Omnitel	2016 II K	Kalbėk 150	1,89	150	6000	0,01 GB	
Omnitel	2016 III K	Kalbėk 150	1,89	150	6000	-	
Omnitel	2016 IV K	Kalbėk 150	1,89	150	6000	-	
Omnitel	2015 III K	Kalbėk 150	1,79	150	6000	-	
Omnitel	2015 IV K	Kalbėk 150	1,79	150	6000	-	
Omnitel	2016 I K	Kalbėk 150	1,79	150	6000	0,01 GB	
Tele2	2015 III K	Planas Visiems 50	1,75	50	10000	-	
Omnitel	2012 II K	Ežys rašantiems	1,74	-	1500	-	0,03 Eur/min.; 0,03 Eur/skambutį (sujungimo užmokestis)

Tele2	2012 I K	SM	1,74	-	-	-	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,13 Eur/min. į kitus tinklus; 0,00 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Ežys šnekantiems tarp Ežių	1,74	-	-	-	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,13 Eur/min. į kitus tinklus; 0,00 Eur/SMS tinklo viduje; 0,03 Eur/SMS į kitus tinklus
Tele2	2015 IV K	Planas Visiems 50	1,74	50	10000	-	
Tele2	2016 I K	Planas Visiems 50	1,74	50	10000	-	
Tele2	2016 II K	Planas Visiems 50	1,74	50	10000	-	
Tele2	2016 III K	Planas Visiems 60	1,74	60	10000	-	
Tele2	2016 IV K	Planas Visiems 60	1,74	60	10000	-	
Tele2	2017 I K	Planas Visiems 60	1,74	60	10000	-	
Tele2	2017 II K	Planas Visiems 60	1,74	60	10000	-	
Omnitel	2015 III K	Kalbėk 75	1,59	75	6000	-	
Omnitel	2015 IV K	Kalbėk 75	1,59	75	6000	-	
Omnitel	2016 I K	Kalbėk 75	1,59	75	6000	0,01 GB	
Omnitel	2016 II K	Kalbėk 75	1,59	75	6000	0,01 GB	
Tele2	2012 II K	Skambutis	1,45	-	-	-	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,13 Eur/min. į kitus tinklus; 0,01 Eur/SMS tinklo viduje; 0,03 Eur/SMS į kitus tinklus
Omnitel	2012 II K	Ežys šnekantiems tarp Ežių	1,45	-	-	-	0,003 Eur/min. tinklo viduje; 0,03 Eur/min. į kitus tinklus; 0,03 Eur/skambutį (sujungimo užmokestis); 0,03 Eur/SMS
Tele2	2012 I K	Skambutis	1,45	-	-	-	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,13 Eur/min. į kitus tinklus; 0,01 Eur/SMS tinklo viduje; 0,03 Eur/SMS į kitus tinklus
Omnitel	2012 I K	Ežys rašantiems	1,44	-	-	-	0,03 Eur/min. tinklo viduje; 0,13 Eur/min. į kitus tinklus; 0,00 Eur/SMS

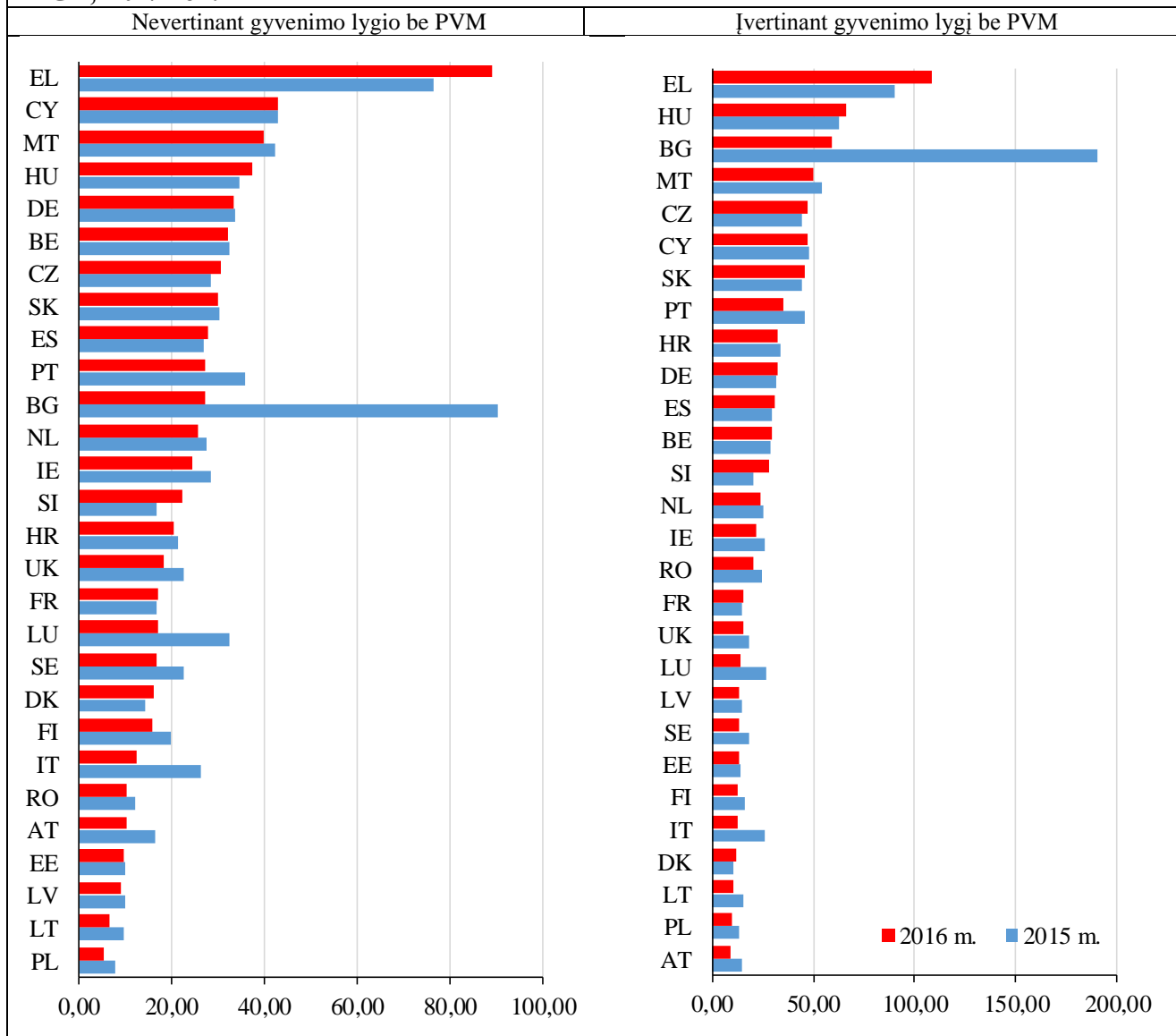
Tele2	2012 I K	Mygtukas	1,30	-	-	-	0,05 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus; 0,00 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Ežys rašantiems tarp Ežių	0,58	-	-	-	0,03 Eur/min. tinklo viduje; 0,13 Eur/min. į kitus tinklus; 0,00 Eur/SMS tinklo viduje; 0,03 Eur/SMS į kitus tinklus
Bitė Lietuva	2012 II K	Labas	0,00	-	-	-	0,07 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus; 0,03 Eur/SMS
Tele2	2012 II K	Pildyk	0,00	-	-	-	0,05 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus; 0,01 Eur/SMS tinklo viduje; 0,03 Eur/SMS į kitus tinklus; 0,26 Eur/MB
Tele2	2012 II K	Mygtukas	0,00	-	-	-	0,05 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus; 0,00 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Ežys	0,00	-	-	-	0,03 Eur/min.; 0,03 Eur/skambutį (sujungimo užmokestis); 0,03 Eur/SMS
Bitė Lietuva	2012 II K	Labas	0,00	-	-	-	0,07 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus; 0,03 Eur/SMS tinklo viduje; 0,03 Eur/SMS į kitus tinklus
Bitė Lietuva	2012 I K	Labas	0,00	-	-	-	0,06 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus; 0,01 Eur/SMS tinklo viduje; 0,03 Eur/SMS į kitus tinklus
Tele2	2012 I K	Pildyk	0,00	-	-	-	0,05 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus; 0,01 Eur/SMS tinklo viduje; 0,03 Eur/SMS į kitus tinklus; 0,26 Eur/MB

Omnitel	2012 I K	Extra Praktiškas	0,00	-	-	-	0,05 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus; 0,03 Eur/SMS
Omnitel	2012 II K	Extra Praktiškas	0,00	-	-	-	0,05 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus; 0,03 Eur/SMS
Omnitel	2012 I K	Ežys	0,00	-	-	-	0,03 Eur/min. tinklo viduje; 0,13 Eur/min. į kitus tinklus; 0,01 Eur/SMS tinklo viduje; 0,03 Eur/SMS į kitus tinklus; 0,29 Eur/MB
Tele2	2017 II K	Pildyk Standartinis	0,00	-	-	-	0,14 Eur/min.; 0,03 Eur/SMS

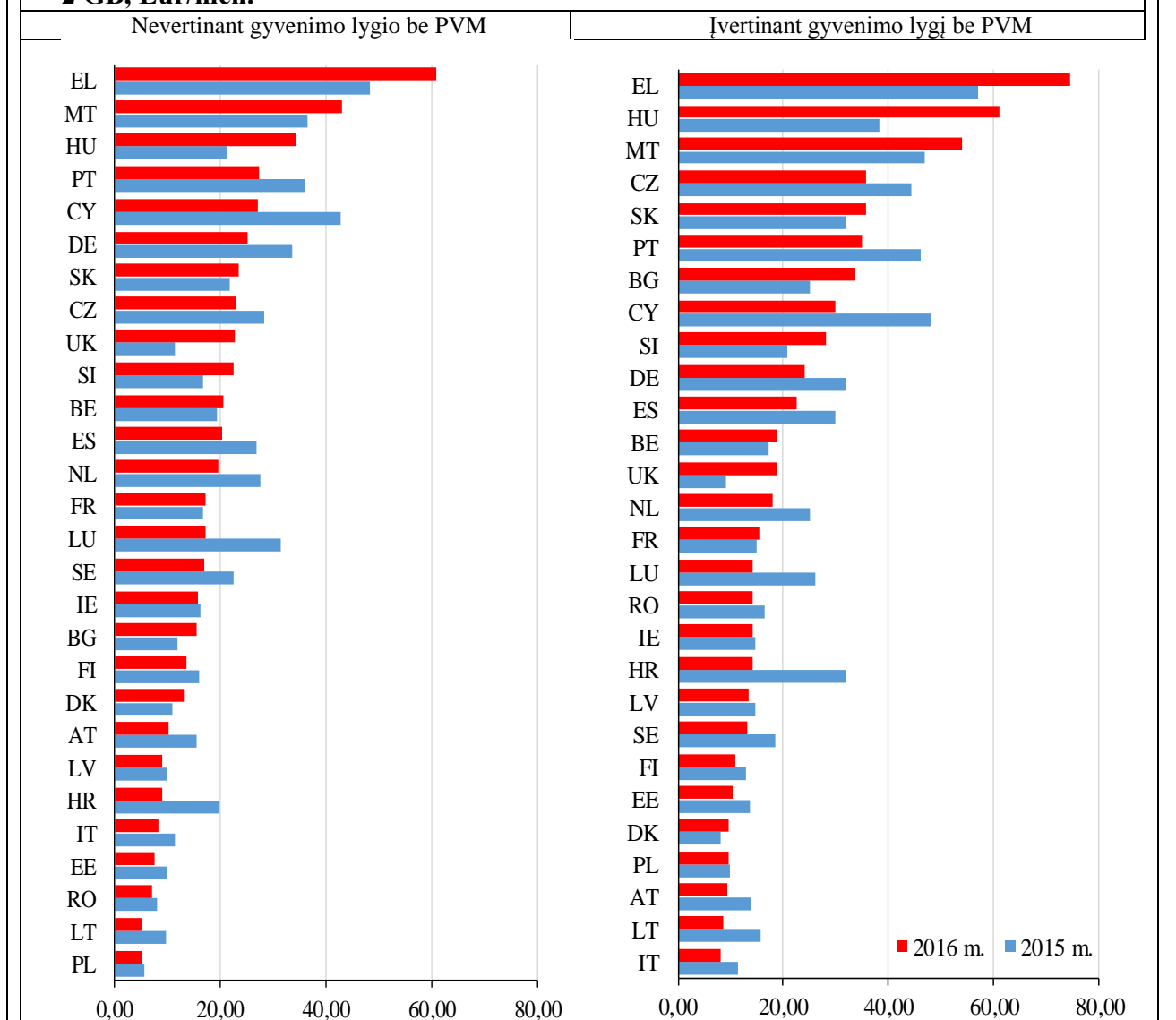
Išlaidų judriojo ryšio paslaugoms palyginimas

Išlaidų judriojo ryšio paslaugoms palyginimas kai vartojimas yra 1800 min., 350 SMS ir 2 GB, Eur/mėn.

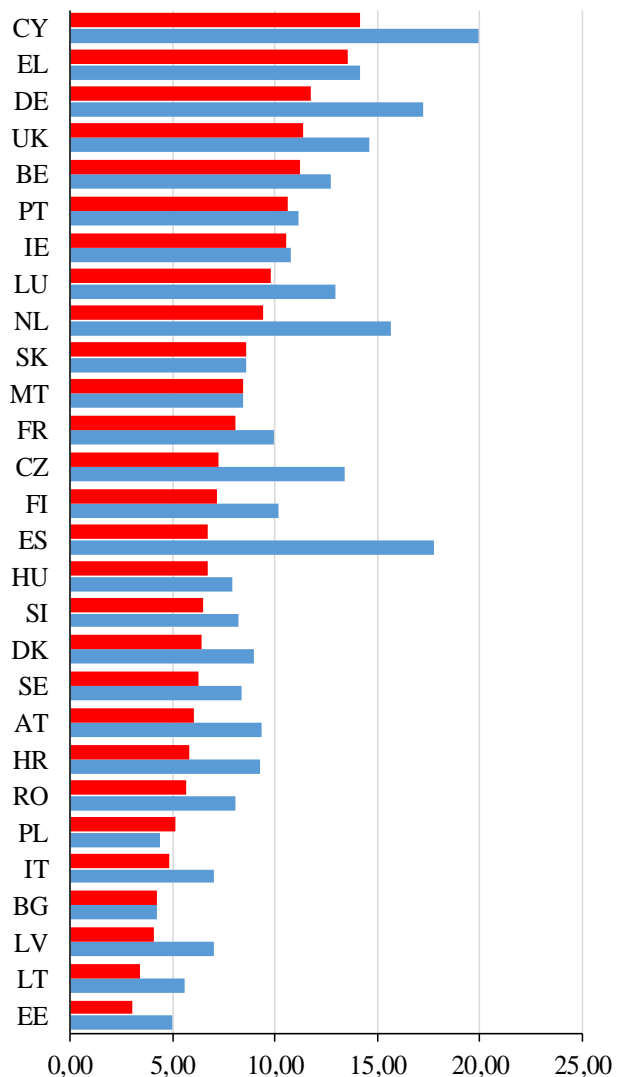
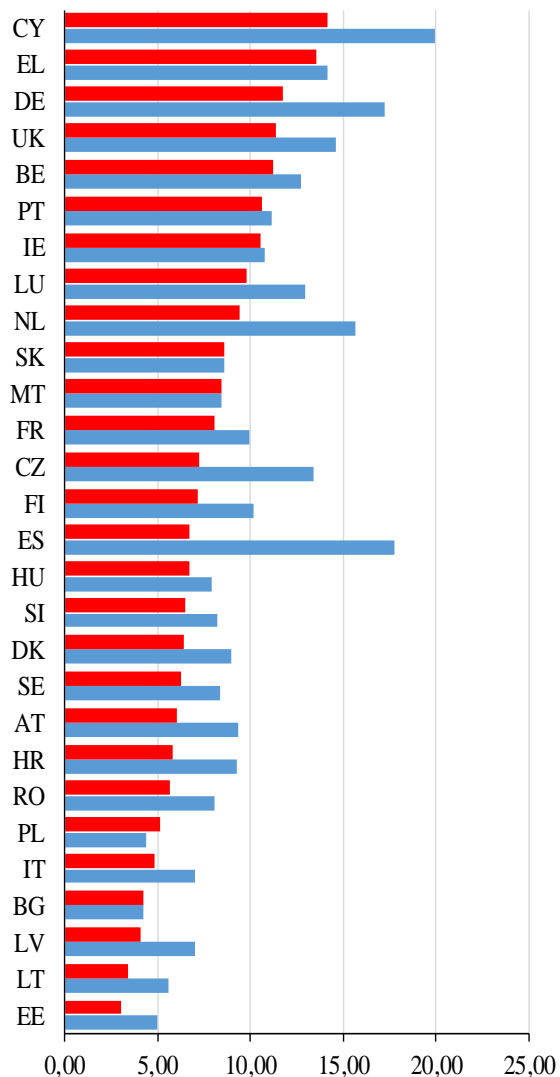
Išlaidų judriojo ryšio paslaugoms palyginimas kai vartojimas yra 200 min., 140 SMS ir 2 GB, Eur/mėn.

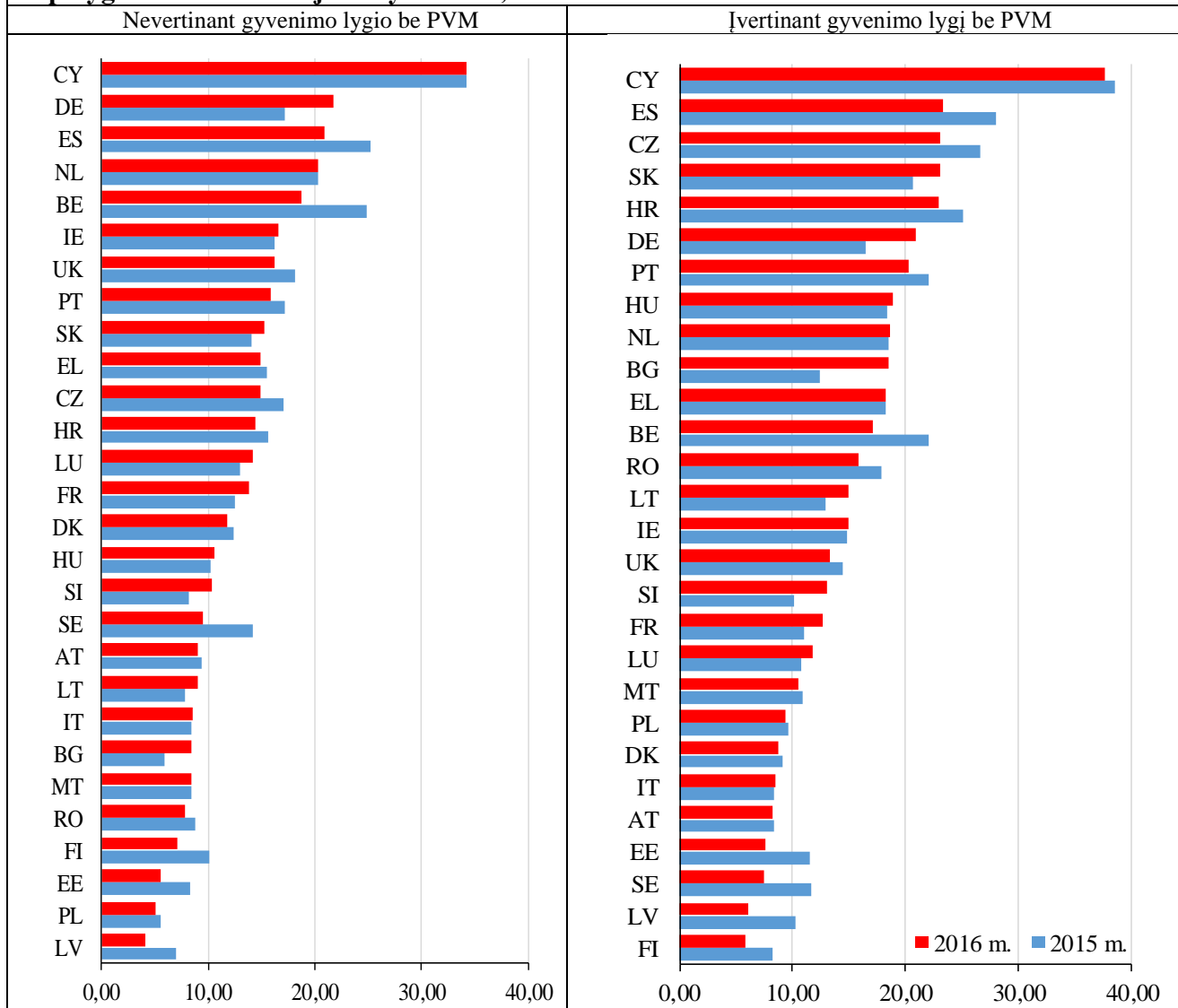
Išlaidų judriojo ryšio duomenų perdavimo paslaugoms, naudojantis kompiuteriu, palyginimas kai vartojimas yra 2 GB, Eur/mėn.

Nevertinant gyvenimo lygio be PVM

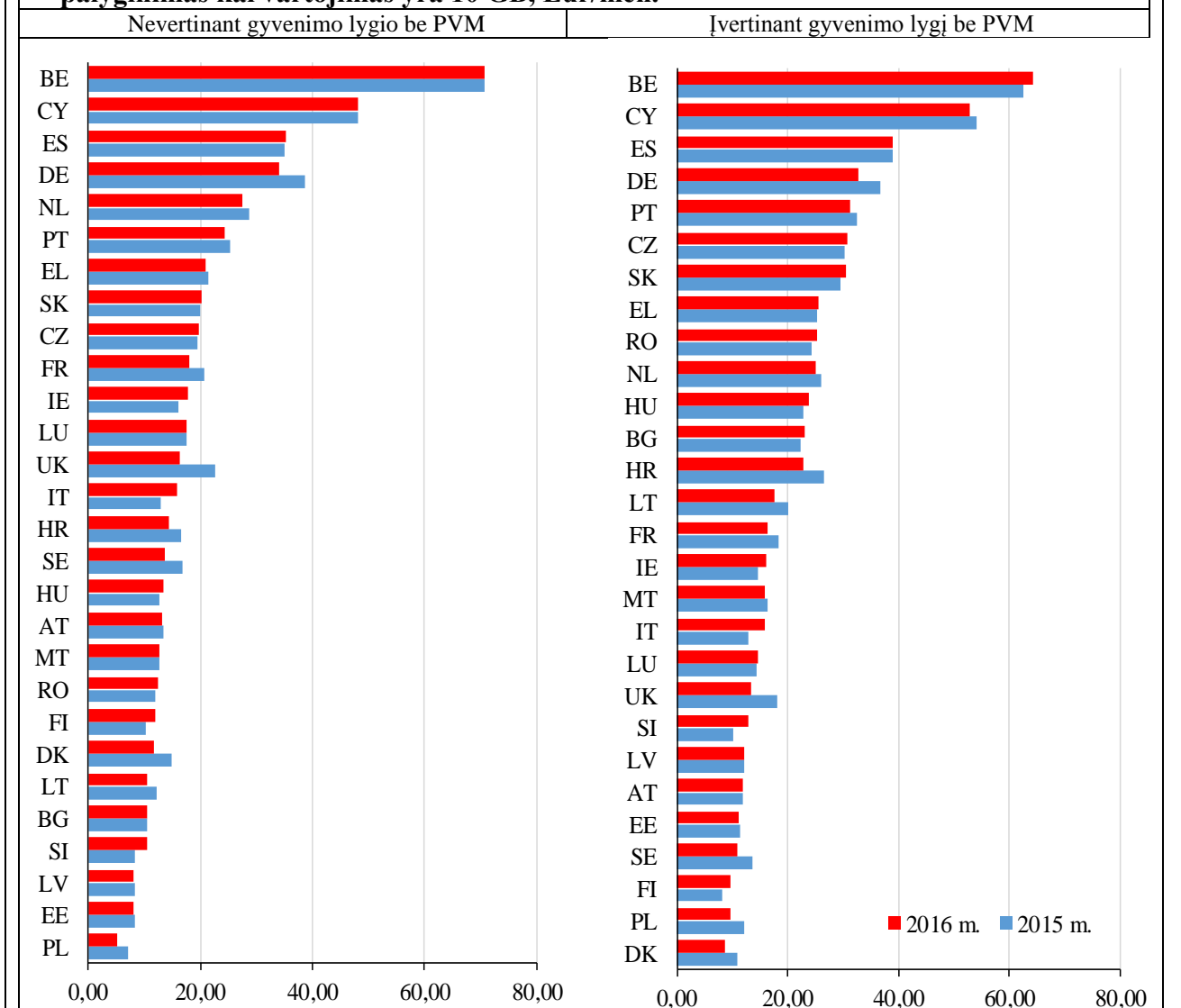
Įvertinant gyvenimo lygi be PVM

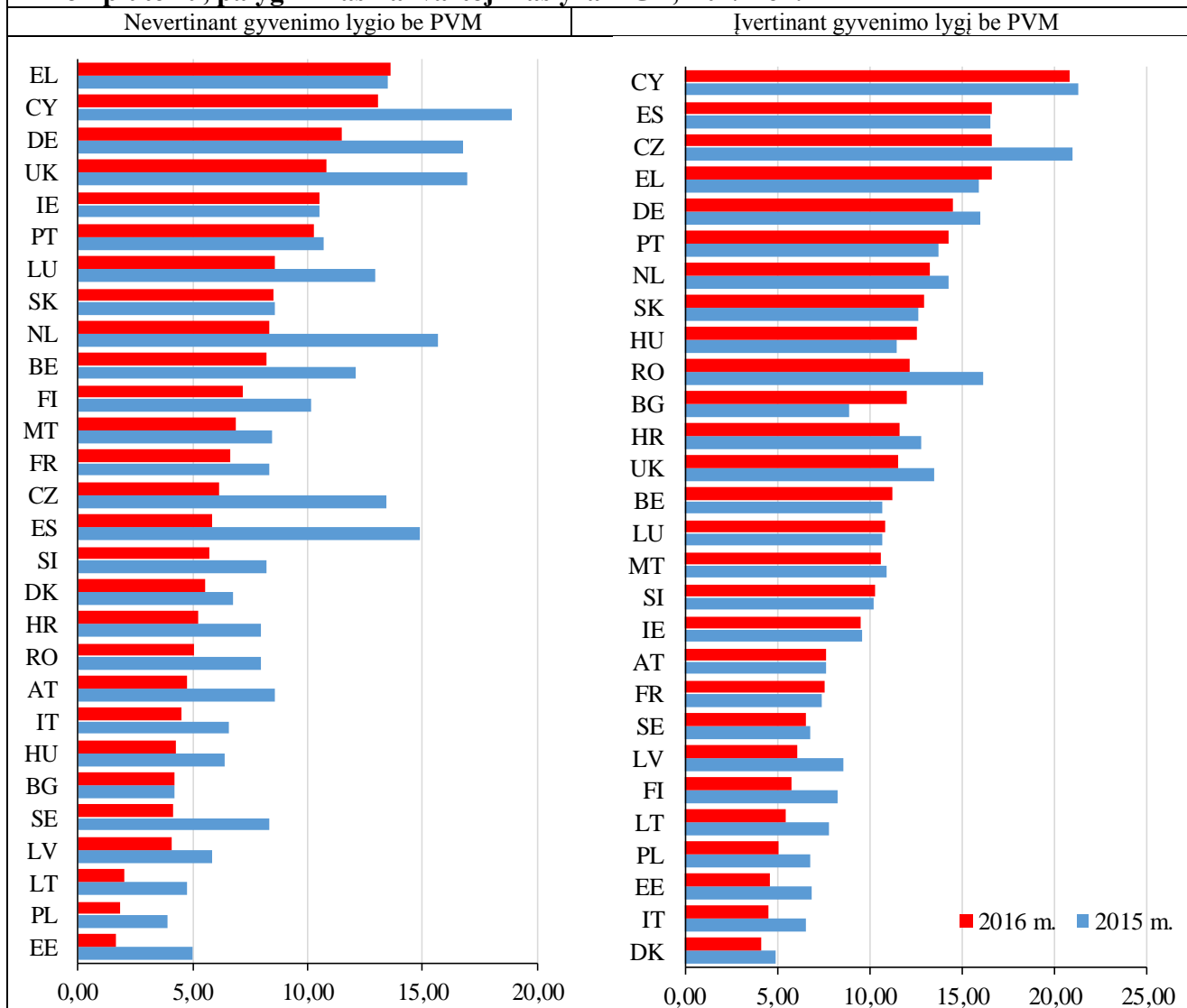
Išlaidų judriojo ryšio duomenų perdavimo paslaugoms, naudojantis kompiuteriu, palyginimas kai vartojimas yra 5 GB, Eur/mėn.

Išlaidų judriojo ryšio duomenų perdavimo paslaugoms, naudojantis kompiuteriu, palyginimas kai vartojimas yra 10 GB, Eur/mėn.

Išlaidų judriojo ryšio duomenų perdavimo paslaugoms, naudojantis planšetiniu kompiuteriu, palyginimas kai vartojimas yra 2 GB, Eur/mėn.

3 PRIEDAS

Fiziniam asmeniui, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, siūlomų paslaugų užmokesčių ir jų sąlygų palyginimas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje

Paslaugos teikėjas	Mokėjimo plano pavadinimas	Užmokestis, Eur/mėn. su PVM	Suteikta pokalbių trukmė, min.	Suteiktas SMS kiekis, SMS	Suteikta duomenų, GB	Papildomos pokalbio trukmės kaina, Eur/min.	Papildomos SMS kaina, Eur/SMS	Papildomų duomenų kaina
LMT	Brīvība Eiropā VIP	60,00	∞	∞	∞	0	0	0
Telia Eesti	Mobiilne elu 64 GB unlimited	41,98	∞	∞	64	0	0	2,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne elu 64 GB 400	39,98	400	400	64	0,05	0,05	2,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne elu 64 GB internet	34,99	0	0	64	-	-	2,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne elu 32 GB unlimited	32,98	∞	∞	32	0	0	2,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne elu 32 GB 400	30,98	400	400	32	0,05	0,05	2,99 Eur/GB
Bitė Lietuva	Neriboti	29,00	∞	∞	∞	0	0	0
Tele2 (Estija)	Euroopa 2.0	28,99	1000	1000	25	0,01	0,02	4,99 Eur/GB
Telia Lietuva	PREMIUM NERIBOTAI	28,90	∞	∞	∞	0	0	0
Telia Eesti	Mobiilne elu 16 GB unlimited	26,98	∞	∞	16	0	0	2,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne elu 32 GB internet	25,99	0	0	32	-	-	2,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne elu 16 GB 400	24,98	400	400	16	0,05	0,05	2,99 Eur/GB
Tele2 (Lietuva)	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, neriboti GB	24,90	∞	∞	∞	0	0	0
Bitė Lietuva	Raudonas	23,00	∞	∞	20	0	0	3,85 Eur/GB
Bite Latvia	Bite Neierobežots	22,50	∞	∞	∞	0	0	0,009 Eur/MB (roamingas ES/EEE)
Bitė Lietuva	Salotinis	22,00	∞	∞	10	0	0	3,85 Eur/GB
Tele2 (Latvija)	Zelts Bezlimits	21,99	∞	∞	∞	0	0	0
Tele2 (Estija)	Multi Unlimited	21,99	∞	∞	∞	0	0	0
Telia Lietuva	PREMIUM XXL	21,90	∞	∞	20	0	0	0,0091 Eur/MB
Elisa	maximalist	21,00	∞	∞	50	0	0	1,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne elu 6 GB unlimited	20,98	∞	∞	6	0	0	2,99 Eur/GB
Tele2 (Lietuva)	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, 16 GB	20,90	∞	∞	16	0	0	3 Eur/1,5 GB

Bitē Lietuva	Mēlynas	20,00	∞	∞	7	0	0	3,85 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne elu 16 GB internet	19,99	0	0	16	-	-	2,99 Eur/GB
Elisa	practitioner	19,00	∞	∞	15	0	0	1,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne elu 6 GB 400	18,98	400	400	6	0,05	0,05	2,99 Eur/GB
Bite Latvia	Bite 10 GB	18,50	∞	∞	10	0	0	2,5 Eur/GB
Tele2 (Estija)	Multi 4.0	17,99	∞	∞	12	0	0	4,99 Eur/GB
Tele2 (Estija)	Euroopa 1.0	17,99	1000	1000	5	0,01	0,02	4,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne elu 4 GB unlimited	17,98	∞	∞	4	0	0	2,99 Eur/GB
Telia Lietuva	EKONOMIŠKAS XXL	17,90	150	∞	20	0,09	0	0,0091 Eur/MB
Telia Lietuva	PREMIUM XL	17,90	∞	∞	10	0	0	0,0091 Eur/MB
Tele2 (Estija)	Snāpp Unlimited	17,00	∞	∞	∞	0	0	0
Tele2 (Latvija)	Zelts 6 GB	16,99	∞	∞	6	0	0	3,99 Eur/GB 7,99 Eur/3 GB 11,99 Eur/mēn. ∞ GB
Bitē Lietuva	Oranžinis	16,00	∞	∞	4	0	0	3,85 Eur/GB
Elisa	active surfer	16,00	∞	∞	9	0	0	1,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne elu 4 GB 400	15,98	400	400	4	0,05	0,05	2,99 Eur/GB
Tele2 (Estija)	Snāpp Unlimited Internet	15,00	200	0	5	0,015	0,015	-
Telia Eesti	Mobiilne elu 2 GB unlimited	14,98	∞	∞	2	0	0	2,99 Eur/GB
Tele2 (Lietuva)	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, 8 GB	14,90	∞	∞	8	0	0	3 Eur/1,5 GB
Bite Latvia	Bite 5 GB	14,50	∞	∞	5	0	0	2,5 Eur/GB
Tele2 (Estija)	Multi 3.0	14,49	∞	∞	4	0	0	4,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne elu 6 GB internet	13,99	0	0	6	-	-	2,99 Eur/GB
Telia Lietuva	EKONOMIŠKAS XL	13,90	150	∞	10	0,09	0	0,0091 Eur/MB
Telia Lietuva	PREMIUM L	13,90	∞	∞	6	0	0	0,0091 Eur/MB
Telia Eesti	Mobiilne elu 2 GB 400	12,98	400	400	2	0,05	0,05	2,99 Eur/GB
Tele2 (Lietuva)	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, 4 GB	12,90	∞	∞	4	0	0	3 Eur/1,5 GB
LMT	Brīvība	12,90	∞	∞	0	0	0	3,99 Eur/GB 7,99 Eur/3 GB 11,99 Eur/mēn. ∞ GB
Bitē Lietuva	Geltonas	12,50	∞	∞	2	0	0	3,85 Eur/GB
Elisa	active communicator	12,00	∞	∞	3	0	0	1,99 Eur/GB
Tele2 (Estija)	Snāpp 15 GB	12,00	∞	∞	5	0	0	4,99 Eur/GB

Tele2 (Latvija)	Zelts 2 GB	11,99	∞	∞	2	0	0	2,99 Eur/500 MB
Bite Latvia	Bite 2 GB	11,50	∞	∞	2	0	0	2,5 eur/200 MB
Telia Eesti	Mobiilne elu 4 GB internet	10,99	0	0	4	-	-	2,99 Eur/GB
Tele2 (Estija)	Multi 2.0	10,99	∞	∞	2	0	0	4,99 Eur/GB
Telia Lietuva	PREMIUM M	10,90	∞	∞	2	0	0	0,0091 Eur/MB
Bitē Lietuva	Baltas	10,50	∞	∞	1	0	0	3,85 Eur/GB
Tele2 (Estija)	Snāpp 15 GB	10,00	200	0	15	0,015	0,015	4,99 Eur/GB
Telia Lietuva	EKONOMIŠKAS L	9,90	150	∞	6	0,09	0	0,0091 Eur/MB
Tele2 (Lietuva)	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, 2 GB	9,90	∞	∞	2	0	0	3 Eur/1,5 GB
Bite Latvia	Bite Jauniešiem	9,90	∞	∞	∞	0	0	0,009 Eur/MB (roamingas ES/EEE)
Tele2 (Latvija)	Zelts bezlimits skolēniem	9,90	∞	∞	∞ 3 GB (ES/EEE)	0	0	0
Tele2 (Estija)	Snāpp 5 GB	9,00	∞	∞	5	0	0	4,99 Eur/GB
Bite Latvia	Bite 500 MB	8,50	∞	∞	0,5	0	0	2,5 eur/200 MB
Tele2 (Latvija)	Zelts 500 MB	8,49	∞	∞	0,5	0	0	2,99 Eur/250 MB
Bitē Lietuva	Žalsvas	8,00	150	∞	2	0,12	-	3,85 Eur/GB
Elisa	Small internet user	8,00	∞	∞	1	0	0	1,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne elu 2 GB internet	7,99	0	0	2	-	-	2,99 Eur/GB
Telia Lietuva	PREMIUM S	7,90	∞	∞	0,2	0	0	0,0091 Eur/MB
Tele2 (Estija)	Snāpp 5 GB	7,00	200	0	5	0,015	0,015	4,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne elu 50 MB unlimited	6,99	∞	∞	0,05	0	0	-
Tele2 (Estija)	Multi 1.0	6,99	∞	∞	0,5	0	0	4,99 Eur/GB
Telia Lietuva	EKONOMIŠKAS M	6,90	150	∞	2	0,09	0	0,0091 Eur/MB
Tele2 (Lietuva)	Neriboti pokalbiai, neriboti SMS, 100 MB	6,90	∞	∞	0,1	0	0	3 Eur/1,5 GB
Bitē Lietuva	Gelsvas	6,50	100	-	1	0,12	0	3,85 Eur/GB
Bite Latvia	Bite Vietējais 100 MB	6,50	∞	∞	0,1	0	0	2,5 Eur/100 MB
Tele2 (Latvija)	ZZ Visi	6,49	∞	∞	0	0	0	0,49 Eur/50 MB 1,99Eur/300 MB 3,99 Eur/GB 5,99 Eur/2 GB
Tele2 (Lietuva)	150 min., neriboti SMS, 2 GB	5,90	150	∞	2	0,06	0	3 Eur/1,5 GB
Bite Latvia	Bite Skolēniem	5,50	120	120	1	0,1	0,1	2,5 Eur/500 MB

Tele2 (Latvija)	ZZ Seniori	4,99	∞	100	0	0	0,07	0,49 Eur/50 MB 1,99Eur/300 MB 3,99 Eur/GB 5,99 Eur/2 GB
Tele2 (Latvija)	ZZ Juniori	4,99	100	∞	1	0,11	0	0,11 Eur/MB
Telia Eesti	Mobiilne elu 50 MB 400	4,99	400	400	0,05	0,05	0,05	-
Tele2 (Estija)	Voice call pack	4,39	108	0	0,01	0,022	0,059	4,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne elu 50 MB internet	3,99	0	0	0,05	-	-	1,99 Eur/0,5 MB
Telia Lietuva	EKONOMIŠKAS S	3,90	150	∞	0,2	0,09	0	0,0091 Eur/MB
Tele2 (Lietuva)	150 min., neriboti SMS, 100 MB	2,90	150	∞	0,1	0,06	0	3 Eur/1,5 GB
LMT	Mini	2,00	0	0	0	0,12	0,12	3,99 Eur/GB 7,99 Eur/3 GB 11,99 Eur/mēn. ∞ GB
Bite Latvia	Bite Starts	2,00	30	30	0	0,1	0,1	0,1 Eur/MB
Tele2 (Estija)	Senior	1,00	0	0	0,05	0,0556	0,12	4,99 Eur/GB

Juridiniams asmenims, mokantiems už paslaugas pagal sąskaitas, siūlomų paslaugų užmokesčių ir jų sąlygų palyginimas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje

Paslaugos teikėjas	Mokėjimo plano pavadinimas	Užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Suteikta pokalbių trukmė, min.	Suteiktas SMS kiekis, SMS	Suteikta duomenų, GB	Papildomos pokalbio trukmės kaina, Eur/min.	Papildomos SMS kaina, Eur/SMS	Papildomų duomenų kaina
LMT	Brīvība Eiropā VIP	60,00	∞	∞	∞	0	0	0
Telia Eesti	Mobiilne āri 4 GB unlimited	39,49	∞	1000	56	0,05	0,05	-
Telia Eesti	Mobiilne āri 4 GB internet	35,49	120	-	56	-	-	3,99 Eur/GB
Bitė Lietuva	Euro MAX GB	32,67	∞	∞	∞	0	0	0
Telia Eesti	Mobiilne āri 4 GB unlimited	31,49	∞	1000	28	0,05	0,05	-
Tele2 (Estija)	Euroopa businessman 2.0	28,99	1000	1000	25	0,01	0,02	4,99 Eur/GB
Telia Lietuva	VERSLAS PRO XXL	28,92	∞	∞	20	0	0	0,61 Eur/0,5 GB 3,63/3 GB 6,05/10 GB
Telia Lietuva	VERSLAS PRO NERIBOTAI	28,92	∞	∞	∞	0	0	0
Tele2 (Lietuva)	Neriboti pokalbiai + neriboti GB	28,92	∞	∞	∞	0	0	0
Bitė Lietuva	Euro GB 12	27,83	∞	∞	12	0	0	3,63 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne āri 4 GB internet	27,49	120	-	28	-	-	2,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne āri 4 GB unlimited	26,49	∞	1000	14	0,05	0,05	-
Tele2 (Estija)	Businessman Unlimited	25,50	∞	∞	∞	0	0	0
Bitė Lietuva	Euro GB 7	22,99	∞	∞	7	0	0	3,63 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne āri calls+internet+ add SIM	22,98	∞	∞	7	0,05	0,05	-
Telia Lietuva	VERSLAS PRO XL	22,87	∞	∞	10	0	0	0,61 Eur/0,25 GB 3,63 Eur/3 GB 6,05 Eur/5 GB
Tele2 (Lietuva)	Neriboti pokalbiai + 16	22,87	∞	∞	16	0	0	3,63 Eur/1,5 GB

	GB							
Tele2 (Estija)	Businessman 4	22,74	∞	∞	12	-	-	-
Bite Latvia	Bite Neierobežots	22,50	∞	∞	∞	0	0	0,009 Eur/MB (roamingas ES/EEE)
Telia Eesti	Mobiilne āri 4 GB internet	22,49	120	-	14	-	-	2,99 Eur/GB
Tele2 (Latvija)	Zelts Bezlimits	21,99	∞	∞	∞	0	0	0
Telia Eesti	Mobiilne āri 4 GB unlimited	21,49	∞	1000	7	0,05	0,05	-
Telia Eesti	Mobiilne āri calls+internet	19,49	∞	∞	4	0,05	0,05	-
Telia Eesti	Mobiilne āri 4 GB unlimited	19,49	∞	1000	4	0,05	0,05	-
Bitē Lietuva	Euro GB 3	19,36	∞	∞	3	0	0	3,63 Eur/GB
Tele2 (Lietuva)	Neriboti pokalbiai + 8 GB	19,24	∞	∞	8	0	0	3,63 Eur/1,5 GB
Bite Latvia	Bite 10 GB	18,50	∞	∞	10	0	0	2,5 Eur/GB
Telia Lietuva	VERSLAS PRO L	18,03	∞	∞	5	0	0	0,61 Eur/0,1 GB 3,63 Eur/GB 6,05 Eur/4 GB
Tele2 (Estija)	Euroopa businessman 1.0	17,99	1000	1000	5	0,01	0,02	4,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne āri 4 GB internet	17,49	120	-	7	-	-	2,99 Eur/GB
Tele2 (Latvija)	Zelts 6 GB	16,99	∞	∞	6	0	0	3,99 Eur/GB 7,99 Eur/3 GB 11,99 Eur/mēn. ∞ GB
Telia Eesti	Mobiilne āri 2 GB unlimited	16,99	∞	1000	2	0,05	0,05	-
Bitē Lietuva	Euro GB 1	16,94	∞	∞	1	0	0	3,63 Eur/GB
Tele2 (Lietuva)	Neriboti pokalbiai + 4 GB	15,61	∞	∞	4	0	0	3,63 Eur/1,5 GB
Tele2 (Estija)	Businessman 3	15,54	1200	500	5	0,025	0,025	4,99 Eur/GB
Telia Eesti	Mobiilne āri 4 GB internet	15,49	120	-	4	-	-	2,99 Eur/GB
Bite Latvia	Bite 5 GB	14,50	∞	∞	5	0	0	2,5 Eur/GB

Telia Lietuva	VERSLAS PRO M	13,19	∞	∞	2	0	0	0,61 Eur/0,1 GB; 3,63/GB 4,84/2 GB
Tele2 (Lietuva)	Neriboti pokalbiai + 2 GB	13,19	∞	∞	2	0	0	3,63 Eur/1,5 GB
Telia Eesti	Mobiilne āri 2 GB internet	12,99	120	-	2	-	-	2,99 Eur/GB
LMT	Brīvība	12,90	∞	∞	0	0	0	3,99 Eur/GB 7,99 Eur/3 GB 11,99 Eur/mēn. ∞ GB
Tele2 (Latvija)	Zelts 2 GB	11,99	∞	∞	2	0	0	2,99 Eur/500 MB
Tele2 (Estija)	Businessman 2	11,94	500	500	1	0,025	0,025	4,99 Eur/GB
Bite Latvia	Bite 2 GB	11,50	∞	∞	2	0	0	2,5 Eur/200 MB
Bitē Lietuva	Šalies 500	9,68	500	-	1	0,121	0,121	3,63 Eur/GB
Telia Lietuva	VERSLAS PRO S	9,56	∞	∞	0,25	0	0	0,61 Eur/0,1 GB 3,63 Eur/1 GB 4,84 Eur/2 GB
Bite Latvia	Bite 500 MB	8,50	∞	∞	0,5	0	0	2,5 Eur/200 MB
Tele2 (Latvija)	Zelts 500 MB	8,49	∞	∞	0,5	0	0	2,99 Eur/250 MB
Tele2 (Lietuva)	Neriboti pokalbiai + 100 MB	8,35	∞	∞	0,1	0	0	3,63 Eur/1,5 GB
Telia Eesti	Mobiilne āri only calls	8,00	∞	∞	0	0,05	0,05	-
Telia Eesti	Mobiilne āri 50 MB	8,00	∞	1000	0,05	0,05	0,05	-
Tele2 (Estija)	Businessman 1	7,14	200	-	0,01	0,025	0,025	4,99 Eur/GB
Bite Latvia	Bite Vietējais 100 MB	6,50	∞	∞	0,1	0	0	2,5 Eur/100 MB
Tele2 (Latvija)	ZZ Visi	6,49	∞	∞	-	0	0	0,49 Eur/50 MB 1,99 Eur/300MB 3,99 Eur/GB 5,99 Eur/2 GB
Bitē Lietuva	Šalies 150	6,05	150	-	1	0,121	0,121	3,63 Eur/GB
Telia Lietuva	VERSLAS PRO 200	5,93	200	∞	0,25	0,0726	0	0,61 Eur/0,1 GB 3,63 Eur/1 GB 4,84 Eur/2 GB
Telia Eesti	Mobiilne āri 50 MB	4,00	120	-	0,05	0,05	0,05	-

LMT	Mini	2,00	-	-	-	0,12	0,12	3,99 Eur/GB 7,99 Eur/3 GB 11,99 Eur/mèn. ∞ GB
Bite Latvia	Bite Starts	2,00	30	30	-	0,10	0,10	0,1 Eur/MB

Išankstinio apmokėjimo paslaugų naudotojams siūlomų paslaugų užmokesčių ir jų sąlygų palyginimas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje

Paslaugos teikėjas	Mokėjimo plano pavadinimas	Užmokestis, Eur/mėn. (su PVM)	Suteikta pokalbių trukmė, min.	Suteiktas SMS kiekis, SMS	Suteikta duomenų, GB	Papildomos pokalbio trukmės kaina, Eur/min.	Papildomos SMS kaina, Eur/SMS	Papildomų duomenų kaina
Tele2 (Latvija)	ZZ Eiropa	6,99 Eur/savaitei	60	60	0,2	0,17	0,06	0,36 Eur/30 MB/dienai Papildomi duomenys 0,01 Eur/MB
Tele2 (Lietuva)	Savaitinis	4 Eur/savaitei	50	50	0,3	0,14	0,03	-
LMT	Nedėļa internetam+	2,5 Eur/savaitei	10	∞	∞	0,09-0,19 Eur/min.	-	-
LMT	Nedėļa sarunām	2 Eur/savaitei	∞	∞	0,1	0,00	0,00	-
LMT	Nedėļa internetam	1,5 Eur/savaitei	10	∞	1	0,09-0,19 Eur/min.	-	-
Tele2 (Lietuva)	Dieninis	1 Eur/dienai	10	10	0,5	0,14	0,03	-
LMT	Mēnesis visam	24,89	∞	∞	∞	0,00	0,00	0
Elisa	Month ticket XL	20,00	-	-	25	-	-	5 Eur/15 GB
Elisa	Travel package L	19,00	500	100	10	-	-	5 Eur/15 GB
Elisa	Travel package M	12,00	200	50	5	-	-	5 Eur/15 GB
Tele2 (Lietuva)	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 5 GB	11,00	∞	∞	5	0,00	0,00	3 Eur/1,5 GB
Elisa	Month ticket L	10,00	-	-	12	-	-	5 Eur/15 GB
Bitė Lietuva	HEYEU	9,99	60	60	1	0,15	0,07	0,58 Eur/dienai
Tele2 (Estija)	Tele2 Callcard 2	9,95	1000	1000	5	-	-	1,99 Eur/GB
Telia Lietuva	Neribotai 1	9,50	∞	12000	1	0,00	0,0261	0,26 Eur/10 MB
Tele2 (Lietuva)	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 3 GB	9,00	∞	∞	3	0,00	0,00	3 Eur/1,5 GB
Telia Eesti	Simpel 9	9,00	600 (Telia Eesti tinkle skambučiai neriboti)	600 (Telia Eesti tinkle SMS neriboti)	4	0,0384	0,012	0,009 Eur/MB
Elisa	Premium	9,00	540	100	5	0,04	0,05	2,5 Eur/GB
Telia Eesti	Super 8	8,00	130 skambučių	500	5	0,03	0,03	2,55 Eur/GB
Elisa	Month ticket	7,00	-	-	8	-	-	5 Eur/15 GB
Telia Lietuva	Neribotai	6,99	∞	12000	0,05	0,00	0,0261	0,26 Eur/10 MB

Tele2 (Estija)	SMART 6,99€	6,99	1000	1000	2	0,04	0,11	0,04 Eur/MB
Bitė Lietuva	OSM	6,49	∞	∞	2	0,00	0,00	1,95 Eur/GB
Tele2 (Lietuva)	Planas VISI	6,08	∞	∞	-	0,00	0,00	3 Eur/1,5 GB
Elisa	Standart	6,00	360	100	1	0,04	0,05	2,5 Eur/GB
Tele2 (Lietuva)	Neriboti pokalbiai, neribotos SMS, 1 GB	5,50	∞	∞	1	0,00	0,00	3 Eur/1,5 GB
Telia Lietuva	Mano1	5,49	150	12000	1	0,0521 Eur/min. tinklo viduje; 0,139 Eur/min. į kitus tinklus	0,0261	0,26 Eur/10 MB
Bitė Lietuva	LUV	5,49	300	5000	2	0,15	0,07	1,95 Eur/GB
Elisa	Week ticket	5,00	-	-	2	-	-	5 Eur/15 GB
Tele2 (Estija)	Europe pack	5,00	50	50	-	0,04	0,11	0,04 Eur/MB
Bitė Lietuva	FAV	4,99	∞	∞	-	0,00	0,00	1,95 Eur/GB
Tele2 (Latvija)	ZZ Visi	4,99	∞ (populiariausi tinklai)	∞ (populiariausi tinklai)	-	0,17 Eur/min. į kitus tinklus	0,13 Eur/SMS į kitus tinklus	0,36 Eur/30 MB/dienai Papildomi duomenys 0,01 Eur/MB
Tele2 (Estija)	Internet pack 1 Month pack 5 GB	4,99	-	-	5	-	-	-
Tele2 (Estija)	Tele2 Callcard 1	4,95	500	500	2	-	-	1,99 Eur/GB
Bite Latvia	Priekšapmaks	4,75	∞	∞	0,1	-	-	1,42 Eur/100 MB 3,56 Eur/500 MB 6,40 Eur/2 GB 9,96 Eur/6 GB 12,09 Eur/10 GB Papildomi duomenys - 0,04 Eur/MB
Tele2 (Lietuva)	Planas Visiems 330	4,34	330	10000	-	0,06 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus	0,03	3 Eur/1,5 GB
Telia Eesti	Simpel 4	4,00	3000 (tik Telia Eesti tinkle)	3000 (tik Telia Eesti tinkle)	1	0,0384	0,012	0,009 Eur/MB
Bitė Lietuva	HIP	3,99	100	5000	1	0,15	0,07	1,95 Eur/GB

Tele2 (Latvija)	ZZ Trio	3,99	150	150	0,15	0,11 Eur/min. tinklo viduje; 0,17 Eur/min. į kitus tinklus	0,11 Eur/SMS tinklo viduje; 0,13 Eur/SMS į kitus tinklus	0,36 Eur/30 MB/dienai Papildomi duomenys 0,01 Eur/MB
Tele2 (Lietuva)	Planas SAVI	3,19	-	-	-	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,02 Eur/min. į kitus tinklus	0,00 Eur/min. tinklo viduje; 0,02 Eur/min. į kitus tinklus	3 Eur/1,5 GB
Telia Lietuva	Mano	3,00	150	12000	0,05	0,0521 Eur/min. tinklo viduje; 0,139 Eur/min. į kitus tinklus	0,0261	0,26 Eur/10 MB
Telia Eesti	Super 3	3,00	50 skambučių	200	1	0,03	0,03	2,55 Eur/GB
Elisa	Basic	3,00	180	-	-	0,04	0,05	2,5 Eur/GB
Tele2 (Estija)	SMART 2,99€	2,99	1000	100	-	0,04	0,11	0,04 Eur/MB
Tele2 (Lietuva)	Planas Visiems 190	2,90	190	10000	-	0,06 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus	0,03	3 Eur/1,5 GB
Bitė Lietuva	OK	2,49	200	5000	-	0,15	0,07	1,95 Eur/GB
Tele2 (Lietuva)	Planas SM	2,46	-	1500	-	0,06 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus	0,03	3 Eur/1,5 GB
Tele2 (Estija)	Internet pack 1 Month pack 1 GB	1,99	-	-	1	-	-	-
Tele2 (Lietuva)	Planas Visiems 60	1,74	60	10000	-	0,06 Eur/min. tinklo viduje; 0,14 Eur/min. į kitus tinklus	0,03	3 Eur/1,5 GB
Elisa	Day ticket	1,00	-	-	0,5	-	-	5 Eur/15 GB
Tele2 (Estija)	Internet pack 24h pakett 500 MB	0,99	-	-	0,5	-	-	-

Telia Lietuva	Praktiškas	0,00	-	-	-	0,0521 Eur/min. tinklo viduje; 0,139 Eur/min. į kitus tinklus	0,0261	-
Tele2 (Lietuva)	Standartinis	0,00	-	-	-	0,14	0,03	-
LMT	Pamattarifs	-	-	-	0,05	0,09-0,19 Eur/min.	0,0213 Eur/SMS tinklo viduje 0,0571 Eur/SMS į kitus tinklus	-
Bite Latvia	Starts	-	-	-	-	0,11	0,06	0,06 Eur/MB
Tele2 (Estija)	Base pack	0,00	-	-	-	0,04	0,04	-

Faktinės investicijų gražos ir reguliavimo tikslais nustatomos investicijų gražos palyginimas

Rodiklių pavadinimai	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
	Omnitel	Omnitel	Omnitel	Omnitel	Omnitel
Ilgalaikio turto vertė, Eur	98 365 384	96 196 420	91 496 000	87 862 000	99 996 000
Prestižas, Eur	1 447 231	1 080 572	0	0	0
Ilgalaikio turto vertė be prestižo, Eur	96 918 153	95 115 848	91 496 000	87 862 000	99 996 000
Trumpalaikis turtas, Eur	57 556 476	58 939 701	56 073 000	69 589 000	87 929 000
Trumpalaikiai įsipareigojimai, Eur	100 055 028	103 329 182	94 772 000	97 370 000	97 736 000
Naudojamas kapitalas, Eur	54 419 601	50 726 367	52 797 000	60 081 000	90 189 000
Naudojamo kapitalo vidurkis, Eur	54 117 238	52 572 984	51 761 684	56 439 000	75 135 000
Grynasis pelnas, Eur	8 459 511	757 936	3 887 000	10 965 000	14 838 000
Faktiškai gauta investicijų graža, proc.	15,63	1,44	7,51	19,00	20,00
Tarnybos skaičiuotas WACC įvertinus mokesčių poveikį, proc.	9,16	9,16	9,16	9,16	9,16
Alternatyvi WACC reikšmė įvertinus mokesčių poveikį, proc.	-	-	-	8,04	8,04

Rodiklių pavadinimai	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
	Bitė Lietuva	Bitė Lietuva	Bitė Lietuva	Bitė Lietuva	Bitė Lietuva
Ilgalaikio turto vertė, Eur	212 952 965	197 834 511	195 996 000	190 016 000	196 218 000
Prestižas, Eur	122 051 379	122 051 379	122 052 000	122 052 000	122 052 000
Ilgalaikio turto vertė be prestižo, Eur	90 901 586	75 783 132	73 944 000	67 964 000	74 166 000
Trumpalaikis turtas, Eur	44 258 862	45 023 749	37 412 000	38 470 000	46 187 000
Trumpalaikiai įsipareigojimai, Eur	26 622 162	21 546 861	21 787 000	18 692 000	27 157 000
Naudojamas kapitalas, Eur	108 538 286	99 260 020	89 569 000	87 742 000	93 196 000
Naudojamo kapitalo vidurkis, Eur	112 692 886	103 899 153	94 414 510	88 655 500	90 469 000
Grynasis pelnas, Eur	-10 026 935	-5 707 252	-3 592 000	22 072 000	8 355 000
Faktiškai gauta investicijų graža, proc.	-8,90	-5,49	-3,80	24,90	9,24
Tarnybos skaičiuotas WACC įvertinus mokesčių poveikį, proc.	9,16	9,16	9,16	9,16	9,16
Alternatyvi WACC reikšmė įvertinus mokesčių poveikį, proc.	-	-	-	8,04	8,04

Rodiklių pavadinimai	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
	Tele2	Tele2	Tele2	Tele2	Tele2
Ilgalaikio turto vertė, Eur	46 038 896	51 434 123	58 820 000	63 690 000	81 435 000
Prestižas, Eur	0	0	0	0	0
Ilgalaikio turto vertė be prestižo, Eur	46 038 896	51 434 123	58 820 000	63 690 000	81 435 000
Trumpalaikis turtas, Eur	51 038 349	56 899 303	69 739 000	88 551 000	80 266 000
Trumpalaikiai įsipareigojimai, Eur	26 622 162	21 546 861	22 502 000	30 775 000	19 527 000
Naudojamas kapitalas, Eur	70 455 083	86 786 565	106 057 000	121 466 000	142 174 000
Naudojamo kapitalo vidurkis, Eur	109 553 271	75 241 807	92 361 888	113 761 500	131 820 000
Grynasis pelnas, Eur	24 111 365	34 061 153	40 967 000	41 222 000	42 186 000
Faktiškai gauta investicijų grąža, proc.	22,01	45,27	44,35	36,00	32,00
RRT skaičiuotas WACC įvertinus mokesčių poveikį, proc.	9,16	9,16	9,16	9,16	9,16
Alternatyvi WACC reikšmė įvertinus mokesčių poveikį, proc.	-	-	-	8,04	8,04

Susitarimų dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo kai kuriose Europos šalyse apžvalga

Priede naudojami sutrumpinimai: nacionalinis roamingas – NR, ūkio subjektas, turintis didelę įtaką rinkoje – SMP.

ŠALIS	NR SUSITARIMAI		JUDRIOJO RYŠIO NR REGULIAVIMAS				
	JUDRIOJO RYŠIO OPERATORIAI	TECHNOLOGIJOS: 2G; 3G; 4G	TEISINIS PAGRINDAS ¹⁸	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PARDAVĖJUI	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PIRKĖJUI	PADENGIAMUMO ĮPAREIGOJIMAS	KAINŲ REGULIAVIMAS
AUSTRIJA ¹⁹	2012 m. Three ir T-Mobile	<ul style="list-style-type: none"> • Three naudojami T-Mobile Austria 2G tinklu, tose vietovėse, kur Three dar nėra išvystęs savo nuosavo tinklo. • T-Mobile Austria naudojami NR paslaugomis Three 3G tinklu, tose vietovėse, kur T-Mobile Austria dar nėra išvystęs nuosavo tinklo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Licencijų ir Dažnių Paskirstymo Dokumentas (angl. Licence and Frequency Allocation Document) bei Telekomunikacijų aktas 1997 (vok. Telekommunikationsgesetz, TKG 1997). • Three ir T-Mobile komerciniais pagrindais sudarytas susitarimas. • Vykdamas 2013-2014 m. spektro dažnių aukcioną, RTR (nacionalinis reguliuotojas) dažnių licencijose numatė įpareigojimą jau rinkoje veikiantiems operatoriams suteikti NR paslaugas naujiems operatoriams, jei jie ateis į rinką tais metais. Tačiau ši sąlyga liko nepanaudota, nes neatsirado naujų operatorių. 	Šiuo metu nėra reguliuojamų NR susitarimų, todėl nėra numatytų reikalavimų	Šiuo metu nėra reguliuojamų NR susitarimų, todėl nėra numatytų reikalavimų	Šiuo metu nėra reguliuojamų NR susitarimų, todėl nėra numatytų reikalavimų	Šiuo metu nėra reguliuojamų NR susitarimų, todėl nėra numatytų reikalavimų

¹⁸ Nurodyta kokio pobūdžio reguliavimas įvestas pvz.: bendro pobūdžio reguliavimas; SMP įpareigojimas, įpareigojimas dėl susijungimo patvirtinimo, dažnių spektro licencijos ir t.t. Papildomai pažymima ar susitarimas sudarytas, remiantis komerciniais pagrindais ar yra reguliuojamas nacionalinio reguliuotojo.

¹⁹ Austrijos NR situacija plačiau aptariama atskirame dokumente.

ŠALIS	NR SUSITARIMAI		JUDRIOJO RYŠIO NR REGULIAVIMAS				
	JUDRIOJO RYŠIO OPERATORIAI	TECHNOLOGIJOS: 2G; 3G; 4G	TEISINIS PAGRINDAS ¹⁸	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PARDAVĖJUI	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PIRKĖJUI	PADENGIAMUMO ĮPAREIGOJIMAS	KAINŲ REGULIAVIMAS
BELGIJA	Šiuo metu nėra reguliuojamų NR susitarimų	Šiuo metu nėra reguliuojamų NR susitarimų	<ul style="list-style-type: none"> 2001 m. Karališkasis dekretas dėl licencijų suteikimo 3G tinkluose. 2013 m. birželio 6 d. Karališkasis dekretas dėl radijo prieigos 790-862 MHz dažnių juostoje leidžiančią BIPT (nacionalinis reguliuotojas) nustatyti priemonės, kad būtų sudaryti NR susitarimai. Elektroninių komunikacijų akte (Art. 51, 2005 m. birželio 13 Aktas) numatyta, jog BIPT bet kada savo iniciatyva gali pritaikyti įpareigojimus operatoriams, įtraukiant ir NR paslaugų teikimą, tam kad būtų užtikrinta prieiga galutiniams vartotojams bei užtikrintų paslaugų vientisumą. Papildomai BIPT gali įsikišti operatoriams sudarant susitarimus dėl NR paslaugų teikimo, jeigu patys operatoriai tarpusavyje nesutaria dėl NR sąlygų. Visi operatoriai turi galimybę sudaryti tarpusavyje NR paslaugų teikimo susitarimus remiantis komerciniais pagrindais. 	Netaikoma	20 proc. šalies populiacijos padengiamumas 3G judriojo ryšio tinklu	20 proc. šalies populiacijos padengiamumas 3G judriojo ryšio tinklu	Kainos nustatomos remiantis Karališkųjų dekretų nuostatomis. Kainos grįstos "mažmeninės prekybos minusas" principu.
BULGARIJA	Šiuo metu nėra NR susitarimų	Šiuo metu nėra NR susitarimų	NR nereguliuojamas	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama
KROATIJA	2007 m. Tele2 ir T-Mobile	2007 m. Tele2 ir T-Mobile sudarė komercinio pobūdžio susitarimą, tačiau nėra	<ul style="list-style-type: none"> Pagal Kroatijos Elektroninių ryšių įstatymą, esant ypatingai situacijai, 	Nėra žinoma	Nėra žinoma	Nėra žinoma	Nereguliuojama

ŠALIS	NR SUSITARIMAI		JUDRIOJO RYŠIO NR REGULIAVIMAS				
	JUDRIOJO RYŠIO OPERATORIAI	TECHNOLOGIJOS: 2G; 3G; 4G	TEISINIS PAGRINDAS ¹⁸	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PARDAVĖJUI	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PIRKĖJUI	PADENGIAMUMO ĮPAREIGOJIMAS	KAINŲ REGULIAVIMAS
		žinoma informacija apie tai, kokias technologijas naudoja.	<p>visi operatoriai privalo suteikti prieigą prie savo tinklų. HAKOM (nacionalinis reguliuotojas) gali reikalauti suteikti specialias paslaugas, kurios užtikrintų paslaugų suteikimą galutiniams vartotojams, įskaitant.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2007 m. Tele2 ir T-Mobile sudarytas komerciniais pagrindais grįstas susitarimas. • Taip pat HAKOM gali įpareigoti SMP operatorių teikti NR paslaugas, jeigu toks egzistuočių rinkoje. • Visi operatoriai turi galimybę sudaryti tarpusavyje NR paslaugų teikimo susitarimus remiantis komerciniais pagrindais. 				
KIPRAS	Šiuo metu nėra (ne) reguliuojamų NR susitarimų	Šiuo metu nėra (ne) reguliuojamų NR susitarimų	<ul style="list-style-type: none"> • Bendrai taikomas 2G tinklo reguliavimas- atėjus naujam operatoriui į rinką, jam turi būti teikiamos NR paslaugos. • NR reguliavimas per SMP. 2015 m. OCECPR (nacionalinis reguliuotojas) pakartotinai pripažino CyTA kaip SMP ir pritaikė įpareigojimą teikti visas NR paslaugas, nepriklausomai nuo to, kokio tipo tinklas naudojamas (2G, 3G, 4G). 	NR įpareigojimas CyTA dėl didelės įtakos rinkoje	Nėra žinoma	Nėra žinoma	Orientacija į kainas. Paremta BU-LRAIC kainų apskaičiavimo modeliu
ČEKIJA	2010 m. sudarytas susitarimas tarp Vodafone Czech Republic ir MobilKom	Vodafone Czech Republic naudojami NR paslaugomis MobilKom 3G tinkle	<ul style="list-style-type: none"> • Šiuo metu NR nėra reguliuojamas, kadangi nėra poreikio. • Tačiau anksčiau 	Nėra žinoma	20 proc. šalies populiacijos padengiamumas	Nenuspręsta	Kainos nustatomos komercinių susitarimų pagrindu, tačiau

ŠALIS	NR SUSITARIMAI		JUDRIOJO RYŠIO NR REGULIAVIMAS				
	JUDRIOJO RYŠIO OPERATORIAI	TECHNOLOGIJOS: 2G; 3G; 4G	TEISINIS PAGRINDAS ¹⁸	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PARDAVĖJUI	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PIRKĖJUI	PADENGIAMUMO ĮPAREIGOJIMAS	KAINŲ REGULIAVIMAS
			<p>reikalavimas teikti NR paslaugas buvo įrašytas į dažnių spektro licencijas, kaip priemonė bei pagalba naujiems operatoriams vystant savo tinklą.</p> <ul style="list-style-type: none"> 2010 m. sudarytas komerciniais pagrindais grįstas susitarimas tarp Vodafone Czech Republic ir MobilKom. Visi operatoriai turi galimybę sudaryti tarpusavyje NR paslaugų teikimo susitarimus remiantis komerciniais pagrindais. 				CTU (nacionalinis reguliuotojas) įpareigojo tokio pobūdžio susitarimų kainas nustatyti nediskriminuojančiais pagrindais
DANIJA	2015 m. sudarytas susitarimas tarp Denmark 3 ir Telia	Denmark 3 gauna prieigą prie Telia 2G ir 3G tinklų vietovėse, kur Denmark 3 neturi savo tinklo padengiamumo.	<ul style="list-style-type: none"> Remiantis Danijos teise, visi operatoriai <u>privalo</u> suteikti prieigą prie savo tinklo. Taip pat, jeigu rinkoje egzistuoję SMP-nacionalinis reguliuotojas gali jį įpareigoti teikti NR paslaugas. 2015 m. sudarytas komerciniais pagrindais grįstas susitarimas tarp Denmark 3 ir Telia. Visi operatoriai turi galimybę sudaryti tarpusavyje NR paslaugų teikimo susitarimus remiantis komerciniais pagrindais. 	Suteikti NR paslaugas patvirtinant pagrįstus prašymus ir teikti analogiškai kokybiškas bei lygiavertes judriojo ryšio paslaugas pirkėjui, kokias teikia paslaugų pardavėjas savo klientams, kuris nėra sudaręs NR paslaugų teikimo su kitais operatoriais	Nėra	Numatytas įpareigojimas 4G tinklo padengiamumui, turint 1800 MHz dažnius. Šis įpareigojimas gali būti įgyvendintas naudojantis NR paslaugomis	Nereguliuojama
ESTIJA	Nėra NR susitarimų	Nėra NR susitarimų	NR nereguliuojamas	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama
SUOMIJA	Nėra (ne) reguliuojamų NR susitarimų	Nėra (ne) reguliuojamų NR susitarimų	<ul style="list-style-type: none"> Elektroninių ryšių rinkos aktas- pagrindinis dokumentas, kuriame 	Netaikoma	20 proc. šalies populiacijos padengiamumas	20 proc. šalies populiacijos padengiamumas	Nereguliuojama

ŠALIS	NR SUSITARIMAI		JUDRIOJO RYŠIO NR REGULIAVIMAS				
	JUDRIOJO RYŠIO OPERATORIAI	TECHNOLOGIJOS: 2G; 3G; 4G	TEISINIS PAGRINDAS ¹⁸	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PARDAVĖJUI	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PIRKĖJUI	PADENGIAMUMO ĮPAREIGOJIMAS	KAINŲ REGULIAVIMAS
			reglamentuotas NR taikymas. <ul style="list-style-type: none"> • 2G operatoriai, kurie pripažinti kaip SMP, įpareigoti teikti NR paslaugas 3G operatoriams. • 2006 m.- buvo nuspręsta, jog operatoriai pripažinti SMP, privalo suteikti NR paslaugas kitiems operatoriams, kuomet jie pateikia tokį prašymą. • Visi operatoriai turi galimybę sudaryti tarpusavyje NR paslaugų teikimo susitarimus remiantis komerciniais pagrindais. 				
PRANCŪZIJA ²⁰	<ul style="list-style-type: none"> • 2012 m. sudarytas susitarimas tarp Free ir Orange • 2012 m. sudarytas susitarimas tarp Free ir Orange, tačiau šis susitarimas sudarytas remiantis tik komerciniais pagrindais ir nėra kontroliuojamas ARCEP. • Bouygues ir SFR 	<ul style="list-style-type: none"> • Baltosios zonos: 2G/3G • Free/Orange: 2G, 3G, 4G • SFR/Bouygues: 4G 	<ul style="list-style-type: none"> • Šiuo metu vadovaujantis 2015 m. išleistu "Loi Macron" įstatymu- visi tarp operatorių sudaryti susitarimai yra naikinami. 	Netaikoma	25 proc. šalies populiacijos padengiamumas	25 proc. šalies populiacijos padengiamumas	Nereguliuojama
VOKIETIJA	Nėra NR susitarimų	Nėra (NR susitarimų	NR nereguliuojamas	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama

²⁰ Prancūzijos NR situacija plačiau aptariama atskirame dokumente.

ŠALIS	NR SUSITARIMAI		JUDRIOJO RYŠIO NR REGULIAVIMAS				
	JUDRIOJO RYŠIO OPERATORIAI	TECHNOLOGIJOS: 2G; 3G; 4G	TEISINIS PAGRINDAS ¹⁸	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PARDAVĖJUI	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PIRKĖJUI	PADENGIAMUMO ĮPAREIGOJIMAS	KAINŲ REGULIAVIMAS
GRAIKIJA	Cyta Hellas ir Vodafone	2G, 3G ir 4G	<ul style="list-style-type: none"> • Visose dažnių licencijose numatytas įpareigojimas teikti NR paslaugas. Šis įpareigojimas numatytas, kad leistų kitiems operatoriams/įmonėms siūlyti judriojo ryšio paslaugas kaip MVNO • Visi operatoriai turi galimybę sudaryti tarpusavyje NR paslaugų teikimo susitarimus remiantis komerciniais pagrindais. 	Dažnių licencijose numatytas įpareigojimas teikti NR paslaugas	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama
VENGRIJA	Nėra NR susitarimų	Nėra (NR susitarimų)	NR nereguliuojamas	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama
AIRIJA	2012 m. Three ir Vodafone	4G	<ul style="list-style-type: none"> • Valstybė nacionaliniu lygiu reguliuoja 2G (2G tinklas turi būti pasiūlytas 3G tinklo operatoriams) tinklo naudojimą. NR teikimo įpareigojimas numatytas licencijose (kurios suteikiamos/gaunamos dažnių paskirstymo metu). • 2012 m. Three ir Vodafone sudarytas komerciniais pagrindais grįstas susitarimas. • Į Three, Vodafone ir Meteor licencijas per 3G dažnių aukcioną buvo įtrauktas įpareigojimas teikti naujiems operatoriams NR paslaugas. 	Netaikoma	20 proc. šalies populiacijos padengiamumas	20 proc. šalies populiacijos padengiamumas	Nereguliuojama
ITALIJA	Iliad ir Wind Three	2G	<ul style="list-style-type: none"> • Pagal DELIBERA 69/- Three bei Wind susijungimo patvirtinimo sąlyga buvo, kad šie du operatoriai suteiktų naujam operatoriumi, Iliad, prieigą 	Wind Three įpareigotas teikti Iliad NR paslaugas. Tačiau teikiamų NR paslaugų kokybės standartas negali būti prastesnis	Netaikoma	Netaikoma	Kainų struktūra paremta „fiksutomis pajamomis/investicijomis“ (angl. „Fixed capacity“),

ŠALIS	NR SUSITARIMAI		JUDRIOJO RYŠIO NR REGULIAVIMAS				
	JUDRIOJO RYŠIO OPERATORIAI	TECHNOLOGIJOS: 2G; 3G; 4G	TEISINIS PAGRINDAS ¹⁸	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PARDAVĖJUI	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PIRKĖJUI	PADENGIAMUMO ĮPAREIGOJIMAS	KAINŲ REGULIAVIMAS
			<p>prie savo tinklų.</p> <ul style="list-style-type: none"> 2008 m. buvo išdalintos iš naujo 3G licencijos. Remiantis DELIBERA 69/99 nutarimu NR įpareigojimai buvo pritaikyti esantiems operatoriams, kurie laimėjo 3G licencijas. Licencijų pagrindu turi būti teikiamos NR paslaugos 30 mėn. 	nei naudoja pats Wind Three, teikdamas judriojo ryšio paslaugas savo klientams.			kurios įprastai nesikeičia keičiantis teikiamų paslaugų kiekiui ar pajamoms.
LATVIJA	Nėra NR susitarimų	Nėra NR susitarimų	Nereguliuojamas NR	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama
LIETUVA	Nėra (ne) reguliuojamų NR susitarimų	Nėra (ne) reguliuojamų NR susitarimų	NR nereguliuojamas, tačiau visi operatoriai turi galimybę sudaryti tarpusavyje NR paslaugų teikimo susitarimus, remiantis komerciniais pagrindais.	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama
LIUKSEMBURGAS	Nėra (ne) reguliuojamų NR susitarimų	Nėra (ne) reguliuojamų NR susitarimų	Bendrasis Telekomunikacijų Įstatymas (32 straipsnis) nurodo, kad nacionalinis reguliuotojas turi teisę įpareigoti operatorių, pripažintu SMP, teikti paslaugas, kurios užtikrintų paslaugų gavimą nuo „pradžios iki galo“ pvz.: išteklius, leidžiančius naudotis tarptinkliniu ryšiu judriojo ryšio tinkluose.	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama
MALTA	Nėra NR susitarimų	Nėra NR susitarimų	Nereguliuojamas NR	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama
OLANDIJA	Nėra NR susitarimų	Nėra NR susitarimų	Nereguliuojamas NR	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama
LENKIJA	<ul style="list-style-type: none"> 2012 m. sudarytas susitarimas tarp Polska Telefonii Cyfrowa ir 	2G, 3G, 4G	NR nereguliuojamas, tačiau operatoriams leidžiama sudaryti tarpusavyje laisvanoriškus, komerciniais pagrindais paremtus susitarimus dėl NR	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama

ŠALIS	NR SUSITARIMAI		JUDRIOJO RYŠIO NR REGULIAVIMAS				
	JUDRIOJO RYŠIO OPERATORIAI	TECHNOLOGIJOS: 2G; 3G; 4G	TEISINIS PAGRINDAS ¹⁸	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PARDAVĖJUI	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PIRKĖJUI	PADENGIAMUMO ĮPAREIGOJIMAS	KAINŲ REGULIAVIMAS
	<p>Polish Telecom P4 Polish telecom- kad sumažintų nepadengtas tinklo vietas</p> <ul style="list-style-type: none"> Polish Telecom P4 operatorius taip yra sudaręs panašius susitarimus su kitais operatoriais 		paslaugų teikimo.				
PORTUGALJA	Nėra NR susitarimų	Nėra NR susitarimų	Nereguliuojamas NR	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama
RUMUNIJA	2014 m. Vodafone Romania ir RCS&RDS	RCS&RDS naudojami Vodafone Romania 3G tinklu	<ul style="list-style-type: none"> Įpareigojimas numatytas licencijose. 2014 m. Vodafone Romania ir RCS&RDS sudarytas ANCOM (nacionalinis reguliuotojas) reguliuojamas NR paslaugų teikimo susitarimas. NR paslaugas teikia visi operatoriai, kurie laimėjo tam tikrus dažnius 2012 m. aukciono metu. Visi operatoriai turi galimybę sudaryti tarpusavyje NR paslaugų teikimo susitarimus remiantis komerciniais pagrindais. 	5 mėnesių laikotarpis per kurį operatoriai turi sutarti dėl NR paslaugų teikimo susitarimo sudarymo ir įgyvendinimo	<ul style="list-style-type: none"> 30 proc. šalies populiacijos padengiamumas; Padengiamumas turi būti vystomas teritorijose, kur kiti operatoriai dar nėra išvystę analogiškų tinklų; bei teritorijose, kurios neapima 10 didžiausių Rumunijos miestų. 	<ul style="list-style-type: none"> 30 proc. šalies populiacijos padengiamumas 	Nereguliuojama
SLOVAKIJA	<ul style="list-style-type: none"> Orange teikia NR paslaugas O2 ir Swan. Telekom teikia NR paslaugas O2 	2G	<ul style="list-style-type: none"> 2013 m. dažnių spektro aukciono laimėtojai buvo įpareigoti teikti NR paslaugas iki 2018 m. gruodžio 31 d. Orange; O2 ir Swan, Telekom ir O2- susitarimai sudaryti remiantis komerciniais pagrindais. 	Netaikoma	20 proc. šalies populiacijos padengiamumas	20 proc. šalies populiacijos padengiamumas	Nustatytos fiksuotos kainos, kurioms nustatytos tam tikros ribos

ŠALIS	NR SUSITARIMAI		JUDRIOJO RYŠIO NR REGULIAVIMAS				
	JUDRIOJO RYŠIO OPERATORIAI	TECHNOLOGIJOS: 2G; 3G; 4G	TEISINIS PAGRINDAS ¹⁸	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PARDAVĖJUI	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PIRKĖJUI	PADENGIAMUMO ĮPAREIGOJIMAS	KAINŲ REGULIAVIMAS
			<ul style="list-style-type: none"> Operatoriams leidžiama sudaryti tarpusavyje komerciniais pagrindais paremtus susitarimus dėl NR paslaugų teikimo. 				
SLOVĖNIJA	Telekom Slovenije teikia NR paslaugas T-2 bei Telemach	2G, 3G and 4G	<ul style="list-style-type: none"> Telekom Slovenije teikia NR paslaugas T-2 bei Telemach, remiantis komercinių susitarimų pagrindu. 2012 m. NR reguliavimas buvo panaikintas ir šiuo metu operatoriai gali tarpusavyje sudaryti komerciniais pagrindais grįstus susitarimus dėl NR paslaugų teikimo. 	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama
ISPANIJA	<ul style="list-style-type: none"> 2008 m. Yoigo ir Telefónica sudarė NR paslaugų teikimo susitarimą, kuriuo vadovaujantis Yoigo naudojami Telefónica 2G/3G tinklais. Pasibaigus šiam susitarimui, 2017 m. sausio 1 d. pastarieji du operatoriai iš naujo sudarė analogišką susitarimą. 	2G & 3G	NR nereguliuojamas, tačiau vadovaujantis Bendroju Telekomunikacijų įstatymu (kuriame numatytos nuostatos dėl prieigos susitarimų bei dalinimosi infrastruktūra) operatoriams leidžiama sudaryti tarpusavyje laisvanoriškus, komerciniais pagrindais paremtus susitarimus dėl NR paslaugų teikimo.	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama
	<ul style="list-style-type: none"> 2017 m. sudarytas susitarimas tarp Orange ir Yoigo 	Konfidencialus. Nėra viešai prieinamos informacijos.		Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama
ŠVEDIJA	Operatoriai- Telenor, Tele2, TeliaSonera ir	Nėra duomenų	<ul style="list-style-type: none"> NR nėra reguliuojamas, tačiau valstybė yra 	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama

ŠALIS	NR SUSITARIMAI		JUDRIOJO RYŠIO NR REGULIAVIMAS				
	JUDRIOJO RYŠIO OPERATORIAI	TECHNOLOGIJOS: 2G; 3G; 4G	TEISINIS PAGRINDAS ¹⁸	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PARDAVĖJUI	REIKALAVIMAI JUDRIOJO RYŠIO TINKLO PIRKĖJUI	PADENGIAMUMO ĮPAREIGOJIMAS	KAINŲ REGULIAVIMAS
	Tree		<p>įgyvendinusi (2008 m.) avarinę tarptinklinio ryšio schemą. Schema grįsta laisvanoriškai tarpusavyje sudarytais NR paslaugų teikimo susitarimais tarp operatorių ir valstybė iš viso yra skyrusi 4000 SIM kortelių, kuriomis būtų naudojamos nelaimės atveju.</p> <ul style="list-style-type: none"> Operatoriai- Telenor, Tele2, TeliaSonera ir Tree- yra sudarę savanoriškus tarpusavio susitarimus dėl NR paslaugų teikimo nelaimės/skubios pagalbos atveju. 				
DIDŽIOJI BRITANIJA	Daugiausiai NR naudojamas mažesniųjų operatorių, kad padidintų savo tinklų pajėgumą.	2G, 3G ir 4G	NR nereguliuojamas, tačiau operatoriams leidžiama sudaryti tarpusavyje laisvanoriškus, komerciniais pagrindais paremtus susitarimus dėl NR paslaugų teikimo	Netaikoma	Netaikoma	Netaikoma	Nereguliuojama

Operatorių nuomonių dėl nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimo apžvalga

Operatorius	Ar pritaria nacionalinio roamingo (toliau – NR) reguliavimui?	Argumentai	Komentarai
UAB "CSC Telecom"	Taip	<ol style="list-style-type: none"> 1. Leistų į rinką patekti naujiems dalyviams, užtikrintų kokybiškesnį kaimiškųjų ar kitų mažiau gyvenamų vietovių padengimą, užtikrintų paslaugų prieinamumą esant sutrikimams viename ryšio tinkle, ženkliai prisidėtų prie didesnio nacionalinio saugumo užtikrinimo. 2. Šiuo metu judriojo ryšio operatoriai nesiūlo ir neketina siūlyti NR atitinkančių paslaugų (asmeninė patirtis). 3. NR užtikrintų ne tik absoliutų šalies padengimą judriuoju ryšiu (telefonija ir internetas). 4. NR leistų judriojo ryšio paslaugų gavėjams laisvai rinktis paslaugų teikėją pagal tai, kurio iš jų paslaugų kokybė atitinkamoje vietoje yra geriausia. 5. Virtualūs operatoriai turėtų galimybę konkuruoti su judriojo ryšio operatoriais, o ne tik perparduoti konkretaus operatoriaus paslaugas. Be to, virtualūs operatoriai turėtų galimybę paprastai rinktis priimtina tinklą, o tai sudarytų paskatas judriojo ryšio operatoriams konkuruoti dėl prieigos prie savo tinklo pardavimo. 6. Užsienio judriojo ryšio operatorių klientai gauna geresnį ryšį Lietuvoje nei Lietuvos virtualių operatorių klientai. 7. Daugelyje ES valstybių, įskaitant Estiją, jau kuris laikas yra NR. 8. NR užkirstų kelią judriojo ryšio operatoriams piktnaudžiauti savo galia. 9. Judriojo ryšio operatoriai taiko kainų spaudimą virtualiems operatoriams. 10. NR leistų fiksuotojo ryšio paslaugų teikėjams migruoti į judrųjį ryšį, nes Tarnyba nurodo, kad fiksuotojo telefono ryšio paslaugos yra nykstanti technologija. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. NR reguliavimo klausimas turėtų būti sprendžiamas operatyviai. 2. NR efektyvumas pasireikš tik jei NR būtų paprasta naudotis, būtų aiškios ir nediskriminacinės sąlygos. 3. NR reguliavimo klausimas turi būti sprendžiamas kartu su institucijomis, kurioms yra pavesta rūpintis šalies nacionaliniu saugumu.

<p>AB "Lietuvos radijo ir televizijos centras"</p>	<p>Taip</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. NR yra efektyvi priemonė mažinti tinklų sutrikimų įtaką vartotojams, kas yra svarbu augant junglumui ir elektroninių ryšių įtakai socialinėje ir ekonominėje sferose. 2. ENISA rekomenduoja NR dėl nacionalinio saugumo. 3. Lietuvos vartotojams yra ribojamos paslaugos, nes nei vienas judriojo ryšio operatorius nedengia 100 proc. teritorijos. 4. Lietuvos vartotojai yra diskriminuojami užsienio operatorių klientų atžvilgiu, nes pastarieji gali rinktis tinklą atvykę į Lietuvą. 5. NR nebuvimas stabdo išmaniųjų technologijų vystymąsi. 6. Specialiosios tarnybos naudojami judriojo ryšio operatorių paslaugomis, todėl tinklo sutrikimai sukelia riziką saugumui. 7. NR užtikrintų, kad nebūtų dubliuojamos investicijos ir jos būtų paskirstomos tikslingai. 8. NR sumažintų įėjimo į rinką barjerus. 9. NR sukurtų pagrindą EU skaitmeninės dienotvarkės įgyvendinimui ir 5G plėtrai. 10. Efektyvus bendras infrastruktūros panaudojimas įgalina kainų vartotojams mažėjimą. 	
<p>UAB "Teledema"</p>	<p>Taip</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teigiama, kad EK vertinimu, visose ES valstybėse narėse, kuriose MVNO buvo suteikta prieiga prie MNO tinklų, konkurencija judriojo ryšio rinkoje suintensyvėjo. 2. Šiuo metu ERĮ 22 straipsnio 1 punkte įtvirtinta nuostata yra deklaratyvi, formali ir neefektyvi. 3. Faktinė konkurencija judriojo ryšio rinkoje yra labai "jautri", nes tik vienas operatorius iš 3 išleidžia MVNO į savo tinklą. Tai reiškia, kad šis MNO yra dominuojantis ir turi galimybę daryti esminę įtaką MVNO. 	<p>Pateikti pasiūlymai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ERĮ (22 straipsnis) numatyti MNO pareigą tenkinti pagrįstus MVNO prašymus suteikti prieigą prie tinklų ir leisti jais naudotis, be to, aiškiai numatant, kad MNO tokius prašymus galėtų atmesti tik tuo atveju, jei toks MVNO prašymo atmetimas būtų pagrįstas objektyviomis priežastimis. 2. Įpareigoti MNO tenkinti pagrįstus MVNO prašymus suteikti prieigą prie tinklų ir leisti jais naudotis (Prieigos ir skambučių inicijavimo rinka). 3. Licencijose, kurių pagrindu MNO suteikiama teisė naudoti dažnius, nustatyti įpareigojimą, pagal kurį MNO privalėtų MVNO suteikti prieigą prie

			tinklų.
UAB "Mediafon"	Ne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Judriojo ryšio rinkoje neįžvelgiama problemų. 2. Manoma, kad atsiradus poreikiui rinkos dalyviai galėtų savanoriškai susitarti komerciniais pagrindais. 	
"Telia Lietuva", AB	Ne		Išlaiko savo nuomonę, kuri buvo pateikta bendru operatorių "Telia Lietuva", AB, UAB "Bitė Lietuva" ir UAB "Tele2" 2017 m. gegužės 24 d. raštu Nr. 02204 bei išsakyta 2017 m. rugpjūčio 3 d. per susitikimą Tarnyba.
UAB "Tele2"	Ne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Judriojo ryšio rinkoje ne tik nėra jokių problemų, bet ji yra viena konkurencingiausių sektoriuje (tiek Lietuvoje, tiek Europoje). 2. NR nebūtų adekvati priemonė saugumo ir vientisumo problemoms spręsti. Per 20 m. nebuvo incidentų, kurie reikalautų NR, o jei ir toks nutiktų, tai tikėtina, kad sutrikus vieno tinklo veiklai, sutriktų ir kiti. 3. NR nėra konkurencijai skatinti skirta priemonė. Be to, baltosiose zonose yra planuojamos RAIN investicijos. 4. Mažės investicijos į tinklų plėtrą. Būtų skatinama naudotis kito operatoriaus tinklu ir nevystyti savojo, o tai darytų neigiamą įtaką mažmeninei rinkai ir galutiniams vartotojams. 	Patariama dėmesį kreipti ne į NR, o į 5G tinklų plėtrą.
ESO	Taip		